SACROSANCTI ET OECUMENICI CONCILII TRIDENTINI.

SUB PAULO III. JULIO III. ET PIO IV. PONTIFICIBUS MAXIMIS CELEBRATI.

CANONES, ET DECRETA.

ACCESSERUNT DUORUM ERUditiſsim. Virorum D. Joannis Sotealli Theologi, & Horatii Lucii I. C. Utiliſsimæ ad marginem annotationes.

BULLIS ETIAM PII. IV. PONTIFICIS MAXIMI AD CALCEM ADJECTIS.

BIBLIOTECA CENTRAL

Hiſpali: Ex typographia Viduæ D. Didaci Lopez de Haro, in vico Genuenſi.

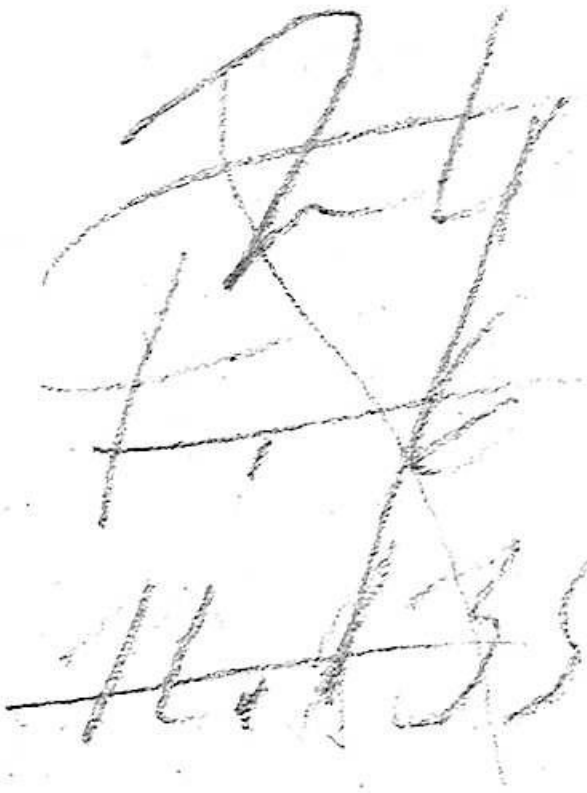

LICENCIA DEL CONSEJO.

DOn Joseph Antonio de Yarza, Secretario de el Rey nuestro Señor, su Escribano de Camara mas antiguo, y del gobierno de el Consejo, &c.

Certifico, que por los Señores de èl se ha concedido licencia à Doña Margarita Zevallos, Mercadera de Libros en la Ciudad de Sevilla, para que por una vez pueda reimprimir, y vender el Libro intitulado: *Concilio Tridentino*, con que la reimpresion se haga por el exemplar, y và rubricado, y firmado al fin de mi firma, y que antes que se venda se trahiga al Consejo dicho Libro reimpresso junto con su Exemplar, y Certificacion del Corrector de estàr conforme, para que se tasse el precio à que se ha de vender, guardando en la reimpresion lo dispuesto, y prevenido por las Leyes, y pragmaticas de estos Reinos. Y para que conste, lo firmè en Madrid, à doce de Abril de 1753.

D. Joseph. Antonio de Yarza.

NO tiene inconveniente en que se imprima por este exemplar; assi lo siento, &c. San Alberto de Sevilla, y Octubre 26. de 1700.

Fray Francisco Navarro.

EL R. P. M. Fr. Francisco Navarro, Examinador la vista, y examen de este Concilio, y no hallando inconveniente, ni reparo se pueda reimprimir.

Bayas.

Juan Francisco Alvarado.

INDEX DECRETORUM CONCILII TRIDENTINI.

Sessio prima. Pag. 15.

Decretum de inchoando Concilio. 15.

Sessio secunda. 16.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concil. servandis. Ibid.

Sessio tertia. 19.

Decretum de Symbolo fidei. 19.

Sessio quarta. 21.

Decretum de Canonic. scripturis. 21.

Decretum de editione, & usu Sacrorum Librorum. 23.

Sessio quinta. 26.

Decretum de peccato originali. 26.

Decretum de reformatione. 30.

Sessio sexta. 31.

Decretum de justificatione. 36

De naturæ, & legis ad justificandos homines imbecillitate. 37.

De dispensatione, & mysterio adventus Christi. 38.

Qui per Christum justificantur. Ibid.

Insinuatur descriptio justificationis impii, & modus ejus in statu gratiæ. 39.

De necessitate præparationis ad justificationem in adultis, & unde sit. Ibid.

Modus præparationis. 40.

Quid sit justificatio impii, & quæ ejus causæ. 41.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis justificari. 43.

De acceptæ justificationis incremento. 44.

De observatione mandatorum, eamque necessariâ esse, nec impossibilem. 45.

Prædestinationis teme-

meraria præſumptionem cavendam eſſe. 47.
De lapſis, & eorum reparatione. 48.
Quolibet mortali peccato amitti gratiã, ſed non fidem. 49.
De fructu juſtificationis hoc eſt, de merito bonorum operũ deque ipſius meriti ratione. 50.
Canones de juſtificatione. 52.
Decretum de reformatione. 58.
Seſſio ſeptima. 63.
Decretum de Sacramentis. 63.
Canones de Sacramẽtis in genere. 64.
Canones de Baptiſmo. 65.
Canones de Confirmatione. 69.
Decretum de reformatione. 70.
Bulla facultatis tranſferendi Cõcilii, 78.
Seſſio octava. 80.
Decretum de tranſlatione Concilii. 80.
Seſſio nona. 82.
Decretum prorogationis. Ibid.
Seſſio decima. 84.
Decretum prorogationis Seſſionis. Ibid.
Bulla reſumptionis Concilii ſub Julio III. 85.
Seſſio undecima. 88.
Decretum de reſumẽdo Concilio. Ibid.
Seſſio duodecima. 89.
Decretum prorogationis Seſſionis Ibid.
Seſſio decima tertia. 90.
Decretum de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. Ibid.
De reali præſentia Domini noſtri Jeſu Chriſti in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento. 91.
De ratione inſtitutionis Sãctiſſimi hujus Sacramenti. 93.
De excelentia Sanctiſſimæ Euchariſtiæ ſuper reliqua Sacramenta. Ibid.
De tranſubſtantiatione. 94.
De culto, & veneratione huic Sanctiſſimo

Sacramento exhibenda, 95.
De asservando Sacræ Eucharistiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. 96.
De præparatione adhibenda, ut dignè quis Sacram Eucharistiam percipiat. 97
De usu admirabilis hujus Sacramenti. Ibid.
Canones de Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento. 99.
Decretum de reformatione. 101.
Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorũ de Sacramento Eucharistiæ, & Salviconductus Protestantibus dãdi, 108
Salvusconductus datus protestantibus. 110.
Sessio decimaquarta 111
Doctrina de Sanctissimis Pœnitentiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis. Ibid.
De necessitate, & institutione Sacramẽti Pœnitentiæ. Ibid.
De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi. 113.
De Patribus, & fructu hujus Sacramenti. 114.
De Contritione. 115.
De Confessione. 117.
De ministro hujus Sacramenti, & Absolutione. 120.
De casuum reservatione. 121.
De Satisfactionis necessitate, & fructu. 122.
De operibus Satisfactionis. 125
Doctrina de Sacramento Extremæ Unctionis. Ibid.
De institutione Sacramenti Extremæ Unctionis. 126.
De effectu hujus Sacramenti. 127.
De ministro hujus Sacramenti, & tempore quo dari debeat. Ibid.
Canones de Sanctissimo,

simo, Pœnitentiæ Sacramento. 129.
Canones de Sacramẽto Extremæ Unctionis. 133.
Decretum de reformatione. 134.
Sess. decima quinta. 145
Decretum prorogationis Sessionis. Ibid.
Salvusconductus datus Protestantibus. 147.
Sessio decima sexta. 152
Decretũ suspensionis Concilii. Ibid.
Bulla celebrationis Concilii Tridentini sub Pio IV. Pont. Max. 154.
Sessio decima septima. 159.
Decretum de celebrando Concilio. Ibid.
Sess. decima octava. 161.
Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis. Ibid.
Salvusconductus concessus Germanicæ nationi. 163.
Extensio ad alias nationes. 168.
Sess. decima nona. 168.
Decretum prorogationis Sessionis. Ibid.
Sessio vigesima. 166.
Decretum prorogationis Sessionis. Ibid.
Sess. vigesima prim. 170.
Doctrina de Communione sub utraque specie, & parvulorum. Ibid.
Laicos, & Clericos non confitientes. nõ adstringi jure Divino ad Comunionem sub utraq; specie 170.
Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ. 172.
Totum, & integrum Christum ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi. 173.
Parvulos non obligari ad Communionem Sacramentalẽ. Ibid.
Canones de communione sub utraque specie, & parvulorum. 174.

Decretum de reformatione. 175.
Sessio vigesima secunda. 184.
Doctrina de Sacrificio Missæ. Ibid.
De institutione Sacrosancti Missæ sacrificii. 185.
Sacrificium visibile, esse propitiatorium pro vivis, & defunctis. 187.
De Missis in honorem Sanctorum. Ibid.
De Canones Missæ. 188
De solemnibus Missæ sacrificii cæremoniis. Ibid.
De Missa in qua solus Sacerdos communicat. 189.
De aqua, in Calice offerēdo vino miscenda. Ibid.
De Missa vulgari lingua passim non celebrāda; & mysteriis ejus populo explicandis. 190.
Prolegomenon Canonū sequentiū. Ibid.
Canones de Sacrificio Missæ. Ibid.
Decretum de observādis, & evitandis in celebratione Missæ. 191.
Decretum de reformatione. 195.
Decretum super petitione concessionis Calicis. 204.
Sessio vigesima tertia. 205.
Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condēnādos errores nostri tēporis. Ibid.
De institutione Sacerdotii novæ legis. Ibid.
De septem Ordinibus. 206.
Ordinem verò esse Sacramentum. 207.
De Ecclesiastica Hierarchia, & Ordinatione. Ibid.
Canones de Sacramēto Ordinis. 209.
Decretum de reformatione. 210.
Sessio vigesima quarta. 231.
Doctrina de Sacramēto Matrim. Ibid.

Ca-

Canones de Sacramẽto Matrimonii. 232.
Decretum de reformatione Matrim. 233.
Decretum de reformatione, 235.
Sessio vigesima quinta. 277.
Decretum de Purgatorio. Ibid.
De invocatione, veneratione, Reliquiis Sanctorum, & Sacris Imaginibus. 278
De Regularibus, & Monialibus. 281.
Decretum de reformatione. 302.
Decretum de continuanda Sessione in diem sequentẽ. 330
Continuatio Sessionis Ibid.
Decretum de Indulgentiis. Ibid.
De delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis. 331.
De Indice librorum, & Catechismo, Breviario, & Missali. 333.
De loco Oratorũ, Ibid.
De recipiendis, & observandis Decretis Concilii. 334.
De recitandis Decretis Concilii, sub Paulo III. & Julio III. in Sessione. 335.
De fine Concilii, & confirmatione petenda à Sanctissimo Domino nostro. Ibid.
Acclamationes Patrum in fine Concilii. 337
Confirmatio Concilii.
Bulla S. D. N. Pii Divina Providentia Papæ IV. super confirmatione OEcumenici generalis Concilii Tridentini.

INDEX CAPITULORUM,

ET CANONUM CONCILII TRIDENTINI.

A

A B adventu, 244.
Abbates, 298.
Abbatibus, 218.
Abbatissa, 288.
Ad Cathedraliũ, 370.
Ad cõsummationẽ, 63
Ad majores, 74.
Administratores, 202.
Ad minores, 216.
Ad monet, 313.
Adversus, 49.
Anathemati, 297.
Apostolus, 255.
A sententia, 104.
Attendant, 291.

B

BEneficia, 73.
Bonifacii, 286.

C.

CApitula, 62.
Capitulum, 266.
Causæ criminales, 253
Causæ Episcopor. 207.
Causæ omnes, 273.
Censuræ, 292.
Cæterum, 113.
Circa, 120.
Cogit, 304.
Commune, 93.
Concedit, 284.
Consuetudo, 96.
Contingit, 308.
Contritio, 115.
Controversias, 293.
Cũ adolescentiũ, 224.
Cum autem, 206.
Cum beneficia, 177.
Cum Catholica, 277.
Cum dignitates, 258.
Cum ea omnia, 330.
Cũ Ecclesiasticus, 267.
Cum etiam, 141.
Cum ex eo, 145.
Cũ ex notariorũ, 202.
Cum hoc tempore, 36
Cum honestius, 135.
Cum illud, 180.
Cum in beneficia, 313
Cum multa, 183.
Cum non licèat, 176.
Cum nullus, 222.
Cum pleraque, 299.
Cum potestas, 331.
Cum præcepto, 211.

Cum proprie, 134.
Cumque naturæ, 188.
Cum Scripturæ, 207.
Cum verò. 14 . 104.
Cupiens, 275. 328.
Curent, 76.

D

DEcernit, 241. 272. 321.
Declarat, 39. 145. 333.
Duos verò articulos, 174.
Demum, 122.
Denique, 173.
Detestabilis, 327.
Dispensationes, 200.
Disponuntur, 40.
Docet experiētia, 248.
Docet præterea, 114. 125.

E

EAdem, 30. 58. 70. 102. 163. 108. 175. 195. 210.
Episc. inferiores, 61.
Ecclesiarum, 62.
Ecclesiis, 222 163 179
Episcopi per se, 215.
Episcopi ut, 256.
Episcopis, 61.
Episc. familiarē, 218.
Episc quoscumq; 237.
Ergo Salvator, 53.
Et cum Sancta, 188.
Episc. etiam, 197. 201.
Et quoniam in 187.
Et quoniam, 142.
Et quoniam, 106 136.
Etsi Missa, 190.
Ex institutione, 117.
Expedit, 268.

F

FAcultates de, 75.
Facultates, 76.

G

GRave, 242.
Gratiā verò, 231.

H

HAc igitur, 50.
Hæc omnia, 301.
Hæc Sacrosancta, 82.
Hanc. 41.

I

JAm vero, 127.
Illustrissimi, 336.
In commutationibus, 200.
In Ecclesiis, 265.
In electione, 287.
In exemptorum, 76.

In.

Inferiora, 71.
In monasteriis, 291.
In nomine, 19.
In pluribus, 264.
In quacumque, 294.
Institutu, 126.
Insuper cū, 138 204.
Insuper declarat, 173.
Insuper eadem, 23. 164 276.
Insuper hortatur, 332.
Ita plerumque, 243.
Itaque, 171.
Julius, 85.
Justitiæ, 239.

L

Legati, 200.
Liberati, 269.
Licent Episcopis, 254.
Locorum, 74.

M

Magnam, 319.
Mandat, 278.
Matrimonii, 231.
Minores, 219.
Monasteria, 289. 290.
Manet, 189.
Multi, 241.

N

Nemini, 283.
Nemo autem, 350.
Nemo etiam, 144.
Nemo, quacumq; 70.
Nemo quoque, 47.
Nihil est, 195.
Non liceat Capitulis, 75.
Non licèat præterea, 144.
Non potest, 326.
Nom sunt, 320.
Nulla quoque, 294.
Nulli, 63.
Nullus in posterū 220
Nullus itaque, 95.
Nullius prima, 216.

O

Omnes, 137.
Optandum, 302.
Optaret, 189.
Ordinarii. 72.
Ordinationes, 217.

P

Patriarchæ, 240.
Paulus, 78.
Plus, 154.

Pla-

Placet, 15. 80. 88. 159.
Postremo, 330.
Prædicationis, 251.
Præsentari, 76.
Præterea declarat, 172
Præterea quia, 142.
Præterea Sancta, 240.
Prima, 215.
Primum, 37.
Principio, 91.
Prohibet, 285.
Provincialia, 247.

Q

Quæ alias, 256.
Quæcumq; 182
Quã turpe, 322
Quamvis autem, 43.
Quamvis excomunicationis, 306.
Quamvis hæc, 84.
Quamvis Presbyteri, 212.
Quanta, 193.
Quia illiterati, 180.
Quia verò, 33. 140. 143 191.
Quibus verbis, 39.
Quicumque de cætero, 197.
Quicumque in Cathedrali, 199.
Quicumque posthac, 298.
Quoniam autem non, 99.
Quicumque Regularis, 298.
Qui piè, 298.
Qui verò, 48.
Quoad usum, 97.
Quo factum, 38.
Quoniam ab Ecclesiastico, 175.
Quoniam autem, 94.
Quoniã diversis, 335.
Quoniam igitur, 121.
Quoniam non ignorat, 282.
Quoniam ob malitiam, 318.
Quoniã pleraq; 262.
Quoniam privilegia, 257.
Quoniam sub, 285.
Quoniam verò, 106. 107.

R

Ratio, 309.
Regularia, 141.
Regularis, 293.
Res porrò. 127.
Reus, 104.

S

SAcrificium. 205.
Sacrosancta, 89. 90. 110. 111. 147. 152. 161. 163. 168. 169. 170. 184. 333.
Sancta synodus, 216.
Sic ergo, 44.
Sicuti legitima, 315.
Sicut publicè, 327.
Si ea, 111.
Si in quibus libet, 244.
Similiter, 47.
Si non decet, 97.
Si quem Clericorum, 203.
Si quis dixerit, 52. 53. 54. 55 56. 57. 58. 67. 68. 69. 99. 100. 101. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 174. 192. 209. 210. 232. 233. 234. 235.
Si quis hoc, 27.
Si quis hominem, 55.
Si quis in quolibet, 56.
Si quis intra, 240.
Si quis justificationis, 55.
Si quis liberum, 53.
Si quis magnam. 55.
Si quis negaverit, 99. 101. 129. 130. 174.
Si quis non confitetur. 26.
Si quis parvulos, 28.
Si quis Jesu Christi, 28.
Si qui post acceptam, 57.
Si quis Sacramenta, 129.
Statuit, 309. 325.
Subdiaconi, 221.

T

TAmetsi, 235.
Tanta, 334.
Testes, 109.

V

VErum, 38.
Visum, 125.
Uniones, 73.
Ut etiam, 179.
Ut fidelis, 254.
Ut fides, 26.
Ut paternæ, 324.
Ut Sanctorum, 223.

BULLA INDICTIONIS
SACRI OECUMENICI,
ET GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI
SUB PAULO TERTIO,
PONT. MAXIM.

PAULUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI, ad futuram rei memoriam.

INitio noſtri hujus Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem, Dei Omnipotentis providentia nobis commiſit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incomoda rerum ferè omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo, & vigilia eſſet vocata; cupiebamus quidem mederi Chriſtianæ Reipublic. malis quibus illa jam dudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt: ſed ipſi etiam, ut homines, circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus: nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſervandam à pluribus impedientibus periculis Remp. omnia invenimus odii, & diſſenſionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus iis inter ſequibus ſumma rerum pœne omnis à Deo permiſſa eſt Cum unum ovile, & unum Paſtorem

Do-

Dominici esse gregis ad integritatem Christianæ Religionis, & ad cœlestium bonorum spem in nobis confirmandum, necessarium duceremus; schismatis, delidiis, hæresibus erat Christi nominis divulsa pene, & lacerata unitas. Cum tutam atque munitam ab infidelium amis atque insidiis Rempubl. optaremus, nostris erratis, nostraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis nostris imminente. Rhodus fuerat amissa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Austriam, & Illyricum terra, marique bellum: cum impius, & inmitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret; nostrorumque inter se odia, & dissensiones suam bene gerendæ rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæresum, dissensionum, bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus, primum consecimus in Domino cogitatus nostros, ut ipse nos nutriret, animumque nostrum firmitate, & robore, mentem consilio sapientiaque instrueret, deinde animo repetentes majores nostros, sapientia admirabili, & sanctitate præditos, sæpe in summis Christianæ Reipubl. periculis remedium optimum atque opportunissmum, OEcumenica Concilia, & Episcoporum generales Conventus adhibuisse; ipsi quoque animum ad generale habendum Concilium adjecimus; exquisitisque Principum sententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem esse concessio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam sancto opere inveniissemus, OEcumenicum Concilium, & generalem eorum Episcoporum aliorumque Patrum, ad quos pertineret. Conventum in Civitate Mantuæ indiximus, Anno incarnationis Domini, sicut litteris, & monumentis nostris testatum est, millesimo quingentesimo trigesimo septimo Pontifi-

tificatus noſtri tertio, ad x. Kalend. Jun. inch andum ; ſpem prope certam habentes fore, ut, cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe, ſicut promiſit, Dominus in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris ſui facilè depulſurus eſſet. Sed, ut ſemper inſidiatur piis actionibus humani generis hoſtis, primùm contra omnem ſpem & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus, ab inſtitutis majorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque ac hujus ſanctæ Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorsùs aliena ; quas in aliis noſtris litteris expreſsimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque deligere civitatem neceſſe habuimus : quæ cum non ſtatim nobis ocurreret idonea & apta, ad ſequentes Kalend. Novemb. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſævus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in littoribus Apuliæ cepit, vaſtavit, diripuit, prædas hominum abegit : nos in maximo timore, & periculo omnium, muniendis littoribus noſtris, finitimiſque auxilio juvandis fuimus occupati : nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, ut, de idoneo ad habendum Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent ; quorum cum eſſent incertæ variæque ſententiæ, tempuſque diutiùs, quàm erat opus, videretur extrahi ; nos optimo animo, atque, ut arbitramur, etiam conſilio, Vincentiam elegimus, urbem copioſam, & Ve-

Matth. 18.

torum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem; ſed, cum tam tempus longius progreſſum eſſet, novæque urbis electionem omnibus ſignificari conveniret, jamque Kalendæ Novemb. appetentes facultatem hujus divulgationis excluderent; hiemſque eſſet propinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum ſequens ver, Maiique futuras Kalendas, compulſi fuimus. Quare firmiter conſtituta atque decreta, cum & nos ipſos, & cetera omnia ad eum benè agendum, Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilii, tum univerſæ Chriſtianæ Reip. Chriſtianos Principes pace inter ſe & concordia conſentire, chariſsimos in Chriſto filios noſtros Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Chriſtianiſsimum Regem Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia, orare atque obſecrare inſtitimus; ut ad colloquium inter ſe, & nobiſcum una convenirent; quorum quidem apud utrumque litteris, Nunciis & à latere noſtro miſsis, ex venerabilium fratrum noſtrorum numero Legatis, ſæpiſsimè egeramus, ut ex ſimultate & diſsidiis ambo in unum fœdus & piam amicitiam vellent convenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus; quarum ſervandarum cum eſſet illis poteſtas à Deo præcipuè tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris & ſevera ratio eidem Deo ab ipſis red-

reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere, quò nos quoque longum inter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium, Dei & pacis conciliandæ causa suscepimus: neque prætermisimus intereà, cum tempus Concilii præstitutum, Kalendæ videlicet Majæ appropinquarent, tres, Legatos summæ virtutis ac autoritatis à latere nostro, de numero eorumdem fratrum nostrum S. R. E. Cardinalium, Vincentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Prælatosque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent esse opus, agerent & tractarent, quoad nos ab itinere & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim verò in illud sanctum opus maximeque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes, incubuimus, & quidem omni animi studio, omni pietate ac diligentia. Testis est nobis Deus, cujus freti clementia, nosmetipsos itineris & vitæ periculo exposuimus. Nostra testis conscientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermissæ, aut non quæsitæ ad pacificandum occasionis. Principes ipsi testes, quos tam sæpè, tamque vehementer Nunciis, Litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibusque omnibus obsecraveramus, ut simultates deponerent, ut societatem coirent, ut Christianæ Reipub. in maximum & propinquum jam adductæ discrimen, communibus studiis & subsidiis opitularentur. Jam verò testes illæ vigiliæ atque curæ, illi diurni nocturnique animi nostri labores, gravesque solicitudines, quas ob hanc rem & causam plurimas jam suscepimus: nec tamen ad optatum

exitum noſtra conſilia & acta adhuc perducta ſunt: ita enim viſum Domino Deo eſt: quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benigniùs reſpecturum. Ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem; ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Jeſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verùm in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quod Nicææ habitum eſt, etſi, peccatis noſtris impedientibus, inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt: quarum opportunitate nos ſperantes & ſacrum Concilium commodiùs celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate perfici poſſe pacem; apud Principes inſtituimus, ut & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de utroque ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere atque impendiis feſſos atque exhauſtos, recreari & refici oporteret, nos hortati ſunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus. Qua in re concedenda, cum eſſemus aliquantum difficiles, litteras interim à Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, tranſacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincen-

Act. 5. in fin. & 2. Cor. 11. f.

tiam se contulisse. Quo nuntio accepto, cùm videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, ut differretur tempus agendi Concilii usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ Resurrectionis. Cujus nostri præcepti, spectationique decretæ litteræ Genuæ anno Incarnationis Domini M. D. XXXVIII. iv. Kalend Jul. factæ publicataque sunt. Atque hanc dilationem eo propensiùs fecimus, quòd pollicitus est nobis uterque Princeps Legatos suos Romam, ad nos se missurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodiùs coram nobis agerentur & tractarentur; & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio Concilii celebrationi præponeretur; cum ipsum Concilium, pace facta, multò deinde utilius & salutarius Christianæ Reipub. futurum esset: semper enim hæc pacis spes nobis injecta Principum nos voluntatibus assentiri hortata est: quam spem vehementer auxit post discessum à Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se benevola, amicaque congressio: quæ, maxima nostra cùm lætitia à nobis intellecta, confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota paci accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cum & expecteremus, & urgeremus, nec solùm duobus antedictis Principibus, verum etiam charissimo in Christo filio nostro, Ferdinando Regi Romanorum, videretur, actionem Concilii, nisi pace

facta, ſuſcipi non oportere; cunctique à nobis per litteras ſuoſque Oratores contenderent, ut alias rurſus temporis prorogationes faceremus, præcipuè autem inſtaret Sereniſsimus Cæſar, promiſiſſe ſe demoſtrans iis, qui à Catholica veritate diſſentiunt, ſeſe operam ſuam apud nos interpoſiturum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur: quod ante ſuam in Germaniam profectionem aptè non poſſet fieri: Nos eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cernerimus, nec ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prælatos Vincentiam conveniſſe, prorogationis nomen jam fugientes, quod tam ſæpè fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum ſuſpendere maluimus. Itaque fecimus, & de ſuſpenſione hujuſmodi litteras ad ſingulos ſupradictorum Principum decima die Junii M. D. XXXIX. dedimus, ſicut ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, pacisque aliqua concluſio expectatur: quæ & dignitatem poſtea, frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ Reipubl. præſentiorem ſalutem erat allatura, Chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſæ ſunt Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcum vocantibus. Ferdinando Rege bellum in eos movente, Belgis ad defectionem à Cæſare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimendæ cauſa Galiam amiciſsimè, & cum Rege Chriſtianiſsimo concordiſsimè magno benevolæ inter eos voluntatis indicio tranſiens in Belgas

Sere-

Sereniſsimus Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus, Conventus Germaniæ Principum, & Civitatum, tractandæ ejus, quam dixerat, concordiæ cauſa, habere cœpit. Sed cum, ſpe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus, tractandæque concordiæ ad majores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur: inducti fuimus ad priſtinum Concilii generalis remedium reverti: idque per Legatos noſtros S. R. E. Cardinales, ipſi Cæſari obtulimus, quod etiam poſtremo, & præcipuè in Ratiſponenſi Conventu egimus, cum illic dilectus filius noſter, Gaſpar titul. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, ſumma doctrina, & integritate Legatum noſtrum ageret, nam cum id, quod ne acciderent, antea veritieramus, ex ejus Conventus ſententia petereturà nobis, ut ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quoad per OEcumenicum Concilium illi excuterentur, & decideréntur; idque nobis, ut concederemus, neque Chriſtiana, & Catholica veritas, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ dignitas permittere; palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque verò in alia unquam ſententia, & voluntate fuimus, quàm ut primo quoque tempore Concilium OEcumenicum & generale congregaretur: ſperabamus enim ex eo, & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianæ religionis integritatem poſſe recuperari: verumtamen id cum bona gratia, & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum obſervamus tempus abſconditum, tempus *Pſal. 55.*

beneplaciti tui, ò Deus; aliquando tandem decernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in pejus ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis; nullius jam Principis consensum expectare, sed tantùm Dei omnipotentis voluntatem, & Christianæ Reipubl. utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vincentiam ampliùs non haberemus; cupereműsque cùm universæ Christianorum saluti, tùm Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos novo Concilii habendi loco consulere; aliquotque locis propositis, ipsam Tridentinam Civitatem ab ipsis desiderari videremus: nos etsi in citeriore Italia commodiùs omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate deflexímus. Itaque Tridentum [a] Civitatem elegimus: qua in Civitate OEcumenicum Concilium ad proximè venturas Kalend. Novembr. haberetur: idoneum locum illum statuentes, quo ex Germania quidem, aliisque Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispania, cæterisque provinciis remotioribus non difficilitèr Episcopi, & Prælati convenire possent. Dies autem Concilii ea à nobis spectata est, quæ spatium in se haberet & publicandi per Christianas nationes nostri hujus decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annum tempus præ-

[a] *In extrema Italiæ ora seu finibus Venetorii Germaniam versùs sita est, amœnissimo loco.*

præfiniremus mutando Concilii loco, *b* ſicut quibuſdam conſtitutionibus aliàs præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod longiùs extrahi ſpem ſanandæ aliqua in parte Chriſtianæ Reipubl. quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus; & tamen videmus tempora; agnoſcimus difficultates; quid ſperari poſsit ex conſiliis noſtris, incertum eſſe intelligimus. Sed quia ſcriptum eſt; *c* Revela Domino viam tuam, & ſpera in Deo, & ipſe faciet; magis Dei clementiæ & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere, conſtituimus. Sæpè enim fit in bonis operibus incipiendis, ut, quod humana conſilia non valent, Divina virtus efficiat. Hujus igitur ipſius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac beatorum ejus Apoſtolorum Petri & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de Venerabilium item fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſublata amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus & amovemus, ſacrum Œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina, loco commodo & libero, omnibuſque nationibus opportuno, ad kalendas proximas Novemb. anni præſentis ab Incarnatione Domini M. D. XLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipſius gloriam atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſolvendum, perficiendumque indicimus, annuntiamus, convocamus, ſtatuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos,

b Conc. Conſtantiēſe Seſſ. 39.

c Pſalm. 36.

&

& dilectos filios Abbates, quam alios quoscumque, quibus jure aut privilegio in Conciliis generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi juris jurandi, quod nobis & huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, aliisque sub pœnis jure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum adversus non accedentes ferri & proponi solitis, mandantes, arcteque præcipientes, ut ipsimet, nisi fortè justo detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per suos legitimos Procuratores & Nuntios, sacro huic Concilio omnino adesse & interesse debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Christianissimum, nec non ceteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si aliàs umquam, hoc quidem tempore maximè Santissimæ Christi fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris, rogantes atque obsecrantes per viscera misericordiæ Dei & Domini nostri Jesu Christi, cujus fidei veritas & religio, & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut, si salvam volunt Christianam esse Rempubl. si se Domino obstrictos & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negotium; ipsimet ad sacri Concilii celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas, atque virtus communi utilitati, salutique suæ, ac ceterorum, & temporali & æternæ plurimum est profutura. Sin autem, id quod nollemus, accedere ipsi non poterunt, at graves saltem viros legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisque &

cum

cum prudentia, & cum dignitate posint in Concilio referre. In primis vero ut id curent, quod ipsis facillimum est, ut ex suis cujusque regnis ac Provinciis, Episcopi & Prælati sine tergiversatione & mora ad Concilium profici cantur: quod maxime quidem à Prælatis Principibusque Germaniæ Deum ipsum, atque nos impetrare æquum est, ut cum eorum præcipuè causa, ipsisque cupientibus Concilium indictum sit, & in ea Civitate indictum, quæ ab eis est desiderata, non graventur ipsi sua cunctorum præsentia id celebrare & ornare; quo melius atque commodius, quæ ad integritatem & veritatem Christianæ religionis; quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Christianorum inter se tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi universam Christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostro consultationibus præeunte, & lumen sapientiæ suæ, ac veritatis mentibus nostris præferente, agi in dicto sacro OEcumenico Concilio, & conspirante omnium charitate consuli, tractari, confici, adoptatosque exitus deduci quam primum, & quam optimè possint. Atque ut nostræ hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant: neve quis illorum ignorantiæ excusationem prætendat, cum præsertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ essent intimandæ tutus forsitam pateat accessus, volumus & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi

menſi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem Divinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per curiæ noſtræ Curſores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & campi Floræ ſolito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiù expoſitæ pendeant: cumque inde amovebuntur, earum nihilominùs exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque hujuſmodi, omnes & quoſcumq; quos antedictæ noſtræ litteræ comprehendunt, poſt ſpatium duorum mẽſium à die litterarũ publicationis, & affixionis ita volumus obligatos eſſe atque adſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ & intimatæ eſſent, tranſumptis quidem earum, quæ manu publici Notarii ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicujus Eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annuntiationis, convocationis, ſtatuti decreti, mandati, præcepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Rom æapud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. D. XLII. xj Kalend. Jun. Pontificatus noſtri, anno VIII.

Bloſius.

Hier. Dand.

SES-

SESSIO PRIMA,

SACROSANCTI OECUMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI, SUB PAULO III. PONT. MAX. CELEBRATA.

DIE XIII. MENSIS DECEMBRIS ANNO DOMINI M. D. XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem & gloriam Sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem & unionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri, & populi Christiani, ad depressionem & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum & generale Concilium incipere, & inceptum esse? *Responderunt*: Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

ET cum proxima sit celebritas Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, & subsequantur aliæ festivitates labentis, & incipientis anni; placètne vobis primam futuram Sessionem habendam esse die Jovis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Januarii, anni Domini M. D. XLVI? *Responderunt*: Placet.

SES-

SESSIO SECUNDA,

CELEBRATA DIE VII. MENSIS JANUARII, M. D. XLVI.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis.

SAcrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Santo legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cum beato Jacobo Apostolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre luminum; qui iis, qui postulant à se sapientiã, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens quod initium sapientiæ est timor Domini, statuit, & decrevit, omnes, & singulos Christi fideles, in Civitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se à malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sæpius confiteri, Eucharistiæ Sacramentum sumere, Ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantumquisque poterit, adimplere, nec non quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Episcopos verò, & quoscumque alios, in ordine Sacerdotali constitutos, OEcumenicum Concilium in ea civitate concelebrantes, ut assiduè in Dei laudibus incumbere, hostias, & preces offerre, sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & à mortuis resurrexit, ac Spiritum San-

Jacob. 1. *Prov.* 1. *Ps.* 110. *Prov.* 1. & 9.

Sanctum in discipulos infudit, peragere satagant, facientes, sicut idem Spiritus Sanctus per Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes postulationes, gratiarum actiones, pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus & cæteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: ut quietam & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent saltem singulis sextis Feriis in memoriam passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent: in Ecclesia autem Cathedrali singulis quintis Feriis celebretur Missa de Spiritu Sancto, cum Litaniis, & aliis orationibus ad hoc institutis; in aliis verò Ecclesiis eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & orationes: a tempore autem, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; sed ore, & animo celebranti assistatur. Et quoniam *b* oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domi suæ bene præpositos; hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa *c* servet sobrietatem, moderationemque ciborum, deinde cum in eo loco sæpè otiosi sermones oriri soleant, *d* ut ipsorum Episcoporum mensis Divinarum Scripturarum lectio admisceatur: familiares verò suos unusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores; vitia demum fugiant, & virtute amplectantur, & in vestitu, & cultos, & omnibus actibus honestatem præse ferant, sicut decet ministros ministrorum Dei. Ad hæc, cum *e* hujus Sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, ut propulsatis hæresum tene-

Act. 2. 1. *Tim* 2.

a *Inf. in Sess.* 22. *in decret. de observ. in cele. Miss.*

b 1. *Tim.* 3. *c. Ti.* 3. *c. fin.* 2. *q.* 7. *cum fim. Cõc.* *d Tol.* 3. *c.* 7. *Conc.* *Rhe. cap.* 17. *Euse.* *in* 4. *dec.* *infra* *Sess.* 25. *c.* 1. *de ref.*

e Euseb. 1. *Epist.* 3.

tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jesu Christo, qui e vera lux est, annuente, candor, puritasque refulgeat, & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præsertim, qui sacrarum litterarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimum viis, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quò maturiùs, & consultiùs damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & Patrem Domini nostri Jesu Christi.

e *Joan.* 1 *cum ex injuncto de her.*

In sententiis verò dicendis, juxta f Toletani Concilii statutum in loco benedictionis considentibus Domini Sacerdotibus, nullus debeat, aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare; nullis etiam falsis vanisve, aut, obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicii acies perturbato animo inflectatur.

f *Concil. Tolet.* 11. *c.* 1. *Conc. Const. Sess.* 1. *in princ. c. in loc.* 5. *q.* 4. *Vide & 4. Tol. c.* 3.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decrevit, quo, si forte contigerit aliquos debito in loco g non sedere, sententiam, etiam sub verbo, *Placet*, profeire, Congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præjudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

g *Idem in conc. repetit. Episcopis forma præscripta est.* 1. *Brac. c.* 24.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Jovis quartam mensis Feb. proximè venturi.

SES-

SESSIO TERTIA,

CELEBRATA

DIE IV. MENSIS FEBRUAR.

M. D. XLVI.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN Nomine ſanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

Hæc ſacroſancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ ſedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quæ duobus illis capitibus, de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis, continentur, quorum cauſa præcipuè eſt congregata; agnoſcens autem cum Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem adverſùs carnem, & ſanguinem, ſed adverſùs ſpirituales nequitias in cæleſtibus, cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus ſumentes *à* ſcutum fidei, in quo poſsint omnia tela nequiſsimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt verbum Dei. Itaque, ut hæc pia ejus ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat, anteomnia ſtatuit, & decernit præmittendam eſſe confeſsionem fidei *b* Patrum exempla in hoc ſecuta; qui ſacratioribus Conciliis hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſuavere; quo ſolo aliquando & infideles ad

Epheſ. 6.

à C. qui reſiſtit. 11. q. 1.

b Concil. Nic Conc. Rom. ſub Jul. 1. Cō. Hipp. in pri. Conc. Conſ. 6. actio 17. cum ſim. 6. 1. diſte

fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt & fideles confirmarunt. Quare symbolum fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, tamquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessariò conveniunt, ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod a portæ inferi numquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit: quod quidem ejusmodi est.

150. baptizandos, cum seq. de cons. d. 4. c. 4. de summ. Tre.

a Matth. 16.

Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero: genitum, non factum; Consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cælis; & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria virgine, & homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est: & resurrexit tertia die, secundùm Scripturas; & ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria judicare vivos, & mortuos: cujus regni non erit finis: & in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas: & unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum: & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diversis partibus accinctos esse itineri, nonnullos etiam in via esse, quò hùc veniant: cogitansque omnia ab ipsa sacra Synodo decernenda, eò majoris apud omnes existimationis, & honoris videri posse, quò a majori fuerint, & pleniori Patrum consilio, & præsentia sancita, & corroborata; statuit, & decrevit, futuram Sessionem post præsentem celebrandam esse die Jovis, quæ subsequetur Dominicam Lætare, provimè futuram; interim tamen differri discussionem, & examinationem eorum quæ ipsi Synodo discutienda, & examinanda videbuntur.

a *Vide infra. Catalogum eorum, qui Cõcilio interfuerunt sub. Pio VI.*

SESSIO QUARTA.

CELEBRATA

DIE VIII. MENSIS APRIL.

D. D. XLVI.

Decretum de Canonicis scripturis.

SAcrosancta, OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, hoc sibi perpetuò ante oculos proponens, ut sublatis erroribus, puritas ipsa Evangelii in Ecclesia conservetur;

a Jer. 31. f. b Matth. & Marc. ult. 2. Thes. 2. c. Ecclesiasticarū Dist. 11. &c. cum Matthæo, de celebr. Miss. Cō. Sonomensis tempore Clem. 7. dec. 5.

quod a promissum antè per Prophetas in Scripturis sanctis, Dominus noster Jesus Christus Dei Filius, proprio ore primùm promulgavit; deinde per suos Apostolos tamquam fontem omnis, & salutaris veritatis, & morum disciplinæ, b omni creaturæ prædicari jussit: perspicientesque hanc veritatem, disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut c ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt; Orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris, quam novi testamenti, cum utriusque unus sit auctor, nec non traditiones ipsas, tum ad mores pertinentes, tamquam vel ore tenus à Christo, vel ab Spiritu Sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu ac reverentia suscipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum a indicem huic decreto adscribendum censuit; ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. Sunt verò infra scripti: Testamenti veteris, quinque Moysi, id est, Genesis, Exodus Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Josue, Judicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Nehemias, Tobias, Judith, Hesther, Job, Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum Canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Jeremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id est, Osea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Michæas, Nahum, Abacuc,

a In can. Apost. c. 48. Innoc. 2. epist. 3. c. 7. Galasius in Concil. 70. ep. Conc. Leo. c. 50. Concil. Cart. 4. c. 47. c. sancta Rom. Dist. 17. & fine.

euc, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & secundus. Testamenti Novi, quatuor Evangelia, secundùm Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem: Actus Apostolorum à Luca Evangelista conscripti; quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hæbreos: Petri Apostoli duæ, Joannis Apostoli tres, Jacobi Apostoli una, Judæ Apostoli una, & Apocalypsis Joannis Apostoli. Si quis autem libros integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris, & canonicis non susceperit, & traditionem prædictas sciens & prudens contempserit, anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via ipsa Synodus, post factum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimùm testimoniis ac præsidiis in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus, sit usura.

Epist. Eugen. in conc. Florent. ad Armenos.

Decretum de editione, & usu sacrorum Librorum.

Insuper eadem Sacrosancta Synodus, considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum Librorum, quænam pro authentica habenda sit, innotescat; statuit, & declarat, ut hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro-

a c. Here. &c. Quidam, infra 5. q. 3. infra. Sess. 13. cap. 2.

authentica habeatur; & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat, vel præsumat.

Præterea, ad *a* coèrcenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam *b* contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat; etiam si hujusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis jure statutis puniantur.

b Sic. Synodus in Trul. c. 19. quem post. Col. 6. c. Extit. circa fin. de v. sign. in 6.

c Vide infra de libris prohibitis reg. 10 nunc. tit. censuris Bullæ Cœnæ Impressores librorum prohibitorum innodantur.

Sed, & *c* Impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere volens, qui jam sine modo hoc est, putantes sibi licere quidlibet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum, ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quarumlibet indifferenter sæpè tacito, sæpè etiam mentito prælo, &, quod gravius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos Libros hujusmodi temerè venales habent; decernit, & statuit, ut posthac, sacra Scriptura, potissimùm verò hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quam emendatissimè imprimatur: nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis Libros de rebus sacris sine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis, & pecuniæ in canone *a* Concilii

a Vide infra. 2.

novissimi Lateranensis apposita : & si Regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujusmodi, licentiam quoque à suis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos Libris, juxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel evulgant, nisi antea examinati probatique fuerint, eisdem pœnis subjaceant, quibus Impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipsa verò hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel scripti, vel impressi authentice appareat; idque totum, hoc est, probatio, & examen, gratis fiat: ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Post hac temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque cunvertuntur, & torquentur verba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones impias, & diabolicas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & præcipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quisquam quomodolibet verba Scripturæ sacræ ad hæc, & similia audeat usurpare; omnes hujus generis homines, temeratores, & violatores verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decernit; proximam futuram Sessionem celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO QUINTA,
CELEBRATA.

DIE XVII. MENSIS JUN.
M. D. XLVI.

Decretum de peccato originali.

a *Hebr.* 21. UT fides noſtra Catholica, *a* ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis erroribus, in ſua ſinceritate integra, & illibata permaneat; & b *Eph.* 4. ne populus Chriſtianus *b* omni vento doctrinæ circumferatur; cum *c* *Gen.* 3. Serpens ille antiquus humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejuſque remedio non ſolùm nova, ſed vetera etiam diſſidia excitaverit: Sacroſancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, ſacrarum Scripturarum, & ſanctorum Patrum, ac probatiſsimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ judicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

a *Cœleſt. epiſt. c.* 4. 1. Si *a* quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & juſtitiam, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam prævaricationis hujuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mor-

mortem, quam antea illi *b* comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub ejus potestate *c* qui mortis deinde habuit imperium, hoc est, diaboli; totumque Adam, per illam prævaricationis offensam, secundum corpus & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit.

b *Gen.* 3.
c *Heb.* 2. *Arausica num* c. 1.

2. Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & *d* non ejus propagini asserit nocuisse; & acceptam à Deo sanctitatem, & justitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, pœnas corporis tantùm in omne genus humanum transfudisse, non autem, & peccatum, quod mors est animæ, anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: *e* Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors: ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.

d *Rom.* 5. 1. *Cor.* 15 *Conc. Arausi- canum* 1. *cap.* 2.
e *Rom.* 5. *c. Placuit.* 153. *Regenerate, &c. Quæ vis in fin. de Cons. Dist.* 4.

3. Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quàm per meritum unius mediatoris Domini nostri Jesu Christi, *f* qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis *g* justitia, sanctificatio, & redemptio: aut negat ipsum Christi Jesu meritum per Baptismi Sacramentum in forma Ecclesiæ rite collatum, tam adultis, quam parvulis applicari; anathema sit: quia *a* non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri. Unde illa vox: *b* Ecce agnus Dei, Ecce qui tollit peccata mundi, Et illa: *c* Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

f 1. *Tim.* 2. *Col.* 1.
g 1. *Cor.*
a *Act.* 4.
b *Joan.* 1.
c *Gal.* 3.

Si

d Concil. Milevit. Cōc. Afr. c. 77. &c. num. c. 2. Placuit. 2. 3. de Cōſ. diſt. 4.

4. Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit *d* in remiſsionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro neceſſe ſit expiari ad vitam æternam conſequendam; unde ſit conſequens, ut in eis forma Baptiſmatis, in remiſsionem peccatorum, non vera, ſed falſa intelligatur: anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id quod dicit Apoſtolus: *e* Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt: niſi quemadmodum Eccleſia Catholica ubique diffuſa ſemper intellexit: propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apoſtolorum etiam parvuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhùc committere potuerunt, ideò in remiſsionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt: *f* Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non poteſt introire in regnum Dei.

e Rom. 5. c. Placui. c. Quæris infin. &c. Regener. de Conſ. diſt. 4.

£ Joan 3 c. Filius. &c. Non dubito, de Conſ. diſt. 4. c. Debitū cum ſeq. de Bapt.

5. Si quis per Jeſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud *g* dicit tantùm radi, aut non imputari: anathema ſit: in renatis enim nihil odit Deus: quia *h* nihil eſt damnationis iis qui verè *i* conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem: qui *k* non ſecundùm carnem ambulant, ſed, *l* veterem hominem ex-

g Ex c 13. l. cōtra 2. ep. Pelag. h Rom. 8. i Rom. 6. &c. Propriè de

exuentes, & *b* novum, qui secundùm Deum creatus est, induentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, *c* hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc sancta Synodus fatetur, & sentit: quæ cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter per Christi Jesu gratiam repugnantibus non valet: quinimo, *d* qui legitimè certaverit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando *e* Apostolus peccatum appellat, sancta Synodus declarat Ecclesiam Catholicam numquam intellexisse peccatum appellari, quod verè & propriè in renatis peccatum sit; *f* sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit, anathema sit.

Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, non esse suæ intentionis, comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem Mariam, Dei genitricem, sed observandas esse *g* constitutiones felicis recordationis Sixti Papæ IV. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innovat.

Cōs. dis. 4 K Rom. 8
a Col. 3.
b Eph. 4.
c. Quomodo renovari? de Pœnitent. dist. 2.
c Rom. 8. Gal. 3.
d 2 Tim. 2.
e Rom. 6. 7. & 8. Coloss. 3.
f Respic. c. 13. 1. contra 2. ep. Pelag. & alios locos ejusdem.
g Vide infra 11.

✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠(
***

Decretum de reformatione.

CAPUT I.

De instituenda lectione sacræ Scripturæ, & liberalium artium.

h *Concil. Lateran. sub Inn 3 c. 11. Babilon. 2. cap. 2. c. De quibusdam, just.*

EAdem Sacrosancta Synodus, piis summorum Pontificum, & probatorum h Conciliorum constitutionibus inhærens, easque amplectens, & illis adjiciens; ne cœlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus Sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat, statuit, & decrevit, quòd in illis Ecclesiis, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro Lectoribus sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, eos qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum Substitutum, ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cætero verò præbenda, præstimonium; aut stipendium hujusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explere possint, conferantur: & aliter facta provisio nulla sit, & invalida. a In Ecclesiis autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, si Civitas insignis, vel populosa, ac etiam in Collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi Clerus nu-

a c. *Quia &c. sa. de Magi. & infra.*

numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præ- *Sess. 23.*
stimonium, seu stipendium hujusmodi deputa- *de ref. c.*
tum reperitur, præbenda quomodocumque, præ- 18.
terquam ex causa resignationis, primò vacatura, cui aliud onus incompatibile injunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Ut quatenus in b *Infra*
ipsis Ecclesiis nulla, vel non sufficiens præben- *Sess. 24. c.*
da foret, b Metropolitanus, vel Episcopus ipse 15. *de ref.*
per assignationem fructuum alicujus simplicis a *Conci.*
beneficii, ejusdem tamen debitis supportatis *Const. 6.*
oneribus, vel per contributionem Beneficiato- *c. 5. cap. 1*
rum suæ Civitatis, & diœcesis, vel aliàs prout *& c. quia*
commodiùs fieri poterit, de Capituli consilio ita *de Mag.*
provideat, ut ipsa sacræ Scripturæ lectio ha- *Cõc. Lat.*
beatur; ita tamen, ut quæcumque aliæ lectio- *sub Alex.*
nes, vel consuetudine, vel quavis alia ratione 3. *c.* 18.
institutæ, propter id minimè prætermittantur. *& sub*
Ecclesiæ verò, quarum annui proventus tenues *Inn.* 3.
fuerint, & ubi tam exigua est Cleri, & populi *c.* 11. *&*
multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commo- *infra Sess.*
dè haberi non possit, saltem a magistrum habe- 23. *c.* 18.
ant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligen- *de refor.*
dum, qui Clericos, aliosque scholares pauperes *Clem. Ne*
Grammaticam gratis doceat; ut deinceps ad ip- *imagro de*
sa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, *statu mo-*
transire possint. Ideoque illi b magistro Gram- *ni c.* 2.
maticis, vel alicujus simplicis beneficii fructus, b 2. *de*
quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo *Mag. Is*
perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium *ad profes-*
ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel *sione fi-*
ex Capitulari, vel Episcopali mensa condigna *dei tene-*
aliqua merces persolvatur: vel aliàs Episcopus *tur ex*
ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ: & *Bull. Pii*
dioc- 4. *In sac.*

ſancta. *1564. dedit Paulus 5. lectionem Hebraic. Græcam & Arabicã, cõſt. Apoſtolic. 1601.*

diœceſi accommodam: ne pia hæc, utilis, atque fructuoſa proviſio, quovis quæſito colore, negligatur. In Monaſteriis quoque Monachorum, ubi commodè fieri queat, etiam lectio Scripturæ habeatur. Qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc ut Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus verò aliorum Regularium, in quibus ſtudia commodè vigere poſſunt, ſacræ Scripturæ lectio ſimiliter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus vel provincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris. In gymnaſiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterorum omnium maximè neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſsimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicæ fidei defenſionem, & incrementum, ſanæque doctrinæ conſervationem, & propagationem inſtituatur: & ubi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, *a* ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur; ſtatuit eadem ſancta Synodus, neminem ad hujuſmodi lectionis officium tam publicè, quam privatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in clauſtris Monachorum non intelligatur. Docentes verò ipſam ſacram Scripturam, dum publicè in ſcholis docuerint, & *a* ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, privilegiis omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum, in abſentia à jure communi conceſſis, plenè gaudeant, & fruantur.

a Hinc emanav. Bull. Pii. 5. de Profeſſ. fides. 13.

a c. ſin. de mag.

CA-

CAPUT. II.

De verbi Dei Concionatoribus, & Quæstoribus eleëmosynariis.

QUia verò Christianæ Reipublicæ *b* non minus necessaria est prædicatio Evangelii, quam lectio, & hoc est præcipuum Episcoporũ munus; statuit, & decrevit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum sanctum Jesu Christi Evangelium. Si verò contigerit Episcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, juxta formam *d* generalis Concilii viros idoneos assumere *e* teneantur ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subjaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque Parochiales, vel aliàs curam animarum habentes, Ecclesias quocumque modo obtineant, per se, vel alios idoneos, si legitimè impediti fuerint, *f* diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandoque eis cum brevitate; & facilitate sermonis, vitia quæ eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat; ut pœnam æternam evadere, & cælestem gloriam consequi valeant. Id verò si quis eorum præstare negligat; etiam si ab Episcopi jurisdictione

b *Infra Sess. 24. c. 4. de ref. c. 11. Tol. c. 3.*

d *c. Inter cætera de offic. jud. ordi. vid. infra 8.*

e *inf. Sess. 24. de ref. c. 14.*

f *Cõ. Cõst. 6. c. 8. c. Exiit para. habeatur etiam de verb. sig. in 6. Conc. Later. ult. Sess. 11.*

ne quavis ratione exemptum se esse prætenderet ; etiam si Ecclesiæ quovis modo exemptæ dicerentur, aut alicui Monasterio, etiam extra diœcesim, forsan annexæ, vel unitæ, modò re ipsa in diœcesi sint, provida pastoralis Episcoporum sollicitudo non desit, ne illud impleatur; *a* Parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque, ubi ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu aliàs, ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri qui id præstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

a Jerem. Thes. 5.

Si quæ verò parochiales Ecclesiæ reperiantur subjectæ Monasteriis in nulla diœcesi existentibus ; si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, à Metropolitanis, in quorum Provinciis diœceses ipsæ sitæ sunt, tamquam, quoad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur ; nequis hujus decreti executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, sive recursus impedire valeat, quousque desuper à competenti judice, qui summarie, & sola facti veritate inspecta procedat, cognitum & decisum fuerit. *b* Regulares verò cujuscumque ordinis, nisi à suis Superioribus de vita, moribus & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, prædicare non possint : cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædi-

b Cō. Later. ult. Sess. 11. de modo præd.

care

care incipiant. In Ecclesiis verò quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum, a etiam Episcopi licentiam habere teneantur: sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint; ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

a c. Ex communicamus, §. Quia vero, de her. infr. Sess. 24 c. 4 de ref.

Si verò, quod absit, prædicator errores aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in Monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quòd si hæreses prædicaverit, contra eum, secundùm juris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat: etiam si prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet: quo casu Episcopos autoritate Apostolica, & tamquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel aliàs calumniosè vexetur, justamvè de eis conquerendi occasionem quis habeat.

b Concil. Later sub Iun. 3. c. 6 2 c Cum ex eo, de pœnit. & remiss. Clement. Abusionibus, eo titul. inf. Sess. 21. de ref. c. 2. c. Vt officia §. cognoscendi de

Caveant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cùm sint nomine Regulares, extra claustra, & obedientiam Religionum suarum vivunt, vel Presbyterorum sæcularium, nisi ipsis noti sint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in sua civitate, vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur: à qua privilegia hujusmodi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio, ab indignis extorqueri verisimile non est.

b Quæstores verò eleëmosynarii, qui etiam

ber. in 7. Ex Bulla Pii V. Et si Dominici 1567 sublata ut indulgentiæ etiam perpetuæ quæ quæstuandi præbeant occasionẽ.

Quæstuarii vulgo dicuntur, cujuscumque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alium prædicare præsumant: & contra facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum: privilegiis quibuscumque non obstantibus, opportunis remediis omninò arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam & celebrandam esse die Jovis, Feria quinta post Festum B. Jacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem xiii. mensis Januarii, M. D. XLVII.

SESSIO SEXTA,

CELEBRATA
DIE XIII. MENSIS JANUAR.
M. D. XLVII.

Decretum de Justificatione.

PROOEMIUM.

CUm hoc tempore, non sine multarum animarum jactura, & gravi Ecclesiasticæ unitatis detrimento, erronea quædam dissemi-nata sit de justificatione doctrina: ad laudem & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, Præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris,

& Domini noſtri, Domini Pauli, Divina providentia Papæ tertii, Reverendiſsimis Dominis, Dominis Joan. Maria Epiſcopo Præneſtino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbytero, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis: exponere intendit omnibus Chriſti Fidelibus veram ſanamque doctrinam ipſius juſtificationis, quam Sol juſtitiæ Chriſtus Jeſus, a fidei noſtræ auctor & conſumator, docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, Spiritu Sancto ſuggerente, perpetuo retinuit; diligentiſſius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti decreto ſtatuitur, ac declaratur.

a Heb. 12

CAPUT. I.

De naturæ & legis ad juſtificandos homines imbecillitate.

PRimum declarat ſancta Synodus, ad juſtificationis doctrinam probè, & ſincerè intelligendam, oportere, ut unuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod a cùm omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidiſſent, b facti immundi, & ut Apoſtolus inquit, c natura filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, uſque adeò ſervi erant peccati, & d ſub poteſtate diaboli ac mortis, ut non modo gentes per vim naturæ; ſed ne Judæi quidem per ipſam etiam litteram e legis Moyſi, inde liberari, aut ſurgere poſſent, tametſi in eis liberum arbitrium minimè extinctum eſſet e viribus licet attenuatum, & inclinatum.

a Celeſt. Epiſt. ad Epiſc. Gall. c. 4. 1. Cor. 15 Rom. 5.
b Iſai. 64
c Ephej. 2
ſup. ſeſſ. 5 in princ.
d Rom. 3. & 6. Hebr. 2.
e Concil. Araus. 2. cap. 25.

CAPUT. II.

De dispensatione, & mysterio adventus Christi.

QUo factum est, ut cœlestis Pater, *f* Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christū Jesum, Filium, & ante legē, & legis tempore multis sancti Patribus declaratum, ac promissum, cùm venit beata illa *g* plenitudo temporis, ad homines miserit; ut & Judæos, qui sub lege erant, redimeret; & *h* gentes, quæ non sectabantur justitiam, justitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc *a* proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris; *b* non solùm autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

CAPUT. III.

Qui per Christum justificantur.

VErùm, etsi ille *c* pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ii duntaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur: nam, sicut re vera homines, *d* nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur injusti; cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur, numquam justificarentur: cùm ea renascentia per meritum passionis ejus, gratia, qua justi fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus *e* gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis San-

f 1 Cor. 1. Gen. 49. *cum sim.* *g* Gal. 4. *h* Rom. 9. *a* Rom. 3. & 9. Col. 2. 5. Tim. 2. & 2. Tim. 1. *c.* *Multiplex de Pæn. dist.* 1. *b* 1. Joan 2. *c* 2. Cor. 5. *d* *Alluſi Aug. ep.* 89 *Omnes qui renascuntur in justificationem, &c. quæ alibi crebro inculcat. infra.* *e* Coloſ. 1.

Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque in regnum Filii dilectionis suæ, in quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

CAPUT IV.

Insignuatur descriptio justificationis impii, & modus in statu gratiæ.

QUibus verbis justificationis impii descriptio insinuatur; ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur *f* filius primi Adæ, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum Salvatorem nostrum: quæ quidem translatio post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus voto, fieri non potest, sicut scriptum est: *g* Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei.

f Gal. 4. Tit. 3.

g Joan. 3. 6. Filius, &c. Non dubito de Consd. dist. 4.

CAPUT V.

De necessitate præparationis ad justificationem in adultis, & unde sit.

DEclarat præterea ipsius justificationis exordium in adultis à Dei per Christum Jesum prævenientè gratia sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur: ut qui per peccata à Deo aversi erant, per ejus excitantem atque adjuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, eidem gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur: *a* ita ut tangente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neque homo ipse, nihil omninò agat, inspirationem illam recipiens: quippe qui

Voc. gentium c. 2. & 29.

c Zach. 1.

a Infra Can. 3.

b Prosp. lib. 2. de Joel. 2. c Convertimini, de Pœn. dist. 1 Thren. 5 d. & c. 31. c.

qui b illam & abjicere potest, neque tamen sine gratia Dei movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit: unde in sacris litteris, cum dicitur, c Convertimini ad me, & ego convertar ad vos, libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus Converte nos Domine ad te, & convertemur: Dei nos gratia prævenire confitemur.

CAPUT. VI.

Modus præparationis.

d Rom. 10 e Com. 3.

DIsponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, d fidem ex auditu concipientes, liberè moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitùs revelata, & promissa sunt: atque illud in primis, à Deo justificari impium per gratiam ejus, e per redemptionem, quæ est in Christo Jesu: & dum peccatores se esse intelligentes, a divinæ justitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore: illumque, tamquam a omnis justitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea moventur b adversus peccata per odium aliquod, & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare novam vitam, & servare divina mandata. De hac dispositione scriptum est: c Accedentem ad Deum oportet credere quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit. Et, d Confide fili, remittuntur tibi, peccata tua. Et, e

a Ps. 42. b infra c. 14. c. 4. de Contri. c Heb. 11. d Mar. 2. & Mar. 2. 9. e Eccl. 1.

Ti-

Timor Domini expellit peccatum. Et, *f* Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus Sancti. Et, *g* Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, docentes eos servare quæcumque mandavi vobis. Denique, *h* præparate corda vestra Domino.

f *Act.* 2. c. *Agunt.* &c. *Propriè de Const. Distinct.* 4. g *Matt.* & *Marc. ult. cap. Prima c. Si quis* 70. &c. *Propriè de Conf. Dist.* 4. h *Reg.* 72.

CAPUT. VII.

Quid sit justificatio impii, & quæ ejus causæ.

HAnc dispositionem seu præparationem justificatio ipsa consequitur: quæ non est sola peccatorum remissio; sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum: unde homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit *i* heres secundùm spem vitæ æternæ. Hujus justificationis causæ sunt: finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita æterna, efficiens verò, misericors Deus, qui gratuito *k* abluit, & *l* sanctificat signans, & ungens *m* Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus unigenitus Filius suus, Dominus noster Jesus Christus: qui cùm *n* essemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno crucis nobis *a* justificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit. Instrumentalis item, Sacramentum Baptismi; quod *b* est Sacramentum fidei, sine qua *c* nulli unquam contigit justificatio. Demum unica formalis causa est justi-

i *Tit.* 3. k 1 *Cor.* & l *Tit.* 3. m *Ephes.* 1. n *Eph.* 2. a *Eph.* 3. *Rom.* 4. b *Nisi est, de Consec. Dist.* 4. c *Heb.* 11.

stitia Dei, non quà ipse justus est; sed quà nos justos facit: qua videlicet ab eo donati renovamur spiritu mentis nostræ; & non modò reputamur, sed verè justi nominamur, & sumus, justitiam in nobis recipientes unusquisque secundùm suam mensuram, quam *d* Spiritus Sanctus partitur singulis prout vult, & secundùm propriam cujusque dispositionem, & coöperationem: quamquam enim nemo possit esse justus, nisi cui merita passionis Domini nostri Jesu Christi *e* communicantur; id tamen in hac impii justificatione fit, dum ejusdem sanctissimæ passionis merito per Spiritum Sanctum *f* charitas Dei diffunditur in cordibus eorum qui justificantur, atque ipsis inhæret: unde ipsa justificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Jesum Christum, cui inseritur, fidem, spem, & charitatem: *g* nam fides, nisi ad eam spes accedat, & charitas, neque unit perfectè cum Christo, neque corporis ejus vivum membrum efficit: quà ratione verissimè dicitur, *h* Fidem sine operibus mortuam, & otiosam esse. Et *i* in Christo Jesu neque circumcisionem aliquid valere, neque præputium; sed fidem quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptismi Sacramentum ex Apostolorum traditione Cathecumeni ad Ecclesia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præstantem; quam sine spe, & charitate fides præstare non potest. Unde & statim Verbum Christi audiunt: *l* Si vis ad vitam ingredi, serva mandata. Itaque veram, & Christianam justitiam accipientes, eam *a* ceu primam stolam pro illa quam Adam suâ inobedientiâ sibi, & nobis

d 1. Cor. 12. Eph. 4.
e Phil. 3.
f Rom. 5.
g infrà cap. 10.
h Jac. 2.
i Gal. 5. & 9. cap. Circumc. de Panit. Dist. 2.
l Matth. 19.
a Luc. 15.
c. Quomodo renovæ

bis perdidit, per Christum Jesum illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur statim renati conservare, ut eam perferant ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, & habeant vitam æternam. *vi, de Panit. dist. 2*

CAPUT. VIII.

Quomodo intelligatur, impium per fidem & gratis justificari.

CUm verò Apostolus *b* dicit, justificari hominẽ per fidem, & gratis; ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ Catholicæ consensus tenuit, & expressit; ut scilicet per fidem ideò justificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum, & radix omnis justificationis: *c* sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire. Gratis autem justificari ideò dicimur, quia nihil eorum quæ justificationem præcedunt, sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promeretur: si enim *d* gratia est, jam non ex operibus; alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia jam non est gratia. b *Rom.* 3. c *Heb.* 11 *infr. Can.* 9. d *Rom.* 11 *Ephes.* 2. *Tit.* 3.

CAPUT. IX.

Refellitur inanis hæreticorum fiducia.

QUamvis autem necessarium sit credere, neque remitti neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis divinâ misericordiâ propter Christum; nemini tamen fiduciam *e* & certitudinem remissionis peccatorum suorum jactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel di- e *Infra Can.* 12. & 13.

dimissa esse, dicendum est; cùm apud hæreticos, & schismaticos possit esse, imò nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam Catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos qui verè justificati sunt absque ulla omninò dubitatione apud semetipsos statuere, se esse justificatos, neminemque à peccatis absolvi, ac justificari; nisi eum, a qui certò credat se absolutum, & justificatum esse: atque hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici: quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deque mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet: nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet, sic quilibet, dum se ipsum, suamque propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest: cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

a *Infra Can.* 14.

CAPUT. X.

De acceptæ justificationis incremento.

Sic ergo justificati, & amici, Dei, ac b domestici facti c euntes de virtute in virtutem renovantur, ut Apostolus inquit, de die in diem: hoc est, d mortificando membra carnis suæ, & e exhibendo ea arma justitiæ in sanctificationem, per observationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa justitia per Christi gratiam accepta, coöperante fide bonis operibus, crescant, atque

b *Eph.* 2. *inf. Ps* 83 *inf. Can.* 24.
d 2 *Cor.* 4 *in fin. Coloss.* 3.
e *Rom.* 6.
c

atque magis justificantur, sicut scriptum est: *f* Qui justus est, justificetur adhuc. Et iterum: *g* Ne verearis usque ad mortem justificari. Et rursus: Videtis *h* quoniam ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantùm. Hoc verò justitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cum orat: *i* Da nobis, Domine, fidei, spei, & charitatis augmentum.

f *Apoc.* 22. *g* *Eccl.* 28. *h* *hac.* 2d. *i* *Dominic.* 3. *post.* *Pentec.*

CAPUT. XI.

De observatione mandatorum eamque necessariam esse nec impossibilem.

NEmo autem, quantumvis justificatus, liberum se esse *a* ab observatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia; nam *b* Deus *c* jubet, sed *d* jubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis: & adjuvat, ut possis. *e* Cujus mandata gravia non sunt, cujus *e* *Jean.* 3. *f* jugum suave est, & onus leve: qui enim sunt *f* *Mat.* 11. filii Dei, Christum diligunt; *g* qui autem diligunt eum, ut ipsemet testatur, servant sermones ejus, quod utique cum divino auxilio præstare possunt: licet enim in hac mortali vita quantumvis sancti, & justi in levia saltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant: non propterea desinunt esse justi: nam *h* justorum illa vox est, & humilis, & verax: Dimitte nobis debita nostra: quo fit, ut justi ipsi eò magis se obligatos ad ambulandum in via justitiæ sentire debeant;

a *Ex Aug.* *c.* 43. *l.* *de nat.* & *gratia.* *b* 1. *Joan.* 5. *inf.* *Can.* *non.* 11. *c* *Concil.* *Arausi.* 2. *cap.* 23. *d* *Hier.* *in* *Epist.* *ad* *Crepsib.* *e* *Jean.* 3. *f* *Mat.* 11. *g* *Joa.* 14. *Con.* *Afr.* *c.* 81. 82. & 83. *Concil.* *Milevit.* *c.* 7. 8 & 9. *h* *Mat.* 6. *Luc.* 11. 6. *Adhuc.* & *Deque.*

quo

vidianis. quò liberati jam à peccato, *i* ſervi autem facti
de Pœnit. Deo, *k* ſobriè, juſtè, & piè viventes proficere
diſt. 3. poſsint per Chriſtum Jeſum: *l* per quem acceſ-
i Rom. 6. ſum habuerunt in gratiam iſtam: *m* Deus nam-
k Tit. 2. que ſua gratia ſemel juſtificatos non deſerit, ni-
l Rom. 5. ſi ab eis prius deſeratur *n* itaque nemo ſibi in
m Aug. ſola fide blandiri debet, putantes fides ſola ſe hæ-
h de nat. redem eſſe conſtitutum, hæreditatemque conſe-
& gratia cuturum, etiam ſi Chriſto non *o* compatiatur,
ca. 26. & ut, & conglorificetur; nam, & Chriſtus ipſe, ut
Prof. Sct. inquit Apoſtolus, *p* cum eſſe Filius Dei didicit
7. ad c. ex iis quæ paſſus eſt, obedientiam; & conſum-
Galiarū matus, factus eſt omnibus obtemperantibus ſi-
& reſp. ad bi cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſtolus
7. abiect. ipſe monet juſtificatos, dicens: *a* Neſcitis quòd
Vincen. ii qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt,
n inf. Ca- ſed unus accipit bravium? Sic currite ut com-
non. 20. prehendatis. * Ego igitur, ſic curro, non quaſi
o Rom. 8. in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem ver-
p Phil. 2. berans; ſed caſtigo corpus meum, & in ſervitu-
Heb. 5. tem redigio: ne forte, cum aliis prædicaverim,
a 1 Cor. 9. ipſe reprobus efficiar. Item princeps Apoſtolo-
* ibid. rum Petrus: *b* Satagite, ut per bona opera cer-
tam veſtram vocationem, & electionem facia-
2 2. Per 1. tis; hæc enim facientes, non peccabitis aliquan-
do. *c* Unde conſtat eos orthodoxæ religionis
c Inf. Ca- doctrinæ adverſari, qui dicunt, juſtum in omni
non 25. bono opere ſaltem venialiter peccare, aut, quod
intolerabilius eſt, pœnas æternas mereri; at-
que etiam eos qui ſtatuunt in omnibus operibus
juſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocor-
diam excitando, & ſe ad currendum in ſtadio
cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur
Deus, mercedem quoque intuentur æternam:

cum

d cum ſcriptum ſit : Inclinavi cor meum ad faciendas juſtificationes tuas propter retributionem & de Moyſe dicat *e* Apoſtolus, quòd reſpiciebat in remunerationem.

d *Inf. Can.* 31. *Pſ.* 118. e *Heb.* 11

CAPUT. XII.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cavendam eſſe.

NEmo quoque, quandiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædeſtinationis myſterio uſque adeò præſumere debet, ut certò ſtatuat ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum: quaſi verum eſſet quòd juſtificatus aut amplius peccare non poſsit; aut, ſi peccaverit, *f* certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat: nam, niſi ex ſpeciali revelatione, ſcire non poteſt quos Deus ſibi elegerit.

Infr. Cã. 15. *&* 16. *c. Corrigiãtur in fin.* 2493 f *Ezech.* 18. *Ge.* 3. 3. *Matth.* 20 *&* 24. *c. Suggeſtum.* 7 *q.* 1. *&c. Nõ revertebãtur de Pœnit.* 2 *inf. Cant.* 16. *&* 22 *Ezech.* 13.

CAPUT. XIII.

De perſeverantiæ munere.

SImiliter de perſeverantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: *a* Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo qui potens eſt eum, *b* qui ſtat, ſtatuere, ut perſeveranter ſtet, & eum qui cadit, reſtituere: nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur; tametſi in Dei auxilium firmiſsimam ſpem collocare, & reponere omnes debeant. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut *c* cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Verum tamen qui ſe *d* exiſtimant ſtare, videant ne cadant;

a *Rom.* 14 *Phil.* 1. 2. *Cor.* 8. c. *Phil.* 1. *&* 2. d 1. *Cor.* 10.

e *Phil.* 2. dant: & *e* cum timore ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleëmoſynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis; & caſtitate: formidare enim debent, ſcientes *f* quod in ſpem glori, & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna quæ ſuper eſt cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent, dicenti: *g* Debitores ſumus non carni, ut ſecundùm carnem vivamus; ſi enim ſecundùm carnem vixeritis, moriemini: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

f 1. *Pet.* 1 a.

g *Rom.* 8.

h *Inf. Cā.* 23. & 29. 1 *Hieron.* t. 1. *Epiſt. ad Dem.* quæ incipit. *Inter omnes, &* inc. Secunda poſt naufragium de pœn. diſt. 1.

CAPUT XIV.

De lapſis, & eorum reparatione.

QUi vero ab accepta *h* juſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus juſtificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procuraverint; hic enim juſtificationis modus eſt lapſis reparatio: quam ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam ſancti *a* Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro iis qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Jeſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: *b* Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta ſunt. Unde docendum eſt Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multò aliam eſſe à Baptiſmali: eaque contineri non modo ceſſationem à peccatis, & eorum deteſtationem, *c* aut cor-

b *Joa.* 20. *Mat.* 18. c *Ut conſtituerentur, d.* 50 c. 1. *evidenter,* 1. q. 1. *cum ſim. infra*

contritum, & humiliatum, verum etiam eorumdem Sacramentalem Confessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & Sacerdotalem Absolutionem; itemque Satisfactionem per jejunia, eleëmosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia, non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto unà cum culpa remittitur; sed pro pœna temporali, quæ ut sacræ Litteræ docent, non tota semper, ut in *d* Baptismo fit, dimititur illis qui gratiæ Dei quam *e* accepperunt, ingrati Spiritum Sanctum contristaverunt, & *f* templum Dei violare non sunt veriti. De qua pœnitentia scriptum est: *g* Memor esto unde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: *h* Quæ secundùm Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: *i* Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos Pœnitentiæ.

Sess. 14. de Pœn. c. 3.
e Sal. 10 c. Sacrificia de an. d. 1.
d Thoren. Concil. in Decretis Eugenii.
e Eph. 4.
f 1. Cor. 3
g Apoc. 2. ca. Quia sanct. 34. dist. & c. Miror de Pœn. d. 1.
h 2 Cor. 7
i Matth. 3 & 4. Luc. 3. infr. Can. 17.

CAPUT. XV.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem.

ADversùs etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui *l* per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium; asserendum est, non modò infidelitate, per quam, & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti, divinæ legis doctrinam defendendo, *a* quæ à regno Dei non solùm infideles excludit, sed *b* & Fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles;

l Rom. 16.
a 2. Tim. 1.
b 1 Cor. 6.

e Phil. 4. 2. Cor. 12. e. Quod dicit. dist. 41.

les, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes qui lethalia committunt peccata; e à quibus cum divinæ gratiæ adjumento abstinere possunt, & pro quibus à Christi gratia separantur.

CAPUT. XVI.

De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione.

d 1. Cor. 15. e Heb. 6. c. Non est rem injustus. de Pæn. dist. 2 f Heb. 10 in fin. inf. Can. 46. g Matth. 10. h Ps. 101 Rom. 6. f 2. Tim. 2 Joan. 11

HAc igitur ratione justificatis hominibus, sive acceptam gratiam perpetuo conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: *d* Abundate in omni opere bono, scientes quod labor vester non est inanis in Domino: *e* non enim injustus est Deus; ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius. Et, nolite *f* amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus *g* usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita æterna, & tamquam gratia filiis Dei per Christum Jesum misericorditer promissa; *h* & tamquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda: hæc est enim illa *i* corona justitiæ, quam post suum certamen, & cursum repositam sibi esse ajebat Apostolus, à justo Judice sibi reddendam; non tolùm autem sibi, sed, & omnibus qui diligunt adventum ejus: cum enim ille ipse Christus Jesus tamquam caput in membra, & tamquam *a* vitis in palmites, in ipsos justificatos jugiter virtutem influat; quæ vir-

virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur, & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent: nihil ipsis justificatis amplius deesse credendum est, quominùs plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divinæ legi pro hujus vitæ statu satisfeciſſe, & vitam æternam suo etiam tempore, *b* si tamen in gratia decesserint, consequendam, verè promeruisse censeantur: cum Christus Salvator noster dicat: *c* Si quis biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in æternum: sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita *d* neque propria nostra justitia, tamquam ex nobis propria statuitur: neque ignoratur, aut repudiatur justitia Dei: quæ enim justitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentem justificamur, illa eadem Dei est, quia à Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque verò illud omittendum est: quod licet bonis operibus, in sacris Litteris usque adeò tribuatur, ut etiam *e* qui uni ex minimis suis potum æquæ frigidæ dederit, promittat Christus eum non esse sua mercede carituram; & Apostolus *f* testetur, id quod in presenti est momentaneum, & leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen ut Christianus homo in se ipso vel confidat, *g* vel glorietur, & non in Domino: cujus tanta est erga omnes homines bonitas: ut *h* eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona. Et quia *i* in multis offendimus omnes, unusquisque sicut misericordiam, & bonitatem, ita severitatem, & judicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, *l* etiam si

b *Apoc.* 4

c *Joan.* 4

d *Rom.* 10

e *Matth.* 5. *in fin.* & *Marc.* 9. *circa fin.*

f 2. *Cor.* 4

g 1 *Cor.* 1 *in fin.* 2. *Cor.* 10 *in fin.* *Gal.* 6 *Jer.* 8.

h *Ex Epi. Celest.* 1. c. 12.

i *Jac.* 3.

l 1 *Cor.* 4

nihil sibi conscius fuerit, judicare, quoniam omnis hominum vita non humano judicio examinanda, & judicanda est, sed Dei: a qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit unicuique à Deo, qui, ut scriptum est, b reddet unicuique secundùm opera sua.

a *Ibidem.*

b *Matth. 16. Rom. 2.*

Post hanc Catholicam de Justificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter firmiterque receperit, justificari non poterit; placuit sanctæ Synodo hos Canones subjungere, ut omnes sciant, non solùm quid tenere, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE JUSTIFICATIONE.

CANON I.

c *Sup. c. 1. & 3. Rom. 3. 2. Cor. 15*

Si quis dixerit, c hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Jesum Christum gratia posse justificari coram Deo; anathema sit.

CANON II.

d *Concil. Af. 6. 80 & c. ulti. Conc. dist. 4. ex Cõc. Milevit.*

Si quis dixerit, ad hoc solùm divinam gratiam per Christum Jesum dari, ut facilius homo d justè vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque, sed ægre tamen & difficulter possit; anathema sit.

CANON III.

e *Concil. Araus. 2 c. 7. sup. c. 5. Rom. 5.*

Si quis dixerit, sine præveniente e Spiritus Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur; anathema sit.

CAs

CANON IV.

Si quis dixerit, *f* liberum hominis arbitrium à Deo motum & excitatum nihil coöperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac *g* præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omninò agere, merèque passivè se habere; anathema sit.

f *Arausc.* 2. 3. 5. 6. 9. & 25

g *Eccl.* 15.

CANON V.

Si quis *a* liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum & extinctum esse dixerit, aut rem esse de solo titulo, imò titulum sine re, figmentum denique à Satana invectum in Ecclesiam; anathema sit.

a *Vide Aug. lib.* 1. *contra* 2. *ep. Pelag. cap.* 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, *b* non esse in potestate hominis, vias suas malas facere; sed mala opera, ita ut bona, Deum operari; non permissivè solùm, sed etiam propriè, & per se, adeò ut sit proprium ejus opus non minus proditio Judæ, quàm vocatio Pauli; anathema sit.

b *Vid. Aug ibid. cap.* 3. & *Præs.* 8. *t.* 14. *ad c. Gallorū, & respon. ad* 50. *ad reb. Vincen. Joan.* 1. *Con.* 1. *Arausc.* 2

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, verè esse peccata, vel odium Dei mereri; aut quanto vehementiùs quis nititur se disponere ad gratiam, tantò eum graviùs peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, *c* gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores pejores facere; anathema sit.

c *Ps.* 17. *Luc.* 12. & *Matth.* 3. *in fin.*

CANON IX.

Si quis dixerit, d sola fide impium justificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam coöperetur, & nulla ex parte necesse esse eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

d Supra. 7. & 8.

CANON X.

Si quis dixerit, homines e sine Christi justitia, per quam nobis meruit, justificari, aut per eam ipsam formaliter justos esse: anathema sit.

e Supra. 7. Gal. 2. & 5. Eph. 2. & 4.

CANON XI.

Si quis dixerit, homines justificari vel solâ imputatione justitiæ Christi vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia, & charitate, quæ a in cordibus eorum per Spiritum Sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam qua justificamur, esse tantum favorem Dei; anathema sit.

a Rom. 5.

CANON XII.

Si quis dixerit, b fidem justificantem nihil aliud esse quam fiduciam divinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christum, vel eam fiduciam solam esse, qua justificamur; anathema sit.

b Sup. c. 9

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certò, & absque ulla h sitatione propriæ infirmitatis & indispositionis peccata sibi esse remissa; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit c hominem à peccatis absolvi, ac justificari ex eo, quod se absolvi ac justificari certò credat; aut neminem verè esse justificatum,

c Sup. c. 9

tum, nisi qui credat se esse justificatum, & hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici; anathema sit.

CANON XV.

Si quis dixerit, d hominem renatum, & justificatum teneri ex fide ad credendum, se certò esse in numero prædestinatorum; anathema sit.

d *Aug. c. 13. lib. de corre. & gratia, sup. c. 12.*

CANON XVI.

Si quis e magnum illud usque in finem perseverantiæ donum se certò habiturum, absoluta & infallibili certitudine dixerit: nisi hoc ex speciali revelatione didicerit; anathema sit.

e *Aug. lib. de Bono perseu. c. 13. supr. 12. & 13. Gal. 5. Ezec. 18.*

CANON XVII.

Si quis justificationis gratiam non nisi prædestinatis ad vitam contingerit dixerit reliquos vero omnes, qui vocatur, vocanti quidem, sed gratiam non accipere, ut f pote divina potestate prædestinatos ad malum; anathema sit.

f *Concil. Arausc. 2. c. 15.*

CANON XVIII.

Si quis dixerit, a Dei præcepta homini etiam justificato, & sub gratia constituto, esse ad observandum impossibilia; anathema sit.

a *Supra 11. 1. Joan. 5.*

CANON XIX.

Si quis dixerit, b nihil præceptum esse in Evangelio præter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

b *Clem. ad nostra §. 3. de hæret.*

CANON XX.

Si quis hominem justificatum, & c quantumlibet perfectum, dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantùm ad credendum: quasi verò Evangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ, sine

c *Sup. c. 11. 1. Joan. 5.*

conditione obſervationis mandatorum ; anathema ſit.

d *Iſai.* 33 *a. Matth.* 1 2. 6.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Chriſtum Jeſum à Deo hominibus datum fuiſſe ut redemptorem, cui fidant; *d* non etiam ut legislatorem, cui obediant; anathema ſit.

e *Supra.* 14.

CANON XXII.

Si quis dixerit, *e* juſtificatum, vel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta juſtitia perſeverare poſſe, vel cum eo non poſſe; anathema ſit.

f *Sup. c.* 24.

CANON XXIII.

Si quis hominem ſemel juſtificatum dixerit *f* amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere, atque ideò eum qui labitur & peccat, numquam verè fuiſſe juſtificatum ; aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, niſi ex ſpeciali Dei privilegio, quem admodum de beata Virgine tenet Eccleſia; anathema ſit.

g *Sup. c.* 10.

CANON XXIV.

Si quis dixerit, *g* juſtitiam acceptam non conſervari, atque etiam augeri coram Deo per bona opera ; ſed opera ipſa fructus ſolummodò, & ſigna eſſe juſtificationis adeptæ, no autem ipſius augendæ cauſam ; anathema ſit.

a *Supr. c.* 11. *in fin.*

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere juſtum *a* ſaltem venialiter peccare dixerit, aut quod intolerabilius eſt, mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri, tantumque, ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem ; anathema ſit.

CANON XXVI.

Si quis dixerit *b* justos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternam retributionem à Deo per ejus misericordiam, & Jesu Christi meritum, si bene agendo, & divina mandata custodiendo usque *c* in finem perseveraverint; anathema sit.

b *Supra* 16.

c *Mat.* 24

CANON XXVII.

Si quis dixerit, *d* nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis, aut nullo alio quantumvis gravi, & enormi præterquam infidelitatis, peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit.

d 1. *Cor* 6 *sup.* c. 15. e *Supr.* 6 14.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia simul & fidem semper amitti; aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non viva, aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum; anathema sit.

CANON XXIX.

Si quis dixerit *e* eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere; aut posse quidem, sed sola fide amissam justitiam recuperare sine Sacramento Pœnitentiæ, prout sancta Romana, & universalis Ecclesia à Christo Domino, & ejus Apostolis edocta, hucusque professa est, servavit, & docuit; anathema sit.

CANON XXX.

Si quis post acceptam justificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri, dixerit *a* ut nullus remaneat, reatus pœnæ temporalis exsolvendæ vel in hoc sæculo, vel in futuro in *b* Pur-

a *Inf. sess.* 14. c. 8.

b. *Inf. Sess.*

gatorio, antequam ad regna Cœlorum aditus
35. *in principio* patere posſit; anathema ſit.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, juſtificatum peccare, & dum intuitu æternæ mercedis bene operatur; ana-
e *Supr. c.* 11. *in fin* thema ſit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis juſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, ut non ſint etiam bona ipſius juſtificati merita; aut ipſum juſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Jeſu Chriſti meritam, cujus vivum membrum eſt, fiunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternæ, ſi tamen in gratia deceſſerit, conſecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema ſit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de juſtificatione à Sancta Synodo hoc præſenti decreto ſtrepitam, aliqua ex parte gloriæ Dei; vel meritis Jeſu Chriſti Domini noſtri derogari, & non potius veritatem fidei noſtræ, Dei denique ac Chriſti Jeſu Gloriam illuſtrari; anathema ſit.

Decretum de reformatione.

CAPUT I.

Prælatos convenit in Eccleſiis ſuis reſidere; ſi ſecus fecerint, juris antiqui pœnæ in eos innovantur, & novæ decernuntur.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſi-

ſtituendam collapſam admodum Eccleſiaſticam diſciplinam, depravatoſque in clero, & populo Chriſtiano mores emendandos ſe accingere volens, ab iis qui majoribus Eccleſijs præſunt, initium cenſuit eſſe ſummendum: *a* integritas enim præſidentium, ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini ac Dei noſtri miſericordiam, providamque ipſius Dei in terris *b* Vicarii ſolertiam omnino futurum, ut ad Eccleſiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maximè digni fuerint quorumque prior vita, ac omnis ætas, a pueribus exo diis uſque ad perfectiores annos per diſciplinæ ſtipendia Eccleſiaſticæ laudabiliter acta, teſtimonium præbeat, ſecundùm venerabiles beatorum *c* Patrum ſanctiones aſſumantur: omnes Patriarchalibus Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Eccleſiiis quibuſcumque, quovis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos eſſe vult, *d* ut attendentes ſibi, & univerſo gregi, in quo Spiritus Sanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, *e* in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant: implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant, atque ovium ſuarum, quarum *f* ſanguis de eorum eſt manibus à ſupremo judice requirendus, cuſtodiæ minimè incumbant: cum certiſsimum ſit, *g* non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oves comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum eſt, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam ſa-

a *c. Mira mar. 61.*
b *c. Inter corporalia, de tranſlat. Epiſc.*
c *In Sacerdotib. &c. Epiſ. 61. diſt. c. fin. 59. di Conc. Sardic. c. 13. & inf. Seſſ. 24. de refor. c. 1.*
d *Act. 20*
e *2. Tim. 4. Joa. 10*
c. *Sit rector. 43. d*
c. *Adverſitas 7. q. 1. pal. c. Hiſi, de re num.*
f *Ezec. 33 & 34. Actor 20*
g *c. Eph. 43. d. c. 1. 13. q. 1 & infra ſeſ.*

a c. Pervenit, cũ multis sess.7.q.1. De cleric. non resid. per totius &c. Cum ex eo delict. in 6.

salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis curis vagantur, aut in negotiorum temporalium solicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, si detinent occupatos: placuit sacro sanctæ Synodo, a antiquos canones, qui temporum atque hominum injuria penè in desuetudinem abierunt, adversus non residentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præsentis decreti innovat, ac ulterius, pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. b Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu justis; c & rationalibus d cautis cessantibus; sex mensibus continuis extra suam diœcesim morando abfuerit, quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesiæ pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum aplicandorum, pœnam ipso jure incurrat. e Quod si per alios sex menses, in hujusmodi absentia perseveraverit; aliam quartam partem fructuum similiter aplicandam eo ipso omittat. Crescente vero contumacia, ut severiori sacrorum canonum censuræ subjiciatur, Metropolitanus Suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per litteras seu nuntium Romano Pontifici denuntiare teneatur: qui in

a c. Pervenit, cũ multis — Quoniã

b Novas adhuc pœnas adjecit Pius IV. in bulla, in suprema. 1564.

c c. Vide sess.23.c 1. de ref. ubi caus. sub indicantur.

d cap. Ecce tua de cleric. non resi.

e Porro util. non contest.

ipsos absentes prout cujusque major aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ Sedis autoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsis *f* de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

f Inf. Sess. 23 de ref. c. Experte, declar. non resi.

CAPUT. II.

Nulli beneficium exigens personalem residentiam obtinenti abesse licet, nisi justa de causa ab Episcopo approbanda; qui tum etiam vicarium subdueta parte fructuum substituat, ob curam animarum.

EPiscopis inferiores, quævis beneficia Ecclesiastica personalem residentiam jure sive consuetudine exigentia, in titulum sive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis juris remediis residere cogantur: nullique privilegia seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, *a* suffragentur. Indulgentiis vero, & dispensationibus, ex veris & rationabilibus causis tantum concessis, & *b* eorum Ordinario legitime probandis, in suo robore permansuris, quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum; tamquam in hac parte *c* à Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & *d* congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quoad hoc,

a c. fin. de resc. in 6
b Roboretur decr. IV. 1564.
24. Nov.
c c. Cum ex eo, de elect. in 6.
d Beneficium de reg. eod. & inf. Sess. 7. c. 5. & 7. de refor.
d Vide Const. Pii V. Ad ea sequenda 1567.

hoc, privilegio, seu exemptione quacumque sufragante.

CAPUT III.

Excessus secularium Clericorum; & regularium agentium extra monasteria, ab Ordinario loci corrigantur.

e *Refert. ad vocem privileg. & Inf. se. p. 14. cap. 4 & 5. de ref.*

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter ac diligenter intendant; & nemo sæcularis Clericus, cujusvis, e personalis, vel regularis extra monasterium degent, etiam sui ordinis privilegii f prætextu tutus censeatur, quominus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc à sede Apostolica delegato, secundùm canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

CAPUT IV.

Ecclesias quascumque Episcopi, & alii majores Prælati, quoties opus fuerit, visitent; omnibus quæ huic decreto obstare possent, sublatis.

g *Sess. 25 c. 6. de ref & ca. 4. de refor. sess. 14.*

CApitula g Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus à suis Episcopis, & aliis majoribus Prælatis, per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta h canonicas sanctiones, toties quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint & valeant,

h *Inf. Sess. uit. de refor. c. 6.*

CAPUT V.

Episcopi in aliena Diœcesi nec Pontificalia exerceant, nec Ordines conferant.

NUlli Episcopo liceat, cujusvis privilegii prætextu : i Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantum : si secus factum fuerit ; Episcopus ab exercitio Pontificalium; & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso jure suspensi.

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram Sessionem celebrari die Jovis ; feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martii ? *Respondérant.* Placet.

i *Vide* 1. *Nic.c.* 15 & 16. & 1. *Arale.* 13. & *Antioch. sub Jul.* 1 *c.* 3. *Sard. ca.* 18. & 19. & 3. *Cart. ca.* 20. & 21 *Conc. An.* 3. *c.* 15. *c. Placuit, cum seq.* 7. *q.* 1. & *infra Sess.* 14. *de reformat.*

SESSIO SEPTIMA,

CELEBRATA

DIE III. MENSIS MARTII.

M. D. XLVII.

Decretum de Sacramentis.

PROOEMIUM.

AD consummationem salutaris de justificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Sessione uno omnium Patrum consensu promulgata fuit ; contentaneum, visum est de sanctissimis Ecclesiæ sacramentis agere ; per quæ om-

a c. Nulla de Cof. dist. 4.

omnis vera juſtitia vel *a* incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur. Propterea ſacroſancta Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate, tum de damnatis olim à Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de novo adinventæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnoperè officiunt, Sanctarum Scripturarum doctrinæ Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſu inhærendo, hos præſentes Canones ſtatuendos, & decernendos cenſuit, reliquos, qui ſuperſunt ad cœpti operis perfectionem deinceps, divino Spiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

CANON 1.

b Concil. Florēt. in Dec. Eugenii ad Armenos c cap. Ad. abolendā de hæret.

Si quis dixerit, *b* Sacramenta novæ legis non fuiſſe omnia à Jeſu Chriſto Domino noſtro inſtituta; aut eſſe plura vel pauciora quam ſeptem, videlicet, Baptiſmum, Confirmationem, *c* Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam-Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe verè & propriè Sacramentum; anathema ſit.

CA-

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipsa novæ legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, nisi quia cæremoniæ sunt aliæ, & alii ritus externi; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, *d* hæc septem Sacramenta ita esse inter se paria, ut nulla ratione aliud sit alio dignius; anathema sit.

d c. Nihil de Cons. Dist. 2. cum sim.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non esse ad salutem necessaria, sed superflua, & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines à Deo gratiam e justificationis adipisci; licèt omnia singulis necessaria non sint; anathema sit.

e Supra Sess. 6. de Justif. c. 5 & Can. 7

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, *f* Sacramenta novæ legis non continere gratiam, quam significant, aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre, quasi signa tantum, externa sint, acceptæ per fidem gratiæ, vel justitiæ, notæ quædam Christianæ professionis; quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus; anathema sit.

f Concil. Florent. sub. Eug. IV. in Decr. de Sacr.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujusmodi Sacramenta semper, & omnibus, quantum est ex parte Dei, etiam si ritè ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus; anathema sit.

CA-

CANON VIII.

a *Infra Sess.* 23. *Can.* 4. *ex Decr. Eugen. in Cōcil. Flor.*

Si quis dixerit, per ipsa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit.

CANON IX.

b *Vide Concil. Carth.* 4. *c.* 89. *& Concil. Constant. art.* 13. *Vicleff. Infra sess.* 14. *de Pœn. c.* 6.

Si quis dixerit, *a* in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spiritale, & indelebile, unde ea iterari non possunt; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, *b* Christianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem; anathema sit.

CANON XI.

c *Concil. Florent. de Decr. Eug.*

Si quis dixerit, *c* in ministris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem, saltem faciendi quod facit Ecclesia; anathema sit.

CANON XII.

d *Idem error dānatur in Vvicl. f. à Concil. Constant Sess.* 8. *c. Multa c. Remissionem, cap. Christus,*

Si quis dixerit, *d* ministrum in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris prohibito omitti, aut in novo alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.

DE-

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, *e* Baptiſmum Joannis habuiſſe eamdem vim cum Baptiſmo Chriſti; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, *a* aquam veram & naturalem non eſſe de neceſsitate Baptiſmi, atque ideò verba illa Domini noſtri Jeſu Chriſti; *b* Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto; ad metaphoram detorſerit; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana; quæ omnium Eccleſiarum, *c* mater eſt, & magiſtra, non eſſe verum de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, *d* Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, cum intentione faciendi quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, *e* Baptiſmum liberum eſſe hoc eſt, non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, niſi nolit credere; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, *f* Baptizatos per Baptiſmum ipſum totius tantum fidei debitores fieri, non au-

eum plur. ſeq. 1 q. 1 c. ult. 15. q. ultim. Aug. Enchirid. c. 49. cap. Aliud, & c. Non enim generabūtur, de Cōſ. diſt. 4 a c. Pen. de Bapt. c. Filius, & c. Non dubito de Cōſ. diſt. 4 b Joan. 3 c ca. Non decet. 12. Diſt. cap. Ad abolendam, de hæret. d Concil. Florent. in Decretis Eugenii ic. Dictum. § quodverò cum 2. c. ſeq. 1. q. 1

c. Nulla præter, de Conſt. diſt. 4.

autem univerſæ legis Chriſti ſervandæ, anathema ſit.

CANON VIII.

d Joan. 3 f Gal. 5.

Si quis dixerit, Baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta vel tradita ſunt, ita ut ea obſervare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita revocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, ut vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo jam factæ, irrita eſſe intelligant, quaſi per ea, & fidei, quam profeſſi ſunt, detrahuntur, & ipſi Baptiſmo; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione; & fide ſuſcepti Baptiſmi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema ſit.

CANON XI.

a c. Majores, 5. ult. de Bapt.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptiſmum a iterandum eſſe illi, qui apud Infideles fidem Chriſti negaverit, cum ad Pœnitentiam convertitur; anathema ſit.

CANON XII.

b Aug. l. 1. de Pec. mort. & rem c. 19 & lib. 3. cap. 2.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus Baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, ſuſcepto Baptiſmo b inter Fideles computandos non eſſe; ac propterea,

cum

cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes Baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujusmodi parvulos baptizatos, cum adoleverit, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt; & ubi se nolle respondérint, suo esse arbitrio relinquendos; nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, *a* Confirmationem baptizatorum otiosam cærimoniam esse, & non potius verum & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesim quandam, qua adolescentiæ proximi, fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit.

a c. Nullus ministrorum, de Cons. d. 4

b Vid. sic Ep. Urb. 1. Ad omnes, & c. ca. 1 cum seq. de Cons dist. 5.

CANON II.

Si quis dixerit, *b* injurios esse Spiritui Sancto eos, qui sacro Confirmationis crismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, *c* sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem; anathema sit.

c c. Manus de Cons. dist. 5. Cons. Flor.

Decretum de reformatione.

a in Decr. Eug. Vid. Euſ. P. 1. ep. ad Ep. Tuſcia, Innoc. 1. Ep. 1 c. 3 & infra Seſſ. 23. cap. 4. d ſup. ſeſſ. 6. c. 2. & infra ſeſſ. 23. c. 21. e Inf. Seſſ. ult. de reform. c. 2. f Seſſ. 22 cap. 2 plus exigitur. g Par. 1. c. 3. Conſt. ejus. Vid. inf. IX. a c. Cum incunctis, & cum vero de cle. Sicut, de exceſſ. Prel. c. 1. & 2. 21 q. 1. c. ſanctorum 10.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Legatis, *a* inceptum reſidentiæ & reformationis negotium ad Dei laudem, & Chriſtianæ religionis incrementum proſequi intendens, ut ſequitur, ſtatuendum cenſuit, e ſalva ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicæ auctoritate.

CAPUT. I.

Quis capax regiminis Eccleſiarum Cathedralium.

AD Cathedralium *f* Eccleſiarum regimen nullus, niſi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, gravitate morum litterarumque ſcientia, juxta conſtitutionem Alexandri Tertii, quæ incipit: *g* Cum in cunctis, in Concilio Lateranenſi promulgatam, præditus aſſumatur.

CAPUT. II.

Tenentes plures Cathedrales Eccleſias, jubentur omnes, excepta una dimittere, certo modo & tempore.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, ſeu Cathedrales Eccleſias in titulum, ſive commendam, aut alio quovis nomine, contra *a* ſacrorum canonum inſtituta, recipere, & ſimul retinere præſumat: cum valde felix ſit ille cenſendus: cui unam Eccleſiam bene, ac fructuoſè, & cum animarum ſibi commiſſarum ſa-

salute regere contigerit. Qui autem plures Ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, una quam malverint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant; alias infrà annam dimittere teneantur: alioquin Ecclesiæ ipsæ, ultimo obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

Dist. capi Vnio, §. sed. 10. q. 3. c. Quia in tantis. c. Ad hæc & c. De multa, de Prab. c. Quia non nulli, de mag. cap. Cum singula, de Prab. in 6. Clem. gratiæ de refor. cap. Execrab. §. Qui vero, in extravag. comm. de Prab. & inf. Sess. 24 c. 15. de ref.

CAPUT. III.

Habilibus dumtaxat personis beneficia conferantur.

INferiora beneficia Ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia, personis dignis, & habilibus & quæ in loco residere, ac per se ipsos curam ipsam exercere valeant, juxta constitutionem Alexandri III in Lateranensi, quæ incipit, *b* Quia nonnulli, & aliam Gregorii X. in generali Lugdunensi Concilio, quæ incipit *c* Licet canon, editam conferantur: aliter autem facta collatio, seu provisio, omnino irritetur; & ordinarius collator pœnas constitutionis Concilii generalis, quæ incipit *d* Grave nimis, se noverit incurrisse.

b Vide infra X.

c Vide infra XI.

d Vide infra XIII.

CAPUT. IV.

Plurium beneficiorum retentor contra canones iis privatur.

QUicumque de cætero plura curata, *a* aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, sive per viam unionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine

a *Inf. Sef. 24 de ref. cap. 17.*

ne, & titulo, contra formam ſacrorum Canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit, b De multa, recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit, beneficiis ipſis, juxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, ipſo jure, etiam præſentis canonis vigore, privatus exiſtat.

b *Vide infra XIII.*

CAPUT V.

Plura beneficia curata obtinentes Ordinario ſuas diſpenſationes exhibeant, qui de Vicario Eccleſiis provideat, congrua portione fructuum aſsignata.

ORdinarii locorum quoſcumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, diſpenſationis ſuas exhibere diſtricte compellant; & alias procedant juxta conſtitutionem Gregorii X. in generali Lugdunenſi Concilio editam, quæ incipit, c Ordinariis: quam eadem ſancta Synodus innovandam cenſet, & innovat; addens inſuper, quod ipſi Ordinarii etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & d congruæ portionis fructuum aſsignationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur; & beneficia ipſa debitis obſequiis minimè, defraudentur: appellationibus, privilegiis, & exemptionibus quibuſcumque, etiam cum judicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſsis nemini ſuffragantibus.

c *Infrac. 7. & ſeq. Seſ. 6. de ref. c. 1. in fine Vide inf. XIV.*

d *Vide conſtitut. Pii V. Ad exequendum 1567.*

CA-

CAPUT VI.

Quæ beneficiorum uniones valide censeantur.

UNiones perpetuæ, [a] à quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinariis, tamquam à Sede Apostolica delegatis, possint; & quæ per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ vero, quæ a dicto tempore citra concessæ nondum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cujusvis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut aliis rationabilibus causis, coram loci Ordinario vocatis, quorum inter est, verificandis, factas fuisse constiterit, per surreptionem obtentæ præsumantur; ac proterea, nisi aliter à Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omninò careant.

a *Vide Sess. 14. c. 9. de ref. infr. Sess. 24 de ref. c. 13. & Sess. 25. de ref. c. 9.*

CAPUT VII.

Beneficia Ecclesiastica unita visitentur: per Vicarios etiam perpetuos curas exercentes; quorum deputatione assignandi, etiam super re certa.

BEneficia Ecclesiastica curata, [b] quæ Cathedralibus Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, beneficiis, seu collegii, aut piis locis quibuscumque perpetuo unita, & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis singulis visitentur: qui solicitè providere procurent ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsis ordinariis pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ par-

b *Infrà Sess. 25. c. 10 de ref. cap. 9.*

c *Vide Sess. 25. c. 16 de ref. & supra cap 5.*

tis fructuum, aut majori, vel minori arbitrio ipsorum Ordinariorum, *d* portione etiam super certare assignanda ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & aliorum inhibitionibus quibuscumque in præmissis minimè suffragantibus.

d Qualiter fit assignanda declarat. Bul. Pii V 1567. Ad exequendum.

CAPUT VIII.

Ecclesiæ reparentur: cura animarum solicite habeatur.

LOcorum Ordinarii Ecclesias quascumque *a* quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica, singulis annis visitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut quæ reparatione indigent, reparentur; & cura animarum, si qua illis immineat, aliisque debitis obsequiis minime defraudentur; apellationibus, privilegiis, consuetudinibus etiam ab immemorabili tempore præscriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

a Infra Sess. 9. de ref. cap. 9 & Sess. 21. de ref. c. 8. Conc. Toled. 4. 55. Cõs. Bracaren. 2. c. 3. Concil. Arel. sub Leone III. 27. c. Decernimus c. Episc. & c. Placuit. 10. quæst. 1. b Sess. 23. c. de ref. c. Quoniã dist. 109.

CAPUT IX.

Munus consecrationis non differendum.

AD majores Ecclesias promoti *b* munus consecrationis infra tempus à jure statutum suscipiant; & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

CA-

CAPUT. X.

Sede vacante capitula nulli dent reverendas, nisi arctato occasione obtinendi aut obtenti beneficii: varia contravenientium pœnæ.

NOn liceat Capitulis Ecclesiarum, c Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii Ecclesiastici recepti, sive recipiendi ocasione arctatus non fuerit, concedere: si secus fiat, d Capitulum contraveniens Ecclesiastico, subjaceat interdicto: & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus verò, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso jure suspensi.

c *Sess 23. de ref. c. 10. c. Cū nullus de temp. ordin. in 6.*

d *infrà Sess. 23. ibid.*

CAPUT. XI.

Facultates de promovendo, sine justa causa nemini suffragentur.

FAcultates de promovendo à quocumque non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam à propriis Episcopis ordinari non possint, in litteris exprimendam, & tunc non ordinentur, a nisi ab Episcopo in sua diœcesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine.

a *Supra Sess. 6. c. 4. de ref. inf. Sess. 14. cap. 2 de refor.*

CAPUT XII.

Facultas de non promovendo annum non excedat.

b *Cap. Licet canon & cap. cū ex eo, de elect. in 6*

FAcultates de non promovendo; b præterquam in casibus à jure expressis, concessæ, ad annum tantùm suffragentur.

CAPUT XIII.

A quocumque præsentati non instituantur sine prævio examine Ordinarii, & approbatione, certis exceptis.

c *Infra Sess. 25. cap. 9. de reform.*

PRæsentati, seu electi, vel nominati à quibuscumque Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nuntiis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, c nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius à locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio eos tueri possit, quominus examen subire teneatur. d Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab universitatibus, seu collegiis generalium studiorum exceptis.

d *Vide Sess. 24. c. 18. de reform. hoc exceptio videtur revocari.*

CAPUT XIV.

e *Vide inf. XVI. Inf. Sess. 14. de reform. cap. 6. in fin.*

Causæ civiles exemptorum, clericorum secularium & regularium degentium extra monasterium ab Episcopis cognoscantur.

IN exemptorum causis constitutio Innocentii IV. quæ incipit, e Volentis in generali Concilio Lugdunensi edita, servetur; quam eadem sa-

sacrosancta Synodus innovandam censuit, & innovat; addendo insuper, quod in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum, clerici sæculares, regulares, extra monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiam si certum judicem, à Sede Apostolica deputatum in partibus habeant; in aliis vero, si ipsum judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam in hoc ab ipsa Sede delegatis conveniri, & jure medio ad solvendum debitam cogi, & compelli possint: privilegiis, exemptionibus, Conservatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adversus præmissa nequaquam valituris.

CAPUT XV.

Ordinarii curent ut hospitalia quæcumque, etiam exempta, à suis administratoribus fideliter gubernentur.

CUrent Ordinarii, c ut hospitalia quæcumque suis administratoribus, quocumque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter; & diligenter gubernentur, constitutiones Concilii Viennensis, quæ incipit d Quia contigit, forma servata, quam quidem constitutionem eadem sancta Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

c Sess. 25. c. 8. de refor.

d Vide inf. XVII.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse die Jovis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vige-

si-

sima prima mensis Aprilis præsentis anni M. D. XLVII.

BULLA FACULTATIS

TRANSFERENDI CONCILII.

PAulus Episcopus, servus servorum, Dei venerabili fratri, Joanni Mariæ Episcopo Prænestino, & dilectis filiis, Marcello tit. S. Crucis in Jerusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardinalibus nostris, & Apostolicæ Sedis Legatis de latere, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Regimini universalis Ecclesiæ, meritis licet imparibus, disponente Domino, præsidentes, nostri officii partes esse putamus, ut si quid gravius causa Reipublicæ Christianæ constituendum sit, id non modò tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri Œcumenici, & universalis Concilii, alias per nos in civitate Tridentina, ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu indicti, ex certis etiam tunc expressis causis, usque ad illud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio, & assensu factum, audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imperatorem semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimum conciliata, pari consilio, & assensu suscitaveramus, & amoveramus; nequeum-

tes

res ipsi, tunc legitimè impediti, ad dictam civitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros, & Apostolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de simili consilio constituerimus, & deputaverimus, vosque ad eamdem civitatem, tamquam pacis Angelos, destinaverimus, prout in diversis nostris desuper confectis litteris plenius continetur: Nos, ne tam sanctum, celebrationis Concilii hujusmodi opus ex incommoditate loci, aut alio quovis modo impediatur, aut plus debito differatur; opportunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, parique consilio, & assensu, vobis in simul, aut duobus ex vobis, aliquo legitimo impedimento detento, seu inde forte absente, quandocumque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem civitate Tridentina ad quamcumque aliam commodiorem, opportuniorem, seu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipsa civitate Tridentina suppriment, & dissolvendi, nec non Prælatis, & aliis personis Concilii hujusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Concilii hujusmodi expressis pœnis, evocandi, eidemque, sic translato, & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmissis, & circa ea

neq

neceſſaria, & opportuna, alias juxta priorum vobis directarum litterarum continentium, & tenorem, faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem; ratum, & gratum, ſaturum, ordinatum, executumve fuerit, idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter obſervari: Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſsionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ M. D. XLIII. VIII. kalend. Mart. Pontificatus noſtri anno XI.

Fab. Epiſcopus Spol.
B. Motta.

SESSIO OCTAVA,

CELEBRATA

DIE XI. MENSIS MARTII.

M. D. XLVII.

Decretum de translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de hujuſmodi morbo ex præmiſsis, & aliis allegatis

tis ita manifeſte, & notorie conſtare, ut Prælati in hac civitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri poſsint, & debeant; itemque, attento receſſu multorum Prælatorum poſt proxime præteritam Seſsionem, & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui juſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium vel diſſolveretur, vel ex paucitate Prælatorum, bonus ejus progreſſus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, utpote notoriè veris, & legitimis, placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſervatione & proſecutione ipſius Concilii, ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſsionem jam indictam, ſtatuta die, vigeſima prima Aprilis, celebrandam eſſe, & celebrari; & ſucceſsive ad ulteriora procedendum, donec ſanctiſsimo Domino noſtro & ſacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam conſilio cum invictiſsimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & aliis Regibus ac Principibus Chriſtianis, ipſum Concilium reduci poſsit, & debeat? *Reſpondérunt*, Placet.

SESSIO NONA,

BONONIÆ CELEBRATA,

DIE XXI. MENSIS APRIL.

M. D. XLVII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

HÆc ſacroſancta OEcumenica & generalis Synodus, quæ dudum in civitati Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſsimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli divina providentia Papæ III. eiſdem Reverendiſsimis Dominis D. Joan. Maria Epiſc. Præneſtino de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Jeruſalem Presbytero: S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans quod die undecima menſis Martii præſentis anni, in generali publica Seſsione in eadem civitate Tridenti, in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reverendiſsimis præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hac civitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſsionem pro præſenti die vigeſima prima Aprilis illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum propoſuerat, Canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa civitate Bononiæ celebra-

ri debere; conſideranſque nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſe conſueverunt, his ſuperioribus majoris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in propriis Eccleſiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum acceſsiſſe, quos tamen brevi affuturos ſperandum eſt; ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & diſcuti: ut omnia maturo conſilio, cum dignitate, & gravitate debita fiant bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque, Seſsionem prædictam, quæ hoc ipſo die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis, infra octavam Pentecoſtes proximè futuram, quoad ipſas materias expediendas differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt ac prorogat: quam diem & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus præſertim abſentibus percommodam judicavit, & judicat: hoc tamen adjecto, quod Dominum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione reſtringere, & imminuere poſsit, & valeat.

)✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠(
***

SESSIO DECIMA,

BONONIÆ CELEBRATA,

DIE II. MENSIS JUNII.

M. D. XL. VII.

Decretum prorogationis Seſsionis.

QUamvis hæc ſacroſancta OEcumenica & generalis Synodus Seſsionem, quæ die vigeſima prima menſis Aprilis proximè præteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta civitate Bononiæ, ex decreto, in urbe Tridentina, in publica Seſsione, die undecima menſis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorrogandam eſſe decreverit: volens tamen cum iis, quin non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem Sacroſancta Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſsionem ipſam, quam hoc die ſecunda menſis Junii, præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi, celebrare decreverat, ad diem Jovis poſt feſtum Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta menſis Septembris proximè futuri, quoad prædictas, & alias materias expediendas, diferendam & prorogandam eſſe, quemadmo-

modum differt, & prorogat: ita tamen, quod profecutio discussionis & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omittatur: & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Cógregatione, abbreviare liberè & prorrogare libere, possit, & valeat.

Die xiv. Sept. M. D. XLVII. *in Congreg. generali, Bononiæ prorogata fuit Sessio, quæ futura erat die seq. ad beneplacitum sacri Concilii.*

BULLA RESUMPTIONIS.

CONCILII TRIDENTINI.

SUB JULIO III. PONT. MAX.

JUlius Episcopus, *servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.*

Cum ad tollenda religionis nostræ dissidia, quæ in Germania longo tempore non sine totius Christiani orbis perturbatione, & scandalo, viguerunt, bonum, opportunum, & expediens esse videatur: sicuti etiam charissimus in Christo filius noster, Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, nobis per suas litteras, & nuntios significari fecit, ut sacrum OEcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris nomine, una cum duobus allis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ & solem-

nes habitæ fuerunt Seſsiones, pluraque tam in cauſa fidei quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque cautam pertinencia, examinata, & diſcuſſa, ad civitatem Tridentinam reducatur: Nos, a ad quos, ut ſummos tempore Pontifices, ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis eſt, tranquillati ipſius Germaniæ, quæ ſane provincia retroactis temporibus in vera religione, ac ſacrorum Conciliorum & ſanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Chriſtianorum provinciæ fuit umquam ſecunda, paternè conſulamus, ſperantes, per ipſius Dei gratiam & benignitatem futurum, ut Reges omnes ac Principes Chriſtiani juſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faveant, atque aſsiſtant: Venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, & ſingulos, qui de jure, vel conſuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionibus, & aliis quibuſcumque deſuper confectis & publicatis litteris, Concilio interesſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kal. Maii quem diem ad ipſum Concilium, in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum, prævia matura de-

a *Teſte Marc. 1. in Epi. 1. ad Epiſc. proc. Antioch. & Pelag. 2. in ep. ſua decret. & Bonif. Ep. ad Zach. Pap. ſcrib. & Synodo Chalcedo act. 1. & 2. Nicano 1. act. 6. & Nicolaor. in epiſt. ad Michael. Imp.*

liberationisse, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum nostrorum ejusdem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac ipsius Concilii continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, ut eodem tempore, in eadem civitate, nostri omnino adsint Legati, per quos, si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates, personaliter adesse nequiverimus, Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus: quacumque ipsius Concilii translatione, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis litteris prædictis, quas cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, & decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, & quatenus opus sit innovamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursarum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Domi-

nicæ M. D. XI. VIII. Kalend. Decemb. Pontificatus noſtri Anno 1. delseñor

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SACROSANCTI OECUMENICI

ET GENERALIS

CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO XI.

Quæ eſt Prima.

SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA.

KAL. MAII. M. D. LI.

Decretum de reſumendo Conſilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam ſanctæ & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spritus ſancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum OEcumenicum & generale Concilium Tridentinum, juxta formam, & tenorem litterarum Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad ulteriora? *Reſponderunt*: Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Placetne vobis, proximam futuram Seſſionem, habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kal. Septembris? *Reſponderunt*: Placet.

SES-

SESSIO XII.

Quæ eſt ſecunda.

SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA
DIE I. SEPTEMB. M. D. LI.

Decretum prorogationis Seſsionis.

SAcroſancta OEcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis quæ in proximè præterita Seſsione ſequentem hanc hodié habendam, & ad ulteriora procedendum eſſe, decreverat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cujus præcipuè cauſa agitur, abſentiam; ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus diſtulerit; de Venerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum, Maguntini, & Treverenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipſius, aliorumque Provinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem adventu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens, quam plurimos alios, tam ipſius Germanicæ, quàm aliarum nationum Prælatos, & ſui officii debito, & hoc exemplo commotus, prope diem eſſe venturos; futuram ſeſsionem ad quadrageſimam diem, quæ erit undecima menſis Octobris pro-

proximè sequentis, indicit; & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur, prosequendo, cum in præteriti Sessionibus de septem Sacramentis novæ legis in genere, & in specie de Baptismate, & Confirmatione definitum fuerit, statuit, & decernit, de sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, nec non, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commociorem Prælatorum residentiam pertinent, agi, & tractari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini nostri Jesu Christi *a* exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, jejuniis & orationibus vacent; ut tandem placatus, qui in sæcula sit benedictus, Deus, corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionem, & sanctæ matris Ecclesiæ unitatem, ac rectè vivendi normam reducere dignetur.

a Matth. 4.

SESSIO XIII.

Quæ est Tertia.
SUB JULIO III. PONT. MAX.
CELEBRATA
DIE XI. OCTOB. M. D. LI.

Decretum de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

SAcrosancta OEcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, etsi in eum finem, non absque peculiari Spiritus sancti

ductu

ductu & gubernatione convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret, & ut hæresibus omnibus, & aliis gravissimis incommodis, quibus Dei Ecclesia miserere nunc exagitatur, & in multas, & varias partes scinditur remedium afferret; hoc præsertim jam inde à principio in votis habuit, *a* ut a *Matth.* 13. stirpitus convelleret zizania execrabilium errorum, & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, & usu, & cultus Sacrosanctæ Eucharistiæ seminavit: quam alioqui Salvator noster in Ecclesia sua tanquam symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Christianos omnes inter se conjunctos, & copulatos esse voluit. Itaque eadem Sacrosancta Synodus sanam, & sinceram illam de venerabili hoc, & divino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Jesu Christo Domino nostro: & ejus Apostolis erudita, atque à Spiritu sancto, illi *b* omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit; omnibus Christi Fidelibus interdicit, ne posthac de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut est hoc præsenti decreto explicatum, atque definitum.

b *Luc.* 12. *Joan.* 14 & 16. *a.* 21 *in pri. vers. Ego rogavi & infr. Sess.* 21. *c.* 1 & *supr. Sess.* 3. *cap.* 2.

CAPUT. I.

De reali præsentia Domini nostri Jesu Christi in sanctissima Eucharistia Sacramento.

PRincipio docet sancta Synodus, & aperte, ac simpliciter profitetur in almo sanctæ Eucha-

ri-

rilitiæ Sacramento, poſt panis & vini conſecra-
c *Joan.* 1. tionem, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, c verum Deum atque hominem, verè, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri: nec enim hæc inter ſe pugnant,
d *Cap.* 1. *de ſumm. Trin. ſup. Seſſ.* 1. *in ſymb. Ep.* 1. *Marc.* 15. *in fin.* d ut ipſe Salvator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat, juxta modum exiſtendi naturalem: & ut multis nihilominus aliis in locis Sacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, a poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſsime credere debemus; ita enim majores noſtri omnes, quoquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de Santiſsimo hoc Sacramento diſſeruerunt, apertiſsimè profeſsi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum b in ultima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe, cum poſt panis, vinique benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis ac perſpicuis verbis teſtatus eſt; c quæ verba à ſanctis Evangeliſtis commemorata, d & à divo Paulo poſtea repetita, cum propriam illam, & apertiſsimam ſignificationem præ ſe ferant, ſecundùm quam à Patribus intellecta ſunt, indigniſsimum ſanè flagitium eſt, ea à quibuſdam contentioſis, & pravis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra univerſum Eccleſiæ ſenſum detorquerit; hæc tam quam e columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut Satanica, deteſtata eſt grato ſemper, & memore animo præſtantiſsimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

b *c. Cum Matthæ, de celebr. Miſſ. Clemunica, de rel. & vent ſanct.* c *Matth.* 26 *Marc.* 14. *Luc.* 22. d 1. *Cor.* 11.

e 1. *Tim.* 3.

CAPUT. II.

De ratione institutionis sanctissimi hujus Sacramenti.

ERgo Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem Sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, *f* memoriam faciens mirabilium suorum; *g* & in illius sumptione colore nos sui memoriam præcepit, suamque annuntiare mortem, donec ipse ad judicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vita illius qui dixit: *a* Qui manducat me, & ipse vivet propter me, & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Pignus præterea id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis: adeoque symbolum unius illius corporis, *b* cujus ipse caput existit, cuique nos, tamquam membra, arctissima fidei, spei, & charitatis connexione adstrictos esse voluit, ut idipsum omnes diceremus, nec essent in nobis schismata.

f Psalm. 110.
g 1. Cor. 11. Lucæ 22. c. Iteratur, de Cons. d. 2.
a Joan. 6
b 1. Cor. 5. & 12. Ephes. 5. Rom. 12.
c 1. Cor. 1

CAPUT III.

De excellentia sanctissimæ Eucharistiæ super reliqua Sacramenta.

COmmune hoc quidem est Sanctissimæ Eucharistiæ cum cæteris Sacramentis, *d* symbolum esse rei sacræ, & invisibilis gratiæ formam

d c. Sacrificium de Cons. dist. 2.

mam visibilem ; verùm illud in ea excellens, & singulare reperitur, *e* quod reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur : at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante usum est : nondum enim Eucharistiam *f* de manu Domini Apostoli susceperant, cum vere tamen ipse affirmare corpus suum esse quod præbebat : & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem *g* verum Domini nostri corpus, verumque ejus sanguinem sub panis, & vini specie una cum ipsius anima, & divinitate existere : sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie, ex vi berborum ; ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque, in naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi *h* qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur : Divinitatem porrò propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem : Qua propter verissimum est, *a* tantumdem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri : totus enim, & inter Christus sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub ejus partibus existit.

e c. Multi, 1. q. 1. & Matth. 26. Mat. 14.

f Infra Can. 1.

g

h Rom. 6.

c. Semel Christus. c. Iterat. e Singuli, & c. Qui manducat de Consec. dist. 2.

a Infra Can. 3. Sess. 21. c. 3. Vide Homil. 5. de Pasch. inter eas quæ Euf. I. Missæno escribuntur, & de

CAPUT IV.

De Transubstantiatione.

QUoniam autem Christus Redemptor noster, corpus suum id, quod sub specie panis oferebat, verè esse dixit, ideò persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuo sancta

hæc

hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini conversionem fieri totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis ejus: quæ conversio convenienter, & propriè à sancta Catholica Ecclesia Transsubstantiatio est appellata.

Conf. dist. 2. cap. 35 ubi part. est.

b Luc. 22. Joan. 6. 1. Cor. 11.

CAPUT. V.

De cultu, & veneratione huic sanctissimo Sacramento exhibenda.

NUllus itaque dubitandi locus relinquitur, *d* qui omnes Christi Fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant: neque enim ideo minus est adorandum, *e* quòd fuerit à Christo Domino, ut summatur institutum: nam illum eumdem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: *f* Et adorent eum omnes Angeli Dei: quem *a* Magi procidentes, adoraverunt: *b* quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, piè & religiosè admodum in Dei Ecclesiam *c* inductum fuisse hunc morem, ut singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc, & venerabile Sacramentum singulari veneratione, ac solemnitate celebraretur, *d* utque in processionibus reverenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur: æquissimum est enim sacros aliquos statutos esse dies, cum Christiani

c Cap. Panis de Conf. dist 2. c. Cum Matthæus de celeb. Miss. inf. Canon 2.

d Infra Canon 6.

e Matth. 26.

f Psal. 96 Hebr. 1.

a Mat. 2

b Matth. 21. Luc. 24.

c Urbanus Pap. cit. in Clem. unde Rel. & ven. sanct.

d Inf. Canon 9.

omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione & memores teſtentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili & planè divino beneficio, e quo mortis ejus victoria, & triumphus repræſentatur; atque ſic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæreſi triumphum agere; ut ejus adverſarii in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta univerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debilitari & fracti tabeſcant, vel pudore affecti, & confuſi aliquando reſipiſcant.

e 1. *Cor.* 15 *Heb.* 2

f. *inf. Ca.* 7. *c. Sanè de celebr. Miſſ. cap. Preſb. de Conſ. d.* 2.

CAPUT VI.

De aſſervando ſacræ Euchariſtiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo.

g *Nicæni* 1. *c.* 13. h *Cōc. Rhemen. c.* 2. *Con. Lat. ſub. Inn.* 3 *c.* 26. *cap. Præſente* 93. *de Anc yran. c.* 6 *Carth.* 4. *c.* 77. *&* 78. *Agath. n. c.* 15 *&c.*

CONſuetudo *f* aſſervandi in ſacrario Sanctam Euchariſtiam, adeò antiqua eſt, ut eam ſæculum etiam. *g* Nicæni Concilii agnoverit. Porrò deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & ad hunc uſum diligenter in Eccleſiis conſervari, præterquam quod cum ſumma æquitate, & ratione conjunctum eſt, tum multis in *h* Conciliis præceptum invenitur, & vetuſtiſſimo Catholicæ Eccleſiæ more eſt obſervatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omnino ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

CAPUT VII.

De præparatione adhibenda, ut digne quis ſacram Euchariſtiam percipiat.

SI non decet ad ſacras ullas functiones quempiam accedere, niſi ſanctè; certè quo magis ſanctitas, & divinitas cæleſtis hujus Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eò diligentius cavere ille debet, ne abſque magna reverentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cum illa plena formidinis verba apud [a] Apoſtolum legamus: Qui manducat, & bibit non digne, judicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicari volenti revocandum eſt in memoriam ejus præceptum; [b] Probet ſe ipſum homo. Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa Sacramentalis confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat, quod à Chriſtianis omnibus, etiam ab iis ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus perpetuo ſervandum eſſe decrevit, [c] modò non deſit illis copia Confeſſoris, quod ſi neceſſitate urgente ſacerdos abſque prævia confeſſione celebraverit, quam primum confiteatur.

a 1. Cor. 11. cap. *Quid eſt.* c. *Et ſanctæ*, c. *ſicut Judas* & c. *Timotheum*, *de Conſ. d.* 2.

b 1. Cor. 11. c. *Qui ſuleratenus* c. *Quotidie*; & c. *panem de Conſt. d.* 1 c. *Omnes qui cum ſeq. de Pœnit. diſt.* 1. *Fal.* c. *Inſ. Can.* 11. d *Inſ-ibi.*

CAPUT VIII.

De uſu admirabilis hujus Sacramenti.

QUoad uſum autem e rectè & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacra-

e c. *Quid eſt, cum*

seq.c.Dupliciter, & c.in illo,de Cōs. d. 2. Augustinus cōtra Donat.sæpe. Prosperi. lib. Sent.

cramentum accipiendi distinxerunt: quosdam enim docuerunt sacramentaliter dumtaxat id sumere, ut peccatores: alios tantum spiritualiter, illos nimirum, qui voto propositum illum cœlestem panem edentes, fide viva, *a* quæ per dilectionem operatur, fructum ejus, & utilitatem sentiunt: tertios porrò *b* sacramentaliter simul & spiritualiter, hi autem sunt, qui ita se prius probant & instruunt, *c* ut vestem nuptialem induti, ad divinam hanc mensam accedant. In Sacramentali autem sumptione in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici à sacerdotibus communionem acciperent: *d* sacerdotes autem celebrantes seipsos communicarent: qui mos, *c* tamquam ex traditione Apostolica descendens, jure, ac merito retineri debet. Deum autem paterno affectu admonet sancta Synodus, hortatur, rogat & obiecrat per viscera misericordiæ Dei nostri, ut omnes, & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ symbolo jam tandem aliquando conveniant & concordent, memoresque tantæ majestatis, & tam eximii amoris Jesu Christi Domini nostri, *f* qui dilectam animam suam in nostræ salutis pretium, & carnem suas nobis dedit ad manducandum, hæc sacra mysteria Corporis & Sanguinis ejus ea fidei constantia, & firmitate, ea animi devotione, ac pietate, & cultu credant, & veneren[illegible], ut panem illum supersubstantialem frequenter sumere possint: & is verè eis sit animæ virtus, & perpetua sanitas mentis: cujus vigore confortati, ex hujus miser peregrinationis itinere ad cœlestem patriam perve-

a *Gal.* 5.
b *Infra Can.* 8.
c *Matth.* 22.
d *c.Relatum de Cons.d.* 2 *infr.Can.* 10.
e *Hebr.*5. & 7.
f *Joan.*6. *c. Prima de Cons. d.* 2.

nire

nire valeant, eundem ᵍ panem Angelorum, quem modò ſub ſacris velaminibus edunt, abſque ullo velamine manducaturi.

ᵍ *Pſ 77. c. revera de Conſ. diſt. 2.*

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubjungere; ut omnes, jam agnita Catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caveri, vitarique debent.

De Sacroſancto Euchariſtiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis negaverit, *a* in ſanctiſsimæ Euchariſtiæ Sacramento contineri verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem unà cum anima & divinitate Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtum: ſed dixerit tantummodo eſſe in eo ut in ſigno, vel figura, aut virtute; anathema ſit.

a *Sup. c. 3 Concil. Conſt.*

CANON II.

Si quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento remanere ſubſtantiam panis, & vini unà cum corpore, & ſanguine Domini noſtri Jeſu Chriſti; negaveritque mirabilem illam & ſingularem converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, manentibus duntaxat ſpeciebus panis, & vini; quam quidem converſionem Catholica Eccleſia aptiſsime *e* Tranſubſtantiationem appellat; anathema ſit.

b *Idem Conc. damnans artículos Joã Wiclef.*

e *Sup. c. 4*

CANON III.

Si quis negaverit, *d* in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub unaquaque ſpecie, & ſub ſin-

d *Concil. Flor. in Decretis Euge. ad*

Armenos gulis cujuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta,
ſup. c. 3. totum Chriſtum contineri; anathema ſit.
& inf. ſeſ.
21. cap. 1

CANON IV.

de Comm. Si quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtiæ Sacramento non eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Jeſu-Chriſti; ſed tantum in uſu, dum ſumitur, non
e Sup. c. 3. autem ante, vel poſt; *e* & in hoſtiis, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſervantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, *f* vel præcipuum fructum
f Concil. ſanctiſſimæ Euchariſtiæ eſſe remiſsionem pecca-
Flor. ibid torum; vel ex ea non alios effectus provenire;
ſup. c. 2. anathema ſit.

CANON VI.

Si quis, dixerit; in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtum Unigenitum Dei Filium non eſſe
a cultu latriæ, etiam externo, adorandum, at-
a Supr. c. que ideò nec feſtiva peculiari celebritate vene-
3. randum, neque in Proceſſionibus, ſecundùm laudabilem, & univerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem, ſolemniter circumgeſtandum, vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores eſſe idolatras; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere ſacram Euchariſ-
b Sup. c. 6 tiam *b* in ſacrario reſervari; ſed ſtatim poſt conſecrationem adſtantibus neceſſariò diſtribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorificè deferatur; anathema ſit.

CA-

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum, ſpiritualiter tantùm manducari, *c* & non etiam ſacramentaliter, ac realiter; anathema ſit. *c Sup.c.8*

CANON IX.

Si quis negaverit, *d* omnes, & ſingulos Chriſti Fideles utriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis pervenerint, teneri ſingulis annis, ſaltem in Paſchate, ad communicandum, juxta præceptum ſanctæ matris Eccleſiæ; anathema ſit. *d Infrà ſeſſ. 14. Can.8.de Pœn. vide de infr. XX.*

CANON X.

Si quis dixerit, *e* non licere Sacerdoti celebranti ſeipſum communicare; anathema ſit. *e Sup.c.8*

CANON XI.

Si quis dixerit *f* ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum; anathema ſit. Et, nè tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem ſumatur; ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis quos conſcientia peccati mortalis gravat, *a* quantumcumque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſariò præmittendam eſſe Confeſsionem Sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publicè diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat. *f Sup.c.2.* *a Sup.c.6*

Decretum de reformatione.

CAPUT I.

Episcopi prudentes moribus cāstè informandis invigilent: ab eorum correctione non appelletur.

EAdem Sacrosancta Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis, intendens nonnulla statuere, quæ ad jurisdictionem pertinent Episcoporum, ut juxta proximæ S. sionis decretum, illi in commissis sibi Ecclesiis eò libentiùs resideant, quo faciliùs, & commodiùs sibi subjectos regere, & in vitæ, ac morum honestate continere potuerint: illud primum eos admonendos censet; *b* ut se pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos, tamquam filios, & fratres diligant: elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant; ne ubi deliquerint, debitis eos pœnis coërcere cogantur: quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, *c* illa Apostoli est ab eis servanda præceptio; ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cum *d* sæpè plus erga corrigendos agat benevolentia, quam austeritas; plus exhortatio, quam comminatio: plus charitas, quam potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit; tunc cum in ansuetudine rigor, cum misericordia judicium, cum lenitate severitas adhibenda est: ut sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conservetur: & qui correcti fuerint,

b Tit. 1. 2. Tim. 3. dist. 45. in priv. dist. 94. c. vist. dist. 95. cap. Esto subjectus.

c 2. Tim. 4.

d 23. q. 4. c. Quod Christus, 45. dist. c. Licet non numquam.

emen-

emendentur; aut si resipiscere noluerint, cæteri, salubri in eos animadversionis exemplo, à vitiis deterreantur; cum sit diligentis, & pii simul pastoris officium, morbis ovium levia primum adhibere fomenta; post, ubi morbi gravitas ita postulet, *a* ad acriora, & graviora remedia descendere; sin autem nec ea quidem proficiant illis submovendis, cæteras saltem oves à contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda judicia, querelas, & gravamina simulent: & appellationis diffugio judicis processum impediant; *b* nec remedio ad innocentiæ præsidium institutio, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut hujusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur; ita statuit, & decrevit: *c* In causis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, antè definitivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine, non apellerur: nec Episcopus, seu Vicarius appellationi hujusmodi, tamquam frivolæ, deferre teneatur; sed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Judice emanata, nec non omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad ulteriora valeat procedere; *d* nisi gravamen hujusmodi per difinitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit: quibus casibus, sacrorum, & antiquorum canonum sanctiones illibata perfistant.

a Cap. Recandem, & c. Corripiatur. 24. q. 3.

b c. Cum speciali, §. Porro, c. Ad nostram, &c. Suggestum, d. c. Suggestum, d. c. appelli.

c Infra sess. 22. c. 1. de ref. & Sess. 24. c. 10. Sed prædicta appellatione non obstante

d c. Ut devitus, de appell. cum suis

CAPUT II.

In criminibus appellatio ab Episcopo, quando Metropolitano, aut uni ex vicinioribus committenda.

A Sententia a Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, & Apostolica auctoritate, in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali; aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, vel ultra duas legales b diætas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicariis; non autem inferioribus judicibus, committatur.

a *Cap. 2. de cons.*

b *Cap. Statutum de rescript. in 6.*

CAPUT III.

Acta primæ instantiæ intra triginta dies dentur gratis reo appellanti.

REus, ab Episcopo, aut ejus Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primæ instantiæ omninò producat: & judex, nisi illis visis, ad ejus absolutionem minimè procedat. Is autem à quo appellatum fuerit, intra triginta dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat: alioqui absque illis causa appellationis hujusmodi, prout justitia suaserit, terminetur.

CAPUT IV.

Qua ratione Clerici ob gravia delicta sacris exauctorandi.

CUm verò tam gravia nonnumquam sint delicta a ab Ecclesiasticis commissa personis, ut ob eorum atrocitatem è sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari: in quod b secundùm sacros Canones certus Episcoporum numerus requiritur: a quos si omnes adhibere difficile esset, debita juris executio differretur: si quando autem intervenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea Haec tuit, & decrevit, Episcopo per se, seu illius Vicarium in spiritualibus generalem, contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnatio nem, nec non verbalem depositionem, & per se ipsum etiam ad actualem, atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus, & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia, in numero à Canonibus definito requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, usum mitræ, & baculi ex privilegio Apostolico habentibus, si in civitate, aut diœcesi reperiri, & commodè interesse possint; alioquin aliis personis in Ecclesiastica dignitate constitutis quæ ætate graves, ac juris scientia commendabiles existant.

b *Exod.* 23. *Levit.* 15. *Prov.* 6. 10. 12. & 19. c. *Si quis dixerit, cum seq. & c. Nemo peritorum,* 11. q. 15. a c. *Superlitteris, & c. Cum dilect. de reser.*

CAPUT V.

Summarie cognoscat Episcopus de gratiis, quibus peccatum remittitur, aut pœna.

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit ut nónulli ejusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Episcoporum justa severitate infictæ aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum sit, ut mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modò ipsum *b* impunitum sit, verùm etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, ut sequitur, statuit & decrevit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione, & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicujus publici criminis vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum tamquam Sedis Apostolicæ delegatus etiam summarie cognoscat; & ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam esse legitimè constiterit, non admittat.

b *Exod.* 23. *Levit.* 15 *Prov.* 6 10. 12. & 19. *c. Si quis dixe. seq. & c. Nemo peritorum,* 11. q. 11. *& c. Super & c. Cum dilect. de rescrv.*

CAPUT. VI.

Non citetur personaliter Episcopus, nisi depositionis aut privationis causa.

QUoniam verò subditi Episcopo, *b* tametsi jure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse, & tamquam injuria affecti sint, falsa illi crimina objicere solent; ut quoquo pacto pos-

b *c. Sunt nonnulli.* 1. q. c.

possint, ei molestiam exhibeant; cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcirco, ne is magno suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit & decrevit: [c] Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus sive privandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denuntiationem, vel accusationem, sive alio quovis modo procedatur, ut personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

[c] *Infra Sess.* 24. *cap.* 5. *de reform.*

CAPUT. VII.

Qualitates testium contra Episcopum describuntur.

TEstes in causa criminali [d] ad informationem, vel judicia, seu aliàs in causa principali contra Episcopum, nisi contestes, & bonæ conversationis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & [e] odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, gravibus pœnis mulctentur.

[d] 1. *Accusatio quæque cap. Accusatio Epis. c. Testes* 2. *q.* 7. *& c. ult.* 1 *q.* 5. *Cōc. Rom. sub Sylv.* 1. *juxta Anacleti Pap. epist.* 2 *& Carth.* 2. *c.* 6. *& Carth.* 4. *c.* 96. *& Six.* 3. *ep.* 3. *c.* 2. *a Concil. Sard. c.* 3. *c. Ad abolēdam de hæret. & infr. Sess.* 24. *cap.* 5 *de refor.*

CAPUT VIII.

Graves Episcoporum causæ à Pont. Max. cognoscantur.

CAusæ Episcoporum, cum pro criminis objecti qualitate comparere debeant, [a] coram Pontifice Maximo referantur, ac per ipsum terminentur.

De-

CAPUT. XI.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salvi conductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramento repullularunt, tamquam vepres ex agro Dominico evellere, ac omniam Fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentissima veritatis Catholicæ inquisitione tractatos, plurimis accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententiis, hoc etiam tractabat: An necessarium sit ad salutem, & Divino jure præceptum, ut singuli Christi Fideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num mi[illegible]sumat, qui sub altera, quam qui sub utraque communicat. Et: An erraverit sancta mater Ecclesiæ, laicos, & non celebrantes Sacerdotes, sub panis specie dumtaxat communicando. Et: An parvuli etiam comunicandi sint. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ provincia, ii qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri à sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, ut ipsis tutò huc venire, & in hac urbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere quæ sensserint, & postea,

ſtea, cum libuerit, recedere liceat: ſancta ipia Synodus, licèt magno deſiderio eorum adven- tum multos antea menſes expectarit, tamen, ut pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſum- mopere id deſiderans; ac laborans, ut in iis qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſ- mata, ſed quemadmodum eumdem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem di- cant, idem credant, idem ſapiant; confidens in Dei miſericordia, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimam, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatiſque concordiam redigantur, liberter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fi- dem, ut petierunt, publicam, quam ſalvum conductum vocant, quoad ſe pertinet, ejus qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſ- ſit: & eorum cauſa definitionem illorum articu- lorum ad ſecundam Seſsionem diſtulit: quam, ut illi commodè intereſſe poſsint, in diem feſtum Converſionis D. Pauli, quæ erit vigeſima quinta die menſis Januarii anni ſequentis, indixit: illud- que præterea ſtatuit, ut in eadem Seſsione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam utriuſque rei connexionem: interea Seſsione proxima de Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis tractandum; illam autem die feſto D. Catharinæ Virginis & Martyris, qui erit vi- geſima quinta Novembris, habendam eſſe decrevit, ſimulque, ut in utraque materiam reformationis pro- ſequatur.

SALVUS CONDUCTUS DATUS PROTESTANTIBUS.

SAcroſancta, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, omnibus, & ſingulis, ſive Eccleſiaſticis, ſive ſæcularibus perſonis univerſæ Germaniæ, cujaſcumque gradus, ſtatus, conditionis, & qualitatis ſint, quæque ad Oecumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum Oecumenicum Concilium liberè & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quam verbo offerre, proponere, & cum Patribus, ſive iis qui ab ipſa ſancta Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque ullis convitiis, & contumeliis, diſputare, nec non quando illis placuerit, recedere poſſit, & valeant; plublicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam ſalvum conductum appellant, cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſariis, & opportunis, etiamſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſsis haberi voluit, quantum ad ipſam ſanctã Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea ſanctæ Synodo, ut, ſi pro majori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſsis, quam pro committendis per eos delictis, judices deputari cupiant, illos ſibi benevolos nominent, etiamſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ est quarta.

SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA

DIE XXV. NOV. M. D. LI.

Doctrina de sanctissimis Pœnitentia, & Extremæ Unctionis Sacramentis.

SAcrosancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nuntiis; quamvis in decreto de [a] Justificatione multos fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognitionem, necessaria quadam ratione sermo interpositus; tanta nihilominus circa illud nostra hac a tate diversorum errorum est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidisse: in qua demonstratis, & convulsis, Spiritus Sancti præsidio, universis erroribus; Catholica veritas perspicua & illustris fieret; quam nunc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuò servandam proponit.

[a] *Sup. sess. 6. Cap. 14. de Justif.*

CAPUT. I.

De necessitate & institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut justitiam in Baptismo, ipsius

beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur, non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad peccatorum remiſsionem eſſe inſtitutum. b Quoniam autem Deus, dives in miſericordia, cognovit figmentum noſtrum, illis etiam vitæ remedium contulit, qui ſcie poſtea in peccati ſervitutem, & dæmonis poteſtatem tradidiſſent; Sacramentum videlicet Pœnitentiæ, quo lapſis poſt Baptiſmum beneficium mortis Chriſti applicatur. c Fuit quidem Pœnitentia univerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quovis tempore ad gratiam, & juſtitiam aſſequendam neceſſaria; illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiviſſent, ut, perverſitate abjecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur: unde Propheta ait: d Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus veſtris: & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: a Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et Princeps Apoſtolorum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: b Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque veſtrum. Porrò nec ante adventum Chriſti Pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt adventum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè inſtituit, cum à mortuis excitatus, inſufflavit in diſcipulos ſuos, dicens: c Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto, & verbis tam perſpicuis, poteſtatem remittendi

b *Infra Can. 1. de Pan. Pſ. 102. Eph. 2.*

c *Sup. ſeſ. 6. c. 14. de Juſt. Con. Cabil. ſub Vitaliano 2. c. 8.*

d *Ezech. 18.*

a *Luc. 13*

b *Act. 2.*

c. *Agunt. & c. Propriè, de Conſ. d. 4.*

c *Joann. 20 Matth. 16*

c. *Vt conſtituere-*

di, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit. *d* Et Novatianos, remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica tamquam hæreticos explosit, atque condemnavit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi Verbum Dei, & Christi Evangelium annuntiandi, contra hujusmodi Sacramenti institutionem falsò detorquent.

tur, 50d. & inf. c. 8 in fin. & Can. 3.

d Euseb. Cæsariens. hist. Eccl. l. 6. c. 31 Cypr. contra Nov.

CAPUT II.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi.

CÆterum hoc Sacramentum *e* multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur: nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissimè dissidet: constat certè Baptismi ministrum judicem esse non oportere; cum Ecclesia in neminem judicium exerceat, qui non priùs in ipsam per Baptismi januam fuerit ingressus. *a* Quid enim mihi, inquit Apostolus, de iis qui foris sunt, judicare? Secùs est de domesticis fidei, quos Christus Dominus *b* lavacro Baptismi sui corporis membra semel effecit: nam hos, si se postea crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia Catholica ulla ratione liceat; sed ante hoc tribunal, tamquam

e Sup. sess. 6. de just. c. 14. & inf. Can. 21.

a 1. Cor. 5 in fin. cap. Multi 2. q. 1. cap. Gaudemus, de div.

b 1. Cor. 12. b. cap. Verbū de Pœn. d. 1.

quam reos, sisti voluit: ut per Sacerdotum sententiam non semel, sed quotiescumque ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismi, alius Pœnitentiæ fructus: per Baptismum enim Christum c induentes, nova prorsus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remissionem consequentes; ad quam tamen novitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus, & laboribus, Divina id exigente justitia, pervenire nequaquam possumus: ut meritò Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus à sanctis Patribus dictus fuerit. Est autem hoc Sacramentum lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

c Gal. 3.

CAPUT III.

De partibus, & fructu hujus Sacramenti.

DOcet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipua ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positam esse: Ego te absolvo, &c. quibus quidem de Ecclesiæ sanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur: ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessariæ. Sunt autem quasi materia hujus Sacramenti ipsius pœnitentis actus, a nempe Contritio, & Confessio, & satisfactio. Qui quatenus in Pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenam, rite, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes

a Sup. sess. 6. de justif. cap. 14. & inf. Can. 4.

tes dicuntur. Sanè verò res & effectus hujus Sacramenti, quantum ad ejus vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdum in viris piis, & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conscientiæ pax, & serenitas cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Hæc de partibus & effectu hujus Sacramenti sancta Synodus tradens, simul eorum sententiis damnat, qui Pœnitentiæ partes incussos conscientiæ terrores; & fidem esse contendunt.

CAPUT IV.

De Contritione.

CONtritio, *b* quæ primum locum inter dictos pœnitentiæ actus habet, animi dolor ac detestatio est de peccato commisso, cum proposito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus necessarius; & in homine post Baptismum lapso ita demum præparat ad remissionem peccatorum, si cum fiducia divinæ misericordiæ, & voto præstandi reliqua, conjunctus sit: quæ ad rite suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hanc Contritionem, non solùm *c* cessationem à peccato, & vitæ novæ propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium contiaere, juxta illud: *d* Projicite à vobis omnes iniquitates vestras, in quibus prævaricati estis; & facite vobis cor novum, & spiritum novum. Et certè, qui illos Sanctorum clamores consideraverit: *a* Tibi soli peccavi,

b Sup. sess. 5. de just. cap. 6. & 14.

c Inf. Cã. 5.

d Ezech 18.

a Ps. 50.

& malum coram te feci: b Laboravi in gemitu, meo, lavabo per singulas noctes lectum meum, c Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ: & alios hujus generis: facilè intelliget eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet præterea etsi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni, sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam: illam verò Contritionem imperfectam, quæ Atritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipiatur: si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ, declarat, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verùm etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum moventis, quo pœnitens adjutus, viam sibi ad justitiam parat. Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore utiliter d concussi Ninivitæ, ad Jonæ prædicationem plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quamobrem falsò quidam calumniantur Catholicos Scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ, absque bono motu suscipientium gratiam conferre: quod numquam Ecclesia Dei do-

b c. Et venit. de Pœnit. d. 1. c Totam de Pœn. d. 30. c Psal. 6. Isai. 38.

d Jonæ 3. Mat. 11 Luc. 11. e. Quamobrem, de Pœn. d. 1.

docuit, nec sensit, sed & falso docent Contritionem esse extortam; & coactam, non liberam, & voluntariam.

CAPUT V.

De Confessione.

EX a institutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis jure Divino necessariam existere; quia Dominus noster Jesus Christus, b è terris adscensurus ad cælos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tamquam præsides & judices; ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi Fideles ceciderint; quo, pro potestate Clavium remissionis aut retentionis peccatorum, sententiam pronuntient: c constat enim, Sacerdotes judicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos pœnis iniungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim, sua ipsi peccata d declarassent. e Ex his colligitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantum adversus duo ultima f Decalogi præcepta commissa, quæ nonnumquam animum gravius sauciant, & periculosiora sunt iis, quæ in manifesto admittuntur: nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, g & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, ei-

a Luc. 5. & 17. Joa. 5. 1 Joa. 1. infr. Can. 6.

b Joa. 20. Mat. 16.

c Verbum de Pœn. d. 1. & cap. Adhuc de Pœn. d. 3.

c Hier. expones, illud Eccl. 10. Si mordeat serpens in silentio.

d Antea men per litteras.

e Seu internuntium consule Bull. Cl. 8. Sanctiss. simus 1602.

e Inf. Can. 6.

f Deut. 5.

g Supra

Sess. 6. Can. 23. c. Adhuc & c. De quod de Pœn. disp. 3.

citraque omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum usus demonstrat: taceri tamen citra culpam, multisque aliis, remediis expiari possunt. Verum, cum universa mortalia peccata, etiam cogitationis, h hominesiræ filios, & Dei inimicos reddant; necessum est, omnium etiam veniam, cum aperta, h Eph. 2. & verecunda Confessione, à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt peccata Christi fideles confiteri studeant, procul dubio omnia Divinæ misericordiæ exponunt; qui verò secùs faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil Divinæ bonitati per Sacerdotem remittendum proponunt: a si enim erubescat ægrotus a Hier. dicto loco. vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circunstantias in Confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant: quòd sine illis peccata ipsa neque à pœnitentibus integre exponantur, nec judicibus innotescant; & fieri nequeat, ut [illegible] gravitate criminum recte censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere: unde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse: aut unam tantum circunstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare: constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pœnitentibus exigi, quàm ut postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata con-

fi-

fiteatur, quibus se Dominum & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum eadem Confessione inclusa esse intelliguntur; pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: b ab occultis meis munda me, Domine. Ipsa verò hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri posset, nisi tot tantisque commodis, & consolationibus levaretur, quæ omnibus dignè ad hoc Sacramentum accedentibus, per absolutionem certissimè conferantur. Cæterum, quoad modum confitendi secreto apud solum Sacerdotem etsi Christus non vetuerit, quia aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publicæ confiteri possit: non est tamen hoc Divino præcepto mandatum; nec satis consultè humana aliqua lege præciperetur, ut delicta præsertim secreta, publica essent confessione aperienda. Unde cum a sanctissimis, a & antiquissimis Patribus, magno, unanimique consensu, secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta usa est, & modò etiam utitur, fuerit semper commendata; manifestè refellitur inanis eorum calumnia, qui eam Divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque à b Patribus, in Concilio Lateranensi congregatis, initium habuisse, docere non verentur: neque enim per c Lateranense Concilium Ecclesia statuit ut Christi Fideles confiteantur, quod de jure Divino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum

b Psal. 18

a Concil. Cabilon. cap. 32.

b Infra Can. 8.

c Vide infr. 20.

Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur. Unde jam in universa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, observatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maximè acceptabili tempore. Quadragesimæ: quem morem hæc sancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tamquam pium, & merito retinendum.

CAPUT VI.

De Ministro hujus Sacramenti, & Absolutione.

d Infra Can. 10.

CIrca ministrum autem hujus Sacramenti, declarat sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Evangelii penitus alienas doctrinas *d* omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos, & Sacerdotes, Clavium ministerium

a Matth. 16. & 18.

perniciose extendunt: putantes verba illa Domini: *a* Quæcumque alligaveritis super terram, erunt alligata, & in cœlo; & quæcumque

b Joann. 20.

solveritis super terram, erunt soluta, & in cœlo: *b* Et Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt; ad omne Christi fideles indifferenter, & promiscue, *c* contra institutionem hujus Sacramenti ita

c Sup. sess. 7. de Sacra. Can. 10.

fuisse dicta, ut quivis potestatem habeat remittendi peccata; publica quidem per correptionem, si correptus acquieverit, secreta verò per spontaneam Confessionem cuicumque factam. Docet quoque, etiam Sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus Sancti, in Ordinatione collatam, tamquam Christi Ministros, fun-

functionem remittendi peccata exercere, eosque pravè sentire, qui in malis Sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. *d* Quamvis autem absolutio Sacerdotis alieni beneficii sit dispensatio; tamen non est solum nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata; sed *e* ad instar actus judicialis, quo ab ipso, velut à judice, sententia pronuntiatur: atque ideo non debet pœnitens adeò sibi de sua ipsius fide blandiri, ut etiamsi nulla illi adsit contritio, aut Sacerdoti animus serio agendi, & vere absolvendi desit; putet tamen se, propter suam solam fidem, verè, & coram Deo esse absolutum, nec enim fides sine Pœnitentia remissionem ullam peccatorum præstaret: nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui Sacerdotem loco se absolventem cognosceret: & non alium serio agentem sedulo requireret.

d *c. Secundum Ecclesia, 19 dist. & c. Nō nocet 1. q. 1.*

e *Inf. Can. 9° a cap. Si Episc. de pan. in 7.*

CAPUT. VIII.

De casuum reservatione.

QUoniam igitur natura, & ratio judicii illud exposit, ut sententia in subditos dumtaxa ferarur: *a* persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam aut subdelegatam non habet jurisdictionem. Magnopere verò ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quædam, & graviora crimina non à quibuslvis, sed à *b* summis

b *Cypr. in epist. quæ incipit, Ingemiscere, & in ep. cujus initium, Miror, Origenes Hem. 10. in Gen.*

c *Cap. Si quis suadente. 17. q. 4. c. Ita quorund. de Judeis c. Conquesti, de sent. excom. c. Quicumque* eō

tit. in 6. c. 2. eod. tit. in Clement. &c. Esi dominici de pœnit. in Extrav. com. cum sim. d Rom 13 e Inf. sess. 24. c. de reform. f C. Felicis, de jur. in 6. cap. Pastor. de off. Ord. à Capiet. de panis in Cle. cap. Inter cunctus, §. Duos, de priv. in Ext. com. Cœlest. Epist. c. 2. g Quos casus Dec Clem. c. 2 & 4. Car. c. 76. &

dumtaxat Sacerdotibus, absolverentur. c Unde merito Pontifices Maxim. pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare. d Neque dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem e Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem, liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præsertim quoad illa, quibus ex communicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est Divinæ autoritati, non tantum in externa politia; sed etiam coram Deo vim habere: verumtamen piè admodum, ne hoc ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, f ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes Sacerdotes quos libet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt: extra quem articulum Sacerdotes cum nihil possint casibus reservatis, i nisi pœnitentibus persuadere nitantur, ut g ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio Absolutionis accedant:

CAPUT VIII.

De satisfactionis necessitate, & fructu.

DEmum, quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore comendata, ita una, maximè nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugna-

na-

natur ab iis qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt; sancta Synodus declarat hujusmodi fallacias hominum sanctis Ecclesiæ moribus omnino esse a verbo Dei alienum, a culpam à Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur: peripicua enim, & b illustria in sacris Literis exempla reperiuntur, quibus, præter Divinam traditionem, hic error quam manifestissimè revincitur. Sanè, & Divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratia recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter verò, qui semel à peccati, & dæmonis servitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes templum Dei violare, & d Spiritum sanctum contristare non formidaverint. Et Divinam clementiam decet, ne ita nobis absque ulla Satisfactione peccata dimittantur, ut, occasione accepta, peccata leviora putantes, velut injurii, e & contumeliosi Spiritui Sancto, in graviora labamur, f thesaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere à peccato revocant, & quasi freno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis; & vitiosos habitus, malè vivendo comparatos contrariis virtutum actionibus tollunt. g Neque verò securior ulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem h à Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ opera homines cum verò animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quòd, dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jesu a qui peccatis nostris satisfecit, ex quo b omnis nostra sufficientia,

11. Tol. c. 12. Superiores regularium reservare possint, ut de in 8 incip. Sanctissimus, 26. Martii, 1593.

a Supra Sess. 6. c. 14. & Ca. 30 de Justific. infr. Can. 12.

b Gen. 3. 2. Reg. 12 Num. 12. & 10.

c 1. Cor. 3.

d Eph. 4.

e Heb. 10

f Rom. 2.

g Ezech. 33. Ione 3. Ier. 3. 18. & 25

h Isa. 30. Eccle. 17 Math. 3.

4. 11. & 18. cum sim. a Rom. 5. 1. Joan. 2. in princ. b 2. Cor. 3. c Rom. 8. d 2. Cor. 3. Philip. 4. 1. Cor. 1. in fin. e 2. Cor. 10. in fin. Gal. 6. f Act. 17. g Matt. 3 & 4. Luc. 3. 10. 17. c. Tempora, cum multis, seq. 26 q. 7. c. de pœnitentibus, de Cons. dist. 5. conc. Carth. 3. & con Cart. 4. c. 74. Conc. Cabil. c. 34. & 38.

tia est, conformes efficimur; certissimam quoque inde arrham habentes, quod *a* si compatimur, & conglorificabimur. Neque verò ita nostra est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exsolvimus, ut non sit per Christum, etiam: nam qui *d* ex nobis, tamquam ex nobis nihil possumus, eo coöperante qui nos confortat, omnia possumus, ita non habet homo unde glorietur: *e* sed omnis gloriatio nostra in Christo est; in quo *f* vivimus, in quo meremur, in quo satisfacimus, *g* facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo vim habent: ab illo offeruntur Patri; & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum, & Pœnitentium facultate, salutares & convenientes satisfactiones injungere: ne, si forte peccatis conniveant, & indulgentius cum Pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut Satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem: *h* nam Claves Sacerdotum, non ad solvendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt & docent; nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum; sicut nemo unquam Catholicus sensit, ex hujusmodi nostris satisfactionibus vim meriti & *i* satisfactionis Domini nostri Jesu Christi vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Novatores intelligere volunt,

sunt, ita optimam Pœnitentiam novam vitam esse docent, ut omnem Satisfactionis vim, & usum tollant. *Conc. Af. c. 9.*

CAPUT IX.

De operibus satisfactionis.

DOcet præterea, tantam esse Divinæ munificentiæ largitatem, ut non solum pœnis sponte à nobis pro vindicando peccato suscep-tis, aut Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis; sed etiam, quod maximum amori *a* argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Christum Jesum satisfacere valeamus.

a *h Mat 16 & Joann. 10. sup. c. 1. inf. g. & inf. Can. 3. & ult. de Pæn.* *i inf. Canon 13.* *b c. Sunt. plures, in fin. de Pœnit. d. 3.*

Doctrina de Sacramento Extremæ-Unctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adjungere ea quæ sequuntur de sacramento Extremæ Unctionis: quod non modo Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummativum existimatum est à Patribus. Primum itaque, circa illius institutionem, declarat, & docet *b* quod clementissimus Redemptor noster; qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus remediis *c* adversus omnia omnium hostium tela esse prospectum: quem ad modum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possint; ita Extremæ-Unctionis

b Inf. Canon 1. de Sac. Extr. Unct. *c Eph. 6.*

nis Sactamento finem vitæ, tamquam firmissi-
d 1.*Petr.* 5.*c.Nulli dubium* 3.*q.* 1. mo quodam præsidio, munivit: nam etsi *d* adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas nostras quoquo modo possit: nullum tamen tempus est, quo vehementiùs ille omnes suæ versutiæ nervos intendat ad perdendos nos penitùs; & à fi-
a *Gen.* 3. *& infr. c.* 2. *in fin.* lucia etiam *a* si possit, Divinæ misericordiæ deturbandos, quàm cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

CAPUT I.

De institutione Sacramenti Extremæ Unctionis.

INstituta est autem sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam verè & propriè Sacramentum
b *Marc.*6 novi Testamenti, à Christo Domino nostro, *b*
c *Jac.*5.*c.* *Presbyteros, pal.* 95.*d.c.*1. *§* 1.*de sacra Vnct. Con. Cab.* c. 48. *Ep.* 1. *cap.*8. apud Marcum quidem insinuatum, *c* per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis? Inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum: & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis ut ex Apostolica traditione, per manus acceptâ, Ecclesia didicit, & docet materiam, formam, proprium ministrum, & effectum hujus salutaris Sacramenti: intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum: nam Unctio aptissimè Spiritus Sancti gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat: formam deinde esse illa verba: Per istam unctionem, &c.

CA-

CAPUT. II.

De effectu hujus Sacramenti.

REs porrò, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur: Et *d* oratio fidei salvabit infirmum: & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, dimittentur ei; *e* res etenim hæc gratia est Spiritus sancti: cujus Unctio delicta, si quæ sint ad huc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & ægroti animam alleviat, & confirmat; magnam in eo Divinæ misericordiæ fiduciam excitando; qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda, ac labores leviùs fert, & tentationibus dæmonis *a* calcaneo insidiantis faciliùs resistit: & sanitatem corporis interdum, ubi saluti animæ expedierit, consequitur.

d *Jac.* 5.

e *Inf. Cã.* 2. *Sacr. Extrem. Unct.*

a *Gen.* 3.

CAPUT III.

De Ministro hujus Sacramenti, & tempore quo dari debeat.

TAm verò: quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscurè fuit illud etiam in verbis prædictis traditum, & ostenditur illic, proprios hujus Sacramenti Ministros esse Ecclesiæ Presbyteros: quo nomine, eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed *b* aut Episcopi, aut Sacerdotes, ab ipsis ritè ordinati, *c* per impositionem manuum Presbyterii. Declaratur etiam esse hanc Unctionem infirmis adhibendam: illis verò præsertim, qui tam periculosè decumbunt, ut in exitu vitæ

b *c. Istud. sup. fluum 95. di. & infr. Can. ult.*

c 1. *Tim.* 3. *c. Ecce ergo*, 9. *Presbyte. d.* 95.

con-

constituti videantur : unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc Unctionem convaluerint, iterum hujus Sacramenti subsidio juvari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare
d *Jac. 5.* nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli *d* Jacobi sententiam docent, hanc Unctionem, vel figmentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem : & qui illam jam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum duntaxat in primitiva Ecclesia referenda esset ; & qui dicunt, ritum, & usum quem sancta Romana Ecclesia in hujus Sacramenti administratione ob-
a *Infra Can. 3. de Sac. Extr. Unct.* servat, *a* Jacobi Apostoli sententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum esse : & denique qui hanc Extremam Unctionem à Fidelibus sine peccato contemni posse affirmant; hæc enim omnia manifestissime pugnant cum perspicuis tanti Apostoli dictis. Nec profecto Ecclesia Romana *b* aliarum omnium mater, & magistra, aliud in hac administranda Unctione,
b *c. Non decet. 12 d.c. 1. in fi. de sum Trin. & c. fin de for. compet.* quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quam quod B. Jacobus præscripsit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus Sancti injuria esse posset.

Hæc sunt, quæ in Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis hæc sancta OEcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter servandos esse tradit, & asserentes con-

tarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia *c* Pœnitentiam non esse verè, & propriè Sacramentum pro Fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, à Christo Domino nostro institutum; anathema sit.

c Sup. c. 1 de Pœnit.

CANON II.

Si quis Sacramenta confundens, ipsum Baptismum, Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiam non rectè *e* secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

d Sup. e Secunda post naufrag. de Pœn. d. 1.

CANON III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: *a* Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueris, retenta sunt, non esse intelligenda de potestate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem, contra institutionem hujus Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Evangelium; anathema sit.

a Joann. 20 Matth. 16. supr. c. 1. & sess. 6. de Justi. c. 14.

CANON IV.

Si quis negaverit, *b* ad integram & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi materiam Sacramenti pœnitentiæ, videlicet Contritionem, Confessionem,

b Sup. c. 3 de Pœnit.

nem,

nem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit duas tantum esse Pœnitentiæ partes, terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Evangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, *c* tam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis *d* recogitat annos suos; in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & utilem dolorem nec preparare ad gratiam; sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; denum illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit.

c Sup. c. 4 de Panit.
d Isai. 38 d.

CANON VI.

Si *e* quis negaverit, Confessionem Sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure Divino; aut dixerit, modum secretè confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi: & inventum esse humanum; anathema sit.

e Sup. c. 5 de Penit. Clem. 1. in epist. 1 ad Jacob. Con. Cab.

CANON VII.

Si quis dixerit, *a* in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure Divino, confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & di-

a Sup. c. 5

li-

ligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra b duo ultima Decalogi præcepta, & circunstantias, quæ peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantum esse utilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantum ad satisfactionem Canonicam imponendam: aut dixerit eos qui omnia peccata confiteri studeant, nihil relinquere velle divinæ misericordiæ ignoscendum; aut demum non licere confiteri peccata venialia; anathema sit. b Deut. 5

CANON. VIII.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, c esse impossibilem, & traditionem humanam à piis abolendam; aut ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus Christi fideles, juxta magni Concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadendum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit. c Supra.

CANON IX.

Si quis dixerit, d Absolutionem Sacramentalem sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronuntiandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti; modò tantum credat se esse absolutum, aut sacerdos non seriò, sed joco absolvat; aut dixerit non requiri Confessionem pœnitentis; ut sacerdos eum absolvere possit; anathema sit. d Supr. c. 6. in fin.

CANON X.

Si quis dixerit, sacerdotes, qui in e peccato mortali sunt; potestatem ligandi, & solvendi non habere; aut non solos sacerdotes esse ministros e Supr. c. 1 & c. 6. de Panit.

stros absolutionis, sed omnibus, & singulis
a Matth. Christi fidelibus esse dictum: a Quæcumque
16.& 18 ligaveritis super terram, erunt ligata & in cæ-
lo; & quæcumque solveritis super terram, erunt
soluta & in cælo; & b quorum remiseritis pec-
b Joan. cata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, re-
20. tenta sunt: quorum verborum virtute quilibet
absolvere possit peccata; publica quidem per
correptionem dumtaxat, si correptus acquieve-
rit, secreta verò per spontaneam confessionem;
anathema sit.

c Sup.c.7 c.Si Epis. de pœnit. 6.c.de cæ-tero & c. Demoniacis, de sent. exc. cum sim. d Sup.c.8 de pœn.

CANON XI.

Si quis dixerit, Episcopos non habere jus c reservandi sibi casus, nisi quoad exteriorem politiam; atque ideò casuum reservationem non prohibere, quominus sacerdos a reservatis vere absolvat; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum d culpa remitti semper à Deo; satisfactionemque pœnitentium non esse aliam quam fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfecisse; anathema sit.

CANON XIII.

e Sap.c.8 & 9. Si quis dixerit, pro e peccatis, quoad pœnam temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à sacerdote injunctis; sed neque sponte susceptis, ut jejuniis, orationibus, eleemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus; atque ideò optimam pœnitentiam esse tantum novam vitam; anathema sit.

CANON XIV.

f Sup.c.8 Si quis dixerit, f satisfactiones, quibus pœ-

nis

nitentes per Christum Jesum peccata redimunt, non esse cultus Dei; sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse *a* datas tantum ad solvendum, non etiam ad ligandum: & propterea sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra institutionem Christi; & fictionem esse, quod virtute Clavium, sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exolvenda remaneat; anathema sit.

a *Sup. c. 2 & c. 8. in fin. de pœnit.*

De Sacramento Extremæ-Unctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, Extremam Unctionem non esse verè, & propriè Sacramentum, à *b* Christo Domino nostro institutum, & à *c* B. Jacobo Apostolo promulgatum; sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum; anathema sit.

b *Sup. de hoc Sacramento in princ. & cap. 1.*

c *Marc. 6. Jac. 5.*

CANON II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum *d* Unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmum, sed jam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum; anathema sit.

d *Sup. c. 2. de hoc Sacrament.*

e *Sup. c. ult. Conc. Cabil. c. 4.*

CANON III.

Si quis dixerit, *e* extremæ Unctionis ritum, & usum, quem observat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ *f* B. Jacobi Apostoli, ideo-

f *Jac. 5.*

ideoque eum mutandum, posseque à Christianis abique peccato contemni; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit; & Presbyteros Ecclesiæ, quos B. Jacobus ad ungendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quavis communitate; ob ideque proprium extremæ Unctionis ministrum non esse solum sacerdotem; anathema sit.

g de ult. Jacob. 5.

a Sic præfatur fere Con 9. Tol. supr. sess. 6. de re. c. 3.

Decretum de Reformatione.

PROOEMIUM.

Episcoporum munus est, subditos, præsertim ad animarum curam constitutos, admonere officii sui.

CUm propriè Episcoporum munus sit, a subditorum omnium vitia redarguere: hoc illis præcipuè cavendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitam, ipsis conniventibus, ducant: nam si eos pravis, & corruptis moribus esse permittant; quo pacto laicos de ipsorum vitiis b redarguent, qui uno ab eis sermone convinci possent, quod Clericos ipsis patiantur esse deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt sacerdotes; c cum tacitè sibi ipsi respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, d in quocumque ordine fuerint, ut conversatione, sermone, & scientia commisso sibi Dei populo præeant; memores ejus quod scriptum est: e

b 1. Cor. 9. c. Quid autem 8. 9. 1.

c C. ult. 25. dist. c. Una tantum 26. dist. cap. Sicut 11. 6 Necess. pal. 45. dist. c. In sacerdotibus. 61. dist. & c. Proposuisti. 22. dist. Le-

San-

Sancti estote, quia & ego sanctus sum. Ex juxta Apostoli vocem: *f* Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhibeant se sicut ministros Dei; ne illud prophetæ dictum impleatur in eis: *g* Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Ut autem ipsi Episcopi id liberiùs exequi, ac quoquam pretextu desuper impediri nequant; eadem Sacrosancta Œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ sedis Legato, & Nuntiis, hos, qui sequuntur, Canones, statuendos, & decernendos duxit.

nit. 11. 1. *Petr.* 1. *d Sess.* 22. *cap.* 1. *de reform.* *e Levit.* 19 *f* 2. *Cor.* 6 *in pria.* *g Ezech.* 22. *Sephona.*

CAPUT I.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant: si interdicti, si suspensi, puniantur.

CUm honestius, ac tutius sit subjecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quàm cum Præpositorum scandalo, graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus: aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo, aut ad priores Ordines, & gradus, & dignitates, sive honores, restitutio suffragetur.

CAPUT II.

Si Episcopus quoscumque Ordines contulerit sibi non subdito, etiam familiari, sine express. proprii Prælati consensu, utroque decreto pœnæ subjaceat.

ET, quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, Clero carentes, & populo Christiano, cum ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant; non quæ Jesu Christi, a sed alienus oves, in- scio proprio Pastore, quærentes, dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius Diœcesi, nisi de loci Ordinarii expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantum exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius Diœcesis sua temeritate eligunt; & quoscumque ad se venientes, etiamsi suorum Episcoporum, seu Prælatorum literas commendatitias non habeant, clericali charactere insignire, & ad sacros etiam Presbyteratus Ordines promovere præsumunt; quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tamquam inhabiles, & indigni rejecti fuerunt, Ordinati, nec Divina Officia peragere, nec Ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare: Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiamsi in loco nullius Diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cujusvis Ordinis residerint, aut moram traxerint, vigore cujusvis privilegii sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore con-

a *Infr. c. 8. sup. sess. 6. c. 5. de reform.*

concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absque sui proprii Prælati expresso consensu, aut litteris a dimissoriis ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promovere, seu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum: aliter verò promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso jure sint suspensi.

a Sup sess. 6. c. 5. de ref. & inf sess. 23. c. 3. & 10 de ref. Conc. Nicæ 1. c. 15 Conc. Aurelian. 3. c. 13. cap. Conc. 6. Magunt. c. 14. c. 2 21. q. 2. c. 2. cum seq. de temp. Ord. in 6.

CAPUT III.

Episcopus suos Clericos ab alio male promotos non admittat ad officia celebranda, nisi previo examine.

Episcopus quoscumque b suos Clericos præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque autoritate promotos, licèt tamquam habiles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, seu Ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos, & capaces repererit, à susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

b Sup. c. proxi. & infra sess. 23. de ref. cap. 8. c Sup. 14. & sess. 6. de ref. ca. 3. c. Irrefragabilè in princ. ac ff. Ordinem.

CAPUT IV.

Nullus Clericus eximatur à correctione Episcopi, etiam extra visitationem.

Omnes Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendos subditorum excessus diligenter intem-

tendere debent, a quibus nullus Clericus per hujus ſanctæ Synodi ſtatuta, cujuſvis privilegii prætextu, futurus ſit quominus juxta canonicas ſanctiones vitari, puniri, & corrigi poſſit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumque ſæculares Clericos, qualiter cumque exemptos, qui alias ſuæ juriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſsibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tamquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi *a* facultatem habeant: quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipſorum exemptorum contemplatione, & intuitu minimè ſuffragantibus.

a Sup. ſeſſ. 6. c. 4. de reſ. & in fin. ſeſſ. 24. de reform. c. 5.

CAPUT V.

Conſervatorum juriſdictio certis finibus conſtituitur.

INſuper, cum nonnulli, qui ſub prætextu, quod ſuper bonis, & rebus ac juribus ſuis diverſæ eis injuriæ ac moleſtiæ inferantur, *b* certos judices per litteras Conſervatorias deputari obtinent, qui illos à moleſtiis, & injuriis hujuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſsione rerum quaſi, bonorum, rerum ac jurium ſuorum manuteneant, & conſervent, nec ſuper illis eos moleſtari permittant; ejuſmodi litteras in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: idcirco nemini omninò cujuſ-

b Cap. 1. & c. ult. de off. de leg. in 6.

cujuscumque dignitatis, & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, a Conservatoriæ litteræ, cum quibuscumque clausulis aut decretis, quorūcūque judicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu aut colore concessæ, suffragentur ad hoc, ut coram tuo Episcopo, sive alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit: aut quominus, si qua jura ei excessione competierint, super illis liberè valeant apud judicem ordinarium conveniri. In civilibus etiam causis, si ipse exactor extiterit, aliquem ei apud suos Conservatores judices in judicium trahere minimè liceat. Quod si in iis causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur: aut si quia inter ipsos judices, Conservatorem, & Ordinarium, controversiæ super competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos, super suspicione aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus verò ejus, qui hujusmodi litteris conservatoriis tueri se solent, nihil illæ prosint, præter quam duobus dumtaxat, si tamen illi propriis ejus sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum: In causis verò mercedum, aut miserabilium personarum, hujus sanctæ Synodi super b hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, nec non hospi-

a *Paulus V. Con. Religiosorum* 1607. *Religiosos coram Superi. Conservatoribus convenïendos esse declarat.*

b *Suprà sess. 4. c. 14. de ref. form.*

hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſervantia, ac Univerſitatum, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium hujuſmodi perſonæ in præſenti Canone minimè comprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

CAPUT VI.

Pœna decernitur in Clericos, qui in Sacris conſtituti, aut beneficia poſſidentes, decente ſui ordinis veſte non utuntur.

a c. Porrectum &c. Ex parte de regul.

QUia verò, *a* etſi habitus non facit monachũ, tamen oportet Clericos *b* veſtes proprio congruentes Ordini ſemper deferre; ut per-

b Conc. 1. Matiſco. nen. ca. 5. c. uit. 41. diſt. Vide Conſtit. Sixti V. Cum Sacr. ſanctam, & Paporum. 1589. §. 2. §. 4. Conc. Colonien. ſe. 41. de vit. & hon. cler.

decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecam oſtendat: tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religioniſque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvi prudentes, *c* veſtes etiam deferant publicè laicales, pedes in diverſis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus: propterea omnes Eccleſiaſticæ perſonæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumque Eccleſiaſtica obtinuerint, ſi, poſtquam ab Epiſcopo ſuo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honeſtũ habitũ clericalem illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & proventibus ipſorum beneficiorum, nec non, ſi ſemel correpti, denuo in hoc delic-

que-

querint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujusmodi coerceri possint, & debeant: Constitutionem Clementis V. in Concilio Viennensi etiam, d quæ incipit, Quoniam, innovando, & ampliando.

d *Vid. in.* XXI.

CAPUT VII.

Voluntarii homicida numquam, casuales quomodo ordinandi.

CUm etiam qui a per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari avelli debeat, qui sua voluntate b homicidium perpetraverit, c etiam si crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros Ordines promoveri possit; nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiamsi curam non habeant animarum, conferri liceat; sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuò careat: si verò homicidium non ex proposito, sed d casu vel vim vi repellendo, ut quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur; quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, jure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo à quibus non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possint.

a *Exod. 21. 1. de homic.*

b *Extendit illud ad abortum procurantes Bulla Sixti 5. Effrenata 1528. quam ad sacris animatus restrinxit Gregor. 14. per Bullam. Sedes Apostolica. 1591.*

c *c. inquisit. de accus. & c. Cum non ab homicidio, de sent. & c. Significet. 50. dist. & 6. Significet*

ſti, de homic.

CAPUT VIII.

Nulli alienos Clericos ex privilegio punire liceat.

e Sup. c. 2. & ſeſſ. 6. c. 4. de reſor.

PÆterea, e quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, ut ſuorum curam negligant, quicumque, etiam Epiſcopali præditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos a ſibi non ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quoramcumque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprii ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud Eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interventu nequaquam procedere debeat: aliàs proceſſus, & inde ſecuta quæcumque viribus omninò careant.

a *A Dionyſio Papa in Cà. Eccleſia. 13. q 1. c. Paſtoralis, de his quæſiunt à Prælat. Concil 1. Conſt. c. 2 infra ſeſ. 24. de ref c. 14. infra & ca. 7.*

CAPUT IX.

Beneficia unius Diœceſis nullo prætextu uniantur beneficiis alterius.

ET, quia jure optimo diſtinctæ fuerunt Diœceſes, Parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Paſtores, & inferiorum Eccleſiarum Rectores, qui ſuarum quique ovium curam habeant, ut ordo Eccleſiaſticus non confundatur, aut una, & eadem Eccleſia duarum quodammodo Diœceſum fiat, non ſine gravi eorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint: beneficium unius Diœceſis, etiam ſi Parochiales Eccleſiæ, vi-

vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius diœcesis beneficio, aut Monasterio, seu Collegio, vel loco etiam pio, perpetuò, *b* non uniantur: decretum hujus sanctæ Synodi super hujusmodi unionibus in hoc declarando.

b Supra sess. 7. c. 6. & 7. & in præs. 24 de ref. ca. 13. & 15 c. c. Cum de benefic., de prab. in 6. & inf. sess. ult. c. 21. circa med. de regul. & man. d Deuter. 21. c. Cū causam, de elect. & c. Quidam de apost. c. In nova, 16. q. 7. a Additio ad c. 27. Conc. Ag[illegible]

CAPUT VIII.

Regularia beneficia Regularibus conferantur.

REgularia, *b* beneficia, in titulum Regularibus professis provideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel alias, illa in titulum obtinentis vacare contigerit, Religiosis tantum illius Ordinis, vel iis qui habitum omnino suscipere & professionem emittere teneantur, & non aliis; ne *d* vestem lino, lanaque contexta induant, conferantur.

CAPUT. IX.

Translati ad alium ordinem in claustro sub obedientia maneant, & beneficiorum secularium incapaces existant.

QUia verò Regulares, *a* de uno ad alium ordinem translati, facilè à suo Superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi & apostandi occasio tribuitur; *b* nemo, cujuscumque ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cujusvis facultatis, aliquem ad habitum & professionem admittere

b Indultæ & privilegia hujus

pos-

cap. adversantia antiquas Pius V. Const. Quacumque 1596.

posit, nisi in ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuò maneat; ac taliter translatus etiamsi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia saecularia, etiam curata, omnino incapax existat.

CAPUT. XII.

Nemo nisi ex fundatione, vel dotatione, jus patronatus obtineat.

c Sess. 25. c. 9. de reform. d cap. Piamentis, cũ seq. 16. q. 7. & c. Nobis, de jupatro, & infr. sess. 31. c. 9. de ref. in princ.

NEmo, etiam cujusvis c dignitatis Ecclesiasticæ, vel saecularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & construxerit, seu jam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit; d jus patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis aut dotationis, hujusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur.

CAPUT XIII.

Praesentatio fiat Ordinario, aliàs institutio sit nulla.

e Inf. sess. 25. de ref. c. 9. c. Illud, & c. [illegible] 31. patr. Con. Maguntien. temp. Ar-

NOn liceat praeterea e patrono cujusvis privilegii praetextu aliquem ad beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem provisio, seu institutio ipsius beneficii, cessante privilegio, jure pertineret, quoquo modo praesentare; aliàs praesentatio, ac institutio, forsan secutæ, nullæ sint, & esse intelligantur.

CAPUT XIV.

Tractandum deinceps de Missa, Ordine, & reformatione.

Declarat præterea sancta Synodus, in futura Sessione, quem ad xxv diem Jan. subsequentis anni M. D. LII. habendam esse jam decrevit, unà cum sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & proleq uendam esse insuper etiam reformationis.

Rainaldus, c. 4. Conc. Salignac. sindonse c. 13.

SESSIO XV.

Quæ est quinta.

SUB JULIO III. PONT. MAX. CELEBRATA

DIE XXV. MENSIS JANUARII. M. D. LII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Cum ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, & universalis Synodus per hos dies accuratissimè, diligentissimèque tractaverit ea, quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, ut hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus Sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem

dem Sessionem dilatos publicaret; atque interim affuturos esse putaverit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui Protestantes se vocant, quorum causa eorum publicationem articulorum distulerat; & ut liberè, ac sine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, sive a salvum conductum concesserat: tamen, cum illi nondum venerint; & eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omnino multo ante illam Sessionem, salvo conductu amplioris formæ interim accepto; eadem sancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, iisdem Legato, & Nuntiis præsidentibus, nihil magis optans, quam ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, & schismata tollere, ac ejus quieti, paci, otioque consulere; parata ipsos, si venerint, & humaniter excipere, & benignè audire; confidensque, eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos; & ut Evangelicæ veritatis studiosos decet; sanctæ matris Ecclesiæ decretis, ac disciplinæ ad extremum esse acquieturos; sequentem Sessionem ad edenda & publicanda ea, quæ supra commemorata sunt, in diem festum functi Josephi; qui erit die xix. mensis Martii, distulit: ut satis illi temporis, & spatii haberent, non solùm ad veniendum; verùm etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctandi diuturnis causam adimat, fidem publicam, sive salvum conductum, eis qui

a *Supra sess.* 13.

re-

rechabitur, tenoris & ſententiæ, libenter dat, & concedit. Interea verò de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo, præter ſuperiorum decretorum publicationem, definiendum eſſe, eadem Seſsione ſtatuit; & decernit, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SALVUS-CONDUCTUS

DATUS PROTESTANTIBUS.

SAcroſancta Œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, inhærendo ſalvo conductui, in penultima Seſsione dato, & illum juxta tenorem infraſcriptum ampliando; Univerſis fidem facit; quòd omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui, aut quæ, unà cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profectari ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſsimam, veriſsimamque ſecuritatem, quam ſalvum conductum appellant, liberè ad hanc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque

que manendi; ſtandi, morandi, propo nendi, loquendi, unà cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto quam verbo liberè offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & BB. Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, adſtruendi & perſuadendi, & ſi opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtianè, aut charitativè, abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, convitiis, ac contameliis pœnitùs ſemotis & ſignanter, quod cauſæ controverſiæ a ſecundum ſacram Scripturam, & Apoſtolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Eccleſiæ conſenſum, & ſanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, ut Religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minimè puniantur, impartitur, ac omnino concedit: ſic etiam ut propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa civitate Tridentina à divinis officiis quovis modo ceſſetur. Et, ut, his peractis, vel non peractis, quandocumque, ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla renitentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis vice verſa, poſsint juxta beneplacitum liberè, & ſecurè redire; de ſcientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; ut tunc

op-

a *Sup. ſeſſ. 5. in prin.*

epportunè eorum ſecuritati, abſque dolo & fraude provideatur. Vult etiam ſancta Synodus in hac publica fide, ſalvoque conductu, omnes, quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo, neceſſariæ & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quòd ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſive in itinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari; vult, & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, ſi quiſquam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſive in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquid enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadverſione, & emenda ſufficienti, per partem Dominorum Germanorum Auguſtanæ confeſſionis, tunc hinc præſentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur; præſenti aſſecurationis forma conditionibus, & modis omnino manentibus illiba-

tis. Vult præterea ipsa Synodus, quod licèat ipsis Ambasciatoribus, omnibus, & singulis, toties quoties cumque opportunum fuerit, seu necessarium ad aurem capiendam exire de civitate Tridentina, & reverti ad eandem; necnon nuncium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis liberè mittere, seu destinare; ac ipsos missos, seu destinatos seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilii tociẽtur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus conductus & securitas ibore, ac durare debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorũ tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usq; ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitam spatio viginti dierum præmisso cum ipsi petierint, aut Concilium, habita hujusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituere, dolo & fraude prorsùs exclusis. Quæ quidem omnia pro universis & singulis Christi fidelibus, omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis Ecclesiasticis & sæcularibus personis, cujuscumque status & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet.

Insuper, omni fraude & dolo exclusis, vera & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifestè, vel occultè [illegible] em quæsitu-

ram

ram; aut aliqua auctoritate, potentia, jure vel ſtatuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim, a Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis & ſalvi conductus formam & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit: quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda; habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut conſuetudine, hujuſmodi ſalvorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quavis in hac parte contradictione.

a *Concil. Conſtant. ſeſ. 19. in c. Quod non obſtantibus ſalvis c. conductib.*

***

SESSIO XVI.

Quæ est sexta, & ultima
SUB JULIO III. PONT. MAX.
CELEBRATA
DIE XXVIII. APRIL.
M. D. LII.

Decretum Suspensionis Concilii.

SAcrosancta OEcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea Reverendissimis Dominis Sebastiano Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio Episcopo Veronensi, Apostolicis Nuntiis, tam eorum proprio, quam Reverendissimi & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, Crescentii Legati, ob adversam ejus gravissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium OEcumenicum Tridentinum primò à Paulo fol. rec. convocatum & collectum fuisse; deinde à Sanctissimo Domino nostro Julio III. efflagitante Carolo V. Augustissimo Imperatore, ea præcipuè de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diversas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum revocaret; abusus, & mores Christianorum corruptissimos emendaret: eumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habita ra-

ratione, è diversis regionibus alacriter confluxissent; resque strenuè, magno Fidelium concursu, feliciterque procederet, ac spes esset non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarunt, in Concilium venturos sic animatos, ut veris Ecclesiæ rationibus unanimiter acquiescerent, lux denique quædam rebus affulsisse videretur; caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Respublica Christiana: ii repente tumultus, ea bella hostis generis humani versutia exarserunt, ut Concilium velut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommodè cogeretur; spesque omnes ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur; tantumque aberat, ut sancta Synodus Christianorum malis & incommodis mederetur, ut multorum mentes præter sui animi sententiam, irritaret potiùs quàm placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus, omnia, & præcipuè Germaniam, armis ardere, & discordiis, videret, omnes ferè Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum, è Concilio abisse, decrevit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere; ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ovibus prospectum ad suas Ecclesias regredi valerent; ne diutiùs utrobique inutili otio conterantur: atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, hujus Œcumenici Concilii Tridentini progressum per biennium suspendendo fore decernit, prout præsenti decreto suspendit: ea tamen lege, ut si citiùs pacata res sit, ac tranquillitas pristina revertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo fore spatio futurum, ipsius Concilii pro-

greſſus eodemmet tempore ſuam vim, firmitatem vigoremque habere cenſeatur. Sin autem, quod Deus avertat, peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota: cum primum ceſſaverint, talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus vigor, & robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur, ſine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum conſenſu, & auctoritate Sanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Interea tamen eadem ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, ut obſervent, & reſpectivè quatenus ad eos ſpectat, obſervare faciant in ſuis regnis, dominiis, & Eccleſiis omnia, & ſingula, quæ per hoc ſacrum OEcumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BULLA CELEBRATIONIS
CONCILII TRIDENTINI,
SUB PIO IV. PONT. MAXIM.

PIus Epiſcopus, *ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.*

Ad Eccleſiæ regimen, licèt tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longè, latèque peſtis hæreſum & ſchiſmatis pervaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas

sas hæreses extirpare, tantumque & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeò corruptos & depravatos emendare possemus. Cum autem inteligeremus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quòd sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, OEcumenici, generalisque Concilii, ejus congregandi, & Deo juvante, celebrandi consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. rec. Paulo III. & ejus successore Julio, Prædecessoribus nostris: sed variis de causis sæpius impeditum, & interpellatum, perfici non potuit: siquidem Paulus, a cum id primò in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset; quasdam ob causas, in litteris ejus expressas, id primo suspendit, postea Tridentum transtulit: deinde cum quibusdam de causis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem suspensione sublata, in eadem civitate Tridentina inchoatum fuit. Verùm Sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate b Bononiam transtulit. Julius autem, qui ei succesit, in eamdem civitatem Tridentinam id r vocavit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt: c sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent; & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset, rursus Concilium suspensum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste aliasque ex aliis difficultates, & impedimenta objiciente: ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quam diutissimè retardaret. Quantopere verò interea

a *Sup. in prima Bulla.*

b *Supra Sess. 2.*

c *Sess. 14. cum seq.*

auctæ

auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creverit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, c qui numquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliviſcatur, Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua Nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſſe duximus diutiùs differendam. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus noſtris, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam Concilii noſtri certioribus Chariſsimis in Chriſto filiis noſtris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate (a) & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſsimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu ſacrum OEcumenicum & generale Concilium; & auctoritate ejuſdem Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque a in terris fungimur, freti & ſubnixi, in civitate Tridentina, ad ſacratiſsimum diem Reſurrectionis Dominicæ proximè futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque ſtatuimus, atque de-

c *Heb.* 3.

a *Matth.* 16. *cap. Quanto, de tranſt. Epiſc. cap. un. ut Eccl. ben. cap. Ad Apoſtolicæ, & pen. de re jud. cap. Sanctorum de nom. eod. Relegius* 1. *in* 1. *Epiſt. circaprin.*

decernimus. Quocirca venerabiles fratres noſtros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, cæteroſque, quibus in Concilio generali ſedere, & ſententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine licèt, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtrictè præcipiendo mandamus, in virtute ſanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti quod præſtiterunt, & ſub pœnis quas in eos qui ad concilia generalia convenire neglexerint, *b* ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, niſi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſeve poterit, ut in Concilio adeſſe ne negligant. Chariſſimos verò in Chriſto filios noſtros, Romanorum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, & principes quos optandum ſanè eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, ut, ſi ipſi Concilio non potuerint; at oratores ſuos, prudentes, graves: & pios viros, utique mittant, qui ipſorum nomine illi interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominiis Prælati ſine recuſatione ac mora, tam neceſſario tempore, Deo & Eccleſiæ officium ſuum præſtent. eoſdem etiam curaturos eſſe minimè dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum inter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeun-

b Conc. Carthag. 3. cap. 43 inf. ſeſſ. 24 cap. 2 in fin. de reform.

ti-

tibus pateat, benigneque ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur: ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus; qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum, à nobis in hoc loco conſtitutis, præſtari poſsit, nihil, ut Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ovium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem ac quietem. Ut verò hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant, nec quiſquam ea excuſatione uti poſsit, quòd illas ignoraverit, præſertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus; volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam clara voce à Curiæ noſtræ curſoribus, ſeu notariis aliſquibus publicis recitentur; & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur; ibique, quò legi, & omnibus innoteſcere poſsint, aliquandiu relinquantur: cum autem inde amovebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & ſingulos, qui his litteris comprehenduntur, poſt duos menſes à die publicationis, & affixionis earum, volumus perinde adſtrictos & obligatos eſſe, ac ſi ipſi eorum illæ coram editæ

&

& lectæ fuissent. Transsumptis quoque earum, quæ manu publici alicujus notarii scripta, subscriptave, & sigillo, & subscriptione alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M.D.LX. 3. Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus
Barengus.

SACROSANCTI OECUMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI SESSIO XVII.

Quæ est Prima.

SUB PIO IV. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XVIII. JANUARII. M. D. LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris & Filii, & Spi-

Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationem fidei, & Religionis Christianæ, sacrum OEcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu Sancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui est XVIII. mensis Januar. anni à Nativitate Domini M. D. LXII. Cathedræ Romanæ Beati Petri, Apostolorum Principis, consecrato, tublata quacumque suspensione, juxta formam & tenorem litterarum sanctissimi Domini nostri Pii IV. Pont. Max. celebrari a & in eo ea, debito servato ordine, tractari, quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, atque Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur? *Responderunt*, Placet.

a *Inf. sess.* 24. & 15 *ca.* 21. *de reform.*

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die XXVI. mensis Februarii: *Responderunt*, Placet.

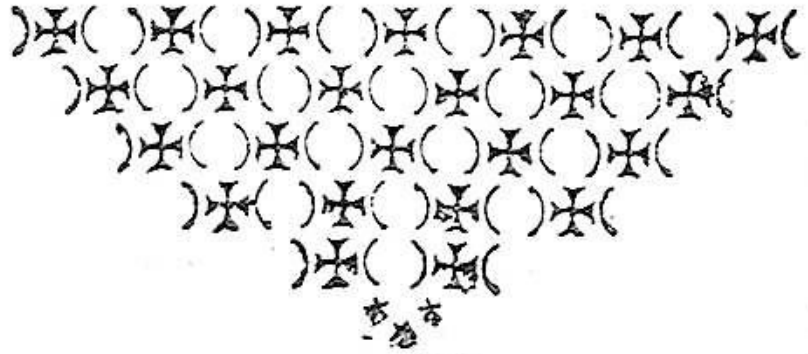

SESSIO. XVIII.

Quæ est secunda,

SUB PIO IV. PONT. MAXIM.

CELEBRATA

DIE XXVI. FEB. M. D. LXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcrosancta Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed Domini nostri Jesu Christi, *a* qui os, & sapientiam Ecclesiæ suæ daturum se promisit, opè, & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis iniquinatam, & obscuratam, in suam puritatem & splendorem aliquando restituat, & mores, qui à veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet; corque *b* patrum ad filios, & cor filiorum ad patres convertat. *c* Cum itaque omnium primum animadverterit, hoc tempore, suspectorum ac pernitiosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longè lateque diffunditur, numerum nimis excrevisse; quod quidem in causa fuit, ut multæ censuræ in variis provinciis, & præsertim in alma urbe Roma, pio

a *Luc. 2.*

b *Luc. 1.*

c *Inf. circa fin.*

quoz

quodam zelo editæ fuerint; neque tamen hunc tam magno ac pernicioso morbo salutarem ullam profuisse medicinam; e censuit, ut delecti ad hanc diiquisitionem Patres de censuris, librisque, quid facto opus esset, diligenter considerarent, atque etiam ad eadem Sanctam Synodum suo tempore referrent; quò facilius ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas tamquam d zizania, à Christianæ veritatis tritico separare, deque his commodius deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex compluriũm animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult, prout etiam præsenti decreto deduci: ut si quis ad se pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum & censurarũ negotio vel de aliis quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit nõ dubitet, à sãcta Synodo se benigne auditũ iri.

e *Inf. sess.* 25. *infin.*

d *Matth.* 13. *c. ita nos infin.* 25. *q.* 2.

Quoniam verò eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixè rogat, e quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut universi communem matrem in terris agnoscentes, quæ f quos peperit, oblivisci non potest, unanimes g uno ore glorificemus Deum, & Patrem Domini nostri Jesu Christi: per viscera misericordiæ ejusdem Dei & Domini nostri omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc sanctam Synodum veniant, invitat, arque hortatur: utque charitatem, a quæ est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præ se ferant, in quam vocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus San-

e *Ps.* 121.

f *Isai.* 49.

g *Rom.* 15

a *Colos.* 3.

sancti vocem audientes, b ne obdurent corda b *Ps.* 39.
sua; sed in suo sensu non c ambulantes, neque c *Ibid.* 3.
sibi placentes, ad tam piam, & salutarem matris d *Roma.*
admonitionem excitentur, & convertantur; om- 15.
nibus enim charitatis officiis sancta Synodus eos ut invitat, ita complectetur.

Insuper eadem sancta Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse; & eamdem vim habituram, ejusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die xiv. Mensis Maii.

SALVUS CONDUCTUS, CONCESSUS GERMANICÆ NATIONI,

In Congregatione generali, die iv. Martii.

M. D. LXII.

SAcrosancta OEcumenica & generalis Triden- *Hic Sa-*
tina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè con- *vus con-*
gregata, præsidentibus in ea eisdem Sedis Apo- *ductus ex*
stolicæ Legatis, universis fidem facit, quod om- *cepta ex-*
nibus, & singulis Sacerdotibus, Electoribus, *tensione*

ad aliae nationes habetur supr. sess. 15.

Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuscumque viris, cujuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis ejusdem, & omnibus aliis Ecclesiasticis, & sæcularibus, præsertim Augustanæ confessionis, personis, qui, aut quæ, una cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam verissimamque securitatem, quam salvum conductum appellant, liberè ad hanc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, unà cum ipsa Synodo de quibuscumque negotiis tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet tam scripto, quam verbo liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & BB. Patrum verbis, sententiis, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, & si opus fuerit, etiam ad objecta Conciliis generalis respondendi, & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi Christianè, aut charitativè, absque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitùs semotis: & signanter, quod causæ controversæ *a* secundum sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: il-

a Sup. sess. 3. in prin.

le

lo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum, minimè puniantur, impartitur, ac omnino concedit: sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Tridentina à divinis officiis quovis modo cessetur fit, ut, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox absque ulla renitentia, & occasione aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis vice versâ, possint juxta baneplacitum liberè, & securè redire; de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum; ut tunc opportunè eorum securitati, absque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, salvoque conductu, omnes, quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo stando, & redeundo, necessariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem securitatem, & pacis ac conciliationis bonum, exprimens, quòd si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, nullari, aut cassari: vult, & concedit, ut in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi

meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, conditionibus & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, si quisquam, vel aliquis ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo aliquid enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationi beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur: præsenti assecurationis forma conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus, & singulis, toties quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium ad aurem capiendam exire de civitate Tridentina: & reverti ad eandem, necnon nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire, ita quod aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus-conductus, & securitas stare [illegible] debeat, à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habi-

tam

tam ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſtituere, dolo & fraude prorsùs excluſis. Quæ quidem omnia pro univerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper, omni fraude & dolo excluſis, vera & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſtè, vel occultè occaſionem quæſituram; aut aliqua auctoritate, potentia, jure vel ſtatuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum præſertim a Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborum, expreſſa in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſtæ aſſecurationis, & ſalvi conductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit: quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, & ipſorum arbitrio meritò approbanda, & laudanda [illegible] ipſam Synodum, & habe-

a Concil. Conſtant. ſeſ. 19. in c. Quod non obſtantibus ſuis conductibus.

bere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis aliis, qui nobiscum in iis, quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque regnis, nationibus, provinciis, civitatibus, ac locis; in quibus publicè, & impunè prædicatur, vel docetur, sivè creditur contrarium ejus, quod sancta Romana tenet Ecclesia, dat fidem publicam, sive salvum conductum sub eadem forma, & eisdem verbis, quibus datus Germanis.

SESSIO XIX.

Quæ est tertia

SUB PIO IV. PONT. MAXIM. CELEBRATA

DIE XIV. MAII. M. D. LXII.

Decretum propagationis Sessionis.

SAcrosancta Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata; præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta quæ hodie in præsen-

senti Sessione statuenda, ac tractanda erant, justis nonnullis ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Junii, prorogunda esse censuit, ac prorogat; dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri Jesu Christi, auctor pacis, ut sanctificet corda omnium; quo adjuvante, sancta Synodus, & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX.

Quæ est quarta,

SUB PIO IV. PONT. MAXIM.

CELEBRATA

DIE IV. JUN. M. D. LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates ex diversis causis exortas, atque etiam, ut congruentiùs, majorique cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum iis, quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur, ea, quæ statuenda videbuntur, tam de reformatione, quam de dogmatibus, in proxima

Sessione, quam omnibus indicit in diem sextam decimam subsequentis mensis Julii, definienda esse decrevit: a Hoc tamen adjecto, quòd dictum terminum ipsa sancta Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, sicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

a *Idem sup. sess. 9*

SESSIO XXI.

Quæ est quinta.

SUB PIO IV. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XVI. JULII. M. D. LXII.

Doctrina de Communione sub utraque specie, & parvulorum.

SAcrosancta Oecumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis legatis, cum de tremendo, & Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varia diversis in locis errorum monstra nequissimi dæmonis artibus circumferantur; ob quæ in nonnullis provinciis multi à Catholicæ Ecclesiæ fide atque obedientia videntur discessisse, censuit ea, quæ ad communionem sub utraque specie, & parvulorum pertinent hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de iis aliter, vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam est his decretis explicatum, atque definitum.

Ca-

CAPUT I.

Laicos, & Clericos non conficientes, non adstringi jure divino ad Communionem sub utraque specie.

TAque sancta ipsa Synodus, à Spiritu Sancto, qui spiritus est a sapientiæ, & intellectus, spiritus Consilii & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ b judicium, & consuetudinem secuta, declarat, ac docet nullo divino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub utraque specie sumendum; neque ullo pacto, salva fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat: nam c etli Christus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in Panis, & Vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio, & traditio eò tendunt, ut omnes Christi fideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam adstringantur. Sed neque ex Sermone illo, apud Joannem Sexto, rectè colligitur utriusque speciei Communionem à Domino præceptam esse, utcumque juxta varias sanctorum Patrum & Doctorum interpretationes intelligatur: namque qui dixit: d Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: e Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit: f Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam; dixit etiam; g Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Is denique, qui di-

a *Isai.* 11
b *Concil. Constant. sess.* 13. c. 3 *inf. Can.* 2.
c *Matth.* 26. *Marc.* 14. *Luc.* 21. 1. *Cor.* 11.
d *Joan.* 6
e *Ibid.*
f *Ibidem*
g *Ibid.*

h *Ibid.* dixit, *h* Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo

i *Ibid.* dixit nihilominus: *i* Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

CAPUT II.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantia, ea statuerent, vel mutarent, quæ suscipientis utilitati, seu ipsorum Sacramentorum veneration, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expendire judicaret; id autem Apostolus non

2 *Cor.* 4. obscure visus est innuisse, cum ait: *a* Sic nos

2. *Cor.* 6. existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysterium Dei, atque ipsum quidem hac potestate usum esse satis constat, cum in

b 1. *Cor.* 11. multis aliis, tum in hoc ipso sacramento, cum ordinatis nonnullis circa ejus usum, *b* cætera, inquit, cum venero, disponam: Quare agnoscens sancta mater Ecclesia hanc suam in administratione sacramentorum auctoritatem, licèt ab initio Christianæ religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset, tamen progressu temporis, latissimè jam mutata illa consuetudine, gravibus, & justis causis adducta, hanc consuetudinem sub altera specie communicandi

c *Conc. Const. sess.* 13. approbavit, & pro lege habendam decrevit: quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

Ca-

CAPUT III.

Totum & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.

INsuper declarat, quamvis Redemptor noster ut antea dictum est, *d* in suprema illa cœna hoc sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit; tamen fatendum esse, etiam sub altera tantum specie totum *a* atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

d *Matth.* 26 *Marci* 14. 1. *Cor.* 11. *sup. ca.* 1. a c. *Quimanducat. c. Invitat. c. Singuli, de Cons. dist.* 2. *Sess.* 14. *c.* 3. *& Can.* 3. *de Sac. Euchar.*

CAPUT IV.

Parvulos non obligari ad Communionem sacramentalem.

DEnique eadem sancta Synodus docet, *b* parvulos, usu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad Sacramentalem Eucharistiæ Communionem: siquidem, per *c* Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, ademptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt, neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit: ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt: ita certè eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.

b *Infra Can.* 4.

c *Tit.* 3.

De communione sub utraque specie & parvulorum.

CANON I.

d *Supra c 1. Conc. Constant. sess. 13.*

Si quis dixerit, *d* ex Dei præcepto, vel necessitate salutis omnes, & singulos Christi fideles utramque speciem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti sumere debere; anathema sit.

CANON II.

e *Supra cap. 1. & Concil. Constant. ibidem.*

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam e Catholicam non justis causis, & rationibus adductam fuisse, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes, sub panis tantummodò specie communicaret; aut in eo errasse; anathema sit.

CANON III.

f *Sup. c. 3. & sess. 23. c. 3 & Can. 3. Concil. Constant. ibidem.*

Si quis negaverit, totum, *f* & integrum Christum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub una panis specie sumi, quia, ut quidam falsò asserunt, non secundùm ipsius Christi institutionem sub utraque specie sumatur; anathema sit.

CANON IV.

a *Sup. in princ. & cap. 4.*

Si quis dixerit, *a* parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiæ communionem; anathema sit.

b *Sud. sess. 13. infin. Vide etiã. infr. sess. 22. in Decreto finali.*

Duos verò articulos *b* aliàs propositos, nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, sub una tantum panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus, alicui vel Natioui, vel

Reg.

regno Calicis usus videantur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quanam sint illa: Eadem sancta Synodus, a in aliud tempus oblata sibi quam primum occasione, examinandos atque definiendos reservat.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Oecumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsenti statuenda esse censuit.

CAPUT I.

Episcopi gratis cum Ordines conferant, tum dimissorias & testimoniales dent; pro quibus eorum ministri nihil prorsus Notarii, quod in Decreto præfinitum est accipiant.

QUoniam b ab Ecclesiastico ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro litteris dimissoriis aut testimonialibus, nec pro sigillo; nec alia quacumque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum ministri quovis prætextu accipiant. Notarii verò in iis tantùm locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissoriis, aut testimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint; dum modo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo, nec Episcopo ex notarii com-

a *Vide quæ circa Simoniacos statuit Pius V. in constit. Cum primus.* 1566.

b *Conc. 2 Lateran. cap. 1. & Later. 4. cap. 63. Chalc. c. 2. Bracaren. 2. cap. 3. Aurelian. 2. c. 3. & Totet. 8. Can. 3.*

c *Sicut Episcop. 1 q. 2. & cap. 1. de Simon. c. De quibus, Mileuit. Conc. cap. 14.*

commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directè vel indirectè provenire possit; tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxat, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum quæ potius abusus, & corruptelæ simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicendo: & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultrà divinam ultionem, pœnas a à jure inflictas ipso facto incurrant.

d *Locis sup. cit.* ac. *Diaconi sunt* §. *Nunc. antè* 93. *dist.*

b *Bullæ Pii cap.* 1568. *qua incipit. Romanus. Extendit. ad cleric. regni non professos: quatamen non ligat Religios. Societat. Jesu; licet vota tantum simplicia omiserint quia verè nihilominus sunt Religiosi professi, uti declararunt Grego-*

CAPUT. II.

Arcentur à sacris Ordinibus, qui non habent unde vivere possint.

CUm non deceat eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum ordinis dedecore a mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumque sit, complures plerisque in locis ad sacros Ordines, nullo ferè delectu admitti; qui variis artibus ac fallaciis confingunt, se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus b sæcularis, quamvis aliàs sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordinus promoveatur, nisi prius legitimè constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod alium de

de vivere commodè, possit: & aliter facta relignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate vel commoditate Ecclesiarum suarum: eo quoque prius perspecto patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri, aliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint; atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant, e unde vivere possint; antiquorum canonum pœnas super his innovando.

rius XIV. Bulla Ecclesiæ. 1591.

c c. Non liceat, c. Episc. c. Cum secundū & c. Tuis de præb. ca. Episcop. eod. in 6. Conc. Late sub Alex. 3. part. 1. cap. 7. d cap. fin. de ref. in 6.

CAPUT III.

Ratio distributiones quotidianas augendæ præscribitur: consuetudo, qua non residentes nihil vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur: absentium contumacia punitur.

CUm d beneficia ad divinum cultum, atque Ecclesiastica munia obeunda sint constituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur; statuit sancta Synodus in Ecclesiis, tam Cathedralibus; quàm Collegiatis, a in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum; & quorumcumque proventuum, & obventionum, tam dignitatum, quam canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidia-

a *Infra sess. 22. de reform. c. 3.*

dianas convertat, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis interessentes, proportionabiliter juxta divisionem ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescente autem non servientium contumacia, liceat contra eos procedere, juxta juris, *b* ac sacrorum canonum dispositionem.

b Inf. sess. 25. de ref. c. 1. cap. cum ad hoc, & sequen. de Cler. non resid.

CAPUT. IV.

Sacramenta per convenientem Sacerdotum numerum exhibeantur: Ratio novas Parochias erigendi traditur.

EPiscopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus Ecclesiis Parochialibus, vel baptismalibus, *c* in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo; cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis verò, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt, novas parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta for-

c c. fin. de Eccles. edif.

formam constitutionis Alexandri III. quæ incipit, a Ad audientiam, constituere possint. Illis autem Sacerdotibus, qui de novo erunt Ecclesiis noviter erectis præficiendi; competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus; & si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare; quæ sufficiam ad vitam dictorum Sacerdotum sustentandam: quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affectione super dictis Ecclesiis, non obstantibus. Neque hujusmodi ordinationes, & electiones possint tolli: nec impediri, ex quibuscumque provisionibus; etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

a *Vide infr. XXII.*

b c. *Sicut unire de excess. Prælati. Conc. Late sub. Leo X. sess. 9. de ref. curia & Inf. sess. 24. de ref. c. 13. sup. sess. 14. c. 9. de refor. c. c. Unic. in fin. 10. q. 3. c. Ex temporis, cum seq. 16. q. 2.*

CAPUT V.

Possint Episcopi facere uniones perpetuas, in casibus à jure permissis.

UT etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Dei officia ministrantur, ex dignitate conservetur; possunt Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ sedis delegati, juxta formam juris, sine tamen præjudicio obtinentium, facere b uniones perpetuas quarumcumque Ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in cæteris casibus à jure permissis, etiamsi dictæ Ecclesiæ vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reservata, aut qualitercumque affecto. c Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quo-

quoquomodo infringi vigore cujuscumque provisionis; etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

CAPUT VI.

Imperitis Rectoribus, vicarii cum parte fructuum pro tempore deputentur: inscandalo perseverantes privari beneficiis possint.

a c. illiteratos. 36. dist. c. Nisi cum pridè de renu. c. 1. 38. dist. 6 Cū ex eo, de elect. in 6. Co. Toleta. 8. Can. 8.

QUia a illiterati & imperiti parochialium Ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officiis; & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quam ædificant: Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint; quacumque appellatione, & exemptione remota. b Eos verò, qui turpiter, & scandalosè vivunt, postquam præmoniri fuerint, coerceant, ac castigent: &, si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficiis: juxta sacrorum c canonum constitutiones, exemprione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

a Quia frater 7. q. 1. c. Ut clericorū & seq. de vit. & hone. cler.

CAPUT. VII.

c c. Felicis, de pœnis, in 6. & Cler. Multorū de pœnit.

Episcopi transferant una cum oneribus Ecclesias, quæ nequeunt instaurari; alias vero reparari procuret.

CUm illud quoque valde curandum sit, nea quæ sacris ministeriis dicata sunt, tempo-

ruin

tum injuria abſoleſcant, & ex nominum memoria excidant : Epiſcopi, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis legati, transferre poſsint beneficia ſimplicia, etiam juris patronatus, ex Eccleſiis, quæ vetuſtate, vel aliàs collapſæ ſint, & ob earum inopiam nequeant inſtaurari, vocatis iis, quorum intereſt, in matrices, aut alias Eccleſias locorum eorumdem, ſeu viciniorum arbitrio ſuo : atque in eiſdem Eccleſiis erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem invocationibus; vel in jam erecta altaria, vel capellas tranferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus Eccleſiis impoſitis. a Parochiales verò Eccleſias, etiam ſi juris patronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuſcumque, ad eaſdem Eccleſias quomodocumque, pertinentibus : qui ſi non fuerint ſufficientes; omnes Patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborent; ad matrices, ſeu viciniores Eccleſias tranferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quam alias Eccleſias dirutas, in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

cc. 1. & c. pen. de Eccl. edif. vel rep. infr. cap. 8. & ſup. ſeſ. 7. c. 8 de ref.

***

CAPUT VIII.

Monasteria commendata, in quibus non viget regularis observantia, & beneficia quæcumque quotannis ab Ordinariis visitentur.

QUæcumque in Diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atq; iis ubi oportet, providere æquum est. Propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & præposituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis observantia; nec non beneficia tam curata, quàm non curata sæcularia, & Regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tanquam Apostolicæ Sedis delegatis annis singulis *b* visitentur; curentque iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut restauratione, reficiantur: & cura animarum, si qua illis vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia rectè exerceantur; appellationibus quibuscumque, privilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conservatoris, judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus: & *a* si in eis viget observantia Regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores, juxta eorum Regularia instituta, debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitaverint, vel correxerint; tunc iidem Episcopi, etiam ut de-

b Sup. sess. 8. de ref. c. 2. inf. Sess. 24. c. 9. & sess. ult. de reg. c. 20. Cõc. Tar. 1. c. 7. & Cõc. Bra. 2. c. 1.

a Inf. sess. ult. d. l.

delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, juxta eorum instituta, quibuscumque appellationibus, privilegis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

CAPUT IX.

Questorum eleemosynarum nomen, & usus tollitur. Indulgentias & spirituales gratias Ordinarii publicent. Duo de capitulo eleemosynas gratis accipiant.

CUm multa à diversis antea Concilii; tam b Lateranensi, ac Lugdunensi; quam c Viennensi, adversus pravos eleëmosynarum Questorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia: potiusque eorum malitia ita quotidie magno Fidelium omnium scandalo, & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes ampliùs relicta videatur: statuit, ut posthac, in quibuscumque Christianæ religionis locis, eorum nomen, atque usus penitus aboleatur: nec ad officium hujusmodi exercendum ullatenus admittantur, non obstantibus privilegiis, Ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, & quibusvis, cujuscumque gradus, status & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut alias spirituales gratias, quibus non ideò Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleëmosynas, atque oblata

b *Conc. Later. c. 62. sub Inn. 3*

c *Cum ex eo de pœnit. & remed.*

c *Clem. à visionibus, eod. tit. & inf. sess. ult. in decret. de Indul. & suc. sess. 5. cap. 2. de reform.*

sibi charitatis subsidia, nulla deinceps mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros [a] non ad quæstum; sed pietatem exerceri, omnes verè intelligant.

[a] *Vide const. Pii V. Et S. Domizic.*

Indictio futuræ Sessionis.

1557. Sacrosancta OEcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post Octavam festi Nativitatis B. Mariæ Virginis, quæ erit xvii. mensis Septembris proximè futuri: [b] hoc tamen addicto: quod dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus pro ejus arbitrio & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

[b] *Ibidem sup. sess. 9*

SESSIO XXII.

Quæ est sexta.

SUB PIO IV. PONT. MAXIM.

CELEBRATA

DIE XVII. SEPT. M. D. LXII.

Doctrina de sacrificio Missæ.

SAcrosancta OEcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congre-

gre-

gregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut vetus absoluta: atque omni ex parte perfecta *a* de magno Eucharistiæ mysterio in sancta Catholica ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conservetur; de eo, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

a *Sup sess.* 13 *in pri.*

CAPUT I.

De institutione sacrosancti Missæ sacrificii

QUoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter *b* Levitici sacerdotii imbecillitatē consummatio non erat oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, Sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedec, surgere Dominum nostrum Jesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster, *c* etsi semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem sacerdotium ejus extinguendum non erat; in cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret *d* sacrificium quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum repræsentaretur; ejusque e memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quo-

b *Heb.* 7. *d.*

c *Heb.* 7. 9. & 10. *c. Sem. a. immolatus, cum segb. de Cons. d. 2. d Concil. Tol. 12. c.* 5.

e 1. *Cor.* 11.

quotidie committuntur, peccatorum applicare-
tur; f sacerdotem secundum ordinem Melchise-
dec se in æternum constitutum declarans, corpus,
& sanguinem suum speciebus pannis, & vini
Deo Patri obtulit: ac sub earumdem rerum sym-
bolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti sa-
cerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit, &
eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, ut
offerrent, præcepit per hæc, a Hoc facite in
meam commemorationem, uti semper Catho-
lica Ecclesia intellexit, & docuit: nam celebrato
veteri Pascha, quod in memoriam i exitus de
Ægypto multitudo filiorum Israel immolabat,
novum instituit Pascha, seipsum ab Ecclesia per
sacerdotes sub signis visibilibus immolandum in
memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Pa-
trem, quando per sui sanguinis effusionem nos
redemit, & eripuit que de potestate tenebrarum, &
in regnum suum transtulit. Et hæc quidem d illa
munda oblatio est, quæ nulla indignitate aut
malitia offerentium inquinari potest: quam Do-
minus per Malachiam nomini suo, quod mag-
num futurum esse in gentibus, in omni loco
mundam offerendam prædixit: & quam non obs-
cure innuit Apostolus Paulus e Corinthiis scri-
bens, cum dicit non posse eos, qui participatione
mensæ dæmoniorum polluti sunt, mensæ Domi-
ni participes fieri: per mensam altare utrobique
intelligens. Hæc denique illa est, quæ f per varias
sacrificiorum, naturæ & legis tempore, similitu-
dines figurabatur: ut potè quæ bona omnia, per
illa significata, veluti illorum omnium consum-
matio, & perfectio, complectitur.

§ Ps. 109. c. In cal-cum, & c. Accipite. de Cons. d. 2.

a Matth. 26. Luc. 22.

b Exod. 13.

d Colos. 1. d Mal. 1.

e 1. Cor. 10. c. Nō satis. 34. q. 1.

f Gen. 4. & 22. Levit. 1. 2. & 3. & alibi.

CA

CAPUT II.

Sacrificium visibile, esse propitiatorium pro vivis, & defunctis.

ET quoniam in divino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel seipsum g cruente obtulit, docet sancta Synodus, sacrificium istud verè propitiatorium esse per ipsumque fieri, ut, si cum verò corde, & recta fide, cum metu & reverentia, contriti ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno: a Huis quippe oblatione placatus Dominus, gratiam & donum pœnitentiæ concedens, crimina & peccata etiam ingentia, dimittit: una enim eademque est hostia, idem nunc offerens, sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Cujus quidem oblationis cruentæ, inquam, fructus per hanc uberrimè percipiuntur, tantum abest ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non solùm pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus, sed & pro defunctis in b Christo nondum ad plenum purgatis, ritè, juxta Apostolorum traditionem, offertur.

g *Heb. 9.*

a *Aug. de Civit. 10. c. 20.*

b *Inf. can 3. & sess. 23. in pr.*

CAPUT III.

De Missis in honorem Sanctorum.

ET quamvis c in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia

c *Aug. de Civi. Dei lib. 8. c. 27 inf. can. 5*

& sess. 25 de invoc. Sanctor. d c. Nihil de cons. dist. 2. a Ambr. de Jacob. l. 4. c. 6. Aug. ad Ian super illis verbis Pauli Casera cum venero disponam. & ser. de cor. Christi: & Epist. ad Paul. Ex Apoc. vero t. adit manasse testantur c. Jac. ca gloss. de Cons. dist 1. v. Sil. PP. cf. ad Fatib. & Innoc. 3. in c. Cum

clesia celebrare consuevit; non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit; unde nec sacerdos dicere solet: offero tibi sacrificium, Petre, vel Paule; sed Deo, de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat, ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in coelis, quorum memoriam facimus in terris.

CAPUT IV.

De Canone Missæ.

ET cum sancta sanctè administrari conveniat, atque hoc omnium sanctissimum sacrificium, Ecclesia Catholica, ut dignè reverenterque offerretur, ac percipieretur, sacrum Canonem a multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat: is enim constat cum ex ipsâ Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

CAPUT V.

De solemnibus Missæ sacrificii cæremoniis.

CUmque b natura hominum ea sit, ut non facilè queat sine admiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli; propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quædam submissa voce, alia vero elatiore, in Missa pronuntiarentur, instituit. c Cæremonias item adhibuit, ut mysticas bene-

dic-

ditiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa ex Apostolica disciplina & traditione, quò & majestas tanti sacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Matth. de celebr. Miss.

CAPUT VI.

De Missa, in qua solus sacerdos communicat.

Optaret quidem Sacrosancta Synodus *d* ut in singuli Missis fideles adstantes non solùm spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent quoad eos sanctissimi hujus sacrificii fructus uberior proveniret: nec tamen, si id non semper fiat, *e* propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, ut privatas, & illicitas damnat, sed probat, atque adeo commendat: siquidem illæ quoque Missæ verè communes censeri debent; partim, quod in eis populus spiritualiter communicet, partim verò, quod à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur:

b *Aug. li. 21. de lib. arb. c. 10. Humàn. autem anima.*

c *Infra Can. 7.*

d *Sicut in primitiva Ecclesia facta testatur, cap. Omnes fideles, de Cons. dist. 1. & cap. Peracta, eod. dist. 2.*

e *Alioqui nec Fab. de Cons. dist. 2. c. Etsi non nec Conc. Elib. de Cons. dist. 2. c. Omnis homo.*

CAPUT VII.

De aqua in calice offerendo, vino miscenda.

Monet deinde sancta Synodus, præceptum esse *a* ab Ecclesia Sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent; tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam

nec 1. etiam quia *b* è latere ejus aqua simul cum san-
Tol. c. 13. guine exierit: quod Sacramentum hac mixtione
probasse. recolitur: & cum *c* aquæ in Apocalypsi beati
certis tã Joannis populi dicantur; ipsius populi fidelis cum
tum tem- capite Christo unio repræsentatur.
poribus
communi
cantes.

CAPUT. VIII.

a Synod. 6. ca. 32. Conc. Lat. 3. c. 24. Brac. 3. cap. 1. ex Cyp. li. 2. Epist. 3. Trib. cap. 16. & Flor. de Sac. In Sacramentorũ cap. Non oportet c. Cum omne, & c. In Conf. dist. 2. c. Cu Mat. 9. Quæ si

De Missæ vulgari linguæ passim non celebrandæ, & mysteriis ejus populo explicandis.

ET si Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem; *d* non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebretur. Quamobrem, retento ubique cujusque Ecclesiæ antiquo, & à sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum matre, & magistra; probato ritu, ne oves Christi esuriant, *e* neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis; mandat sancta Synodus *f* Pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebrationem vel per se, vel per alios, ex iis quæ in Missa legũntur, aliquid exponant; atque inter cætera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent diebus præsertim Dominicis, & festis.

CA-

missa. de cel. M. b. Joann. 19. d Latini Græce, & vicissim. Græci Latinè celebrare prohibentur, ex Const. Pii. V providentia. 1556. e Ibr. 4. f Sup. sess. 5. c. 2. de reform. & inf. sess. 24. c. 7. de reform.

CAPUT IX.

Prolegomenon Canonum sequentium.

QUia verò adversus veterem hanc in sacrosancto Evangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque à multis docentur, atque disputantur; sacrosancta Synodus, post multos gravesque his de rebus maturè habitos tractatus, unanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ adversantur, damnare, & à sancta Ecclesia eliminare, per subjectos hos Canones, constituit.

De sacrificio Missæ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum, & proprium sacrificium, aut quod offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis, *a* Hoc facite in meam commemorationem, *b* Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes: aut non ordinasse, ut ipsi, aliique Sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum; anathema sit.

a 1. Cor. 11.
b Luc. 22 sup. c. 1. de hoc facri.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantùm esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in Cruce peracti, *c* non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumen

c Sup. Can. 2. ibid.

menti: neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio in Cruce peracto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, impostoram esse, Missas celebrare *a* in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit.

a *Sup. c. 5. ibidem*

CANON VI.

b *Sup. c. 4. ibid.*

Si quis dixerit, Canonem Missæ *b* errores continere, ideoque abrogandum esse; anathema sit.

CANON VII.

c *c. Sane de celeb. Miss. sup. cap. 5.*

Si quis dixerit, *c* ceremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quàm officia pietatis; anathema sit.

CANON VIII.

d *Sup. c. 6. de hoc sac.*

Si quis dixerit, Missas, *d* in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideôque abrogandas; anathema sit.

CANON IX.

e *Supr. c. 8. ibidem*

f c. in Sacram. de Consecr. dist. 2.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo submissa voce pars Canonis, & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; *e* aut lingua tantùm vulgari Missam celebrari debere; *f* aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem; anathema sit.

Decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.

QUanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missæ sacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quivis facile existimare poterit, qui cogitarit maledictum in sacris Litteris eum vocari, g qui facit opus Dei negligenter. Quod & necessario fatemur, nullum aliud opus adeò sanctum, ac divinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium: quo vivifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per Sacerdotes cotidie immolatur; satis etiam apparet, omnem operam & diligentiam in eo ponendam esse, a ut quanta maxima fieri potest interiori cordis munditia & puritate, atque exteriori devotionis, ac pietatis specie peragatur. Cum igitur multa jam sive temporum vitio, sive hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quæ à tanti sacrificii dignitate aliena sunt, ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur, decernit sancta Synodus, ut Ordinarii locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque à mediò tollere sedulò curent, ac teneantur, quæ vel avaritia, b idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitio veræ pietatis falsa imitatrix, induxit. Atqxe ut multa paucis comprehendantur, in primis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur;

g *Jer.* 48

a *Sup. sess.* 13. *cap. de Sacra. Euch.*

b *Epist.* 54

nec

e Concil. Laodic. Can. 48. Concil. Carth. 2. Can. 9. c. Sicut, ex seq. t. Hoc ergo, cap. Nullus Presb. & f Cer. de Conf. dist. 1. Anacle tus ep. 1. d c. Anct. de priv. in 6.

nec non importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi quæ à Simoniaca labe, vel certè à turpi quæstu non longè absunt, omninò prohibeant. Deinde, ut irreverentia vitetur, singuli in suis diœcesibus interdicant, ne cui vago & ignoto Sacerdoti Missas celebrare liceat. Nemini præterea qui publicè, & notoriè criminosus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; neve patiantur *e* privatis in domibus, atque omninò extra Ecclesiam, & ad divinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinariis designande, & visitanda, sanctum hoc sacrificium à sæcularibus, *d* aut regularibus quibuscumque peragi: ac nisi prius, qui intersint, decenter composito corporis habitu, declaraverint se mente etiam, ac devoto cordis affectu, non solùm corpore adesse. Ab

a Conc. Aut. c. 9. & Cabil. sub Vitalian. c. 19

Ecclesiis vero *a* musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum, aut impurum aliquid misceatur, item *b* sæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, de ambulationes, strepitus, clamores arceant; ut *c* domus

b Pœnas pecuniarias adjecit. Pius V. in Bulla. Cum primum 1566. c Isai. 19 Matt. 21.

Dei verè domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremò, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caveant, ne Sacerdotes aliis, quàm debitis horis celebrent, neve ritus alios; aut alias cærimonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti & laudabili usu receptæ fuerint. Quarumdam verò Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à vera religione, inventus est omninò ab Ecclesia remo-

veant:

veant: doceantque populum quis sit, & à quo potissimùm proveniat sanctissimi hujus sacrificii tam pretiosus ac cœlestis fructus. Moneant etiam eumdem populum ut frequenter *d* ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus festis accedant. Hæc igitur omnia quæ summatim enumerata sunt; omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solum ea ipsa, sed quæcumque alia hùc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam, ut delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuant; atque ad ea inviolatè servanda censuris Ecclesiasticis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant: non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque.

d *cap. 2. de par. Conc. Agath. cap. 21. & 65.*

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negotium prosequatur, hæc, in præsenti Sessione, statuenda censuit:

CAPUT I.

Canones de vita, & honestate Clericorum innovantur.

a *Inf. sess. ultim. de ref. ca. 1.*

b *c. Hic igitur. dist. 13.*

c *Matth. 3. Lit. a.*

NIhil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assidue instruat, quam *a* eorum vita, & *b* exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt: cum enim à rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur; in eos, tamquam *c*

in ſpeculum, reliqui oculos convertant, ex iiſque ſumunt quod imitentur. Quæ propter ſic decet omninò Clericos in ſortem Domini vocatos, vitam moreſque ſuos omnes componere, & ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, aliiſque omnibus rebus nil niſi grave, moderatum, ac religione plenum præ ſe ferant; levia etiam delicta, quæ in ipſis maxima eſſent, effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quò majore in Eccleſia Dei & utilitate, & ornamento hæc ſunt, ita etiam diligentiùs ſint obſervanda: ſtatuit ſancta Synodus, ut quæ aliàs a ſummis Pontificibus, & a ſacris Conciliis de Clericorum vita, honeſtate, cultu, doctrinaque retinenda, ac ſimul de luxu, conveſſationibus, choreis, aleis, luſibus, ac quibuſcumque criminibus, nec non ſæcularibus negotiis fugiendis copioſè, ac ſalubriter ſancita fuerunt, eadem in poſterum iiſdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, obſerventur: nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua verò eorum his in deſuetudinem abiiſſe compererint; ea quam primùm in uſum revocari, & ab omnibus accuratè cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudinibus quibuſcumque: ne ſubditorum negligentiæ emendationis ipſi condignas, Deo vindice, pœnas perſolvant.

CA-

t. Qualiter 1. de accuſ. ca. Cleros, 21. diſt. d Seſſ. 14 in proœmio: & ſeſſ. 24. de ref. c. 12 tot. tit. de vi. & hon. cler. extr. in 6. & Clem. ca. Non oportet in 2. de Conſ. diſt. 5. ca. cap. 14. q. 4. Can. 21. q. 3. Con. Carthag. 3. c. 15. Conc. Chalc. Can. 3. Con. Arela. 1. c. 14 1. Concil. Mantiſſ. c. 5. & 2. Nicæ cap. 16. & 4. Carth. c. 44. & ſeq. 2 ca. Cum in cunctis & c. cum nobis, de elec. cap. Grave nimis, de Presb. & inf. ſeſſ. 24. c. 1 de ref. con. Sar die c. 13. Conc. Rom. ſub Nicol. 1 v. Ut nullus laicus Conc. Braccar. 1. c. 20. c. De Synodo ſanans 28. d. & 61. an. tot. ſeſſ. 7. c. 1. de reformat.

CAPUT II.

Quinam ad Cathedrales Ecclesias assumendi.

QUicumque posthac ad Ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus, & vita ac aliis, quæ à sacris a Canonibus requiruntur, plenè sit præditus; verùm etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mensium spatio constitutus: quarum rerum instructio, si ejus notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nuntiis provinciarum, aut ejus Ordinatio, eoque deficiente, à vicinioribus Ordinarii sumatur. Scientia verò præter hæc ejusmodi polleat, ut muneris sibi injungendi necessitati possit satisfacere: ideoque antea in b Universitate Studiorum Magister, sive Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel jure Canonico, meritò sit promotus, aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quòd si Regularis fuerit, à Superioribus suæ religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias graviter oneratas esse scient; ac Deum, & Superiores suos habebunt ultores.

b *Vide const. Pii V. quamvis.* 1588

CAPUT III.

Creandæ distributiones quotidianæ ex tertia parte quorumcunque fructuum: portio absentium quibus cedat: certi casus excepti.

EPiscopi, etiam tamquam delegati Apostolici, ex fructibus & proventibus quibuscum-

que omnium di[illegible]rum, & officiorum, in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis existentium, & tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, dividere possint: ut scilicet qui eas obtinent, si personaliter competens sibi servitium, juxta formam ab eisdem Episcopis præscribendam, quolibet die statuto non impleverint, illius diei distributionem amittant; nec ejus quoquo modo dominium acquirant, sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarii applicetur. b Crescente vero contumacia, contra eos juxta sacrorum Canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus vel Collegiatis, de jure, seu consuetudine, jurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra civitatem in diœcesi cura animarum imminent, cuiis, c qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit tunc pro tempore, quod in curata Ecclesia residerit ac ministraverit, tamquam præsens sit, ac divinis interfit, in Ecclesiis Cathedralibus ac Collegiatis habeatur. Hæc in iis tantum Ecclesiis constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dict[illegible] dignitates non servientes aliqui admittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitutionibus, etiam juramento, & quavis auctoritate firmatis.

a *Sup. sess. 21 de ref. cap. 3.*

b *Toto tit. de Cler. non resid. & cetera ex eo de elect. in 6.*

c *Vide const. 85. Pii V. Capientes 1568*

CA-

CAPUT IV.

In quacumque Cathedrali vel Collegiata Majoribus nedum initiatis, vocem in Capitulo non habeant: quid præstare teneantur ad ea promoti; quive deinceps promovendi.

QUicumque in Cathedrali, vel Collegiata, extra, vel regulari Ecclesia divinis mancipatus officiis in Subdiaconatus Ordine saltē constitutus non sit, vocem in hujusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat, etiam si hoc sibi ab aliis liberè fuerit concessum. Ii verò qui dignitates, personatus, officia, prębendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alii Missas, alii Evangelium, alii Epistolas dicant, seu cantent, quocumque ii privilegio, exemptiones, prærogativa, generis nobilitatę sint insigniti, teneantur, justo impedimento cessante [a] infra annum Ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrant, juxta constitutionem Concilii Vienensis [q] quæ incipit: Utii qui: quam præsenti decreto innovat: cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos ordines per seipsos [c] exercere, ac cœtera omnia officia quæ debent in cultu divino præstare, sub eisdem, & aliis, etiam gravioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cœteras habilitates integrè habere dignoscantur: aliter irrita sit provisio.

[a] *Juxta c. præterea cum glo. de ætat. & qual. & cap. Si is. de instit. in 5. Vide inf. XXIII.*

[c] *Inf. sess. 23. c. 11. & d. sess.*

CAPUT. V.

Dispensationes extra Curiam Episcopo committantur, & ab eo examinentur.

DIspensationes, quacumque Austeritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint; eæ verò, quæ gratiosè concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi priùs ab eisdem, tamquam delegatis Apostolicis, summariè tantum, & extrajudicialiter cognoscatur, expressas preces surreptionis, vel obreptionis vitio non subjacere.

a *Inst. sess. ultim. de reform. c. 4.*

CAPUT VI.

Circunspectæ commutandæ ultimæ voluntates.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non nisi ex justa & necessaria causa fieri debent, Episcopi tamquam delegati Sedis Apostolicæ, summariè, & extrajudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

CAPUT VII.

Innovatur cap. Romana *de Appellationibus, in Sexto.*

LEgati, & Nuntii Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani, in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis causis, tam in admittendis appellationibus, quàm in concedendi-

dendis inhibitionibus post appellationem servare teneantur formam, & tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim *b* Innocentii IV. quæ incipit, Romana: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio, in contrarium non obstantibus: aliter inhibitiones, & processus & inde secuta quæcumque, sint ipso jure nulla.

b in Cõc. Lugdunens. Vide de Infra XXIV.

CAPUT. VIII.

Episcopi pias omnium dispositiones exequantur: quæcumque pia loca visitent, dummodo non sub immediata Regum protectione sint.

EPiscopi, etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à jure concessis omnium piarum dispositionum, tam in ultima voluntate quàm inter vivos, sint executores: habeant jus visitandi hospitalia, collegia quæcumque, ac *c* confraternitates laicorum, etiam quas scholas, sive quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, eleemosynas Montis Pietatis sive Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamsi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat; *d* atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo *e* juxta sacrorum Canonum statuta cognoscant, & exequantur: non obstantibus, quacumque consuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut statuto.

c Clem. Quia contigit, de reli. com.

d Vide Const. Clem. 8. Quæcumque 1604.

a c. Nos quid. s. Si heredes, ca. Tua, & Innocen. de Testa.

CAPUT IX.

Administratores quorumcumque piorum locorum reddant rationem Ordinario, nisi aliter in fundatione sit cautum.

ADministratores, tam Ecclesiastici, quam laici fabricæ cujuvis Eccles etiam Cathedralis, b hospitalis confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis, & c quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: contradictionibus, & privilegiis quibuscumque in contrarium sublatis; nisi secùs fortè in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ, seu fabricæ expresè cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut privilegio, aut ex constitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda esset, tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minimè suffragentur.

b Sup. sess. 7. c. 9. de ref.

c Clem. Quia contingit. § Ut autem præmissa de relig. domi. Infra sess. 25. cap. 8. de ref.

CAPUT X.

Notarii Episcoporum examini & judicio subjaceant

CUm ex Notariorum imperitia plurima damna & multarum occasio litium oriantur; possit Episcopus quoscumque Notarios, etiamsi Apostolica, Imperali aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii ejus in negotiis, litibus, & causis Ecclesiasti-

sti-

ſidis ac ſpiritualibus exercendum ſanum perpetuò, aut ad tempus prohibere, neque eorum appellatio interdictionem ordinarii ſuſpendat. a *Conc.* 5. *Aurel.* c. 13 & ſeq. *Concil. Tribur.* 1. c. 7. *Conc. Aurel.* 3. c. 17. *Toc. Turon.* 2. c. 25. *Cōc. Magunt. ſub Leon. IV.* c. 6. & 11. *Conc. Vquiſgr. ſub Stephan. V.* c. 88. *Cōc. Late. ſub Leone X.* & ſeſ. 6. & 10. ca. *Prædia; cum ſeq.* 12. q. 2. b 1. *Tim.* 6. c *Vide Bullam Cœnæ, clauſula* 37.

CAPUT XI.

Bonorum cujuſcumque Eccleſiæ, aut pii loci occupatores puniuntur.

SI a quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum b omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Eccleſiæ, ſeu cujuſvis ſæcularis, vel regularis beneficii, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum juriſdictiones, bona, cenſus, ac jura, etiam feuda ea, & emphyteutica, fructus, emolumenta, ſeu quaſcumque obventiones, quæ in miniſtrorum, & pauperum neceſſitates converti debent, per ſe, vel alios vi vel timore incuſſo, ſeu etiam per ſuppoſitas perſonas Clericorum, aut laicorum, ſeu quacumque arte, aut quocumque quæſito colore in proprios uſus convertere, illoique uſurpare præſumpſerit, ſeu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur; is c anathemati tamdiu ſubjacebit, quamdiu juriſdictiones, bona, res, jura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione ſuppoſitæ perſonæ, pervenerint, Eccleſiæ, ejuſque adminiſtratori, ſive beneficiato integrè reſtituerit, ac deinde à Romano Pontifice abſolutionem obtinuerit. Quod ſi ejuſdem Eccleſiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus ultrà prædictas pœnas, eo ipſo privatus exiſtat; Clericus verò, qui nefandæ frau-

dis

dis, & usurpationis hujusmodi fabricator seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat; nec non quibuscumque beneficiis privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui ordinarii arbitrio suspendatur.

Decretum super petitione concessionis Calicis.

a *Sup. sess.* 21. *Can.* 4. & *sess.* 13. *in decret. prorog.*

INsuper, a cum eadem sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos alias propositos, & tum nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus S. Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, sub una panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus; &, An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam illæ sint, in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atque definiendos reservaverit; nunc, eorum, pro quibus petitur, saluti optimè consultum volens, decrevit, integrum negotium esse referendum, ad Sanctiss. D. nostrum, prout præsenti decreto refert; qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod utile Reip. Christianæ, & salutare petentibus usum Calicis, fore judicaverit.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus

dus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam post octavam festivitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies xii. mensis Novembris indixit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem xv. Julii.

M. D. LXIII.

SESSIO XXIII.

Quæ est septima,

SUB PIO IV. PONT. MAXIM. CELEBRATA

DIE XVII. JULII. M. D. LXIII.

Vera & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores nostri temporis, à sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima.

CAPUT I.

De institutione Sacerdotii Novæ Legis.

SAcrificium, & sacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta sunt, [a] ut utrumque in omni lege extiterit. Cùm igitur in novo Testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit; [b] fateri etiam oportet in ea novum esse, visibile & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est; hoc autem ab eodem Domino Sal-

[a] *Cypr. l. 1. adversus Judæos.*

[b] *Heb. 7.*

e *Matth.* 16. *Marc.* 14 *Luc.* 21. *Joan.* 20. vatore nostro institutum esse, atque Apostolis eorumque successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem ejus, nec non & peccata dimittendi, & retinendi, Sacræ Litteræ ostendunt, & Catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

a *Inf. Cā.* 2. *& cap.* 17 *de ref.*

CAPUT II.

De septem Ordinibus.

b 1. *Tim.* 3. *& Act.* 21. c *Ign. ep. ad Antioch. Tertullian. de Præscr. c.* 41. *Cyprian. epi.* 55. d *Concil. Rom.* 3. *sub Sylv. Elibert. c.* 33. *Carth.* 4. *c.* 5. *& seq. c. Nulli, ulti.* 60. *d. c. Si*

CUm autem divina res sit tam sancti Sacerdotii ministerium; consentaneum fuit, quò dignius, & majori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissima dispositione a plures, & diversi essent ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deservirent, ita distributi, ut qui jam clericali Tonsura insigniti essent, per minores ad majores ascenderent: nam non solum de Sacerdotibus, b sed & de Diaconis sacræ Litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt, gravissimis verbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina, atque uniuscuiusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarii in usu fuisse cognoscuntur, quamvis non pari gradu: nam Subdiaconatus ad majores ordines c à Patribus, & d sacris Conciliis refertur, in quibus & de aliis inferioribus frequentissimè legimus.

CA-

CAPUT. III.

Ordinem verè esse Sacramentum.

CUm Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem esse verè & propriè unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis: inquit enim Apostolus: *a* Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum, *b* non enim, dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

CAPUT IV.

De Ecclesiastica hierarchia, & ordinatione.

QUoniam verò in Sacramento *a* Ordinis, sicut & in Baptismo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt, novi Testamenti Sacerdotes temporariam tantummodò potestatem habere; & semel rite ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant. Quod si quis omnes Christianos promiscuè novi Testamenti Sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet, nihil aliud facere videtur, quam Ecclesiasticam hierarchiam, quæ *b* est ut castrorum acies ordinata, cõfundere; perinde ac si cõtra beati Pauli *c* doctrinam omnes Apostoli, om-

quis eorũ c. Erubescant. & c. Nemo, d. 32. A multis de stat. & qualit. & cap. Miram. de sac. nũ ord.

c 2. Tim. 1. b. 1. Timor. 4. d. f 2. Tim. 1. 6.

a Sup. sess. 7 de Sac. in gener. Can. 9. & inf. Can. 4.

b Can. 6.

c 1. Cor. 11. Eph. 4

c. cum ex injuncto, de haret.

omnes Prophetæ, omnes Evangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros Eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipuè pertinere; & poſitos, *d* ſicut idem Apoſtolus ait, à Spiritu Sancto, regere Eccleſiam Dei, *e* eoſque Presbyteris ſuperiores eſſe; ac *f* Sacramentum Confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiæ ordinare; atque alia pleraque peragere ipſos poſſe: quarum functionum poteſtatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet inſuper ſacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, *g* nec populi, nec cujuſvis ſæcularis poteſtatis; & magiſtratus conſenſum ſive vocationem, ſive auctoritatem ita requiri, ut ſine ea, irrita ſit ordinatio; quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti, ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiæ miniſtros, *a* ſed fures, & latrones, per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de Sacr. Ordinis docere. His autem contraria, certis, & propriis Canonibus in hunc, qui ſequitur, modum damnare conſtituit, ut omnes, adjuvante Chriſto, fidei regula utentes in tot errorum tenebris Catholicam veritatem faciliùs agnoſcere & tenere poſſint.

d *Act.* 20
e *Celeſt.* 1 *Epiſt. ad Epiſc. Gal. c.* 1.
f *Sup. ſeſſ.* 7. *de Confir. Can.* 3 *Conc. Hiſp.* 2. *c.* 5. 7. *& alibi.*
g *Laodic. Conc. ca.* 13.
a *Joan.* 10
c. *Ordinationis* 1. *n.* 1. *& c. Relatum de ju. pat.*

De

CANON I.

Si qnis dixerit, *b* non esse in novo Testamento sacerdotium visibile, & externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus & sanguinem Domini, *c* & peccata remittendi, & retinendi: sed officium tantùm, & nudum ministerium prædicandi Evangelium: vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse sacerdotes; anathema sit.

b *Sup. c. 1 de hoc Sacram.*
c *Mat. 16 c. Manet, cum seq. c. 4. q. 1.*

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium *d* non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & majores & minores, per quos velut per gradus quosdam in sacerdotium *e* tendatur; anathema sit.

d *c. in singulis cum seq. d. 77. Supr. c. 2. de hoc Sacram.*
e *Infr. de ref. c. 13.*

CANON III.

f Si quis dixerit, Ordinem, sive sacram ordinationem, non esse verè, & propriè sacramentum, à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanum, excogitatum à viris rerum Ecclesiasticarum imperitis: aut esse tantùm ritum quemdam eligendi ministros verbi Dei, & sacramentorum; anathema sit.

f *Si. c. 1. de hoc Sacram.*

CANON IV.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum Sanctum; ac proinde frustra Episcopos dicere: Accipite Spiritum Sanctum; aut per eam non imprimi characterem; vel eum qui sacerdos semel fuit, *a* laicum rursus fieri posse; anathema sit.

a *Concil. Tol. 8. c. 7*

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Unctionem, quam Ecclesia in sancta ordinatione utitur: non tantum

non

non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse: similiter & alios Ordinis cæremonias; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi, & ordinandi: vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione, irritos esse: aut eos, qui nec ab Ecclesiastica, & Canonica potestate ritè ordinati nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi, & sacramentorum ministros; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos & veros Episcopos; sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de reformatione.

EAdem Sacrosancta Tridentina Synodus reformationis materiam prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

CA-

CAPUT I.

Rectorum Ecclesiarum in residendo negligentia varie coercetur; animarum curæ providetur.

CUm *a* precepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre; verbique divini prædicatione, sacramentorum administratione, ac *b* bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cætera munia pastoralia incumbere: quæ omnia nequaquam ab iis præstari & impleri possunt, qui gregi suo non invigant neque assistunt, sed *c* mercenarium more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique *d* forma gregis, in judicio & veritate pascant & regant. Ne verò ea quæ de residentia sanctè & utilitèr *e* jam antea sub felic. recor. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus; *f* omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quocumque nomine & titulo præfectos, etiamsi sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia vel Diœcesi residentiam, ubi injuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis: & modis infra scriptis.

a *Joa.* 21. *Act.* 20.
b *c. Eph.* 43. *dist. c. sicut* 7. *q. c. Quæ Episcopatum.* 8. *q.* 1. *c. Præcipuè* 11. *q.* 3. *c. Gloria Episc.* 12. *q.* 2.
c *Joa.* 10
d 1. *Petr.* 5.
e *Sup. sess. c. ae ref. c.* 1.
f *Vide Bul. Pii IV. anno* 1564. *in supr. ma.*

g c. De ca
ter. cap.
Int. qua-
tuor cap.
Tua &c.
Relatum
de cler. nō
resid. cap.
Ad suppli
cationem
de renūt.
c. Quon-
dam. 74.
d. c. Pre-
sentiū, 7.
q. 1. & c.
Pos. collat
de vero.
a c. Cum
ex eo, de
elect. in 6.
c. Benefi-
cium, de
reg. eod.
& c. 2. in
fin. supra
sess. 6. de
ref. Sar
dic. Conc.
c. 14.

tis. g Nam cum Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Eccle-siæ vel Reip. utilitas aliquos nonnumquam abesse postulent & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia incideris propter aliquod munus, & Reip. officium, Episcopatus adjunctum: cujus quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eumdem tamen cum Concilio provinciali spectabit judicare de licentiis à se vel à Suffraganeo datis; & videre, nequis eos jure abutatur; & ut pœnis canonicis errantes puniantur. a Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, quia aliquantisper tantum absunt: ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, sive continuum, sive interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summus tres menses excedere & haberi rationem, ut illa æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento: quod an ita sit, abscendentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam & timoratam fore, b cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulenter agere, suo perieu-

b Psal. 7. Cle. 7. 48.

lo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, *d* ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsētia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos aliò vocent.

d cap. Si quis in clero. 7. q. 1. ex Cōc. Agath.

Si quis autem, quod utinam numquam eveniat, contra huius decreti dispositionem abfuerit, statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas adversus non residentes, sub *a* Paulo III. impositas & innovatas, ac mortalis peccati reatum quem incurrit, eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri aut ipso cessante, per superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, prohibita quacumque conventione vel compositione, quæ, eo fructibus malè perceptis apellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur; non obstantibus quibuscumque privilegiis cuicumque collegio aut fabricæ concessis.

a Sup. sess. 6. de ref. c. 1. c. 2. Conquerente, & fere per totum de clerico non resi.

Eadem omninò, etiam quoad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, *b* & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat & decernit, *c* ita tamen, ut, quando cumque eos, causa prius per Episcopum cognita & probata, abesse contigerit, Vicarium

b Sup. sess. 6. de ref. c. 2.

c c. Beneficium, de Regul. in 6.

idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si, per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinariis, per censuras Ecclesiasticas, sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, sine appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore *a* Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremo; tam decretum illud sub *b* Paulo III. quam hoc ipsum in Conciliis Provincialibus, & Episcopalibus publicari Sancta Synodus præcipit; cupit enim, quæ adeo ex Pastorum munere animarumque salute sunt frequenter omnium auribus, mentibusque infigi, aut in posterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

a c. Divina de priv. leg. in Extrav.

b Sup. sess. 6. de ref. c. 8.

✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠(

CAPUT II.

Ecclesiis præfecti consecrationis, munus intra tres menses suscipiant: consecratio quo loco peragenda.

ECclesiis c Cathedralibus, seu superioribus, quocumque nomine ac titulo præfecti, etiamsi sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem tenentur: si intra totidem menses postea id facere negligexerint, Ecclesiis ipso jure sint privati. Consecratio verò si extra Curiam Romanam fiat, in Ecclesia ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

c Concil. Chal. act. 16. c. 25. Con. Vormat. c. 76 c. Quoniã 75. dist. c. Quoniã, 100. d. & sup sess. 7. c. 7. de ref. form.

CAPUT III.

Episcopi extra ægritudinem per se Ordines conferant.

EPiscopi per semetipsos Ordines conferant: quod si ægritudine fuerint impediti, d subditos suos non aliter, quàm jam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

d Inf. c. & & 10. Cõcil. Carth. 3. c. 28.

CAPUT IV.

Qui prima tonsura initiandi.

PRima Tonsura a non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint, & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere & scribere neciant, & de quibus probabi-

a c. fin. de sempt. ordin. in 6.

lis conjectura non sit, eos non sæcularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

CAPUT V.

Ordinandi, quibus instructi esse debeant.

AD minores ordines promovendi, bonum a Parocho, & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum qui volent promoveri, publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum *b* natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat: *c* & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quam primùm transmittat.

b Quando, *d.* 25. *c* Con. 3 Carth. *c.* 21. & 4. Carth. *c.* 22. *inf. c.* 7.

CAPUT VI.

Ætas quatuordecim annorum ad beneficium Ecclesiasticum requiritur: quis privilegio fori gaudere debeat.

NUllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, *d* ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. *e* Is etiam fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat; aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens; alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat: vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua scho-

d c. Inde eorum, de ætat. & qual. de cler. conjug.

schola, vel Universitate, de licentia Episcopi, quasi in via, ad majores Ordines suscipiendos versetur. In clericis verò conjugatis servetur constitutio Bonifacii VIII. quæ incipit, *a* Clerici, qui cum uxoribus; modò hi Clerici, alicujus Ecclesiæ servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesiæ serviant vel ministrent: & clericali habitu & Tonsura utantur, nemini, quoad hoc, privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

a *Vide inf.* XXVII.

CAPUT VII.

Examinandi sunt ordinandi à veris peritis juris Divini & humani.

Sancta Synodus, *b* antiquorum Canonum vestigiis inhærendo, decernit, ut quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in Ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi adsciris, ordinandorum genus; personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem *c* diligenter investiget & examinet.

b *Quæ do, 24.*

c *Sup. c.*

CAPUT VIII.

Quemodo & à quo unusquisque promoveri debeat.

Ordinationes *d* sacrorum Ordinum, statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ec

d *Gelas. in Epist. 9. c. 13 capit. 75 d. 1. cum seq. de tempor. ordin.*

clesia vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur: si autem in alio Diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quantùm fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Unusquisque autem à *a* proprio Episcopo ordinetur. Quod si *b* quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis aut specialis rescripti vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permittatur: nisi ejus probitas ac mores *c* Ordinarii sui testimonio commendentur: si secus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

a Concil. Cart. 1. c. 21.

b Sup. sess. 14. de ref. c. 2. & 3.

c Sup. c. 3. Conc. Aurel. c. 4. c. 1. 21. q. 2 per totam c. 1. cum seq. de tempor. ordin in 6.

CAPUT IX.

Episcopus familiarem ordinans, conferat statim beneficium reipsa.

EPiscopus familiarem suum non subditum Ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus, *d* & beneficium quacumque fraude cessante, statim reipsa illi conferat: consuetudine quacumque, etiam immemorabili incontrarium non obstante.

d c. Non liceat, de prab.

CAPUT X.

Episcopis inferiores Prælati Tonsuram vel minores Ordines ne conferant, nisi Regularibus sibi subditis: nec ipsi, aut Capitula quacumque dimissorias concedant; graviori in Decretum peccantibus pœna statuta.

ABbatibus, ac aliis quibuscumque; quantumvis exemptis, non liceat in posterum, in-

intra fines alicujus Diœcesis consistentibus, etiam si nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus illo non sit. Confessuram, vel minores Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alii exempti, aut collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium litteras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, ut ab aliis ordinentur: concedant; sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus *a* quæ in hujus sanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intraquorum Diœcesis fines existunt, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam iis qui contra hujus sanctæ Synodi *b* sub Paulo III. decretum, à Capitulo, Episcopali Sede vacante, litteras dimissorias impetrent; ad illos, qui easdem litteras non à Capitulo, sed ab aliis quibuscumque, in jurisdictione Episcopi loco Capituli Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendit. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti ab officio & beneficio per annum sint ipso jure suspensi.

a *Sup. c. 5 cum seq. & infr. c. 11. cum sup.*

b *Sup. sess. 7. de ref. c. 10.*

CAPUT XI.

Interstitia in susceptione minorum Ordinum, & certa alia præcepta observanda.

MInores Ordines iis, qui saltem *c* Latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eo accuratius, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri-

c c. In singulis. 77. d. & infr. c. 13.

d Inf. c.7 c.1.16. d Concil. 1. Brac. c. 37. Nic. c.2. Sard. c.15.

ri, d ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exerceant, idque in ea, cui adscripti erunt. Ecclesia; nisi fortè ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant: ut in eis cum ætate vitæ meritum & doctrina major accrescat: quod & bonorum morum exemplum, & assidium in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros & superiores Ordines reverentia, & crebior, quàm antea Corporis Christi Communio maximè comprobabunt. Cuique hinc ad altiores gradus & sacratissima mysteria sic ingressus; nemo iis initietur, e quem non scientiæ spes majoris ad Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros Ordines promoveantur; nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat.

e Concil. Tol.8.c.8 cap. Qui Ecclesiasticus, & seq. d.c.9 a 2. Tol.c. 1. & 3. Cart.c.4. & Agat. c.16. annum 25. requirebant.

CAPUT XII.

Ætas ad majores Ordines requisita: digni dumtaxat assumendi.

b Annus 30. requirit c. Si quis, & c. Presbyt. 78. d. & Concil. 4. Tol.c.18. & 16.

NUllus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante a vigesimum tertium; b ad Presbyteratus c ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti d Episcopi examine ordinentur: privilegiis quibuscumque, quoad hoc, penitus exclusis.

c c. Generalem de

CAPUT XIII.

Subdiaconi & Diaconi ordinatio qualis, & eorum munus: nulli Ordines sacri duo conferantur eodem die.

SUbdiaconi & Diaconi ordinentur ut e habentes bonum testimonium, & f in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui iperent. Deo auctore, g se continere posse, Ecclesiis, quibus adscribentur, inserviant; sciantque maxi nè decere, si saltem diebus Dominicis, & soleinnibus, cum altari ministraverint, sacrum Communionem perceperint, Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, h si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines a non eodem die, etiam Regularibus, c nferantur: privilegiis ac indultis quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

ætate, in qual. in Clem.

d *Ordinarium loci debere esse decret. Clem. 8. 1596.*

e *1. Tim. 2.*

f *Conc. 4. Tol. c. 19. cap. Quicumque d. 77.*

g *cap. A multis, de ætate & qual.*

h *Supra cap. 12.*

a *c. Litteras, & c. Dilectus, de temp. ord.*

CAPUT XIV.

Quinam ad Presbyteratum assumendi: assumptorum munus.

QUi piè & fideliter in ministerii anteactis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumentur, b bonum habeant testiomonium: & hi sint, qui non modò in Diaconatu ac minus annum integrum, nisi ad Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur; ministra-

b *1. Tim. 3. Concil. Tolet. 4. c. 29.*

straverint; sed etiam ad populum docendum ea; quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedenti, idonei comprobentur; atque ita pietate ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut iis saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus; si autem cura animarum, etiam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cum vero notis per saltum, si non minis traverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

c. Solicitudo, 23. d. & 6. si §9.

CAPUT XV.

Nullus confessiones audiat nisi ab Ordinario approbatus.

d Clem. Dudum, 1. Adeinde, de sepulturis formatur Bulla Pii V. Romani Pontificis, 6. Aug. 1571.

QUamvis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari; nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat; privilegiis & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

CAPUT XVI.

Arcentur ab Ordinibus Ecclesiasticis inutiles & vagi.

e. Si Episcop. de pen. in 7.

CUm nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi non sit utilis aut necessarius

suis

suis Ecclesiis; sancta Synodus, vestigiis lexti Canonis a Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cujus necessitate aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. b Quod si locum inconsulto Episcopo deserverit; si sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus c sine commendaritiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

a c. Nomi ne 70. d. b Concil. Nic. 1. c. 15 & 16 c. Sanct. 70. d. cap Tuæ de cler. per. Conc. Anoc. sub Inl. 1 c. 7 Chal. c. 126. Aquisg. sub Steph. T. passim. Epaun. c. 6. & Aur. 5. c. 5. c Concil. Laodic. c. 41 & 30. Carth. c. 28.

CAPUT XVII.

Qua ratione exercitia minorum Ordinum repetenda.

UT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiari cum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & plurib us in locis aliquandiu intermissæ, in usum juxta sacros d Canones revocentur; nec ab hæreticis, tamquam otiosæ traducantur; illius primitivi moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, ut in posterum hujuscemodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesque & singulos Prælatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut quantum fieri commodè poterit, in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis & Parochialibus suæ Diœcesis, populos frequens, & Ecclesiæ proventus ii ferre queant, hujusmodi functiones curent restituendas, & aliqua parte reddituum aliquorum simplicium be-

d c. 125. d. 1. Acoluthos. c. Exorcistas. c. Lector. c. Ostiarios. & c. Psalmist. ex 23. c. 11. nov. Ep. 4. c. 5.

beneficiorum, vel fabricæ Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus, si negligentes fuerint, Ordinarii judicio, aut ex parte multari, aut in totum privari possint. Quod si ministeriis quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cælibes præsto non erunt, sufficí possint etiam conjugati vitæ probatæ, a dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram & habitum Clericalem in Ecclesia gestent.

2 c. 1. Cũ seq. de bigans non ord.

CAPUT XVIII.

Forma erigendi Seminarium Clericorum, præsertim tenniorum; in cujus erectione plurima observanda, de educatione provendorum in Cathedralibus & majoribus Ecclesiis.

b 4. Tol. in c. Omnis ætas, 12. q. 1. Genes. 8. Conc. Aquisg. c. 135. Lat. sub Leon. X. sess. 9. de refor. Curia. c Constit. Alexand. III. p. 1. c. 18. & in 2. Lat. c.

GUm adolescentium ætas, b nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas; & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam viriorum habitus totus homines possideat, numquam perfectè; ac sine maximo ac singulari prope modum Dei omnipotentis auxilio in disciplina Ecclesiastica perseveret; Sancta Synodus statuit, ut singulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque iis majores Ecclesiæ, pro modo facultatum, & Diœcesis amplitudine certum puerorum ipsius civitatis, & Diœcesis, vel ejus provinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc propè ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac reli-

gio-

giosè educare, & Ecclesiasticis disciplinis in stituere teneantur. In hoc verò collegio recipiuntur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint: ac legere & scribere competenter noverint, & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuò inservituros, Pauperum autem filios præcipuè eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modò suo sumptu alantur, & studium præ se ferant Deo & Ecclesiæ inserviendi. Hos pueros Episcopus in tot Classes, quot ei videbitur, divisos, juxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesiarum ministerio adhibet; partim in collegio erudiendos retinebit: aliosque in locum eductorum sufficiet: ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Ut verò in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim atque habitu Clericali semper utentur: grammatices, cantus, computi Ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent: Sacram Scripturam, libros Ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum ac ceremoniarum formas edisicent. Curet Episcopus ut singulis diebus Missæ Sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & juxta confessoris judicium, sumant Corpus Domini nostri Jesu Christi, Cathedrali, & aliis loci Ecclesiis inserviant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna & necessaria

21. in c. Quia nonnulli, de Magistris. Sup. sess. 5. c. 1 de reform.

a c. Quæ ipsis, d. 38

Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout Spirisus Sanctus suggesserit, constituent; eaque ut semper observentur, sæpius visitando operam dabunt. Dyscolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient; eos etiam, si opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conservandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegii fabricam instituendam, ad mercedem præceptoribus, & ministris solvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarii; ultra ea quæ ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesiis & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur: idem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius ad electio Episcopum alterius verò ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, officiorum; præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, [a] cujuscumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hospitaliam, quæ dantur in titulum, vel administrationem, juxta constitutionem Concilii Viennensi, quæ incipit; [b] quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiamsi juris patronatus cujuscumque fuerint, etiam si exempta, etiamsi nul-

a *Qui excipiantur vide in Bul. Pii V. Apostolic. 2567 Roman. 1668. Dum indefesse 1578. & Clementis*

nullius Diœceſis, vel aliis Eccleſiis, monaſteriis, & hoſpitalibus, & aliis quibuſvis locis piis, etiam exemptis, annexa, & ex fabricis Eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcumque aliis Eccleſiaſticis redditibus ſeu proventibus, etiam aliorum collegiorum, in quibus tamen Seminaria diſcentium, vel docentium c ad commune Eccleſiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit: præterquam ratione reddituum, qui ſuperflui eſſent ultra convenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis ſcholæ appellantur, & omnium monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia Eccleſiaſtica ſolvi ſolent, & militis cujuſcumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus ſancti Joannis Jeroſolymitani dumtaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem ſic detractam, nec non beneficia aliquot ſimplicia, cujuſcumque qualitatis & dignitatis fuerint, vel etiam præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus divini, & illa obtinentium præjudicio huic collegio applicabunt, & incorporabunt: quod locum habeat, etiamſi beneficia ſint reſervata, vel affecta: nec per reſignationem ipſorum beneficiorum, uniones & applicationes ſuſpendi, vel ullo modo impediri poſsit; ſed omninò quacumque vacatione, etiamſi in Curia effectum ſuum forſtantur, & quacumque conſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſolvendam,

VIII. Roman. 1603.

b *Vide infr.* 17. *ſup. ſeſ.* 7 c. 15. *de ref.*

c *cap. fin. de mag. c. Cu ex eo, de elect. in 6. & c. de quibuſ dã d.* 37.

beneficiorum, dignitatum, personatuum, & omnium, & singulorum supra commemoratorum possessores, non modò pro se, sed pro pensionibus, quas aliis forsan ex dictis fructibus solverent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus illis erit solvendum ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia juris remedia compellantur: etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachii sæcularis; quibusvis, quoad omnia & singula supradicta, privilegis, exemptionibus, etiamsi specialem derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, & quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente verò casu, quo per unionem effectum suum sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex singulis beneficiis, ut supra, detracta, & incorporata, ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quod si cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum Prælati in hoc Seminarii erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint, Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat, & ut quam primùm hoc sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiosè curabit. Rationes autem reddituum hujus Seminarii Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo & totidem à Clero civitatis deputatis.

[a] *Sup. sess. 5. c. 1. de refor.*

[a] Deinde, ut cum minori impensa hujusmodi

di ſcholis inſtituendis provideatur, ſtatuit ſancta Synodus, ut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtruēdos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant & compellant. Quod ſi judicio Epiſcopi digni non fuerint; alium, qui dignus ſit nominent, omni appellatione remota: quod ſi neglexerint; Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Epiſcopo expedire: de cœtero verò officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut Licentiatis in ſacra pagina, aut in jure Canonico, & aliis perſonis idoneis, & qui per ſeipſos id munus explere poſſint, conferantur; & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida; non obſtantibus quibuſvis privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si verò in aliqua provincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus provincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia provinciæ Eccleſia commodiori, unum aut plura collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis collegium commodè inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In Ecclesiis autem amplas Diœceses habentibus, possit Episcopus unum vel plura in Diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo uno, quod in civitate erectum & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremò, si vel pro unionibus, seu proportionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualiber alia ratione dificultatem aliquam oriri contigerit, ob quam, conservatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus provincialis, pro regionis moti, pro Ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam supra scripta, si opus fuerit, moderando aut augendo, omnia, & singula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum necessaria, & opportuna videbuntur, decernere ac providere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper, eadem sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam sextam mensis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint, item de provisionibus Episcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, & de diversis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem xi. Nov.
M. D. LXIII.

SESSIO XXIV.

Quæ est octava,

SUB PIO IV. PONT. MAXIM.

CELEBRATA

DIE XI. NOV. M. D. LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

MAtrimonii perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus instinctu pronuntiavit, cum dixit: [a] Hoc nunc eo ex ossibus meis, & caro de carne mea; quamobrem [b] relinquet homo patrem suum & matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & conjungi, Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba tamquam à Deo prolata referens dixit: [c] Itaque jam non sunt duo; sed una caro: statimque ejusdem nexus firmitatem ad Adamo tantò ante pronuntiatum, his verbis confirmavit: [d] Quo ergo Deus conjunxit, homo non separet.

Gratiam verò, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, conjugesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit, quod Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri, diligite uxo-

a *Gen.* 2. *Ephes.* 5.
b *c. Fraternitas, 35. q. 40.*
c *Debitum de vig. c. 1. in prin. de conjug. Lepr. Matt.* 19 *co. Marc.* 10 *c. Marinus, de cog. spir.*
d *c. Sunt qui 27. q. 2. c. De infidelibus. de cõsang. & affinit.*

2 *Eph.* 5. uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, *in fin. ca.* & seipsum tradidit pro ea: mox subjungens: *Nemo in* Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico *fine* 32 *q.* in Christo, & in Ecclesia.

4. *c. Debitum, de big.* Cum igitur Matrimonium in lege Evangelica veteribus connubiis per Christum gratia præstet; meritò inter novæ legis Sacramenta annumerandum, sancti Patres nostri, *b* Concilia, & *c* universalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: adversùs quam impii homines hujus sæculi insanientes, non solùm perperam de hoc venerabili Sacramento senserunt; sed de more suo, prætextu Evangelii, libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probata consuetudine aliena, scripto & verbo asseruerunt, non sine magna Christi Fidelium jactura: quorum temeritati sancta & universalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prædictorum schismaticorum hæreses, & errores, ne plures ad se trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos, eorumque errores decernens anathematismos.

b Concil. Flor. sub Eug. IV.

c c. Ad abolendã de hæret.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

Si quis dixerit Matrimonium non esse verè & propriè unum ex septem legis Evangelicæ Sacramentis *d* à Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum; neque gratiam conferre; anathema sit.

d Mat. 19 *Marc.* 10 *Eph* 5. *c. Ad abolendam de hæret.*

CANON II.

Si quis dixerit *e* licere Christianis plures simul

mul habere uxores, & hoc nulla lege divina esse e prohibitum; anathema sit.

e *Mat.* 19. *c. Si quis* 32. *q.* 7.

CANON III.

Si quis dixerit, f eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui in Levitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum & dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, ut plures impediant, & dirimant; anathema sit.

f *Toto tit. de sponsa. ducrum. & Gaudiã. de div. & Leu.* 18 *c. Pittacium.* 30. *q.* 3. 35. *q.* 2. *&* 3. *per totam.*

CANON IV.

Si quis dixerit g Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis errasse; anathema sit.

g *c. Non debet, de consan. & affin.*

CANON V.

Si quis dixerit, h propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à conjuge, dissolvi posse matrimonii vinculum; anathema sit.

h *Mat.* 19. 1. *Cor.* 7.

CANON VI.

Si quis dixerit, i matrimonium ratum non consummatum per solemnem religionis professionem alterius conjugum non dirimi; anathema sit.

Supr. sess. 21. *c.* 2. i *c. Lege.* 10 *capa. De illa, cũ seq. de div. c. De infidelibus de cõsang. & affin.*

CANON VII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare cum docuit, & docet; k juxta Evangelicam, & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non posse dissolvi, & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero conjuge vivente, aliud matrimonium contrahere, mœchariique eum, qui dimissa adultera, aliam

k *Commissum de sponsa. poss.*

d *Matth.* 19. *Luc.* 16. 1 *Cor.* 10. *Cor.* 7. c. *Placuit, cum multis* sup. 32. q. 7. c. *Gaudemus, de div.* e *Bib.* 27 c. *Presbyteris, &* seq. 27. q. 2. *per totã Extrav. Qui cler. vel vov. per totã Conc. Carthag.* 4. c. 104. & *Matisc.* 1. c. 12. a 1. *Cor.* 10. b *Matth.* 19. 11. *Ac.* 7. *in fin.* 1. *Ne pr.* 23. q. 8. c. 1. *Cui filii.* 33. q. 5. c.

aliam duxerit, & eam, quæ, dimisso adultero, alii nupserit; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter conjuges, quoad thorum, seu quoad cohabitationem, ad certum incertumve tempus fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, c Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares, castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto, & oppositum nil aliud esse, quam damnare matrimonium posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis, etiamsi eam voverint, habere donum; anathema sit: cum Deus id recte petentibus non denegat, nec a patiatur nos supra id quod possumus, tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, b statum conjugalem anteponendum esse statui virginitatis, vel cælibatus, & non esse melius e ac beatius manere in virginitate aut cælibatu, quàm jungi matrimonio; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitatis nuptiarum d certis anni temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab Ethnicorum superstitione profectam; aut benedictiones & aliàs ceremonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnaverit; anathema sit.

CA-

CANON XII.

Si quis dixerit . . causas matrimoniales non spectare ad judices Ecclesiasticos; anathema sit.

Decretum de Reformatione Matrimonii.

CAPUT I.

Matrimonii solemniter contrahendi forma in Concil. Lateran. præscripta innovatur: quoad proclamationes dispensare possit Episcopus. Qui aliter, quam præsentibus Parocho & duobus vel tribus testibus contrahit, nihil agit.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia libere contrahentium consensu facta, rata & vera esse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi sint illi ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera ac rata esse negant; quique falsò affirmant, matrimonia, à filiis familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata vel irrita facere posse: nihilominus Sancta Dei Ecclesia ex justissimis causis illa semper a detestata est atque prohibuit. Verum, cum sancta Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam jam non prodesse; & gravia peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis conjugiis ortum habent; præsertim verò eorum qui in statu damnationis permanent, dum, priore; cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adul-

Comissum de spons. b 1. *Nuptiarum* 27. q. 1. c *Infra* c. 1. *de ref. patrim.* d c. *multo* nu. 35. q. 6. c. 1. *in fin. de cōs. & affin. Accidentibus, de excess. Prælat.* e *Cap.* 2. *de* c. 2. *de spons.* a c. *Non omnis* c. *Honorantur, &* c. 32. q. 2. c. *Alicui ter, &* c. *nostra tr* 30. q. 5. c. *Videtur, quimatr. acc. pos. Conc. Tol.* 3. c. 10.

Conc. Bis. an 1559 art. 6. de spons. & mat. Cõc. Camora. an. 1570 it. 9. de matr.

adulterio vivunt: cui malo cum ab Ecclesia, quæ de occultis non judicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: *c* idcirco sacri Lateranensis Concilii sub Innocentio III. celebrati vestigiis inhærendo, præcipit ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnia publicè denuntietur inter quos matrimonium sit contrahendum: quibus denuntiationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Ecclesiæ præcedatur; ubi Parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque provinciæ ritum. Quòd si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denuntiationes, tunc vel una tantum denuntiatio fiat; vel saltem Parocho, & duobus vel tribus testibus præsentibus, matrimonium celebretur: deinde ante illius consummationem denuntiationes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, faciliùs detegantur: nisi ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denuntiationes remittantur: quod illius prudentiæ & judicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter quam præsente Parocho, vel alio sacerdote de ipsius Parochi seu Ordinarii licentia, & duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad hoc

b c. Consuluisti. 2 q. 4. c. Ut nostrum, & Eccl. benef. sine dim. conferantur. c Concil. Later. 4. c. 51. & cap. Cum inhibitio, de clandest. sp.

con-

contrahendum omninò inhabiles reddit; & a hujusmodi contractus irritos & nullos esse decernit; prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Intuper Parochum, vel alium sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel sacerdote hujusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos contrahentes graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Præterea eadem sancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque b benedictionem à proprio Parocho fieri, neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario, licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii sacerdoti concedi posse; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potiùs corruptela dicenda est, vel privilegio non obstante. Quòd si quis Parochus, vel alius sacerdos, sive regularis, sive sæcularis sit, etiamsi id sibi ex privilegio vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia, matrimonio conjungere aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Habeat Parochus liborum, in quo conjugum & testium nomina, diemque & locum contracti matrimonii describat; quem diligenter apud se custodiat. Postremò sancta Synodus conjuges hortatur, ut antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonii consummationem, sua peccata diligenter confiteantur, &

ad

a c. Videtur. 35. q. 6.

b Cap. 1. cum multis, seq. 30. q. 5 & 6. Nulli, 35. q. 2.

ad Sanctiſsimum Euchariſtiæ Sacramentum piè accedant. Si quæ provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cæremoniis hac in re utuntur, eas omninò retineri ſancta Synodus vehementer optat. Ne verò hæc tam ſalubria præcepta quamquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, ut, cum primum potuerint, curent hoc decretum populo publicari ac explicari in ſingulis ſuarum Diœceſium parochialibus Eccleſiis, idque in primo anno quàm ſæpiſsimè fiat; deinde verò quoties expedire viderint. Decernit inſuper, ut hujuſmodi decretum in unaquaque parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, à die primæ publicationis, in eadem parochia factæ, numerandos.

CAPUT II.

Inter quos cognatio ſpiritualis contrahatur.

a *Declaratur hoc c. Bal. Pii V. Cum alias vicè. 1566.*

a [P]Ocet experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in caſibus prohibitis ignorantèr contrahi matrimonia: in quibus, vel non ſine magno peccato perſeveratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque ſancta Synodus huic incomodo providere, & à cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit ut unus tantùm, ſive vir, ſive mulier, juxta ſacrorum b Canonum inſtituta, vel ad ſummum unus & una baptizatum de Baptiſmo ſuſcipiant; inter quos ac baptizarum ipſum, & illius patrem & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem; ac matrem tantum a ſpiritualis

b *c. Non plures de Conſ. d. 4. c. Veniens & fer. per tot. de cognat. ſpirit. c. Duã vis, 30. in 6.*

cog-

cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptismum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant & eum vel eos tantum ad illud suscipiendum ad mittat, & in libro eorum nomina describat; doceatque eos quam cognationem contraxerint: ne ignorantia ulla excusari valeant. Quod si alii, ultra designatos, baptizatum tetigerint; *b* cognationem spiritualem nullo pacto contrahant; constitutionibus in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniantur. *c* Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, Confirmantem & confirmatum, illiusque patrem & matrem, ac tenentem, non egrediatur: omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omninò sublatis.

a *c. Super quibus, c. Pitacium & c. fin. 30. q. 3. c. 1. c. Sup. eo, & fere per totum de cogn. spirit. c. 1 eod. tit. in 6.*

b *c. Quæ vis, de cog. spiri. in 6.*

c *c. 2. 30 q. 1. c. 1. de cog. spirit. in 6.*

CAPUT. III.

Publicæ honestatis impedimentum certis limitibus coarctatur.

d *Declaratur c. Bullam Pii V. ad Romanum spectat. 1563. c. 1 de spons. in 6.*

IUstitiæ publicæ honestatis impedimentum, ubi sponsalia, quacumque ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant; quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispendio observari.

CA-

CAPUT IV.

Affinitas ex fornicatione ad ſecundum gradum reſtringitur.

PRæterea ſancta Synodus eiſdem & aliis gravioribus de cauſis adducta, *c* impedimentum, quod *a* propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit, ad eos tantum, qui in primo & ſecundo gradu conjunguntur, reſtringit: in ulterioribus verò gradibus ſtatuit, hujuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

c c. Quædam cum multis, ſeq. 32. q. 1. & toto tit. de eo, qui cogn. conſ. uxo. ſua.

a Declaratur Bulla Pii V. ad Romanũ Pontificẽ 1566.

CAPUT V.

Ne quis intrà gradus prohibitos contrahat, quave ratione in illis diſpenſandum.

SI quis intra *b* gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendæ careat; idque in eo multò magis locum habeant, qui non tantùm matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quòd ſi ignoranter id fecerit, ſiquidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eiſdem ſubjiciatur pœnis: non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facilè experiatur, cujus ſalubria præcepta temerè contempſit. Si vero ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit, tunc facilius cum

b c. fin. §. penult de clãd. deſ. Clem. unica de cõſ. & affin. c c. Si de immun. Eccl. cæp. Quia ſtru, de ſyſur.

cum eo, & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimonii vel nulla omninò detur dispensatio, vel raro: idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

CAPUT VI.

In raptores animadvertitur.

DEcernit sancta Synodus, inter raptorem & raptam, quamdiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. *a* Quod si rapta à raptore separata, & in loco tuto & libero constituta, illum in virum habere consenserit; eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipse, *a* ac omnes illi consilium, auxilium, & favorem præbentes, sint ipso jure excommunicati, ac *b* perpetuò infames, omniumque dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. *c* Teneatur praterea raptor mulierem raptam, sive eam uxorem duxerit sive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

d c. fin. de rapt.
a Concil. Chal. c. 26. c. Eos & c. De puellis. 36. q. 2.
b c. Consanguineorum. 3. q. 4. & c. Constitui. mus. 3. q. 5.
c Exod. 21. c. 1 de adult.

CAPUT VII.

Vagi matrimonio cautè jungendi.

MUlti sunt *d* qui vagantur, & incertas habent sedes; & ut improbi sunt ingenii, prima uxore relicta, alias, & plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt. Cui morbo cupiens Sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paternè monet, ne hoc

d Concil. Agathen. c. 25.

genus hominum vagantium ad matrimonium facilè recipiant; magistratus etiam sæculares hortatur, ut eos severè coerceant. Parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis interint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

a *Inf. sess. 25. c. 14. de refor. Cõc. Rom. sub Nic. 1 in fi. Cõc. Late. sub Leone X. sess. 9. de ref. curiæ & aliis vers. concubinari. Conc. Tol. 2. c. 17. c. 1. qui 34 dist.*

CAPUT VIII.

Concubinatus pœnis gravissimis punitur.

GRave peccatum est, homines solutos concubinas habere: gravissimum verò, & in hujus magnis Sacramenti singularem contemptum admissum, uxoratos quoque in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas quandoque domi etiam cum uxoribus alere & retinere. Quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remediis provideat, statuit hujusmodi concubinarios, tam solutos quam uxoratos, cujuscumque status, dignitatis & conditionis existant, si postquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, seque ab earum consuetudine non sejunxerint, excommunicatione feriendos esse; à qua nos absolvantur, donec reipsa admonitioni factæ paruerint. Quod si in concubinatu per annum, censuris neglectis, permanserint; contra eos ab Ordinario severè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, *b* sive conjugatæ, sive solutæ, quæ cum adulteris seu concubinariis publicè vivunt, *c* si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nul-

b *Concil. Aur. 2. c. 3. c. Præternitat. 34. d c. Si concubinæ de sententia excom.*

c *c. 2. de cohabit. mulier.*

d *Eadem innovat, & auget. Sixtus V.*

nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur: & extra oppidum, vel Diœcesim, si id eisdem Ordinariis videbitur, invocato, si opus fuerit, brachio sæculari, ejiciantur: *a* aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus. *Bulla Ad compescendum* 1586.

CAPUT IX.

Ne domini temporales, aut magistratus quidpiam libertati matrimoni contrarium moliantur.

ITa plerumque temporalium dominorum, ac magistratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres, sub eorum jurisdictione degentes maximè divites, vel spem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium invitos contrahere, quos ipsi domini, vel magistratus illis præscripserint. e Quare cum maximè nefarium sit, matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias nasci, à quibus jura expectantur, præcipit sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, dignitatis, & conditionis existant, sub f anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quovis modo directè, vel indirectè subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quo minus liberè matrimonia contrahant.

e *c. Cum locum 6. Requisita & c. Gemma, de spons.*

f *Concil. Parisiens. 1. cap. 6. Nullus 36. q. 2.*

CAPUT X.

Nuptiarum ſolemnitates certis temporibus prohibentur.

a Concil. Laodic. can. 52. Conc. Salegustad. cc2.c. Nō oportet, cū tribus ſeq.33.q. 4.c. Capellanus, de refor.

a A B adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti uſque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum uſque in octavam Paſchatis inclusivè, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſervari ſancta Synodus præcipit; in aliis verò temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit: quas Epiſcopi, ut ea quæ decet modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt: b ſancta enim res eſt matrimonium, & ſanctè tractandum

Decreto de reformatione.

b c. De in de 26. de

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materia proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

CAPUT I.

Norma procedendi ad creationem Epiſcoporum, & Cardinalium.

c c. Miramus d. 61

c SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus providenter, ſcienterque curādum eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum; multò magis elaborandum eſt, ut in electione ejus, qui ſuprà omnes gradus conſtituitur, non erretur: nam totius familiæ domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore,

non

non inveniatur in capite : unde, etsi *d* alias sancta Synodus de promovendis ad cathedrales, & superiores Ecclesias nonnulla utiliter decrevit ; hoc tamen munus hujusmodi esse censet, ut, pro rei magnitudine expendatur, numquam satis cautum de eo videre possit. Itaque statuit, ut cum primùm Ecclesia vacaverit, supplicationes, ac preces publicè privatimque habeantur, atque à Capitulo per Civitatem, & Diœcesim indicantur; quibus Clerus populusque bonum à Deo Pastorem valeat impetrare. Omnes verò, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque jus, quacumque ratione, à Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam præstant ; nihil in iis pro præsenti temporum ratione innovando, hortatur & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei [illegible]am, & populorum salutem utilius posse facere, quàm si bonos Pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoveri studeant ; eoque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, *a* non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed, eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint ; & suos ex legitimo matrimonio natos, & vitæ, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos sciant, *b* quæ juxta sacros Canones, & Tridentinæ hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum ac morum varietate

d *Supr. de ref. sess. 6. c. 1. & 3. & sess. 22. c. 2.*

a *Concil. Tol. 4. c. 18.*

b *c. Cum inhibitio & c. cum nobis olim de elect. Con. Lat. sub Leon. 10. de ref curia in prim. sess.*

g. eum ad leg. Supr. sess. 22. de ref. c. 2.

potest adhiberi; c mandat Sancta Synodus, ut in provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis & provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut

c *Præscribitur alia forma in Bula Gregor. 14. anno 1690 qui incipit Onus.*

instructionis faciendæ forma Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis atque opportuna esse videbitur; ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio d ac professione fidei ab eo facta, quam primùm ad sanctissimum Romanum

d *Vide infra XI.*

Pontificem omninò transmittatur: ut ipse Summus Pontifex plena totius negotii, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesiis possit utilius providere. Omnes verò inquisitiones, informationes, testimonia ac probationes quæcumque de promovendi qualitatibus, & Ecclesiæ statu à quibuscumque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, inveniisse promovendos qualitatibus à jure, & ab hac b sancta

b *In dictis locis.*

Synodo requisitis præditos, ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesiis præficiantur: i ut relatione in uno Consistorio facta, quò maturiùs interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium judicium differatur, nisi aliud Beatissimo

Pon-

Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem etiam in c creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiamsi Diaconi sint exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneus reperierit, assumet. Postremò, eadem sancta Synodus, tot gravissimis Ecclesiæ incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quàm, ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam solitudinem universæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimùm impendat, ut lectissimos tantum sibi Cardinales adsciscat; & bonos maximè atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat; idque eò magis, quod ovium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officii immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Jesus Christus a de manibus ejus sit requisiturus.

c *Quid in creatione Cardinalium observandum, vide in Const. Sixti V. Postquam. 1586. & Religiosæ 1587.*

a *Exech. 3. & 18. Act. 20. c. Ephes 43. d sup sess. 6. de ref. c. 1.*

CAPUT II.

Synodi Provinciales quolibet triennio: Diœcesanæ quotannis celebrentur: qui eas cogere, quive illis interesse debeant.

PRovincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis, b aliisque ex sacris Canonibus c permissis renoventur. Quare

b *c. Propter Ecclesiastic. cū seq. 18. d.*

c. Sicut olim, de accusat. Conc. Aurel. 1. c. 1. c Infr. c. 21. d Concil. Lat. sub Leone X. sess. 10. In 2. Later. sub Innoc. 3. c. 6. exigebatur, ut singulis annis Metropolitanus visitaret a Concil. Basil. sess. 15. Tolet. sub Sixto IV. c. 1. b Dist. 18 fere per tot. Conc. Anr. 5. c. 21. Iarrac 1. c. 6 Tol. 11. c. 15. & Basil. sess. 8.

Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitimè impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilii, & deinde d quolibet saltem triennio post octavam Paschæ, Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi; seu alio commodiori tempore pro more Provinciæ, non prætermittat Synodum in Provincia sua cogere: quò Episcopi omnes, & alii, qui de jure vel consuetudine interesse debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, convenire omninò teneantur. Nec Episcopi comprovinciales prætextu cujuslibet consuetudinis, ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subjicientur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant; in cujus Synodo provinciali cum aliis interesse debeant: & quæ ibi ordinata fuerint, observent, ac observari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva, atque integra maneant. a Synodi quoque Diœcesanæ quotannis celebrentur: ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis Generalibus subduntur, accedere teneantur; ratione tamen Parochialium, aut aliarum sæcularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debent ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitani, quàm Episcopi, & alii suprascripti negligentes fuerint, pœnas b sacris Canonibus sancitas incurrant.

CAPUT III.

Qua ratione visitatio per Prælatos facienda.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam Diœcesim per se ipsos, c aut, si legitimè impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt; saltem majorem ejus partem; ita tamen, ut toto biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis verò etiam post plenè visitatam propriam Diœcesim non visitentur Cathedrales Ecclesiæ, neque Diœceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio Provinciali: Archidiaconi autem; Decani, & alii inferiores in iis Ecclesiis, ubi hactenus visitationem exercere legitimè consueverunt, debeant quidem, assumpto Notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantùm ibidem visitare: Visitatores etiam â Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus visitandi habet, prius ab Episcopo approbentur; sed non ideò Episcopus, vel, eo impedito, ejus Visitator easdem Ecclesias seorsim ab his visitare prohibeatur; cui ipsi Archidiaconi, vel alii inferiores, visitationis factæ infrà mensem rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegiis quibuscumque. Visitationum autem omnium istarum a præcipuus sit scopus, sanam orthodoxamque doctrinam,

c Concil. Tol. 4. c. 35. c. Episcopum 10 q. 1.

a c. 1. X. Sanè de cens. in 6. c. unico 8 §. d.

nam, expulsis hæresibus inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere; populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cætera, prout locus, tempus, & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ ut faciliùs, feliciùsque succedant, monentur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate Christianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modesto contenti equitatu, famulatuque, studeant quàm celerrimè debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absolvere. Interimque caveant, ne inutilibus sumptibus *b* cuiquam graves onerosive sint; neve ipsi, aut quisquam suorum quicquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, propter id quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili: *c* exemptis tamen victualibus, quæ sibi ac suis frugaliter, moderatèque pro temporis tantùm necessitate, & nó ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum qui visitantur, si malint solvere id quod erat ab ipsis antea solvi, certa pecunia taxata, consuetum; an verò prædicta victualia subministrare: salvo item jure conventionum antiquarum cum monasteriis, aliisve piis locis, aut Ecclesiis non Parochialibus inito, quod illibatum permaneat. In iis verò locis seu provinciis, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant, ibi id observetur. Quod si quisnam, quod absit, ali-

b Concil. Bracc. 2. c. 1. & Ticinen. vers. Statuimus, etiã de Episcopi, c. Canõ du c. Placuit, & c. Inter cætera, 10. q. 3. & c. Cum Apostolus, de censib c cap. Si Episcop. de offic. ord. in 6.

aliquid ampliùs in ſupradictis omnibus caſibus accipere præſumpſerit; is præter dupli reſtitutionem, intra menſem faciendam, aliis etiam pœnis juxta Conſtitutionem Concilii Generalis Lugdunenſis, quæ incipt: a Exigit; nec non & aliis pœnis in Synodo Provinciali, arbitrio Synodi, abſque ulla ſpe veniæ, mulctetur. Patroni verò in iis quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere; neque viſitationi ornamentorum Eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum proventibus immiſceant; niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat: ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum reditus in uſus Eccleſiæ neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent.

a *Vide infr. VXVIII.*

CAPUT IV.

Prædicationis munus à quibus, & quando obeundum: Eccleſia Parochialis ad audiendum verbum Dei adeunda. Nullus contradicente Epiſcopo prædicet.

PRædicationis munus, b quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequentiùs poſsit ad fidelium ſalutem exerceri, Canones aliàs ſuper hoc editos, ſub felic. record. c Paulo III. aptiùs præſentium temporum uſui accommodandos, mandat, ut in Eccleſia ſua ipſi per ſe, d aut, ſi legitimè impediti fuerint, per eos quos ad prædicationis munus aſſument; in aliis autem Eccleſiis per Parochos, ſive, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo impenſis, eorum qui

b *Concil. Carthag. 4. c. 40 & Roman c. 14. in ca. Epiſ. nullam rei 88. diſt.*

c *Sup. ſeſſ. 5. de ref. cap. 2.*

d *Concil. Arel. 3. c. 19. Latran. ſub Inn. III.*

c. 10. in 3. Inter cetera de offic. ord. Con. Magunti. a c. 25 ſu. ſeſ. 5. de ref. c. 2. b 4. Car. c. 1. in c. Sacerdot. de Conſ. d. 1. Teodulphus Epiſ. Aur. Ep. Parochos. in fin.

qui eas præſtare vel tenentur, vel ſolent, deputandos in Civitate, aut in quacumque parte Diœceſis, cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem jejuniorum, Quadrageſimæ, & Adventus Domini quotidiè, vel ſaltem tribus in Hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, ſacras Scripturas divinamque legem annuntient; & alias, quotieſcunq; id opportunè fieri poſſe judicaverint: Moneatque Epiſcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ ſuæ intereſſe, ubi commodè id fieri poteſt, *a* ad audiendum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, *b* ſivè regularis, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo prædicare præſumat. Iidem etiam ſaltem Dominicis, & aliis feſtivis diebus pueros in ſingulis Parochiis *c* fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum & parentes diligenter ab iis, ad quos ſpectat, doceri curabunt: & ſi opus ſit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas compellent: non obſtantibus privilegiis, & conſuetudinibus. In reliquis, ea quæ de prædicationis munere *b* ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

b *Vide Bullam Greg. 13. in gratiã Soc. Jeſu quæ incipit.* vigore. 1584.

CAPUT V.

Causæ criminales contra Episcopos, majores à solo Summ. Pontif. minores à Concilio Provinciali cognoscantur.

CAusæ criminales e graviores contra Episcopos, etiam hæresis, quod absit, quæ depositione, aut privatione dignæ sunt f ab ipso tantum Summo Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si ejusmodi causa, quæ necessario extra Romanam curiam sit committenda, nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata: nec unquam plus his tribuant, quàm ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiant: quem statim ad Romanum Pontificem transmittant; reservata a eidem Sanctissimo sententia definitiva. Cætera aliàs sub felicis record. Julio III. super his decreta: nec non & constitutio III. in Concilio generalii, quæ incipit: b Qualiter & quando; quam sancta Synodus in præsenti innovat, ab omnibus observentur. Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum provinciali cognoscantur, vel à deputandis per Concilium provinciale.

c c. *Vide Const. Pii V.* Ex debit. 1571 *quam ampliavit Greg.* 13. 30. *Octa.* 1572. *sit* d *Sess.* 5. 6. 2. *de ref. e Concil. Sardic.* c. 3. c. *Ad abolenda de hæret.* f *confirmatur Bul. Pii V.* Si de pro regē dis 1569 a *Sup. Sess.* 13. *de ref* c. 6. 7. & 8. b *Vid. inf* xxx.

✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠( )✠(

CAPUT VI.

Datur Episcopis potestas circa irregularitatum, & suspensionum dispensationes, & criminum absolutiones.

LIceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus *c*, excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, *d* dispensare; & in quibuscumque casibus occultis, *e* etiam Sedi Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in Diœcesi sua per seipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absolvere, impositâ pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantum, non eorum Vicariis, sit permissum.

c Supra sess. 14. c. 7. Miror & c. Consumares 50. dist. d Consult Bullam Cœn. Domini. e Dequib. sub Alexand. o in Concil. Later. p. 14. const. ejus.

CAPUT VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo administrentur, ab Episcopis, & Parochis explicetur: inter Missarum solemnia sacræ paginæ explanentur.

UT fidelis populus ad suscipiendu Sacramenta majori cum reverentia atque animi devotione accedat, præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, ut non solùm, cum hæc per seipsos erunt populo administranda, priùs illorum vim,

&

& usum pro suscipientium captu explicent; sed etiam idem à singulis Parochis piè, prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, servari studeant; juxta formam à sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam; quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: nec non ut *a* inter Missarum solemnia, aut divinorum celebrationem; sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua, singulis diebus festis, vel solemnibus explanent; eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inferere, atq; eos in lege Domini erudire studeant.

a Sup. sess. 22. de sacrificio Missæ c. 8.

CAPUT. VIII.

Publicè peccantes publicè pœniteant: in Episcopo aliter videtur: Pœnitentia ius in Cathedralibus instituendus.

APostolus monet, *b* publicè peccantes palàm esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensos, commotosque fuisse non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè injungi oportet; ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, suæ emendationis testimonio ad rectam revocet vitam. Episcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesiis, ubi id commodè fieri poterit,

b 1. Tim. 5. c. Sed illud, 35. dist. c. Si peccaverit. § Ergo 2. q. 1. & c. 2. de pœnit. & rem. c. c. Pœnit. & c. In capite, cum seq. § 0. d.

rit, Pœnitentiarius aliquis cùm unione Præbendæ proximè vacaturæ, ab Episcopo instituatur, qui Magister sit vel Doctor, aut Licenaiatus in Theologia vel jure Canonico, & annorum quadraginta, seu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confessiones in Ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur;

a Sup. sess. 6. de ref. c. 4. & sess. 7. de ref. c. 8.

b sess. de ref. c. 8.

CAPUT IX.

A quo visitari debeant Ecclesiæ sæculares nullius Diœcesis.

QUæ a aliàs sub felic. rec. Paulo III b & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinarris diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, visitatione constituta sunt; eadem etiam in iis Ecclesiis sæcularibus observentur, quæ in nullius Diœcesi esse dicuntur; ut ab Episcopo, cujus Cathedralis Ecclesia est proximior, si id constet; alioquin ab eo qui semel in Concilio provinciali à Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, visitentur: non obstantibùs privilegiis, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorialibus.

CAPUT X.

Executio visitationis à subditis ne suspendatur.

EPiscopi, ut aptiùs, quem regunt, populum possint in officio atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad visitationem, 26

morum

morum correctionem subditorum suorum spectant, jus & potestatem habeant, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, c moderandi, puniendi, & exequendi, juxta canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac Diœcesis suæ utilitate necessaria videbuntur. d Nec in his, ubi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam interposita, executionem eorum, quæ ab iis mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoquo modò impediat, aut suspendat.

c c. Transmissam. de relat.
d Sup. sess. 13. de ref. c. 1. sess. 14. de re. c. 4. & sess. de ref c. 3.

CAPUT XVIII.

Honorarii tituli aut privilegia particularia, Episcoporum juri nihil detrahant. Cap. Cum Capella. *extra, de privilegiis, innovatur.*

a QUoniam privilegia & exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodiè perturbationem in Episcoporum juridictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit sancta Synodus, ut, quando justis, gravibus & ferè necessariis suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotarius, Acolythatus, b Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis hujusmodi in Romana Curia, vel extra insignibus decorandos esse placuerit; nec non, alios, cuicumque monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine servientium malitiis, seu monasteriis, hospitalibus,

a Sup. sess. 6. c. 3. de ref. c. cum & plátare, de priv. & de nerabili, de verb. sign.
b Horum facultates & indulta ad hæc restringit Pius V. in Bullæ Quãvis 1668.

bus, Collegiis, aut quocumque alio titulo assumi, nihil ex iis privilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur, quominus ii, quibus ea jam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quoad Capellanos Regios, juxta Constitutionem Innocentii III. quæ incipit, *c* Cum Capella, subjecti existant: exceptis tamen iis qui prædictis locis, aut militiis actu serviunt, & intra eorum septa, ac domos resident, subque eorum obedientia vivunt, sive iis qui legitimè, & secundùm regulam earumdem militiarum professionem fecerint; de qua Ordinario constare debeat: non obstantibus privilegiis quibuscumque, etiam Religionis sancti Joannis Jerosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò privilegia residentibus in Curia Romana vigore *a* Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent ea in iis qui beneficia Ecclesiastica obtinent, ratione prædictarum beneficiorum minimè intelligantur; sed Ordinarii jurisdictioni subjecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

c *Vide inf.* XXXII.

a *c. Divina, de priv. in Extrav. com.*

CAPUT XII.

Quales esse debeant promovendi ad dignitates, & canonicatus Cathedralium Ecclesiarum: quidve promoti præstare teneantur.

CUm dignitates in Ecclesiis, præsertim Cathedralibus, ad conservandam, augendamque Ecclesiasticam disciplinam fuerint instituta

sicutæ; ut, qui eas obtinerent; pietate præcellerent, aliisque exemplo essent, atque Episcopos opera, & officio juvarent: meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debent qui suo muneri respondere possint. *b* Nemo igitur deinceps ad dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem XXV. suæ ætatis annum attigerit; & in Clericali ordine versatus, doctrina, ac morum integritate commendetur; juxta Constitutionem Alexandri III. in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit: *c* Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia; seu Doctores aut Licenciati in jure canonico. Ad cæteras autem dignitates, vel personatus quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & xxii. annis non minores, adsciscantur, Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, teneantur à die adeptæ possessionis, ad minus intra duos menses, *a* in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu officiali, orthodoxæ suæ *b* fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant ac jurent. Provisi autem de canonicatibus, & dignitatibus, in Ecclesiis Cathedralibus, non solùm coram Episcopo seu ejus Oficiali; sed etiam in Capitulo, idem facere teneãtur, alioquin prædicti omnes provisit, ut supra fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur. *c* Nemineni etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa digni-

sess. 22. c. 2.
c Vide infra pagin. 10. in fi. Inferiora d Clem. I. epist. 1. ad Jacob. Anac. epist. 1. Diacono 23. d & e. ad hoc de off. Archidiac a Conc. 4 Tol. c. 26.
b Qui præterea ad possessionem fidei teneatur, vide in Const. Pii IV. In sacrosan ctæ 1564. inf. pag. 40.
c1. & seq. de æt. & qualit. c. Licet.

Dignitas, Præbē da, aut Portio requirit, aut in tali-
at te ut infra tempus à jure, & ab hac sancta Sy-
nodo statutum, initiari valeat. In omnibus verò
Ecclesiis Cathedralibus omnes Canonicatus ac
Portiones habeant annexum Ordinem Presbyterii;
Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem
cū Concilio Capituli designet, ac distribuat, prout
viderit expedire, quibus quisque Ordo ex iscris
annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut di-
midia saltē pars Presbyteri sint; cæteri, verò Dia-
coni, aut Subdiaconi: ubi verò consuetudo lauda-
bilior habet, ut plures, vel omnes sint Presbyteri,
omninò observetur. Hortatur etiam sancta Syno-
dus, ut in provinciis, ubi id commodè fieri potest,
Dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canoni-
catuum, in Cathedralibus Ecclesiis & Collegiatis
insignibus conferantur tantum Magistris vel Do-
ctoribus, aut etiam Licenciatis in Theologia, vel
jure canonico. Præterea obtinentibus in eisdem
Cathedralibus aut Collegiatis Dignitates, Canoni-
catus Præbendas, aut Portiones, *d* non liceat vigo-
re cujus libet statuti aut consuetudinis, ultra tres
menses, ab eisdem Eccles., quolibet anno abesse:
a salvis nihilominùs earum in Ecclesiarum consue-
tudinibus, quæ longius se vitii tempus requirunt:
alioquin primo anno pri[illegible]tur unusquisque dimi-
dia parte fructuum, quo[illegible]ation etiam præbēdæ,
ac residentiæ fecit suos. [illegible]nod si iterum eadem
fuerit ulus negligentia, pr[illegible]etur omnibus fructi-
bus, quos eodem anno lu[illegible]atus fuerit: crescente
verò contumacia, contra[illegible]os, *b* juxta sacrorum
Canonum constitutiones procedatur. *c* Distribu-
tiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant
reliqui, quavis collusione, aut remissione exclusa.

d Sup. sess. 13. de cap. 1.

a c. Audientia de Cler. æg. resi.

b c. fi. eod.

c c. Licet. de præb.

his

his careant, juxta Bonifacii VIII. decretum quod incipit: *d* Consuetudinem; quod sancta Synodus in usum revocat non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. *e* Omnes vero divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia; & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercéri adstitere & inservire: atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distinctè, devotèque laudare. Vestitu insuper decenti tam in Ecclesia quam extra assiduè utantur; sabillicitisque venationibus, aucupiis, chereis, tabernis, lusibusque abstineant, atque ea morum integritate polleant, ut meritò Ecclesiæ Senatus dici possint. Cætera, quæ ad debitum in Divinis Officiis regimen spectant, deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ Ministris, quæ necessaria erunt, & si qua hujusmodi; Synodus provincialis, pro cujusque provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea verò Episcopus nonnisi quàm cum duobus Canonicis, quorum unum ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in iis quæ expedire videbuntur, poterit præsidere.

d Vid. inf. XXXII.

e Sup. sess. 22. c. 4. de ref. c. Licet, & cap. Extirpanda 9. Qui vero prab. c. 6 Quia nonnullis de Cler. non resid. & Concil. Turron. 5. cap. 8. Con. Agath. can. 55. cap. Episcopus 34. dist. & 3. de vit. & hon. cl. extra. in 6. & in Clem. c. 1. de cleric. & Clem. Gravi. de celeb. Miss.

CAPUT XIII.

Quomodo tenuioribus Cathedralibus Ecclesiis, & parochis consulendum: parochiæ certis finibus distinguendæ.

a *Sup. sess. 7. de ref. c. 6. & 7. & sess. 14 d e ref. c. 9 & infr. c. 5.*

b *c. unic. 10. q. 7. c. Et temporis cum seq. 16. q. 1.*

QUoniam a pleræque Cathedrales Ecclesiæ tam tenuis redditus sunt, & angusti, ut Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarum necessitati sufficiant; examinet Concilium provinciale, vocatis, iis quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemque invicem unire, vel nobis proventibas augere expediat; b conse-ctaque de præmissis instrumenta ad Summum Romanum Pontificem mittat; quibus instructus Summus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat; aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim verò donec prædicta sortiantur, effectum hujusmodi Episcopis qui fructuum subventione pro Diœcesis suæ tenuitate indigent; poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non sint, nec monasteria in quibus vigeat Regularis observantia vel quæ Capitalis generalibus, & certis visitatoribus subduntur, à Summo Romano Pontifice provideri. In parochialibus etiam Ecclesiis, quarum fructus æque adeò exigui sunt; ut debitis nequeant oneribus satisfacere, curabit Episcopus, si per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non possit, ut primitiarum vel decimarum assignatione, aut parochianorum symbola ac collecta, aut qua commodiori ei videbitur ra-

ratione, tantum redigatur quod pro Rectoris ac parochiæ necessitate decenter sufficiat. In unionibus verò quibuslibet, seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, Ecclesiæ parochiales monasteriis quibuscumque, aut abbatiis, seu dignitatibus, sivè præbendis, Ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ, sivè aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militiisvè non uniantur; & quæ unitæ sunt, revideantur ab Ordinariis, [a] juxta aliàs decretum in eadem Synodo sub felic. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra æque observetur; non obstantibus in iis quibuscumque verborum formis, quæ hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hæc in posterum, omnes hæc Cathedrales Ecclesiæ, quarum redditus summam ducatorum mille; & parochiales, quæ summam ducatorum centum, secundum verum annuum valorem, non excedunt, nulli pensionibus, aut reservationibus fructuum graventur. In iis quoque civitatibus, ac locis, ubi parochiales Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quæ regant, sed promiscuè petentibus Sacramenta administrant; mandat sancta Synodus Episcopis, pro tutiori animarum eis commissarum salute, ut, distincto populo in certas propriasque parochias, unicuique suum perpetuum, [b] peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo ullo licitè Sacramenta suscipiant; aut alio utiliori modò, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in iis civitatibus, ac locis ubi nullæ sunt parochiales, quam primum fieri curent: non obstantibus quibuscumque

[a] *Sup. sess. de ref. c. 6.*

[b] *c. 1 13. q. 1. cap. plures, 16 p. 1. c. 1. de paroch & sub. sess 24 de ref cap. 9.*

cumque privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPUT XIV.

Ne quis admittatur ad possessionem beneficii, aut distributionum, cum fructuum distributione in usus non pios convertenda.

IN pluribus Ecclesiis, tam Cathedralibus quam Collegiatis, & Parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligitur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sivè admissione ad possessionem alicujus Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii Canonicatuum, aut Prebendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas, certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesvè illicitæ, aut etiam illæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum litera interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis ut, a quæcumque hujusmodi in usus pios non convertantur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant: ipsique diligenter de eorum constitutionibus sivè consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantùm, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas ac scandalosas eximant, & aboleant. Eos verò, qui adversùs hæc, in præsenti decreto comprehensa, quavis

a Confirmatur Bullæ Pii V. Dñrū 1570 nonis præmis edictus.

quavis ratione commiserint, pœnis, b contra simoniacos editis, sacris Canonibus, & variis summorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus cognoscere possit.

b 1. q. 1. fere per totam Conc. Tol 8. can. 2. c. Cum super, de confes. tot. tit. extra de sim. & c. Sicut 1. extr. de sim.

CAPUT XV.

Ratio augendi tenues Prebendas Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatorum insignium.

IN Ecclesiis Cathedralibus, c & Collegiatis, insignibus, ubi frequentes adeoque tenues sunt Prebendæ, simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant; a liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum Patronorum consensu, si de jure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & proventus reliquarum Præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot supersint, quæ Divino cultui celebrando; ac dignitati Ecclesiæ, ut commodè valeant respondere; non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & privilegiis, aut quacumque re-

c Supr. c. 13.

a Sup. sess. 5. de ref. c. 2.

b c. In Ecclesia, de instit.

lervatione generali e vel ſpeciali, aut affectione neque prædictæ uniones aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſsint ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

CAPUT XVI.

Quid muneris incumbat Capitulo, Sede vacante.

e Concil. Chalced. Action. 16. c. 15. in fin. Coci. Formacien. c. 76

CApitulum, e Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum, vel plures fideles ac diligentes decernat, qui rerum Eccleſiaſticarum, & proventuum curant gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. Item officialem, ſeu vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omninò teneantur, qui ſaltem in jure Canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, d ad Metropolitanum deputatio hujuſmodi devolvatur. Et, ſi Eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, erit exempta. Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Epiſcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos poſsit conſtituere. Epiſcopus vero ad eamdem Eccleſiam vacantem promotus, exuis qua ad eum ſpectant, ab eiſdem Oeconomo, & Vicario, & aliis quibuſcumque officialibus, & adminiſtratoribus, qui

d c. Non liceat, in 3. 13. q. 2. & 1. in de ſupp. Prel. in 6.

qui Sede vacante, fuerunt à Capitulo vel ab aliis in ejus loco constituti, etiamsi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris; possitque eos punire, qui in eorum officio seu administratione delinquerint: etiamsi prædicti officiales, redditis rationibus à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

CAPUT XVII.

Beneficiorum collationi, & plurium retentioni modus statuitur.

CUm Ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus pluriuni officia occupat Clericorum; sanctè a sacris Canonibus cautum fuit, neminen oportere in duabus Ecclesiis conscribi. Verum quodiam multi improbæ cupiditatis affecta se ipsos non Deum, decipientes; ea, quæ benè constituta sunt, variis artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt, sancta synodus debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo etiamsi Cardinalatus honore fulgeant, mandet observari; statuit ut in posterum; unum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem, si ad vitam ejus, cui confertur, honestè substentandam non

a *Conc. Nic. c. 15 & 16. Antioc. c. 3. Arcel. 1. c. 2. & 21 & Mileu. c. 15. cap. Quia in tantum c. Ad hæc, cap. Cum non ignores, cap. Referente & c. De*

non sufficiat, licat nihilominùs aliud simplex sufficiens, dummodo utramque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæque non modò ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam sæcularia quam regularia, quæcumque etiam commendata, pertineant, cujuscumque tituli ac qualitatis existant. Illi verò, qui in præsenti plures Parochiales Ecclesias, aut unam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent, a cogantur omninò, quibuscumque dispensationibus ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantum Parochiali, vel sola Cathedrali retenta, aliàs Parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam Parochiales, quàm beneficia omnia quæ obtinent, b ipso jure vacare censeantur; ac tamquam vacantia liberè aliis idoneis conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, ut resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout Summo Pontifici videbitur, provideatur.

multa, de præb. cap. Unic. §. fin. & hic. 10. q. 1. per totam cap. Quia non nulli, de Cler. non resid. cum alleg. sub sect. 7. de ref. c. 2. a Sup. sess. 7. de ref. c. 4. cap. multa, de præben.

b c. Execrabilis. § Qui vero. in Extrav. commun. de præb.

CAPUT XVIII.

Ecclesia Parochiali vacante deputandus ab Episcopo Vicarius, donec illi provideatur de Parocho: nominati ad Parochiales, qua forma, & à quibus examinari debeant.

EXpedit maximè animarum saluti, à dignis atque idoneis Parochis gubernari: id c ut diligentiùs, ac rectiùs perficiatur, statuit san-

c Lege Bulam Pii V. in conferendis 1566

[illegible] Synodus, ut cum Parochialis Ecclesiæ [illegible] vacatio, etiamsi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum vel plures administretur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptivis nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus uni vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum *a* examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiam si ipsa Parochialis Ecclesia reservata vel affecta fuerit generaliter vel specialiter, etiam vigore indulti seu privilegii in favorem S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum: debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Porrò Episcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, & possit postea de quibus libet ætate, moribus, & scientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo aut Synodo Provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes qui descripti fuerint, *b* examinentur ab Episcopo, sivè, eo impedito, ab ejus Vicario Generali, atque ab illis Examinatoribus non pau-

a Sup. sess. 7. de ref. c. 13.

b Inf. sess. ult. de ref. cap. 9.

paucioribus quam tribus, quorum votis pares aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur Examinatores autem singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario, ad minus seb proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiantur, indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos malucrit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi Examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut Jure Canonico, vel alii Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executores. *a* Caveantque, ne quidquam prorsus occasione hujus examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi quam alli dantes incurrant, à qua absolvi nequeans, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea detinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solùm coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali, si opus fuerit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint. Peracto demùm de examine renuntiétur, quocumque ab his idonei judicati fuerint ætate; moribus doctrina prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandum opportunis, *c* ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris

a *c. Quædo, 23. d.*

b *c. Eam te. de ætate, & qualit.*

c *Inst. sess. xxi. reform c 9.*

alteris magis idoneam judicaverit: atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiæ ab eo fiat, ab quem spectabit eam conferre. Si verò juris patronatus Ecclesiastici erit; ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is, quem patronatus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, *d* Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cùm verò institutio ab alio quam ab Episcopo, erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. *e* Quod si juris patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus fuerit, ab eisdem deputatis, ut suprà, examinati, & non nisi idoneus repertus fuerit; admiti. In omnibusque supradictis casibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur, nec pradictorum examinatorum relationem quominus executionem habeat, ulla devolutiò, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat aut suspendat; alioquin Vicarius, quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio sua ad tempus deputavit, vel forsam postea deputabit, ab ejus Ecclesiæ custodia, & administratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut suprâ, sit provisum: aliàs provisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ surreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præ-

d *Sup. ſſ. 14 ref. cap. 13.*

e *Cap. Illud. & c. Relat. de jure pat.*

ven-

paucioribus quam tribus, quorum votis non pare aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur Examinatores autem singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario, ad minus seb proponantur, qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiantur, indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos malucrit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi Examinatores Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut Jure Canonico, vel alii Clerici, seu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam Sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executores. [a] Caveantque, ne quidquam prorsus occasione hujus examinis, nec ante, nec post accipiant: alioquin simoniæ vitium tam ipsi quam alli dantes incurrant, à qua absolvi nequeans, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea detinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solùm coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali, si opus fuerit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine renuntietur, quocumque ab his idonei judicati fuerint ætate; moribus doctrina prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandum opportunis, [c] ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris

a c. Quædo, 23. d.

b c. Eam te. de ætate, & qualit.

c Inf. sess. xxi. reform c 9.

æteris magis idoneum judicaverit : atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiæ ab eo fiat, ab quem spectabit eam conferre. Si verò juris patronatus Ecclesiastici erit ; ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is, quem patronatus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, *d* Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cùm verò institutio ab alio quam ab Episcopo, erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. *e* Quod si juris patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus fuerit, ab eisdem deputatis, ut suprà, examinati, & non nisi idoneus repertus fuerit; admiti. In omnibusque supradictis casibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur, nec pradictorum examinatorum relationem quominus executionem habeat, ulla devolutiò, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat aut suspendat ; alioquin Vicarius, quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio sua ad tempus destinavit, vel forsam postea deputabit, ab ejus Ecclesiæ custodia, & administratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut suprâ, sit provisum : aliàs provisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ surreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præ-

d *Sup. sess.* 14 *ref. cap.* 13.

e *Cap. Illud. & c. Relat. de jure pat.*

Papa in Epiſt. ad Euteram in fin. & Pelagus 2. in 1. Ep. circa fin. Conc. Sard. cap. 3. & 4.

nferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacumque inſtantia pendeat: coram quo, ſi pars verè paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimonia li litigare, niſi pars altera, & alimenta, & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuntii, Gubernatores Eccleſiaſtici, aut alii, quarumcumque facultatum vigore non ſolùm Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquomodo eorum juriſdictionem iis præripere, aut turbare non præſumant: ſed nec etiam contra Clericos, aliaſvè perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente procedant: aliàs eorum proceſſus, ordinationeſvè nullius momenti ſint: atque ad damni ſatisfactionem; partibus allati, teneantur. *b* Præterea, ſi quis in caſibus à jure permiſſis appellaverit, aut de aliquo gravamine conqueſtus fuerit; ſeu aliàs ob lapſum biennii, de quo ſupra, ad alium judicem recurrerit; teneantur acta omnia coram Epiſcopo geſta, ad judicem appellationis expenſis ſuis tranferre, eodem tamen Epiſcopo prius admonito; ut, ſi quid pro cauſæ inſtructione videbitur, poſsit judici appellationis ſignificare. Quod ſi appellatus compareat; cogatur tunc iis quoque actorum, quæ tranſlata ſunt, expenſas proportione ſua, ſi illis uti volverit, ſubire, niſi aliter ex loci conſuetudine ſerveturi, ut ſcilicèt ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porrò ipſorum actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citiùs & ad minus intra men-

b Cap. Hilar. 2. queſt. 6. & de appel. fere per totum.

ſem,

exhibere. Qui notarius si indifferenda exhibitionis fraudem fecerit, ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur, & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Judex vero, si & ipse impedimenti hujus conscius participave fuerint, aliterve obstiterit, ne appellanti integra acta intra tempus traderentur, ad eandem duplici pœnam, prout suprà, teneatnr: non obstantibus, quoad omnia suprascripta, privilegiis, indultis, concordiis, quæ suos tantum teneant auctores, & aliis quibuscumque consuetudinibus.

CAPUT XXI.

Declaratur, ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis.

CUpiens Sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa, posita in decreto publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. videlicèt, quæ proponentibus Legatis, ac præsidentibus ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, & christianam pacem conciliandam, apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo viderentur, explicando, declarat, mentis suæ non fuisse, ut ex prædictis verbis *b* solita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex

a *Sup. sess. 17.*

b *c. fin. d. 14. c. De quibus. d. 20.*

ex parte immutaretur; neque novi quæ[illegible]ter id quod à sacris Canonibus, vel [illegible]at: co-
Synodorum forma hactenus statutum [illegible]baverit,
quam adderetur, vel detraheretur. [illegible]ecunda,
[illegible]trimonia
Indictio futuræ Sessionis. [illegible]& expen-
[illegible], etiam

INsuper; eadem sacrosancta Synodus [illegible]nastici,
mam futuram Sessionem feria quin[illegible]vigore
Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, qu[illegible]is
die nona mensis Decembris proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit; cum potestate etiam abbreviandi: in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SES-

SESSIO XXV.

Quæ est nona, & ultima.

SUB PIO IV. PONT. MAXIM.

COEPTA DIE III. ABSOLUTA.

DIE IV. DECEM. M. D. LXIII.

Decretum de Purgatorio.

CUm Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto edocta ex Sacris Litteris, & antiqua Patrum traditione, in Sacris Conciliis, & novissimè in hac OEcumenica Synodo docuerit, *a* Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabili altaris sacrificio juvari; præcipit sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam: *b* à Sanctis Patribus, *c* & Sacris Conciliis traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari diligenter studeant. Apud rudem verò plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, *d* quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur, *b* incerta item, vel quæ specie falsi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea verò quæ ad curiositatem quamdam aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt,

a *Sup. sess.* 6. *can.* 30 & *sess.* 22 *cap.* 2. & *Can.* 3.
b *c. Quæ-dis, & seq. d.* 25.
c *Concil. For. sess. ult. in fin.*
d 1. *Tim.* 1.
b *Concil. Lat. sub Leone X. inf. c.* 4. *de ref.*

tam

tamquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. c Curent autem Epiſcopi, ut fidelium vivorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicèt ſacrificia, orationes, eleemoſynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus, pro aliis fidelibus defunctis fieri conſueverunt, ſecundùm Eccleſiæ inſtituta piè, & devotè fiant; quæ pro illis ex teſtatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, ſed Sacerdotibus, & Eccleſiæ Miniſtri, & aliis qui hoc præſtare tenetur, diligenter, & accuratè perſolvantur.

c *Inf. c. 4 de ref.*

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum & Sacris imaginibus.

MAndat ſancta Synodus d omnibus Epiſcopis, & cœteris docendi munus, curamque ſuſtinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ uſum, à primævis Chriſtianæ Religionis temporibus receptum, ſanctorumque Patrum conſenſionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſsione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu, fideles diligenter inſtruant, docentes eos, Sanctos una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre, bonum atque utile eſſe ſuppliciter eos invocare, & ob beneficia impetranda à Deo per Filium ejus Jeſum Chriſtum, Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Salvator eſt, ad eorum orationes, opera, auxiliumque confugere: illos verò qui negant c Sanctos, æterna felicitate in Cœlo fruentes, invocandos eſſe; aut qui aſſerunt vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, ut

d 86. *d in prim. c. Multa eod. diſt.*

Sup. ſeſſ. 21. cap. 3 de ſacr. Miſſ.

ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idolatriam, vel pugnare cum verbo Dei, adversarique honori unius Mediatoris Dei, & Domini Jesu Christi; vel stultum esse; in Cœlo regnantibus voce, vel mente supplicare, impiè sentire, Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta Corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, *b* & Templum Spiritus Sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda, & glorificanda à fidelibus *c* veneranda esse: per quæ multa beneficia à Deo hominibus præstantur; ita ut affirmantes Sanctorum Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas aliaque sacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustrà frequentari; omninò damnandos esse, *d* prout jam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porrò Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in Templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quòd credatur ineſſe aliqua in iis divinitas, vel virtus propter quàm sint colendæ; vel quòd ab eis sit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus sit figenda; veluti olim fiebat à Gentibus, quæ in idolis *e* spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa quæ illæ repræsentant; ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus: & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerant, veneremur; id quod Conciliorum, præsertim verò secundæ Nicænæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

a 1. *Tim.* cap.

b 1. *Cor.* 3. & 6.

c *Hieronimus adversus Vigilantium.*

d *Concil. Nic.* 2. *Can.* 7.

e *Psalm.* 154.

f *Concil. Nicen.* 2. *Act.* 3. 4. & 6.

Illud verò diligenter doceant Episcopi, per Historias Mysteriorum nostræ Redemptionis, picturis vel aliis similitudinibus expressas, eruditi, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & assiduè recolendis, tum verò ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi; non solum quia admonetur populus beneficiorum, quæ a Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subjiciantur: ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant: excitentur que ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit, anathema sit. In has autem sanctas, & salutares observationes si qui abusus irreplerint, eos prorsùs aboleri sancta Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes, statuantur. Quod si aliquando historias, & narrationes Sacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeæ oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. *a* Omnis porrò superstitio in Sanctorum invocatione Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes atque ebrietates *b* non abutantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum ac lasciviam agantur. Postremò, ea circa hæc diligentia, & cura

a c. ult. de relig. & ven. Sanct.

b c. 1. d. 44 & c. Inreligiosa de Consecr. d. 2.

cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuariè accommodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat; [a] cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc ut fidelibus observentur, statuit Sancta Synodus, nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, [b] nisi ab Episcopo approbata fuerit: [c] nulla etiam admittenda esse nova miracula [d] nec reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo: qui simul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea judicaverit. Quòd si aliquis dubius & difficilis abusus sit extirpandus, vel omninò aliqua de iis rebus gravior quæstio indicat; Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & Comprovincialium Episcoporum in Concilio Provinciali sententiam expectet; ita tamen ut nihil, in consulto Sanctissimo Romano Pontifice, novum, aut in Ecclesia hactenùs inusitatum decernatur.

a *Psal.* 92. 6 *Decret. de immu. Eccl.* in 6.

b *Epitome Const. Caroli Magni, tit de pac.* c. 17.

c c. *Audivimus, de rel. & ven. Sanctorum.*

d c. *fin. eod.*

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem Sacrosancta Synodus, [e] reformationem prosequens, ea quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

e *Constit. Bullam Greg XV. Inscrutabili* 1022

CAPUT I.

Regulares omnes ad regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant: id ut fiat, Superiores sedulo curent.

QUoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex Monasteriis pie institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei splendoris atque utilitatis oriatur; necessarium esse censuit, quo faciliùs ac maturiùs; ubi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina instauretur, & constantiùs, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres, ad Regulæ, quàm professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, *a* ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ aliâ sunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respectivè essentiam, nec non ad communem vitam, victum, & vestitum conservanda pertinentia fideliter observent. Omnique cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus, & Provincialibus, quam in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur; *b* cum compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari: si enim illa, quæ bases sunt, & *c* fundamenta totius Regularis disciplinæ, exactè non fuerit conservata, totum corruat ædificium necesse est.

a *Clem. Exius. §. Cum igitur in primis, de verb. sig.*

b *c. Cum ad Monasterium in fide stat. monach.*

c *2. Cum Paulus 1. q. 1.*

CA-

CAPUT II.

Proprietas Regularibus omninò prohibetur.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, *d* tamquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, Conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usum fructum vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conventuum ad solos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat; nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is bieni o activa, & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis constitutiones puniatur.

d *c.2. & c. Cum ad monasterium, de stat. mon. c. Cui por beo, c. Nō dicatis, & c. Expedit. 12. q. 1. Cōc. Mogunt. sub Leon. IV. c. 14.*

CA-

CAPUT III.

Omnia Monasteria, quæ hic non prohibentur, possunt possidere bona immobilia: numerus personarum illis pro modo facultatum, aut eleemosynarum constituendus: nulla sine licentia Episcopi erigenda.

a c: Exiis qui jeminat. §. Porro, de verb sign. in 6.

b Concil. Avelat. 4 t. 8. c. 1. & c. Auctoritate, de instit. c. Quoniã ut, ait de vitâ & hon. cleric. c. ut §. Sanè ut hoc de stat. regul. in 6.

c Vide Cõst. Pii V. Circa 1566.

d Vide Cõst. Clemat. VII. Quoniã 1603.

CONcedit Sancta Synodus omnibus Monasteriis, & domibus, tam virorum quàm mulierum, & mendicantium, a exceptis domibus Fratrum Sancti Francisci, Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Observantia vocantur etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum; aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quòd si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint, eadem omnia illis restituenda esse decernit. b In prædictis autem Monasteriis, & domibus tam virorum quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus certus tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis Monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commodè possit sustentari; nec de cætero similia loca erigantur d sine Episcopi in cujus Diœcesi erigenda sunt, licentia priùs obtenta.

CAPUT IV.

Regularis ſine Superioris licentia nec ſe obſequio alterius, loci aut perſonæ ſubjiciat; nec à Conventu recedat: abſens ſtudiorum cauſa in Conventibus commoretur.

PRohibet Sancta Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujuſvis pii operis prætextu, a ſubjiciat ſe obſequio alicujus Prælati, Principis, vel Univerſitatis, vel Communitatis, aut alteriùs cujuſcumque perſonæ, ſeu loci: neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis ſuperiis obtenta ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. b Nec liceat Regularibus à ſuis Conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi, niſi ab eiſdem miſsi aut vocati fuerint. Qui verò ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum tamquam deſertor ſui inſtituti puniatur: illi autem qui ſtudiorum cauſa ad Univerſitates mittuntur, in Conventibus tantum habeant: alioquin ab Ordinariis contra eos proceditur.

a c. Quanto de off. Ord. & Clem. ne in agro 6. Quia verò, de stat. mod. & c. Non Magnopere, de Cl. vel Monach.

b c. Placuit. & c. Monachi. in 2. 16. quæſt. 2.

CAPUT V.

Clauſuræ monialium, præſertim, quæ extra urbes agunt, providetur.

BOnifacii VIII. Conſtitutionem, quæ incipit: b Periculoſo, renovans Sancta Synodus, univerſis Epiſcopis, ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ præcipit, ut in omnibus Monaſteriis ſibi ſubjectis, ordinaria; in aliis verò Sedis Apoſtolicæ auctoritate, c clauſuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter reſtitui; & ubi inviolata eſt, conſervari maximè procurent: inobedientes, atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur Sancta Synodus, & ſub excomunicationis pœna ipſo facto incarrenda omnibus Magiſtratibus ſæcularibus jungit. a Nemini autem Sanctimonalium liceat poſt profeſſionem exire è Monaſterio, etiam ab breve tempus, quocumque prætextu; niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda; indultis quibuſcumque, & Privilegiis non obſtantibus. b Ingredi autem intra ſepta Monaſterii nemini liceat, cujuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem licitum Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſariis; neque

b *Vide infra xxxiii.*

c *Vide Cōſt. Pii V. Circa 1566. & Decorri. 1569. Deo ſaceris 1672 Ubi gratiæ 1575. & dubiis 1511.*

a *Concil. Cabil. 2. cap. 57. & 62.*

b *Concil. Matiſc. 1 c. 2. Arel. 3. c. 7. Cabil. 2. 7. c.*

alius

us ullo modo posit, etiam vigore cujuscumque & 63.
cultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in *Hisp 2 c*
posterum concedendi. Et quia monasteria San- *11. c. Di-*
timonialium extra mœnia urbis, vel oppidi con- *finimus.*
bitura malorum hominum prædæ, & aliis facino- *& seq. 18*
ribus sine ulla sæpè custodia sunt exposita, curent *quæst. 20*
Episcopi, & alii Superiores, si ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex iis ad nova, vel antiqua monasteria intra urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachii sæcularis. Impedientes verò vel non obedientes, per censuras Ecclesiasticas parere cōpellant.

CAPUT VI.

Ratio eligendi Superiores.

IN electione Superiorū quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarū, quo omnia rectè, & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta: ita ut singulorum electorum nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abattes, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. Si verò contra hujus decreti constitutionem allquis electus fuerit, electio irrita sit; & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia, in religione obtinenda, inhabilis existat: facul-

facultatesque super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur; & si in posterum aliæ concedantur tamquam subreptitiæ habentur.

CAPUT VII.

Quæ, & quomodo in Abbatissas, & quocumque nomine Præfectas eligendæ: duobus Monasteriis nulla præficiatur.

ABbatissa, & Prioriſſa, & quocumque alio nomine Præfecta vel Præpoſita appelletur, eligatur *a* non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſsionem laudabiliter vixerit. Quòd ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem Monaſterio, ex alio ejuſdem Ordinis eligi poſsit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur, ex iis *b* quæ in eodem Monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſsionem rectè vixerint, Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. *c* Duobus verò Monaſteriis nulla præficiatur. Etſi quæ duo vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra ſex menſes cætera reſignare. Poſt id verò tempus, niſi reſignaverit, omnia ipſo jure vacent. Is verò qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſive alius Superior, claustra Monaſterii non ingrediatur; ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat vel accipiat. In reliquis ſervent ut ſingulorum Ordinum vel Monaſteriorum conſtitutiones

a *Concil. Agath. cap. 19. & Juvenculas, & ſed. 20. 41.*

b *c. Judē tatibus de elect. in 6*

c *Clem. Ne in agre, & Sane, de ſtatu. mo.*

CA-

CAPUT. VIII.

Regimen Monasteriorum non habentium ordinarios regulares Visitatores quomodo instituendum.

MOnasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione, ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum a fine præsentis Concilii, & deinde quolibet triennio sese in cõgregationes redigere, juxta formam Constitutionis Innocentii III. in Concilio Generali quæ incipit: a In singulis; ibique certàs regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quod si in his negligentes fuerint, licêat Metropolitano, in cujus Provinciæ prædicta Monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis convocare. Quòd si cæfra limites unius Provinciæ non sit sufficiens talium Monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum vel trium Provinciarum Monasteria unã facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia capitula, & ab illis electi Præsides vel Visitatores eandem habeant auctoritatem in suæ congregationis Monasteria, ac regulares in eis commorantes, quam alii Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus, teneanturque suæ

a *Vide inf.* xxxvii.

con-

a *Tot.* congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere: & ea observare, quæ *b* in sacris Canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam, Metropolitano instante, prædicta exequi non curaverint; Episcopis, in quorum Diœcesibus loca prædicta sita sunt, tam quam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

a tit. de stat. reg. in 6. & Clem. 1. Exiit de verb. sign. 6. & Clem. Lxivi, eodem.

CAPUT XI.

Monasteria Monalium immediatè subjecta Sedi Apostolicæ ab Episcopo regantur; alia verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel alii Regularibus.

MOnasteria Sanctimonialium Sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subjecta, etiam sub nomine Capitulorum Sancti Petri, vel Sancti Joannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, *a* ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus, regantur, sub eorum cura & custodia relinquantur.

CAPUT X.

Moniales unoquoque mense confiteantur, & communicent: de Confessario extraordinario iis ab Episcopo provideatur: apud illas extra publicam Ecclesiam Eucharistia non conservetur.

ATtendant diligenter Episcopi, & cæteri Superiores Monasteriorum Sanctimonialium, ut constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, c ut saltem semel singulis ménsibus confessionem peccatorum faciant: & Sacrosanctam Eucharistiam suscipiant: ut eo salutari præsidio muniantur ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem Confessorem alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quòd verò Sanctissimum Christi Corpus intra chorum, vel sepia Monasterii, & non in publica Ecclesia conservetur, prohibet Sancta Synodus, non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

c *Clem. Ne in agro.* §. *Sanè, de stat. Mon.*

CAPUT XI.

In Monasteriis, quibus imminet cura personarum sæcularium, præter eas quæ sunt de illorum familia, visitet Episcopus, & eadem curæ præficiendas examinet, certis exceptis.

IN Monasteriis seu domibus virorum seu mulierum, quibus immineat animarum cura per-

narum sæcularium, præter eas quæ sunt de illorum Monasteriorum seu locorum familiis, personæ, tam regulares, quam sæculares hujusmodi curam exercentes, subsint immediatè in iis quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationē pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cujus Diœcesi sunt sita. d Nec ibi aliqui etiam ad nutum amovibiles, deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine, per eum aut ejus Vicarium faciendo; excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis Monasteriis in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monasteriis seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regulariem Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercena; salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.

d c. Qui Religiosis 18. q. 2.

CAPUT XII.

Conformetur Regulares sæcularibus in observatione censurarum Episcopalium, & Festorum Diœcesis.

a Clem. 1. de sent. excom.

b c. Deiis 2 de Vide Const. Pii. V. Cum primum 1566

CEnsuræ, & interdicta a nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, a à Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque serventur. b Dies etiam Festi quos in Diœcesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab excm-

exemptis omnibus, etiam Regularibus, ſerventur.

CAPUT XIII.

Controverſias de præcedentia è viſtigi componant Epiſcopus. Exempti non ſtrictiori clauſura viventes ad Supplicationes publicas accedere compellantur.

CControverſias omnes de præcedentia, quæ per ſæpè maximo cum ſcandalo oriuntur inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares, quàm regulares, cum in Proceſsionibus publicis, tum in iis quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in diferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque, componant. Exempti autem omnes, tam Clerici ſæculares, quam regulares, quicumque, etiam monachi, ad publicas Proceſsiones vocati, accedere compellantur; iis tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuò vivunt.

c *Vide Bul. Pii V. 1568 Divina. & Greg. XIII. 1582. Eſpeſcit.*

CAPUT XIV.

Regulari publice delinquenti pœna à quo irroganda.

dREgularis, non ſubditus Epiſcopo, qui intra clauſtra Monaſterii degit, & extra ea ita notoriè delinquerit, ut populo ſcandalo ſit, Epiſcopo in ſtante, à ſuo Superiore intra tem-

d *Super. hujus decreti execratione Conſt. Clementis VIII. Suſcepti muneris 1596.*

pus ab Episcopo præfigendum, severè puniatur, ac deputatione Episcopum certiorem faciat: a sin minùs à suo Superiore officio privetur; & delinquens ab Episcopo puniri possit.

a *Cap. fin. §. Si verò de statu.*

CAPUT XV.

Professio non fiat nisi anno probationes exacto, & decimo sexto ætatis completo.

IN quacumque religione tam virorum, quam mulierum, professio non fiat ante decimum sextum annum expletum; nec qui minore tempore, b quam per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. c Professio autem ante facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel religionis, vel ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

b *c. Gonsalvus 17 Ad Apost de Reg.*

c *c. Non solum eod in 6.*

c *c. Ad nostram. cap. Cum virū, & cap. Postulasti de Reg. & c. 2. eod in 6.*

CAPUT XVI.

Renuntiatio, aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni, nulla; finita probatione, novitii, aut profiteantur, autur ejiciantur. In pio Clericorum Societatis Jesu instituto nihil innovatur. Caveatur ne quid ex bonis novitii Monasterio tribuatur ante professionem.

NUlla quoque renuntiatio, aut obligatio ante facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii fiat, intra

duos

duos menſes proximos ante profeſsionem: ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſsione: aliter verò facta, etiã ſi cum hujus favoris expreſſa renuntiatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus. *a* Finito tempore noviti-atus, Superiores, novitios, quos habiles invenerint, ad profitendam admittant, aut è Monaſterio eos ejiciant. Per hæc tamen Sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin *b* religio Clericorum Societatis Jeſu, juxta pium eorum inſtitutum, *c* à Sancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & ejus Eccleſiæ inſervire poſsint; ſed neque ante profeſsionem, excepto victu, & veſtitu novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut Curatoribus ejus Monaſterio aliquid ex bonis ejuſdem tribuatur; ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſsideat; nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſsit quin potiùs præcipit Sancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus; ne hoc ullo modo fiat: & ut abeuntibus ante profeſsionem *d* omnia restituantur, quæ ſua erant: quod ut rectè fiat, Epiſcopi, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellant.

a *c. Cum cauſam in fin. de elect.*

b *Vide Conſtit. Gregor. XIII.* Aſcẽdente Domino 1584.

c *Vide Bul. Paul III.* Regimini 1540. & *Julii III* Expoſcit. 1550.

d *Cap. Si quis 17. quæſt. 2.*

CAPUT XVII.

Puella major duodecim annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante professionem.

e c. *Cum virum, de Regul.*

f c. *Illud 20. q. 1.*

g *Cap. Nullus. de regul.*

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens e Sancta Synodus statuit atque decernit, si Puella quæ habitum regularem suscipere volverit, major duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa vel aliâ professionem emittat, quam f exploraverit Episcopus, vel eo absente, vel impedito, ejus Vicarius; aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, g an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat: & si voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit: habueritque conditiones requisitas juxta Monasterii illius, & Ordinis regulam, necnon Monasterium fuerit idoneũ, libere ei profiteri licear, cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret, teneatur Præfecta Monasterii eum ante mentem certiorem facere: quod si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit; quandiu Episcopi videbitur, ab officio suspensa sit.

CAPUT XVIII.

Ne quis, præterquam in casibus à jure expressis, cogat mulierem ad ingrediendum Monasterium, aut ingredi volentem prohibeat: Pœnitentiam seu Conversitarum constitutiones serventur.

ANathemati Sancta Synodus subijcit omnes & singulas personas, cujuscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quàm laicos Sæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes; si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, *a* præterquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel favorem dederint, quique scientes eam non sponte ingredi Monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere, quoquo modo eidem actui, vel præsentiam, vel auctoritatem interposuerint. *b* Simili quoque anathemati subijcit eos, qui Sanctam Virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine justa causa impedierint. Eaque omnia, & singula, quæ ante professionem vel in ipsa professione fieri oportet, serventur non solùm in Monasteriis subjectis Episcopo, sed & in aliis quibuscumque. *a* Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ pœnitentes, aut conver-

a *c. Significant, & cap. Gaudeamus de conv. coniung.*

b *Concil. Tolet. 3. can. 10. c. Puellas. 20. q. 2. cap. ult. 32. q. 2.*

a *Concil. Tol. 4. c. 54. infra.*

sitæ

tiræ appellantur: in quibus constitutiones earum serventur.

CAPUT. XIX.

Quomodo in causis deficientium à Religione procedendum.

b c. Puella 20. q. 1. c. Cum virum, de Regul.

b QUicumque Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile; velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis: & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. c Quòd si antea habitum sponte dimiserit, nullatenùs ad allegandum quamcumque causam admittatur; sed ad Monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur: interim verò nullo privilegio suæ Religionis juvetur. d Nemo etiam Regularis cujuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem Religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum suæ Religionis.

c Concil. Arel. 1. c. ul. tom. & Arel. 1. c. 25.

d Sup. sess. 14. c. 21. de ref

CAPUT XX.

Superiores Ordinum Episcopis non subjecti, inferiora Monasteria visitent, & corrigant, etiam commendata.

ABbates, qui sunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis,

is non subjecti, quibus est in aliâ inferiora Monasteria, Prioratusvè legitima jurisdictio, eadem illa ibi subdita Monasteria, & Prioratus suo quisque loco atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus subsint, declarat Sancta Synodus, in iis a quæ aliàs de visitatione Monasteriorum Commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicumque prædictorum Ordinum Monasteriis præsunt, prædictos visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque Monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, juxta Sanctæ Sedis Apostolicæ, & cujusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quandiu durabunt hujusmodi Comendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus Conventum habentibus, Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, à Capitulis Generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur, in cæteris omnibus præfatorum Ordinum Privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint, & illæsa.

a *Sup. sess. 21. de ref. c. 8.*

CAPUT XXI.

Monasteria Regularibus conferantur; Ordinum Capita nemini in posterum commendentur.

b CUm pleraque Monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ, ex mala eorum, quibus commissa fuerunt, administratione non levia passa fuerint, tàm spiritualibus, quàm in temporalibus detrimenta; cupit Sancta Synodus ea ad congruam Monasticæ vitæ disciplinam omni-

a *Concil. Later. sub Leone X. sess. 9. de Reform. Cu.*

omninò revocare: verum adeò dura, difficiliſque eſt præſentium temporum conditio, ut nec ſtatim omnibus, nec commune ubique, quod optatet, remedium poſsit adhiberi: ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis ſalubriter aliquando provideri poſsit; primùm quidem confidit, Sanctiſsimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe viderit, ut iis, quæ nunc Commendata reperiuntur, & quæ ſuos Conventus habent, regulares perſonæ ejuſdem Ordinis expreſsè profeſſæ, & quæ gregi præire, & præeſſe poſsint, præficiantur. a Quæ verò in poſterum vacabunt non niſi regularibus ſpectatæ virtutis, & ſanctitatis conferantur. Quòd ea verò Monaſteria, quæ Capita ſunt ac Primates Ordinum, ſivè Abbatiæ, ſivè Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore proviſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut iis cedere: alias commendæ prædictæ ipſo jure vacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſsit, mandat Sancta Synodus, ut in proviſionibus dictorum Monaſteriorum qualitas ſingulorum nominatim exprimatur: aliterque facta proviſio ſurreptitia eſſe cenſeatur; nullaque ſubſequenti poſſeſsione, etiam triennali, adjuvetur.

a *Sup. ſeſ. 14. c. 10. de ref. Clem. unde, ſup. reg. Pral.*

***

CAPUT XXII.

Prædicta de reformatione Regularium nulla mora interposita observantur.

HÆc omnia, & singula in superioribus decretis contenta, observari Sancta Synodus præcipit in omnibus Cœnobiis, ac Monasteriis, ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium Virginum, ac viduarum, etiamsi illæ sub gubernio militiarum, etiam Jerosolymitanæ, vivant, & quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, vel constitutionibus, & sub Custodia, vel gubernatione, vel quavis subjectione, aut annexione, vel dependentia cujuscumque Ordinis, Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium Monachorum, aut Canonicorum quorumcumque; non obstantibus eorum omnium, & singulorum *a* privilegiis sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon constitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam consuetudinibus, vel præscriptionibus etiam immemorabilibus. Si qui verò regulares, tam viri, quam mulieres sunt, qui sub arctiori regula vel statutis vivunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & observantia Sancta Synodus amovere non intendit. Et quia Sancta Synodus desiderat, ut omnia, & singula supradicta quam primum executioni demandentur, præcipit omnibus Episcopis, in Monasteriis sibi subje-

a *Vide in* § 2. *Bull. Pii IV. in Principis Apostolorum.*

ſubjectis, & in omnibus aliis, ipſis in Superioribus decretis ſpecialiter commiſsis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis Superioribus Ordinum ſupradictorum, ut ſtatim pradicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia Provincialia ſuppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula Provincialia, & in defectum Capitulorum Generalium, Concilia Provincialia, per deputationem aliquorum ejuſdem Ordinis provideant. Hortatur etiam Sancta Synodus omnes Reges, Priucipes, Reſpublicas, & Magiſtratus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cœteris Præfectis in ſuperiùs contentæ reformationis executione ſuum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti; ut ſine ullo impedimento præmiſſa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de Reformatione.

CAPUT. I.

Cardinales, & omnes Eccleſiarum Prælati modeſtam ſuppellectilem, & menſam habeant; conſanguineos, familiareſve ſuos ex bonis Eccleſiæ non augeant.

OPtandum eſt, ut ii qui Epiſcopale Miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes, agnoſcant, ac ſe non ad propria commoda divitias, aut luxum; ſed ad labores, & ſolicitudines

pro

o Dei gloria vocatos esse intelligant. a Nec
im dubitandum est, & fideles, reliquos ad re-
gionem, innocentiamque facilius inflamman-
ios, si Præpositos suos viderint non ea quæ
mundi sunt, sed animarum salutem, ac cæle-
stem patriam cogitantes. Hæc cum ad resti-
tuendam Ecclesiasticam disciplinam præcipua
esse Sancta Synodus animadvertat; admonet
Episcopos omnes, ut secum ea sæpè meditan-
tes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod
est veluti perpetuum quoddam prædicandi ge-
nus, se muneri suo conformes ostendant; in
primis verò ita mores suos omnes componant, ut
reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continen-
tiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo,
b Sanctæ humilitatis exempla petere possint.
Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in
c Concilio Carthaginensi, non solùm jubet, ut
Episcopi modesta supellectili, & mensa ac fru-
gali victu contenti sint; verum etiam in reli-
quo vitæ genere, ac tota eorum domo caveant,
ne quid appareat, quod à Sancto hoc instituto
sit alienum, quodque non simplicitatem, Dei
zelum, ac vanitatum contemptum præ se ferat.
d Omninò verò eis interdicit, ne ex redditibus
Ecclesiæ consanguineos, familiaresvè suos au-
gere studeant; cum & Apostolorum e Cano-
nes prohibeant, ne res Ecclesiasticas, f quæ Dei
sunt, consanguineis donent; sed, si pauperes sint,
iis ut pauperibus distribuant; eas autem non
distrahant, nec dissipent illorum causa: imò,
quàm maximè potest, eos Sancta Synodus,
monet, ut omnem humanam hunc erga fratres
nepotes, propinquosque carnis affectum, unde
mul-

a *c. Magne de vocatione, 1. Quæliter, & quãdo de accus. Supra Sess. 22. de ref. cap. 1. in princ.*
b *Psal. 110. Eccl. 2. & 35. Matt. 10. & 18.*
c *Conc. Carth. in c. Episc. 41. Dist. Sup. sess. 2.*
d *Conc. Ant. cap. 25. cap. Quisquis c. Sint. manifesti. c. Episc. & c. Res Ecclesiæ. cum seq. 12. q. 1. cap. Quisquis; 12. quæst. 2.*

e *Canon. Apost.* 39 & 75. f *c. Quoniam* 16. *q.* 1. *cap. Cum secundum. de Prab. & c. cum ex eo de elect. in* 6. g *Concil.* 12. *Tora. Sub Leon.* 10. *Sess.* 9. *de ref. Curiæ.*

multorum malorum in Ecclesia seminarium esse tat, penitus deponant. Quæ verò de Episcop dicta sunt, eadem non solùm in quibuscumque beneficia Ecclesiastica, tam sæcularia quàm regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione observari, g sed & ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit: quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum universalis Ecclesiæ administrationi tatur, nefas videri potest, non iis etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in se oculos convertant.

CAPUT II.

A quibus nominatim decreta Concilii solemniter recipi, & docere debeant.

a *Suprà Sess.* 24. *de ref. c.* 2. b *Vide Bull. pro fessionis fidei Pii IV. infra pag.* 40. c *Vide Bullam Clement. VIII. Dominici* 1603.

COgit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. a Præcipit igitur Sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & omnibus aliis, qui de jure vel consuetudine in Concilio Provinciali interesse debent, ut ipsa prima Synodo Provinciali, post finem præsentis Concilii habenda, ea omnia, & singula, quæ ad hac Sancta Synodo definita, & statuta sunt palam recipiant; b necnon veram obedientiam Summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulque c hæreses omnes, à Sacris Canonibus, & Generalibus Conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, d publicè detestentur, & anathematizent.

Idem-

demque in posterum quicumque in Patriarchas, a Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promovendi, in prima Synodo Provinciali, in qua ipsi interfuerint. Quod si quis ex supradictis omnibus, quod absit, tenuerit; Episcopi comprovinciales statim Summum Romanum Pontificem admonere sub pœne Divinæ indignationis teneantur; interimque ab ejusdem communione abstineant. Cæteri verò omnes sive in præsenti, sive in futurum beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo Diœcesana convenire debent, idem ut supra mea Synodo quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & observent: aliàs secundum formam sacrorum Canonum puniantur. Ad hæc omnes ii, ad quos Universitatum, & Studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent ut ab eisdem Universitatibus Canones, & decreta hujus Sanctæ Synodi integrè recipiantur, ad eorumque normam Magistri Doctores, & alii in eisdem Universitatibus ea, quæ e Catholicæ fidei sunt doceant & interpretentur; seque ad hoc institutum initio cujuslibet anni solemni juramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Universitatibus correctione, & reformatione digna fuerint ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis, & disciplinæ Ecclesiasticæ augmento emendetur, & statuantur. Quæ vero Universitates immediate Summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subjectæ, has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua suprà ratione, & prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

a *Cap. 2. in fine de summa Trinit. c. Sicut. & c. Excommunicamus. 13. de hæret.*

e *Supra sess 5. c. de ref.*

CAs

CAPUT III.

Excommunicationis gladio temerè non utendum: Ubi executio realis, aut personalis fieri potest, à censuris abstinendum, iisque civili magistratui se immiscere nefas esto.

a e. Delecto, de sent. excom. in 6. c. Multi, in princ. 2. quæst. 1. c. visis, in fin 16. q. 2. cap. Corripiatur 24. q. 3.

QUamvis excomunicationis gladius nervus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valdè salutaris; sobriè tamen magnaque circunspectione exercendus est: cum experientia doceat, si temerè, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni quã formidari, & perniciem potiùs parere quàm salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, b ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus, præterquam ab Episcopo, decernantur: & tunc non aliàs, quam ex re non vulgari, causaque diligenter ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ ejus animum moveat; nec ad eas concedendas cujusvis sæcularis, etiam magistratus, auctoritate adducatur: sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum, quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse judicaverit. In causis verò judicialibus mandatur omnibus judicibus Ecclesiasticis cujuscunque dignitatis existant, ut quandocunque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se, tam in procedendo, quam

b Fermã præscript. sit Pius V. 27. Jun. 1570. in cap. Sanctissimus.

c c. Episcopi. c. Nemo Episcopor. & c. Nullus Sacerdotũ 11. q. 3. c. Sacro, de sent. ex com. Cõc. Aureliã. 5. cap. 2.

quam definiendo, à censuris Ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus; ad forum Ecclesiasticum quomolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis piis, ibi existentibus eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur; seu per captionem pignorum, personarumque districtionem, per suos proprios aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas definire. Quòd si executio realis, vel personalis adversùs reos hac ratione fieri non poterit: d sitque erga judicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo præter aliàs pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel personalis, ut suprà, fieri poterit, erit à censuris abstinendum. Sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit licebit judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti; si tamen delicti qualitas præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet Magistratui prohibere Ecclesiastico judici, ne quẽ excommunicet; aut mandare ut latam excommunicationẽ revocet, sub prætextu, quòd contenta in præsenti decreto non sint observata; cum non ad sæculares, sed ad Ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. e Excommunicatus verò quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur; sed, si obdurato animo, censuris annexus, sn illis per annum insorduerit, etiam contra eum tamquam de hæresi suspectum procedi possit.

d *c. Si quis dem ceps, in si 17. quæst. 4.*

e *c. Cogo cum seqq. 11. quæst. 3. c. Nulli cum seqq. c. cum de sider. & c. Si concubina, de sent. excomm.*

CAPUT IV.

Ubi nimius est Missarum faciendarum numerus, statuant Episcopi, Abbates, & Generales Ordinum, quod expedire judicaverint.

COntingit sæpè in quibusdã Ecclesiis, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, à testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri, vel eleemosynam hujusmodi pro illis celebrandis adeò tenuem esse ut non facilè inveniatur, qui velit huic se muneri subjicere; undè depereunt piæ testantium voluntates; & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hæc ad pios usus relicta, quò pleniùs, & utiliùs potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, [a] statuere circa hæc quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire: ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.

[a] *Suprà Sess. 22. de ref. c. 6.*

***

CA-

CAPUT. V.

Rebus bene constitutis, & annexum onus habentibus, nihil detrahatur.

RAtio postulat ut illis quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione seu fundatione, aut aliis constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur; seu certa illis onera sunt injuncta: in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, observetur, ut eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in ulla provisione detrahatur: & aliter facta provisio surreptitia censeatur.

CAPUT III.

Qui se gerere debeat Episcopus quoad visitationem Capitulorum exemptorum.

STatuit Sancta Synodus, ut in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis decretum sub felicis recordationis Paulo III. [a] quod incipit Capitula Cathedralium; observetur non solùm quando Episcopus visitaverit, sed, & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedet; ita tamen, ut, cum extra visitationem processerit,

[a] *Supra sess. 6. de ref. c. 4. & sess. 14. de ref. c. 4.*

infrascripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos: de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando processum, quàm in cœteris omnibus actibus usque ad finem causæ inclusivè, coram Notario tamen ipsius Episcopi, & in ejus domo, aut consueto Tribunali procedere teneantur. Unum autem tantum sit utrusque votum; possitque alter Episcopo accedere. Quòd si ambo Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria c vel definitiva sententia fuerint, tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant, & si in electione tertii etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio devolvatur; & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat discordia, b terminetur; aliàs processus, & inde secuta nulla sint, nulloque producant juris effectus. c In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus de qua in decreto de concubinariis & in atrocioribus delictis, depositionem aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideò opus sit personali detentione, c possit initio solus Episcopus ad summariã informationem, & necessariam detentionem procedere: servato tamen in reliquis ordine prætermisso. In omnibus autẽ casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti ac personarum, delinquentes ipsi in loco decente custodiantur. d Episcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisque in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & aliis actibus publicis sit prima sedes, & locus, quẽ ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui si

b *Infrà c. 14. & sa prà, sess. 24. de ma trim. c. 8.*

c *c. Qualiter 24. de ac us. & c. Tue de pœn.*

d *Conc. Carth. 4. c. 35. cap. Episc. in Eccl. 95. dist.*

alio

aliquid Canonicis ad deliberandum proponant; nec de re ad usum, vel suorum commodum spectante agatur, e Episcopi ipsi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Absente verò Episcopo, omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure vel consuetudine spectat, perficiatur: nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cœteris autem in rebus Capituli jurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salva, & intacta omnino relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ii omnes in causis Ecclesiasticis Episcopo subjiciantur: non obstantibus, quoad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus; nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantùm suos obligent auctores: salvis tamen in omnibus, privilegiis, quæ Universitatibus Studiorum generalium, seu earum personis, sunt concessa. Hæc autem omnia, & singula in iis Ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarii, ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus sive concordiis, seu quocumque alio jure majorem habent potestatem, auctoritatem, ac juridictionem, quàm præsenti decreto sit comprehentum: quibus Sancta Synodus derogare non intendit.

e c. Nov. cũ seq. de his quæ fiunt à Prælat. sine consens. cap.

CAPUT VII.

Accessus, & regressus ad beneficia tolluntur: Coadjutor quomodo, cui, & ex qua causa concedendus.

a c. Plerique, & c. Apost. 8. quæst. 1. c. Extrà. missa, & cap. Ad extirpandas successiones, de fil. presb. v. Quia Clerici, & c. Cum nos de jur part. cap. Ad hæc, de c. Con. Ro. tempore Hilar. cap. 4. & Lat. 2. c. 16.

a CUm in beneficiis Ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum b accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium Ecclesiasticum cujuscunque qualitatis concedatur: nec hactenus concessi suspendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadjutoriis quoque cum futura successione idem posthac observetur, ut nemini in quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis permittentur. Quòd si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut Monasterii urgens necessitas, c aut evidens utilitas postulet Prælato dari Coadjutorem; is non aliàs cum futura successione detur, quàm hæc causa priùs diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à jure, d & decretis hujus Sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælatis requiruntur: aliàs concessiones super his factæ, surreptitiæ esse censeantur.

b Vide Const. Pii V. Rom. in § 31

c Sud. sess. 21. de ref. c. 6. c. Script. & cap. Quamvis. 7. quæst. 1.

d Suprà sess. 7. de ref. c. 1. & 3. & sess. 22. de ref. cap. 2.

CA-

CAPUT VIII.

Administratorum Hospitalium munus; eorum negligentia, à quibus, & qua ratione coercenda.

ADmonet sancta Synodus quoscumque Ecclesiastica beneficia, sæcularia seu regularia, obtinentes, *a* ut Hospitalitatis officium, à Sãctis Patribus frequenter commendatum, quantum pereorum proventus licebit, promptè benignèque exercere assuescant, memores, eos, qui Hospitalitatem amant, *b* Christum in Hospitibus recipere. Illis verò qui Hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum pauperumve usum præcipuè instituta, in commẽdam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesiis suis unita, obtinent, vel si Ecclesiæ Parochiales, Hospitalibus fortè unitæ, aut in Hospitalia erectæ, earumque Patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omninò, ut impositum illis onus officiũve administrent, atque Hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, *c* juxta Constitutionem Concilij Viennensis, aliàs in hac eadem Synodo sub felicis recordationis Paulo III. innovatam, quæ incipit: *d* Quia contigit. Quòd si Hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiẽdum fuerint instituta; nec in loco, ubi sunt dicta Hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperientur; mandat adhùc, ut fructus illorũ in aliũ pium usum, qui eorum institutioni proximor

a §. 1. & c. Quies camus, 42. Cist. & Archidiaconum 85. Dist. cap. volumus 86. Dist. cap. Mos est, 12. q. 2. c. Quoniam 16. quæst. 1.

b Matth. 25.

c sess. 7. c. ult.

d Vide Inform. XXII.

sit,

sit, ac pro loco,& tempore utilior convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire vitum fuerit: nisi aliter forte, etiam in hunc eventū in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, observari curet Episcopus; aut, si id non possit, ipse, prout iuprà, utiliter provideat. Itaque si prædicti omnes,& singuli, cujuscumque Ordinis,& Religionis,& Dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem Hospitalium habent, non tamen regularibus subiecti, ubi viget regularis observantia, ab Ordinario moniti Hospitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, necessariis, re ipsa obire cessaverint; non solùm per Ecclesiasticas censuras,& alia juris remedia ad id compelli possint, sed etiam Hospitalitatis ipsius administratione curave perpetuò privari possint; aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, subituantur. Et prædicti nihilominus etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum Hospitalium institutionem perceperunt; quæ nulla eis remissione aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur: nec administratio seu gubernatio hujusmodi locorū uni, & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur; nisi aliter in fundatione cautum reperiatur; non obstante, quoad omnia supradicta, quacumque unione, exemptione, & consuetudine in contrarium etiam immemorabili, seu privilegiis aut indultis quibuscumque.

***

CAPUT IX.

Quomodo probandum jus patronatus: cui deferendum: munus patronorum: acceſsiones vetitæ quibus id Juris non acquiratur.

SIcuti legitima patronatuum jura tollere piaſque fidelium voluntates in eorum inſtitutione violare, æquum non eſt; ſic etiam, ut boc colore beneficia Eccleſiaſtica in ſervitutem, quod à multis imprudenter fit, redigantur, non eſt permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio obſervetur, decernit Sancta Synodus, ut titulus juris patronatus ſit ex [a] fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documento, & aliis jure requiſitis oſtendatur; ſive etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſsimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliave ſecundùm juris diſpoſitionem. In iis verò perſonis, ſeu Communitatibus, vel Univerſitatibus, in quibus id jus plerumque ex uſurpatione potiùs quæſitum præſumi ſolet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quàm ſi præter reliqua ad eam neceſſaria præſentationes, etiam contiguatæ, non minori ſaltem, quam quinquaginta annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam ſæcularibus quàm regularibus, ſeu Parochialibus, vel Dignitatibus, aut quibuſcumque aliis beneficiis,

a *Supra Seſſ. 14. de ref. c. 12. cap. Pie mentis. & ſeq. 16 quæſt 7. & cap. Nobis, de jur. patr.*

ciis ; in Cathedrali , vel Collegiata Ecclesia; seu facultates , & privilegia concessa , tam in vim Patronatus , quàm alio quocumque jure nominandi, eligendi , præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis Patronatibus , super Cathedralibus Ecclesiis competentibus , & exceptis aliis , quæ ad Imperatorem, & Reges , seu Regna possidentes, aliosque sublimes ac supremos Principes, jure Imperii in dominiis suis habentes pertinent , & *b* quæ in favorem studiorum Generalium concessa sunt , in totum prorsùs abrogata , & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque hujusmodi tamquam libera , à suis collatoribus conferantur ; ac provisiones *c* hujusmodi plenum effectum consequantur. *c* Ad hæc liceat Episcopo præsentatos à Patronis , si idonei non fuerint , repellere. Quòd si ad inferiores institutio pertineat , ab Episcopo tamen juxta aliàs statuta ab hac Sancta Synodo, examinentur : alioquin institutio ab inferioribus facta , irrita sit , & inanis. Patroni autem beneficiorum , cujuscumque Ordinis , & dignitatis , etiam si Communitates , Universitates, Collegia quæcumque Clericorum vel laicorum existant , in perceptione fructuum , proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiam si verè de jure Patronatus ipsorum ex fundatione , & dotatione essent , *d* nullatenus nullavè causa vel occasione se ingerant ; sed illos Libere Rectori , seu Beneficiato , non obstante etiam quacumque consuetudine , distribuendos dimittant. Nec dictum jus Patronatus venditionis , aut alio quocumque titulo in alios *e* contra Canonicas sanctiones transferre præsumant;

b Supr. sess 14. c. 10. de reform.

c Suprà Sess. 14. c. de ref. c. 13. & sess 21. de ref. c. 18.

d c. nunc ad Eccle. benef. fin. eximin. conf.

e c. Quia Clerici, & c. De jure patr.

sumant: si secùs fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis subjiciantur, & dicto jure Patronatus ipso jure privati existant. Insuper accessiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis, ad Ecclesias juris Patronatui, etiam laicorum subjectas, tam ad Parochiales quam ad alia quæcumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut prædicta beneficia libera ejusdem naturæ cum iis, quibuscum uniuntur, efficiantur, atque sub jure Patronatus constituantur; hæ si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cujusvis instantiam fient, quacumque auctoritatem, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per surreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in iis verborum forma, seu derrogatione, quæ habeatur pro expressa: nec executioni ampliùs demandentur; sed beneficia ipsa unita, cum vacaverint, liberè, ut antea, conferantur, f Quæ verò à quadraginta annis citrà factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ; hæ nihilominùs ab Ordinariis, tamquam à Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur: ac quæ per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum unionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipsa separentur, & aliis conferantur. Similiter quoque Patronatus quicumque in Ecclesiis, quibuscumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citrà, & in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu ex nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ ab iisdem Ordina-

f *Suprà Sess. 7. de ref. cap. 6.*

dinariis, ut delegatis, ut ſuprà, qui nullius in his facultatibus aut privilegiis impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maximè evidentem Eccleſiæ vel beneficii, ſeu dignitatis neceſsitatem legitimè conſtitutos eſſe, in totum revocent; atque beneficia hujuſmodi ſine damno illa poſsidentium, & reſtituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducant: non obſtantibus ptivilegiis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPUT X.

Judices à Synodo deſignandi, qui delegentur à Sede Apoſtolica: à quibus, & Ordinariis cauſæ breviter terminandæ.

QUoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur uſque adeò haberi non poteſt; hincque interdum judicibus, non undequaque idoneis, cauſæ in partibus delegantur: ſtatuit Sancta Synodus, in ſingulis Conciliis Provincialibus, aut Diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant *a* juxta Conſtitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit, Statutum: & alioquin ad id aptas deſignari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam poſthac cauſæ Eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum Eccleſiaſticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Etſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit; ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli aliam in ejus locum

uſque

a Vide infra. XXXIX.

uſque ad futuram Provincialem, aut Diœceſanam Synodum: ita ut habeat quæque Diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac ut ſuprà qualificatas; quibus hujuſmodi cauſæ à quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam à Sede Apoſtolica committantur: alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad Summum Romanum Pontificem tranſmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum aliis, quàm his factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Admonet de hinc Sancta Synodus, tàm Ordinarios, quàm alios quoſcumque judices, *b* ut terminandis cauſis, quanta fieri poterit brevitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

b Sup. Seſſ. 24. de ref. c. 20. c. fin. de dol. & contu. c. 2. de re jud. & c. Conſtitutis, de procur.

CAPUT XI.

Variæ locationes bonorum Eccleſiaſticorum prohibentur; quædam factæ irritantur.

a c. De precariis 10. quæſt. 2. & cap. 2. de precariis.

MAgnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes ſi anticipatis ſolutionibus fient, *a* nullatenus in præjudicium ſucceſſorum validæ intelligantur: quocumque indulto, aut privilegio non obſtante: nec hujuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. *b* Non liceat etiam juriſdictiones Eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi

b c. 1. & 2. Ne Prælati vices ſuas.

Vi-

c *Extra- vag. Ambitioſæ de reb. Eccl. nõ alien.* Vicarios in ſpiritualibus locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere: aliter conceſſiones etiam à Sede Apoſtolica factæ ſurreptitiæ cenſeantur. c Locationes verò rerum Eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem ſeu bis viginti novem annos, vocant factas; Synodus Provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra Canonicas ſanctiones contractas fuiſſe judicabunt.

a *Concil. Matiſcõ. 8. c. 5. & Ticin. ſub Leone IV. verſ.* In ſacris.

b *Exodi 22. 23. Leo. 27. num. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. Eccl. § His ita 23 quæſt. 1. c. Decimas, 16 q. 1. cap. Decimas 16. quæſt. 7. c. Parrochian. c Extrã. ſſa, & c. Tua, de decim.*

CAPUT XII.

Decimæ integrè perſolvendæ: eas ſubtrahentes eccleſiaſticæ communicandi. Rectoribus Eccleſiarum tenuium piè ſubveniendum.

NOn ſunt ferendi, qui variis artibus decimas, Eccleſiis obvenientes, ſubtrahere moliuntur, aut qui ab aliis ſolvendas temerè occupant, & in rem ſuam vertunt: b cum decimarum ſolutio debita ſit Deo; & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur Sancta Synodus omnibus, cujuſcumque gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumque aliis Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitimè debentur, integrè perſolvant. c Qui verò eas, aut ſub-

subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur: nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione facta absolvantur. Hortatur de hinc omnes, & singulos pro Christiana charitate, debitoque, erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesiis, largè subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

c c. Omnes decima. 16 q. 7. c. Pervenit. Nè est, c. Tuæ & c. In aliquibus de decim. Clem. eod. tit.

CAPUT. XIII.

Quartam funeralium Cathedrales, vel Parochiales Ecclesiæ recipiant.

DEcernit Sancta Synodus, ut quibuscumque in locis jam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac postea fuerit; ex quocumque privilegio, aliis Monasteriis, Hospitalibus, aut quibuscumque locis piis concessa; eodem posthac intergro jure, & eadem portione, quæ antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis; etiam Mari magno nuncupatis aut aliis quibuscumque.

a De sepul. extra in 6. & in Clem.

✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠(
)✠( )✠(
)✠(

CA

a Sup. Sess. 24. c. 8. de ref. conc. Carthag. 3. c. 17. Nicænum 1. cap. 3. Matiscon 1. cap. 1. Arelatēs. 1. cap. 3. Tolet. 2. c. 3. Bracar. 1. cap 15. Turo. 2. cap. 10 11. & 11. & Magūtiacū tempore Armulphi. c. 10. & 19 c. Interdixit. 32. Dist. cap. Cum omnibus, cap Volumus, & c. Fœminas, 8. Dist. c. 1. cum multis seqq. de cohab. Cler. & mulier.

CAPUT. XIV.

Præscribitur ratio procedendi in causis Clericorum concubinariorum.

QUàm turpe, ac Clericorum nomine, qui se Divino cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitiæ sordibus, immundoque concubinatu versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militiæ dedecore, testatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem Ministri Ecclesiæ revocentur; populusque hinc eos magis discat revereri, quo illos vita honestiores cognoverit: prohibet Sancta Synodus omnibuscúque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo vel extra detinere; aut cum iis ullam consuetudinem habere audeant; alioquin pœnis, à sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, puniantur. Quòd si à superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum, ipso facto sint privati: quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, arbitrio Episcopi applicetur. Si verò in delicto eodem cum eadem vel alia fœmina perseverantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur; sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius,

rius, *b* etiam uti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur; & si ita suspensi, nihilominùs eas non expellant, aut cum iis etiam versentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuò priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut aliàs hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerior; præter prædictas pœnas, *c* excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut suspendat: supradictorumque omniũ cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat; qui sine strepitu, & figura judicii, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici verò beneficia Ecclesiastica, aut pensiones non habentes, *d* juxta delicti, & contumaciæ perseverantiam, & qualitatem, ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, juxta Sacros Canones, puniantur. Episcopi, quoque quod absit, si ab hujusmodi crimine non abstinuerint; & à Synodo Provinciali admoniti, se non emendaverint; *e* ipso facto sint suspensi: & si perseveraverint, etiam ad Sanctissimum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, *f* etiam per privationem, si opus erit, in eos animadvertat.

CA-

X

b Concil. Lateran. 2. cap. 6.

c c. 2. cum seq. de cohab. Cler. & mul. c. si concubinæ, de sent. ex. com. Cõc. Aureliã 3. cap. 4. d Sup. c. 6. Conc. Tolet. 4. cap. 41. Tolet. 8. cap. 45. & 6. c. Si autem, de con. Cler. & mul. e c. Quorũdã. 34. Dist. & c. Si quispiam 18. Dist. Cõc. Aurelia. 5. c. 3. f c. Presbyter. & c. Si quis amodo, Dist. 81.

CAPUT XV.

Filii Clericorum illegitimi à quibusdam beneficiis arcendi.

a UT paternæ incontinentiæ memoria locis Deo consecratis, quos maximè puritas Sanctitasque decet, longissimè arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt quodcumque, etiam dissimile, beneficium obtinere, b nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent vel aliàs obtinuerunt, habere. c Quòd si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium; aliàs ipso jure eo privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio surreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur, in fraudem hujus decreti, & Canonicarum Sanctionum factæ omninò censeantur; nec collationes secutæ, vigore hujusmodi resignationum, seu aliarum quatumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

a *Concil. 9. Tolet. cap. 10 c. Proposuisti, Dist. 82. cap. Cùm multæ, 16. quæst. 8.*

b *Concil. 2. Later. cap. 21.*

c *Cap. 2. & fuerè per totũ, de fil. Presb.*

***

CA-

CAPUT XVI.

Beneficia Curata non convertantur in simplicia: ei in quem translata fuerit Cura animarum, assignetur congrua portio: Vicaria cessent, Cura ad titulos revocata.

STatuit Sancta Synodus, ut Ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ Curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur: non obstantibus quibuscumque gratiis, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In iis verò, in quibus contra earum institutionem seu fundationem Cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuũ Vicario, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata, ea quamprimum, & adminus intra annum à fine præsentis Concilii, arbitrio Ordinarii, b juxta formam decreti sub fel. rec. Paulo III. assignetur. Quod si id commodè fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit, cum primùm per cessum, vel decessum Vicarii, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacaverit, beneficium Curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

a *Quantitatẽ portionis decer. Pius V. Const. Ad exequendũ. 1569.*

b *Supra Sess. 7. de ref. c. 7.*

CAPUT. XVII.

Episcopi dignitatem suam morum gravitate commendent; nec cum Regum ministris, Regulis, aut Baronibus indigna demissione segerant.

a NOn potest Sancta Synodus non graviter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status oblitos, Pontificiam Dignitatem non leviter dehonestate; qui cum Regum Ministris, Regulis, & Baronibus, in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores Ministri altaris, nimis indignè non solòm loco cedunt, sed etiam personaliter illis inserviunt. Quare, hæc, & similia detestans Sancta Synodus, Sacros Canones omnes, Conciliaque Generalia, b atque alias Apostolicas Sanctiones ad Dignitatis Episcopalis decorem, & gravitatem pertinentes, renovando, præcipit, ut ab hujusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mandans eisdem, ut tam in Ecclesia, quàm foris suum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique se Patres, & Pastores esse meminerint; reliquis verò tam Principibus, quàm cæteris omnibus, ut eos Paterno honore ac debica reverentia prosequantur.

)✠( )✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠( )✠(
)✠( )✠( )✠(
)✠( )✠(

a *Unde Concil. Agath. c. 23. & Bracear. 1. c. 24. nec Episc. posterior. sinùt priori præponi. cap. Quãto de of. ord. & suprà de Regul. c. 4.*

b *Sup. c. 6. cap. Valentinianus, 63. Dist. c. Episc. in Ecclesia, 65. Dist. cap. Quis dubitet, c. Duo sunt, cum seq. 96. Dist. & c. Solicita, de major & obed.*

CA-

CAPUT XVIII.

Canones ad amussim serventur; si quando in eis dispensandum, id validè, matureè, & gratis fiat.

a SIcuti publicè expedit legis vinculum quandoque relaxare, ut pleniùs evenientibus casibus, & necessitatibus, pro communi utilitate satisfiat: sic frequentiùs legem solvere, exemploque potiùs, quàm certo personarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nil aliud est, quàm unicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. b Quapropter sciant universi, Sacratissimos Canones exactè ab omnibus, & quoad ejus fieri poterit, indistinctè observandos. Quòd si urgens justaque ratio, & major quandoque utilitas postulaverit, cum aliquibus dispensandum esse, c id causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis, a quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque dispensatio surreptitia censeatur.

a c. Requiritis. & c. Dispensationes, 2. q. 7.
b c. Si Romanorum & cap. Enim vero, 19. Dist. c. Si quis omnem 1. q. 7. c. 1. de constit.
c c. 1. de voto.

CAPUT XIX.

Monomachia pœnis gravissimis punitur.

a DEtestabilis duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte, animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitùs exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Dominii

a c. Monomachiæ 2. q. 4. c. 1. de torneamentis.

Domini temporales, qui locum ad *b* monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur: & si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. *c* Qui verò pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant, & ut homicidæ, juxta Sacros Canones, puniri debeant: & si in ipso conflictu decesserint, perpetuò careant Ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tàm in jure, quam facto dederint, *e* aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, nec non spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque Privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

b De ea Nicolaus 3. Decretorum suorum titulo 12.

c Bullam Gregorii XIII. Ad tollendū 1582. extendit ad duella privata. d c. 2. de Cler. pugnan. in duel. De torneā & de homic. per totum & Bullam Clement. VIII. Illius vices. 1592. declaratur & extenditur. e. fin. d consil. f c. Boni, 96. Dist.

CAPUT XX.

Quæ sunt juris Ecclesiastici Principibus sæcularibus commendantur.

CUpiens Sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solùm restitui, sed etiam perpetuò sartam tectam à quibuscumque impedimentis conservari, præter ea quæ de Ecclesiasticis personis constituit, sæculares quoque Principes *f* officii sui admonendos esse censuit, confidens eos, ut Catholicos quos Deus sanctæ fidei Ecclesiæque protectores

esse

esse voluit, jus suum Ecclesiæ restitui, non tantum esse concessuros, sed etiam subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordines reverentiam revocaturos; nec permissuros, ut officiales, aut inferiores Magistratus, Ecclesiæ, & personarum Ecclesiastica- rum immunitatem, Dei ordinationes, & Canonicis Sanctionibus constitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent; sed unà cum ipsis Principibus debitam Sacris Summorum Pontificum, & Conciliorum constitutionibus observantiam præstent. Decernit itaque, & præcipit, Sacros Canones, & Concilia Generalia omnia, nec non alias Apostolicas sanctiones in favorem Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innovat, exactè ab omnibus observari debere. Propterea admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes & singulos, cujuscunque status, & dignitatis extiterint, ut quò largiùs bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eo Sanctiùs, quæ Ecclesiastici juris sunt, tamquam Dei præcipua, ejusque Patrocinio tecta, venerentur; nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliisque dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximèque Ministris ipsorum Principum, lædi patiantur, sed severè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertat: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, Religionem, Ecclesiarumque protectionem existant: imitantes anteriores optimos Religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ sua

§ 9

§ Hinc c. 17. Dist. cap. Quis dubitet c. 96. Dist. 1. Mach. 10. Pii IIdecernit venit 86. d c. Per. Dist. c. Sanct. 17. q. 4. Toto tit. de immu. Eccl. c. Quamquam; de cens, in 6. c. Felicis de pœnis eod. Conc. Ticinen. vers. Statuimus Concil. Aquisgran. c. 9.

Lat. sub Leon X. Sess. 6. & 10.

sua in primis a auctoritate ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulò Præstet, quo cultus Divinus devotè exerceri, & prælati, cœterique Clerici in residentiis, & officiis suis, quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi permanere valeant.

a Plurima circa Ecclesiarum immunitat. statuit Gregor. XIV. in Bulla. Cū aliàs e. Valentinianus. 63. Dist. c. Constătin. & c. ult. 16. Dist. b c fin. de rebus Eccl. non alien.

CAPUT XXI.

In omnibus salva Sedis Apostolicæ auctoritas maneat.

POstremò Sancta Synodus, omnia & singula, sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec Paulo III. ac Julio III. quàm sub Beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc b Sacro Concilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur.

Supra Sess. 7. de reform. de prim.

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

CUm ea omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commodè expediri non possunt; propterea juxta id quod in Generali Cõgregatione à Patribus statutum fuit, ea quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eandem Sessionem continuando, differuntur.

CON-

CONTINVATIO SESSIONIS.

DIE IV. DECEMBRIS.

Decretum de Inculgentiis.

CUM [a] potestas conferendi Indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit; atque hujusmodi potestate, Divinitùs sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: Sacrosancta Synodus Indulgentiarum usum, Christiano populo maximè salutarem, & Sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit; eosque anathemate damnat, qui, aut inutiles esse asserunt; vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant; in his tamen concedendis moderationem, [b] juxta veterem, & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur. Abusus verò, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correptos cupiens, præsenti decreto generaliter statuit, [a] pravos quæstus omnes pro his consequendis, unde plurima in Christiano populo abusuum causa

[a] *Matth. 16 Joan. c. Audiamus. & c. quodcumque ligaveris, 24 q. 1. c. ut constitue- veris, 50. Dist. cap. Adhuc Dist. 3. Toto tit. de pœnit. & remiss. extra, in Clem.*

[b] *Anc. per multa capita Nec cæsar. c. 3. Niceni 1. cap. 10. & 11. Carth. 4. cap. 75. Agathen. c. 60 Claromes.*

auxit,

sub Urbano II. c. 2. Lateran. 1. c. 11. Lugdun. 2. sub Gregorio X. Viennens. sub Clem. V. a *Cum ex eo de pœnit. & remiss.* b *Clem. Abusionibus de pœnit. & remiss. Confirmatur Const. Pii V. Etsi Dominici 1567.* a *Supra Sess. 21. de reform cap. 9.* b *c. Non decet. 12 Dist. Virgilius in Epist. ad*

fluxit, omninò abolendos esse. Cœteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreverentia, aut aliunde quomodocumque provenerunt, cum ob multiplices locorum, & Provinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant specialiter prohiberi; mandat omnibus o Episcopis, ut diligenter quisque hujusmodi abusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo Provinciali referat; ut aliorum quoque Episcoporum sententia cogniti statim ad Summum Romanum Pontificem deferantur: cujus auctoritate, & prudentia, quod Universali Ecclesiæ expediet, statuatur; ut ita Sanctarum indulgentiarum munus piè, Sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis.

INsuper hortatur Sancta Synodus, & per Sanctissimum Domini nostri atque Salvatoris adventum Pastores omnes obtestatur, ut tamquam boni milites illa omnia, quæ Sancta Romana Ecclesia, a omnium Ecclesiarum Mater, & Magistra, statuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in aliis OEcumenicis statuta sunt, quibuscumque fidelibus sedulò commendent; omniquè diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipuè sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia, vel etiam, quæ faciant ad pietatem augendam, ut dierum festorum debita, & Religiosa celebratio; admonentes po-

populos crebò, b obedire Præpositis suis; quos Eutherum qui audiant, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt, Deum ipsum ultorem sentient.

b Qui

De indice librorum, & Catechismo, Breviario, & Missali.

SAcrosancta Synodus in Secunda Sessione, sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV. celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit ut de variis censuris, ac libris, vel suspectis, vel perniciosis quid facto opus esset, considerarent; audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse; nec tamen, ob librorum varietatem, & multitudinem potsit distinctè, & commodè à Sancta Synodo ejudicari; præcipit, ut quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur: d ut ejus judicio atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de e Catechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & f de Missali, & Breviario fieri mandat.

in fin. Felix. I. in Epist. 3. can. Duodum. 3. quæst. 6. c. Quia 2 *sup. sess. 18. in pr.* d *Vide Regulas librorum prohib. in fra.* e *Suprà sess. 24. cap. 7. de reform.* f *Vide Const. Pii V. Super ni 1571. Clement. VIII.*

De loco Oratorum.

DEclarat Sancta Synodus, g ex loco assignato Oratoribus, tàm Ecclesiasticis, quàm Sæcularibus, in legendo, incedendo, aut quibuscumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse præjudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpu-

g *Supr. sess. 1. in fin.*

blic-

Cum ix Ecclesia 1602. Et Urbani Suprà Sess. 2. in fin.

licarum, ac Principum suorum jura, & prærogativas illæsas & salvas esse, in eodemque statu permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & observandis Decretis Concilii.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inveterata malitia, ut nihil eam clarum in fide nostra asserenda umquam fuerit, aut tam certò statutum, quod non, humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminaverint: ea propter Sancta Synodus id potissimum curavit, ut præcipuos hæreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret, veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definivit. Cumque tamdiu tot Episcopi, ex variis Christiani orbis provinciis evocati, sine magna gregis sibi commissi jactura, & universali periculo ab Ecclesiis abesse non possint; nec ulla spes restet, hæreticos, toties e fide etiam publica, quàm desiderarunt, invitatos, tandiu expectatos, hùc ampliùs adventuros; ideòque tamdem huic Sacro Consilio finem imponere necesse sit; superest nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam suam ita præstandam, ut quæ ab ea decreta sunt, ab hæreticis depravari, aut violari non permittant; sed ab his, & omnibus devotè recipiantur,

e Suprà in fi. Sess. 13. 15. & 18.

& Idem in fine quatuor primorũ Concil. Generał. Nican. Cõst. Ephes. & Chalced.

&

& g fideliter obſerventur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua incíderint, quæ declarationem, quod non ſe adſit, in credit, aut definitionem poſtulant, præter gat adalia remedia in hoc Concilio inſtituta, confidit verſus Sancta Synodus, Beatiſsimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel evocatis ex illis cilii Decpræſertim Provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii Generalis celebratione, ſi neceſſarium judicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei viſum fuerit, Provinciarum neceſsitatibus pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquillitate conſulatur.

g Ne quis juramẽto creta, veret Gregor. XIII. in Bulla Interdicas. 1584.

De recitandis Decretis Concilii ſub Paũlo III. & Julio III. in Seſsione.

a QUoniam diverſis temporibus, tàm ſub fel. rec. Paulo III. quàm Julio III. multa in hoc Sacro Concilio quoad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt; vult Sancta Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur.

a Suprà Seſſ. 5. 6. 7. 13. & 14.

Recita

Recitata ſunt.

De fine Concilii, & confirmatione petenda à Sanctiſſimo Domino noſtro.

ILluſtriſſimi Domini, Reverendiſſimique Patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei Omnipotentis huic Sacræ Œcumenicæ Synodo finis imponatur: & omnium, & ſingulorum quæ tam ſub felic. rec. Paulo III. & Julio III, quam ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IV Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, [b] confirmatio nomine Sanctæ hujus Synodi per Apoſtolicæ Sedis Legatos, & Præſidentes a Beatiſſimo Romano Pont. petatur?

Reſpondérunt, Placet.

Poſtmodum *Illuſtriſſimus, & Reverendiſſimus Cardinalis Moronus primus Legatus, & Præſidens, benedicens Sanctæ Synodo dixit*: Poſt gratias Deo actas, Reverendiſſimi Patres, ite in pace. *Qui reſponderunt*: Amen.

[b] *Juxta Gelaſ. Pap. ſupe. Conc. Chalced. & Pelagium PP. 2. in Epiſtol. decretali, & Marcel. in Epiſt. decretali ad Epiſt. Antioch. provinc. & Conc. Chalced. in fin. in Epiſt. Cõcilii ad Leonem Papam. Si Romanorum Laſt. 19.*

ACCLAMATIONES PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatissimo Pio Papæ & Domino Nostro, Sanctæ Universalis Ecclesiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria

RESPONSIO PATRUM.

DOmine Deus, Sanctissimum Patrem diutissimè Ecclesiæ tuæ conserva multos annos.

CARD.

Beatissimorum Summorum Pontificum animabus, Pauli III. & Julii III. quorum auctoritate hoc Sacrum Generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

RESP.

Immemoria in benedictione sit.

CARD.

CARD.

Caroli V. Imperatoris, & Sereniſsimorum Regum, qui hoc univerſale Concilium promoverunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

RESP.

Amen, Amen.

CARD.

Sereniſsimo Imperatori Ferdinando, ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebuſpub. & Principibus noſtris, multi anni.

RESP.

Pium, & Chriſtianum Imperatorem Domine conſerva: Imperator cœleſtis terrenos Reges, rectæ fidei conſervatores, cuſtodi.

CARD.

Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

RESP.

Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

CARD.

Reverendiſsimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

RESP.

RESP.

Magnas gratias, multos annos.

CARD.

Santiſsimis Epiſcopis vita, & felix ad Eccleſias ſuas reditus.

RESP.

Præconibus veritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui multos annos.

CARD.

Sacroſancta OEcumenica Tridentina Synodus ejus fidem confiteamur, ejus decreta ſemper ſervemus.

RESP.

Semper confiteamur, ſemper ſervemur.

CARD.

Omnes ita credimus: omnes id ipſum ſentimus: omnes conſentientes, & ampiectentes ſubſcribimus, Hæc eſt fides Beati Petri, & Apoſtolorum; hæc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum.

RESP.

Ita credimus; ita ſentimus; ita ſubſcribimus.

CARD.

His decretis inhærentes, digni reddamur miſericordiis, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis, Jeſu Chriſti Dei, intercedente ſimul inviolata Domina noſtra Sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

RESP.

Fiat, fiat. Amen, Amen.

CARD.

Anathema cunctis hæreticis.

RESP.

Anathema, anathema.

Poſt hæc mandatum fuit à Legatis, & Præſidentibus, ſub pœna excommunicationis, omnibus Patribus, ut, antequam diſcederent è Civitate Tridentina, ſubſcriberent manu propria decretis Concilii; aut ea per publicum inſtrumentum approbarent: qui omnes deinde ſubſcripſerunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiſcopi XXV. Epiſcopi CLXVIII. Abbates VII. Procuratores abſentium cum legitimo mandato XXXIX. Generales Ordinum VII.

LAUS DEO.

Con-

Concordat cum originali: in cujus fidem ſubſcripſimus.

EGo Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theſſinus, Sacri Concilii Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comenſis, ejuſdem Concilii Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinenſis Diœceſis, ejuſdem Concilii Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, Sancti Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie, die Mercurii, XXVI. Januarii. M. D. LXIV. Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri D. Pii, Divina providentia Papæ Quarti, anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto, apud S. Petrum, Reverendiſſimi DD. mei, Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reverſi à Sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſſimo Domino noſtro ut infrà.

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Cōcilii OEcumenici Tridentini, pridie Nonas Decembris præ-

præsentiri publicato, statutum fuit, ut per Sanctitatis vestræ,& Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos,& Præsidentes peteretur nomine dicti Concilii à Sanctitate Vestra confirmatio omnium, & singulorum, quæ tàm sub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quàm sub Sanctitate vestra in eo decreta, & definita sunt. Quapropter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & presidentes eramus, volentes exequi quod in dicto decreto statutum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii OEcumenici Tridentini, ut Sanctitas Vestra dignetur confirmare omnia,& singula,quæ tàm sub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quàm sub Sanctitate Vestra in eo decreta, & difinita sunt.

Quibus auditis, Sanctitas sua, viso, & lecto, tenore dicti decreti: & habitis votis Reverendissimorum DD. meorum Cardinalium, respondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilii OEcumenici Tridentini super ejus confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia,& singula, quæ in dicto Concilio tàm sub fel. rec. Paulo III. & Julio III. prædecessoribus nostris, quàm Pontificatus nostri tempore decreta, & definita sunt auctoritate Apostolica, etiam de Venerabilium Fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione prahabita, confirmamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inviolabiliter observari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen

Ita est.

A Cardinalis Farnesius, Vicecancell.

BUL-

BULLA S. D. N. PII.

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ QUARTI,

SUPER CONFIRMATIONE OECUMENICI Generalis Concilii Tridentini.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

BEnedictus Deus, & Pater Domini nostri Jesu Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: qui, respicere dignatus Ecclesiam suam Sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatam atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem, ei subvenit optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicios issimas hæreses exstirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiam Christiani populi procurandam, indictum jam pridem in Civitate Tridentina Œcumenicum, & Generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III. prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat; ab ejus autem successore Julio in eamdem urbem revocatum, post alias Sessiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus objectis, ne tum qui- 2. Cor.

quidem peragi potuerit : itaque diutiùs intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium ; cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium implcraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis solicitudo monebat, Divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuti pio studio charissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diutius, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque à a Patre luminum assiduè precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset, nostris convocata litteris, & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & OEcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum litterarum scientia, divinique, & humani juris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeò Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebu Sedi Apostolicæ proprie reservatis liberum ipsi Concilio arbitrium per litteras, ad Legatos nostros scriptas, ultrò permiserimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusos ; & emendandos mores, à Sacrosancta Synodo summa libertate diligentiaque tractata, & accuratè, ac maturè admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus

Jacob. 1.

per-

perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum cum planè à Domino effectum fuisse constiterit; *b* idque in nostris atque omnium oculis valdè mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerint; laudesque, & gratias Divinæ Majestati meritò persolvendas curavimus cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam, & propè certam attulerit, fore, ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis constitutionibusque perveniant. Cum autem ipsa Sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentiam antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, *c* confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica Sessione facto: Nos, ex Legatorum litteris prius, deinde post reditum eorum, ex iis quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, Sanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem Fratrum nostrorum consilio, & assensu, in Consistorio nostro secreto illa omnia: & singula auctoritate Apostolica hodiè confirmavimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac

b Psalm. 117.

c In fine ultimæ Sessionis.

ſervanda eſſe decrevimus; ſicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſervarique decernimus Mandamus autem in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub pœnis à Sacris Canonibus conſtitutis, aliiſque gravioribus, etiam privationis, arbitrio noſtro infligendis, univerſis, & ſingulis benerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſvis Eccleſiarum Prælatis, cujuſcumque ſtatus, gradus, Ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore profulgeant, ut eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, Civitatibus, & Diœceſibus, in judicio, & extra judicium diligenter obſervent, & à ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinet, inviolabiter faciant obſervari: contradictores quoslibet, & contumaces, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio. Ipſum verò chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cœteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti obteſtamur, ut, qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio, Divini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & Sacræ Synodi reverentia, ad ejuſdem Concilii exequenda, & obſervanda decreta, Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & favore ſuo adſint, neque adverſantes ſanæ, ac ſalutari Concilii doctrinæ opi-

nio-

niones à populis ditionis ſuæ recipi permittant; ſed eas pennitus interdicant. Ad vitandum præterea perverſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi unicuique liceret prout ei liberet, in decreta Concilii commentarios, & interpretationes ſuas edere; Apoſtolica auctoritate inhibemus omnibus, tàm Eccleſiaſticis perſonis, cujuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocumque honore, ac poteſtate præditis; Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis verò quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, ullumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere; aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore, ſtatuere. Si cui verò in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe eamque ob cauſam interpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit; *f* aſcendat ad locum quem Dominus elegit, ad ſedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cujus auctoritatem *g* etiam ipſa Sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, & controverſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque Sancta Synodus decrevit, reſervamus, parati, ſicut ea de nobis meritò confiſa eſt, omnium provinciarum neceſſitatibus ea ratione quæ commodior nobis vita fuerit, providere: Decernentes

f Deuter. 17.

g Cap. de recip. & obſerv. Decret. Conc.

mihi-

nihilominùs irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione ignorationis uti poſsit: Volumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, tunc, cum eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palàm, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur; ibique, ut legi, & omnibus innoteſcere poſsint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exéplis, in alma Urbe ad impreſsionem tradantur, quo commodiùs per Chriſtiani nominis Provincias, & Regna divulgari poſsint. Tranſſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo ac ſubſcriptione alicujus perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſervationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel eî auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo

simo quarto, septimo Kalend. Februarii Pontificatus nostri anno quinto.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus, Episcopus Ostien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cesius, Episcopus Portuen.
Ego Io. Card. Moronus, Episcopus Tusculan.
Ego A. Card. Farnesius, Vicecan. Episcopus Sab.
. . . . . .
. . . . . .
Ego R. Card. S. Angeli. Major Pœniten.
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
Ego Io. Cardinalis S. Vitalis.
Ego Io. Michael Card. Saracenus.
. . . . . .
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio, Cardinalis Pisarum.
Ego Io. Cardinalis Reumanus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aracœli.
Ego Ia. Card. Sabellus.
. . . . . .
. . . . . .
Ego B. Cardinalis Saviatus.
Ego Ph. Cardinalis Aburd.
Ego Lud. Cardinalis Simonetta.
. . . . . .
. . . . . .
Ego F. Card. Paciecus y de To.
Ego M. A. Cardinalis Amulius.
Ego Io. Franc. Card. de Gambara.

Ego

Ego Carolus Card. Borromeus.
Ego M. S. Card. Const.
Ego Alph. Card. Gesualdus.
Ego Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego Franciscus. Card. Gonzaga.

. . . . . .

Ego Gui. Asc. Diac. Cardinalis Cam.
Ego Vitellotius. Cardinalis Vitellius.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ant. Florevellus Lauellinus.
H. Cumyn.

BULLA S. D. N. PII. DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Super forma juramenti professionis fidei.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI

ad perpetuam rei memoriam.

INjunctum nobis Apostolicæ servitutis officium requirit, ut ea quæ Dominus omnipotens, ad providam Ecclesiæ suæ directionem, Sancti Patribus in nomine suo congregatis, divinitus inspirare dignatus est, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps Cathedralibus, & Superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum Dignitatibus, Canonicatibus, & aliis quibuscumque beneficii Ecclesiasticis, curam animarum habentibus provideri continget publicam orthodoxæ fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & jurare, teneantur: Non volentes, etiam per quoscumque quibus de Monasteriis, Conventibus, domibus, & aliis quibuscumque locis, Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum quocumque nomine, vel titulo pro-

Qui præterea ad fidei professionem teneãtur declarat Bul. Pii V. Sacrosancta.

providebitur, idem ſervari & ad hoc, ut unius ejuſdemq; fidei profeſsio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes, in hoc alicui minimè deſiderari, formam ipſam, præſentibus annotatam, publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius Concilii, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſervari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contravenientes latis, juxta hanc, & non aliam formam, profeſsionem prædictam ſolemniter fieri, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium diſtrictè præcipiendo mandamus hujuſmodi ſub tenore. *a* EGO N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccl. utitur, videlicet: Credo in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem Cœli, & terræ, viſibilium omnium, & invisibilium: & in unum Dominum Jeſum Chriſtum, Filium Dei Unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula, Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt: qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt; & reſurrexit tertia die ſecundùm Scripturas; & aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris; & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos; cujus regni non erit finis: & in Spiritum Sanctum Dominum, & vivi-

a c. Ego N. de iurejurand.

vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas; & unam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam juxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia; cujus est judicare de verò sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta novæ Legis à Jesu Christo, Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licèt non omnia singulis necessaria; scilicèt Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre: & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine Sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ Ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto: Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro vivis, & defunctis; atque in Sanctissimo Eucharistiæ

Sa-

Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & Divinitate Domini nostri Jesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis, in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quàm conversionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie; totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis juvari: Similiter, & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos, atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissimè assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertinendam: Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse; illarumque usum Christiano populo maximè salutarem esse, affirmo: Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco; Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apostolorum Principis, successori, ac Jesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac juro: Cœtera item omnia à Sacris Canonibus, & OEcumenicis Conciliis, ac præcipuè à Sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia, atque hæreses quæscumque ab Ecclesia damnatas, rejectas, & anathematizatas; ego pariter damno, reijcio, & anathematizo: Hanc veram

Ca-

Catholicam fidem, extra quàm nemo salvus esse potest, quàm in præsenti sponte profiteor, & veraciter eadem integram, & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè (Deo adjuvante) retinere, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum ego idem Ne ipontum deo, voveo, ac juro: Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Volumus autem quòd præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur. Et ut omnibus faciliùs pateant, in ejus Quinterno describantur, ac etiam imprimantur.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum: Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto. Idibus Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Fed. Cardinalis Cæsius.

Cæ. Glorierius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt suprascriptæ litteræ Romæ, in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, die verò Sabbati, nona mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Pii Papæ quarti, anno quarto.

A. Lomelinus custos.

BUL-

BULLA S. D. N. PII.

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ QUARTI.

Super declaratione temporis ad observanda Decreta Sacri Œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI.

ad perpetuam rei memoriam.

Sicut ad Sacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apostolicæ Sedis, & debet, & solet accedere: ita si qua super eis exorta sit dubitatio; ejusdem Sedis judicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras pervenit multos esse qui dubitent, ex quo tempore cæperint Decreta Sacri generalis Concilii Tridentini, ad reformationem, & jus positivum dumtaxat spectantia, eos ad quos pertinent, obligare, illa præsertim, quæ tempora certa præstituunt ad Provinciales Diœcesanasque Synodos celebrandas, ad Sacros Ordines suscipiendos, ad Religionem profitendam, ad Parochiales Ecclesias, aliaque beneficia Eccle-

siasti-

ſtaſtica, quæ ejuſdem Concilii Decretis retinen-
prohibitum ſit; reſignanda, & ad complures
hujuſmodi exequendas; ac alias omnes ad
prædictam reformationem, juſque poſitivum
tantùm ſpectantes, quæ obſervari, aut evitari
debeant. Nos itaque, ut omnis controverſia,
dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem,
prout rationi, juri, & æquitati convenire cen-
ſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius
Concilii Decreta etiam de venerabilium Fra-
trum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ
Cardinalium conſilio, & aſſenſu Conſiſtorii
noſtro ſecreto confirmata à nobis fuerunt ſub
finem menſis Januarii, & ab eo etiam tempore
apud hanc Sanctam Sedem obſervari cœperunt;
quia tamen non parum temporis in eis Romæ
diligenter emendatèq; imprimendis neceſſariò
conſumptum fuit, & jure etiam communi ſan-
citum eſt, ut Conſtitutiones novæ vim non niſi
poſt certum tempus obtineant; æquum nobis, &
juſtum viſum eſt, prædicta decreta omnia ad
dictam reformationem juſque poſitivum dum-
taxat ſpectantia, à Kalendis Maij proximè
præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſſe
eam diem excuſationem cujuſquam, quod ea
ignoraverit, admittendam; atque ita Apoſtolica
auctoritate declaramus, ac definimus, & ab om-
nibus judicari debere mandamus; atque ſtatui-
mus. Decernentes irritam, & inanem, ſi quid ſecùs
à quoquam quacumque dignitate, auctoritate,
& poteſtate prædito contigerit judicari. Non
obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus
Apoſtolicis, aliiſque in contrarium facientibus
quibuſcumque. Nulli ergo omninò hominum
licet,

liceat, hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, quinto decimo Kalendarum Auguſti, Pontificatus noſtri anno quinto.

Fed. Cardinalis Ceſius.

Ca. Glorierus.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno à Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Indictione ſeptima, die verò vigeſima menſis Julii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Pii, Divina providentia Papæ Quarti, anno quinto, retroſcriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Urbe, & Sancti Joannis Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ. Per nos Jacobum Carra, & Julium Parinum, prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MOTUS PROPRIUS

S. D. N. PII.

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ IV.

Per quem deputantur octo Reverendiss. Cardinales qui faciant observari reformationes ab ipso editas, necnon Decreta Sacri, Oecumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. Alias nos nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac sacræ Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarii nostri, ac ejus officii necnon Camerarii, & Cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, necnon Palatii Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Urbis nostræ, ac Romanæ Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes, edidimus: quæ tamen (ut intellexerimus) ab eorumdem officiorum, & Tribunalium præfectis, ac officialibus minùs diligenter observantur. Cum autem enixæ nostræ voluntatis sit

sit, ut illa, & pariter decreta Sacri Concilii Tridentini, in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omninò observentur: Nos propterea considerantes, parum esse, jura condere, nisi sint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officii nobis (meritis licèt imparibus) injuncti obligamur, salubriter, & utiliter providere, præfatasq; constitutionis, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hìc haberi volumus pro expressis, inviolabiter observari volentes: Venerabili fratri nostro Joanni Episcopo Tusculan. Morono, Io. Michaeli Sanctæ Anastasiæ Saraceno, ac Io. Baptistæ S. Clementis Cicadæ necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracœli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonettæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromæo Presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, a Cardenalibus committimus, & mandamus; quatenus ipsi, seu eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum constitutionum, & decretorum prædictorum constitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum, ac litterarum desuper confectarum, per quoscumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac Tribunalium prædictorum judices, & officiales, sub excomunicationis latæ sententiæ, ac privationis officiorum, & aliis eisdem Cardinalibus benè visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurendis pœnis, firmiter observari faciant, & cum effectu: nisi, tam in executione dictorum decretorum Concilii, quàm dictarum litterarum

a *Sixtus V. Justius Cõgregationis secretarius declaravit in Bul. quæ incipit* Immensa 1588.

b *Confirmatur Bul. Pii V. Cum* felicis 1566.

nostrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emer-
serit: quo casu ad nos referant, invocato etiã ad
hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, ac
eos qui literis, & decretis prædictis, & eorum-
dem Cardinalium mandatis non paruerint, ex
tunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum
officiis privatos, necnon ad illa, & alia Romanæ
curiæ officia in posterum obtinenda inhabiles,
ac ipsis ab eisdem officiis sic privatis, illa tam-
quam per privationem vacantia à Datario no-
stro vendi, & à quibuslibet personis idoneis pro
pretio convenienti emi, liberè, & licitè posse
auctoritate nostra curent, nuncient, decernant,
ac declarent, prout nos harum serie nunciamus,
decernimus, & declaramus. Non obstantibus
quibuslibet constitutionibus, & ordinationibus
Apostolicis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, nec-
non tribunalium prædictorum statutis, &c.
etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis
quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis, ac
dictis officialibus, & tribunalibus sub quibus-
cumque tenoribus, & formis, ac cum quibuslibet
clausulis, & decretis, etiam motu simili, &c. Et
aliàs quomodolibet concessis, &c. Quibus
omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice
latissimè derogamus, eaque adversus præmissa
nullatenùs suffragari volumus: cæterisque con-
trariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud S. Marcum, quarto Nonas
Augusti, anno quinto.

BULLA S. D. N. PIJ. DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Contra quoscumque Ecclesias, & beneficia Ecclesiastica, quæcumque in confidentiam retinentes, sive recipientes.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI.

ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutũ vigiles mentis oculos, non solùm in absentiũ extendere sed potissimum in præsentium, domesticorum fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos, aliquando reflectere, ac eos præsertim quos in Apostolicæ solicitudinis partem evocat Altissimus, ne dùm ab omni pactionis illicitæ contagione, verùm etiam ab ejus omnimoda suspicione vacuos, & immunes conservare decet; ut qui cæteros illustris officii sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa morum integritate præstare dignoscantur. Sanè licèt dudum

cum

cum certam simoniacæ pravitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Romanam Curiam, atque adeò in Sacrum Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis Fratribus nimia quadam facilitate, seu potiùs importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam hujusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ, seu amicitiæ colendæ viam è tanto saltem Collegio prorsùs eliminare cupientes, eosdem Fratres in Consistorio nostro secreto non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo, ne assuescerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque sic recepta dimitterent. Nihilominùs nuper ad aures nostras pervenit, eorum aliquos monitionis nostræ, imò potiùs suimet oblitus, ea, quæ custodienda receperant, beneficia nondùm tamen dimisisse. Et insuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ Clericos, Ecclesias, monasteria, dignitates, & alia beneficia hujusmodi in sui favorem resignata, cessa vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis per obitum, vel aliàs vacantibus à nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodum sibi provideri obtinuisse: illaque ac etiam alia aliter vacantia sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut aliàs dicta auctoritate concessa, quandoque in resignan-

tium, vel cedentium, seu etiam aliorum favore concessisse, vel aliàs dimisisse. Ac sic propterea pensiones annuas, ac fructus, reditus, & proventus Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujusmodi, in toto vel in parte etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, provisionem, præsentationem, aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum ad earumdem Ecclesiarum, monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios hujusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedrales, monasteria, ac alia diversa beneficia Ecclesiastica, sibi reservari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes fructus decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ aliorumque jurium dictæ Camaræ debitorum, solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut aliàs dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reservatorum, collationibus, ac interdum ut beneficia ipsa, tempore procedente in aliquorum tunc forsan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum, favorem cedantur, seu resignentur; vel ut personæ inhabiles, & incapaces hujusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu possis illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in animarum suarum periculum, & pernicioſum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorundem immo-

nitionibus noſtris parendo, incuriam & tam illorum, quàm ceterorum Prælatorum etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniventibus oculis diutiùs minimè diſsimulandam, ſed huic errori, ne radices alios agat, occurrendum eſſe cenſentes. Et quoniam hunc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes beneficia hujuſmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex iis indebitè vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quiſtantias, ac dotiones, remiſsiones percipi ſinendo graviter excesſerunt Cardinalium metam, potiùs ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſsiſſe facilè reputamus, idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac monaſteria, etiam conſiſtorialia, Prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, etiam majores, & principales, etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura ſæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per ejuſdem Romanæ Eccleſiæ, etiam Epiſcopos, Cardinales, & quoſcumque alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias, in hujuſmodi confidentiam jure prohibitam, cujuſvis perſonæ, ut præfertur, contemplatione

vel

vel intuitu, quovis modo, recepta illorum liberam collationem, & disposition nobis, & Sedi Apostolicæ, harum serie reservantes ipso jure à die receptionis eorumdem vacavisse, & vacare: ac fructum, & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eis, ut præmittitur, factas: ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi, cessasse, & cessare; ac extinctos esse. Et eosdem Cardinales, seu quosvis alios à prima die receptionis beneficiorum hujusmodi circa fructus, reditus, & proventus eorumdem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebite percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem devolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipso Cardinales, & alios, ad quorum manus quomolibet pervenerunt, & eorum hæredes ad integram illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere auctoritate Apostolica tenore præsentium, decernimus, & declaramus. Et insuper universis, & singulis tam ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, etiam Episcopis, quàm Prælatis, & Clericis, & aliis prædictis præsentibus, & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias, monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam in dicto jure patronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere

pere præsumant, Cardinalibus verò, & aliis Prælatis hujusmodi in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub majoris excommunicationis latæ sententiæ pœna per contra facientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtius inhibemus. Ac quascumque collationes, provisiones, præfectiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per Nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros, etiam motu proprio seu consistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorumdem præsentationem; & alias quomodolibet cum interventa confidentiæ hujusmodi, expresse sive occultè, ac de jure præsumptæ, & alias contra præmissa pro tempore factas annullas, & invalidas, nullíusque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, sed Ecclesias monasteria, dignitates, ac alia beneficia hujusmodi ipso jure vacare, ac nostræ, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Cameræ Apostolicæ applicatos, ut præferrur esse, & censeri. Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Judices, & commissarios etiam ipsius Ecclesiæ Romanæ Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præsumptiones,

&

& conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias cõsidentias hujusmodi in lucem erui, & probari non posse constet) procedendo, judicari, & definiri debere. Ac quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilii Generalis, de duabus dietis, ac aliis constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii præfati juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Et ne quispiam ullo unquam tempore præsentium ignorantiam prætendere possit: Volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ præsentes litteræ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe valuas, per aliquem ex Cursoribus nostris illarum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica de more publicentur; ac in ejusdem Cancellariæ quinterno, ac majorem partium, illas in judicio producere volentium commoditatem, describantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem

nem omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostol. ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, decimo septimo Kalend. Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Visa de Curia M. de Enisio

Ca. Glorierius.

H. Cusyn.

ANno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, indictione septima, die verò quarta mensis Decembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Pii, Divina providentia Papæ quarti anno quinto. Suprascripta litteræ Apostolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancell. Apostol. ac in Acie campi Floræ dictæsis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum litterarum copiis, affixis, ut moris est, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreuccium, præfati S. D. N. Papæ Cursores.

Hen. Clerici Magister Cursorum.

DECLARATIO, QUOD gratiæ de non residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii.

SAnctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Pius, Divina providentia Papa IV. ad cujus aures nuper pervenit nonnullos curata, vel alios Sacros Ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub pretextu quod litteris operam dare cupiebant post confirmationem Concil. Trident. per Sanctitatem suam factam, & publicatam secum, ut litterarum studio in loco, ubi illud vigeat generale, actu insistendo, ratione beneficiorum per eos obtentorum hujusmodi usque ad quinquennium, vel aliud tempus, tunc expressum dummodo infra primum illius annum subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoveri minimè teneantur, & tam iidem interim quàm alii, etiam ad eosdem ordines; vel eorum aliquem seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficiis per eo obtentis per Vicarios idoneos, per locorum ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum hujusmodi portione illis assignata, vel aliis deputandos in Divinis deserviendo, animarum curam illis im-

mis

minentibus exercendo, & alia incumben-
contra supportando, usque ad simili tempus
personaliter in eisdem beneficiis residere non
tenerentur, & nihilominus inter ea omnes &
ramdē beneficiorum fructus percipere possent
per ordinariam sanctitatis suæ signaturam, seut
pœnitentiariæ suæ officium dispensari, sibique
pariter indulgeri obtinuerunt, nullum in his
vel fraudi, vel circumventioni locum, præsertim
quoad absentes à Romana Curia, de quorum
qualitatibus facilis notitia haberi non potest,
quantum humana ratione provideri potest, re-
linquere volens. Concilii etiam Trid. decretis
inhærendo; hujusmodi dispensationes, & in-
dulta hactenus concessa, ac tàm ipsius Pœni-
tentiariæ; quàm Apostolicas, & alias desuper
confectas, & confiendas litteras, processusque
habitos, & habendos per easdem dictis absenti-
bus nullatenus suffragari nisi singulorum Ordi-
nariorum locorum, in quibus singula benefícia
hujusmodi consistunt, consensus gratias præ-
standus ad id accedat, Apostolica autoritate de-
claravit, decernens irritum, &c.

Placet publicetur, & describatur. I.

Lecta, & publicata fuit supra scripta Regu-
la Romæ in Chancellaria Apostolica anno In-
carnationis Dominicæ millesimo quingentesimo
sexagesimo quarto, die verò Veneris, vigesima
quarta mensis Novembr. Pontificatus Præfati
S. D. N. Papæ anno quinto.

Al Lomellinus Custos.

BULLA S. D. N. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI.

Super residentia Prælatorum Parochialium, & aliorum Curam animarum habentium, & residere debitum.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI.

ad perpetuam rei memoriam.

IN Suprema Militantis Ecclesiæ specula, meritis licet insufficientibus, Divina dispositione constituti, cunctos non solũ vigilantiæ nostræ commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostræ mentis acie colluſtrantes studium efficax, operamque sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere: utquemadmodum operosum Sacri Concilii Tridentini progressum fœlicemque exitum, Domino cooperante, præstitimus, ita sanctissima illius decreta ipsorum præsertim qui in Apostolicæ solicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia non tepide neq; dissimulanter exequamur. Sanè licèt in Concilio præfato

sa-

saluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & singuli venerabiles fratres nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alii beneficiati, apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur: nonnulli tamen, quod non sine animi nostri mœrore referimus, adeò sui, gregumque, quos olim deperditos Salvator noster proprio Sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum oblitisunt: ut etiam nunc in alma Urbe, vel alibi commorantes, & Sacrosancta spiritualis matrimonii inter eos suasque Ecclesias solemniter contracti, jura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prædictas Ecclesias quomodocumque sibi concessas invisere, & apud illas, ut probos, & providos patres familias decet, residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac pernicioſum exẽplum, & scandalum plurimorũ. Nos hanc illorum contumaciam alicujus etiam temporalis pœnæ metu fragendam, seu convincendam esse cententes, motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, præfatis, ac aliis quibuscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus prædictas Ecclesias incommendam, vel administrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti super residentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, personalem in suis Ecclesiis residentiam facere tenentur, in vir-

virtute ſanctæ obedientiæ, ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas etiam ſub privationis eorum à regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri arbitrio imponendis, pœnis diſtrictè præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem ſuis Eccleſiis juxta formam, tenorem dicti Concilii perſonaliter reſideant. Et nihilominus ſi quos mandato noſtro hujuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quàm ceteri in ſuis Eccleſis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, immobilia, etiam in Urbe, vel ejus diſtrictu exiſtentia, & ſe moventia, res, & bona, jura, & actiones cujuſcumque qualitatis, quantitatis & valoris, ac ubicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiep. Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcirque beneficiatos cum animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, & Diœceſes, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta decretum, & formam Concilii hujuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum ac quorumcumque Monaſteriorum, prioratuum, præpoſituraturum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum

cu-

cura, & sine cura, sæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuū, redditum, & proventuum Ecclesiasticorum. Necnon pensionum annuarum, sibi super similibus fructibus, redditibus, & proventibus reservatarum, & assignatarum occasione quæsita etiamsi facultatem specialem de illis, aut eorum parte retinendi, & aliis libere disponendi à nobis, & quibuslibet aliis Romanis Pontificibus prædecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quod facultates hujusmodi revocare nequeant, aliisque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum desuper confectarum de rebus, & bonis hujusmodi jam disposuerunt, tamquam spolia ad Cameram Apostolicam legitime pertineant, licetque dilectis filiis moderno, & pro tempore existenti Commissario nostro generali, & suis dictæque Cameræ deputatis in eventum decessus hujusmodi inventarium super rebus, & bonis præfatis conficere, illaque prout de reliquis Clericorum spoliis fieri solet, ad dilecti filii nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Thesauri magnus redigere dictæque Cameræ applicare: cujusvis licentia desuper minime requisita. Ac facultates, & desuper confectas litteras prædictas, etiam motu, & scientia similibusque etiam in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam nobis, & Ecclesiæ Romanæ dictæque Sedi impensorum, quomodolibet concessas, etiam iteratis vicibus approbatas illarum omnium tenores præsentibus pro sufficienter ex. pressis, ad verbum inserti habentes in eventum obitus, hujusmodi cum-

etiamsi in Urbe, aut ejus districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, ut præfertur, contingerit, ex nunc prout ex tunc, & è contra in dictæ contumaciæ pœnam ejusdem potestatis plenitudine, & tenore revocamus, cassamus, & annullamus. Ac tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita factaque testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem servitiorum nulla, & invalida, nulliusque roboris vel momenti fore, neque quidquam contra præsentium tenorem suffragari. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam S. R. E. Cardinales in quavis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicare, & definiri debere. Ac quidquid secus à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ordinationibus, reservationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum etiam in suis Ecclesiis, aut Diœcesibus residentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Ecclesias in Urbis districtu, ibique residentes, & decedentes, spolia Cameræ Apostolicæ applicata hactenus emanatis nullatenus præjudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus; sed ea in suo robore, ut anteà manere volumus præterquam, quo ad eos qui in suis Ecclesiis, juxta formam prædicti Concilii resederint, & specia-

lem

lem licentiam teſtandi habuerint : hac enim tantum ſalvam eis eſſe volumus. Ita ut generalis licentia teſtandi eis, quamquam reſidentibus minimè ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueri ſe poſsint. Ceterum, ut præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio revocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſentesque litteræ ad eorum quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſsit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, & mandamus; quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Chancellariæ noſtræ valvis, ac Aſie Campi Floræ, per aliquem ex curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Non obſtantibus præmiſsis ac in favorem Curialium per felicis recordationis Sixtum IV. Leonem X. Julium III. & quoſcumque alios Romanos Pontifices Præceſſores noſtros, ac etiam per Nos editis, & approbatis. Necnon aliis litteris, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis: Ceterisque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandati, ſtatuti, ordinationis revocationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit: indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno

anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, septimo Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Ca. Glorierius.

Visa de Curia M. de Enciſco.

H Cumyn.

ANno à Nativitate Dominica millesimo quingentesimo sexagesimo quarto, indictione septima, die vero quarta mensis Decembris Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Pii Divina providentia Papæ quarti anno quinto, retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixa, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ad valuas Chancellariæ Apostol. ac in Acie campi-Floræ, dimissis ibidem in prætactis locis præsentium retroscriptarum litterarum copiis, affixis, ut est moris, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, præfati S. D. N. Papæ Cursores.

An. Clesii Magister Cursorum.

MOTUS PROPRIUS

S. D. N. PII.

PAPÆ IV.

Super executione Concilii, & litterarum ejusdem Sanctiſ. contra Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſidentes in eorum Eccleſiis.

PIUS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. Cum tàm per ſacroſanctum, Oecumenicum Concilium Tridentinũ, quàm etiam per noſtras litteras, ſive Bullas etiam de ſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, ſeptimo Kalend. Decembris Pontificatus noſtri anno quinto. Mandatũ ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & aliis quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre, verbique Divini Prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignater numera paſtoralia, & eis diligenter in-

incumbere, & aſsiſtere, aliaque facere, , quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris litteris ſive Bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & adimpleri, poſſunt, cū gregibus ſuis non invigilant, neq; aſsiſtunt, ſed mercenariorum more oves ſuas deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alii in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, juxta Divina præcepta, & prædicti Oecumenici Concilii, ac prædictarum noſtrarum litterarum, ſeu Bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum reſpectivè Eccleſias, Diœceſes, ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur, ad effectum in eis perſonalem reſidentiam facientem ſeſe contuliſſe, ac omnia, & ſingula in eiſdem præceptis, Concilio, & litteris, ſive Bullis reſpectivè contenta adimpleviſſe, & obſervaſſe. Attamen (ſicut accepimus) multi, & multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque ſuarum propriæ ſalutis immemores in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcopalibus reſpectivè conſtituti, præmiſſa facere, & adimplere hactenus minimè curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in grave animarum, ſuarum, gregumque ſibi commiſſarum periculum, & ovium ſuarum perniciosum exemplum, & ſcandalum, ſententias, cenſuras, & pœnas, propterea ſibi inflictas temerè, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non ſint conniventibus oculis, aut impunè

præ-

prætermittenda, sed graviter, ut ceteris transeant in exemplum, cum jam per tot menses inobedientes fuerint, censuras præfatas sustinendas; motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostræ plenitudine, Dilecto filio nostro Alexandro Riario, Cameræ Apostolicæ generali Auditoris, cui aliàs etiam, seu prædecessori suo vivæ vocis oraculo commisimus, ut dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas Ecclesiasticas, animarum curam habentes non residentes pœnas præfatas in dicto Concilio, & litteris, sive Bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque graviora procedere, vivæ vocis oraculo commisimus: tamen quia nonulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas præfatas in vim commissionis nostræ hujusmodi sibi factæ tunc decreverat, & relaxaverat, ne in posterum de illis jurisdictione dubitari cõtingat, denuò eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercendi auctoritate nostra committimus, & mandamus, quatenus statim tàm contra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscumque Prælatos, tàm in urbe, quàm alibi, & ubique locorum existentes, & in propriis Diœcesibus, non residentes constituto, sibi quantum sufficere videbitur, summariè simpliciter, & de plano sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria usque ad sententiam exclusivè procedat, & deinde nobis referat, ut nos in Consistorio nostro secreto fratrum nostrorum Consilio, ut moris est, ad sententiam privationis, & de-

depositionis Prælatorum inobedientium hujusmodi procedere valeamus: prout procedere intendimus. Quo verò ad alios curam animarum habentes, usque ad sententiam inclusive procedat, & exequatur, juxta formam, & tenorem dicti Concilii, & litterarum nostrarum prædictarum cum eisdem facultatibus, ut supra, ac alia faciat, & exequatur prout in dictis litteris, sive Bullis continetur, cum potestate citandi; inhibendi, excomunicandi, suspendendi à Divinis, declarandi, interdicendit aggravandi, reagravandi, carcerandis, & brachium sæculare decernendi, relaxandi, & exequendi aliaque faciendi necessaria quomodolibet, & opportuna, contrariis quibuscumque non obstantibus, & quod præsentis nostris Motus proprii solà signatura sufficiat ac ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria, & aliis quibuscumque, quibus omnibus expresse derogamus, non obstantibus.

Placet Motu proprio.

Præsentatur Amerix, Regens.

BULLA S. D. N. PII.

PAPÆ QUARTI.

REVOCATORIA PRIVILEGIORUM, exemptionum, immunitatum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionalium, Maris Magni, & aliarum quarum cumque similium gratiarum, quibuscumque locis, & personis concessarum; in his, in quibus, statutis, & decretis Sacri Concilii Tridentini contrariantur.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

ad perpetuam rei memoriam.

Gregor. XIII. privilegia Regularibus concessa à Pio V. redu-cuntur ad terminos Concilii per Bullam. 1563.

INV Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, Divina dispositione constituti, nihil neque universali Ecclesiæ, curæ, & solicitudini nostræ commissæ, salubrius, neque Injuncto nobis Apostolicæ servitutis officio decentius præstare possumus, quã quod providentiæ nostro ministerio Œcumenicum Concilium Tridentinum sicut nostris potissimum auspiciis, summaque Sanctorum Patrũ concordia, per Dei misericordiam feliciter absolutum fuit: ita, per universos, qui Christianæ pietate censetur, Intenta, ubique susciptatur; & remotis quibuslibet obsta-

obſtaculis, ab omnibus æqualites obſervetur. Cum itaque in eodem Concilio quàm plurimas ſalubria, & ad univerſalem morum reformationem valde utilia, decreta atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente ſunt edita quibus multa atque diverſa privilegia, exemptiones immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ indulta, & ut vocant, confeſsionalia, & Mare Magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis, tàm Cathedralibus; etiam Metropolitanis, quam Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantium domibus; & Ordinibus: necnon Sanctiſpiritus in ſaxia, Sancti Joannis Lateranenſis, ac Incurabilium de Urbe, Sancti Antonii Viennen. & Sancti Bernardi Juren. aliiſque Hoſpitalib. Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tàm ſæcularibus, quàm Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus; & tam Principis Apoſtolorum de Urbe quàm aliis fabricis, Sanctæ Crucianæ, aliiſque piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis Abbatibus; Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tàm ſæcularibus, quàm diverſorum Ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cujuſcumque dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, & Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis. Nec non aliquibus notariis, & etiam delatere Legatis; atque Nuntiis, tàm perpetuo, quàm ad tempus, per plures Romanos Pontifices præ-

prædeceſſores noſtros ; ac nos , & Sedem Apoſtolicam ; ejuſque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine , ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum , & aliorum Principum contemplatione , & intuitu , etiam de fratrum conſilio , diverſimode , variiſque temporibus, in genere , vel ſpecie, ex quavis etiam honeſta cauſa conceſſa , & etiam plures confirmata , & innovata fuerunt , in plerilque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi eſt tàm ſancta , & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, ut par eſt effectus ubique conſequi, & ab omnibus obedienter obſervari , privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum , conſervatoriarum, indultorum , Confeſſionalium, Maris Magni , & aliarum gratiarum prædictarum , ac quarumcumque Apoſtolicarum , & aliarum litterarum deſuper confectarum , proceſſuumque , decretorum, & aliorum inde ſecutorum , tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur , præſentibus pro ſufficienter expreſsis , & plenè inſertis habentes. Motus propio , & ex certa ſcientia , ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine , quod eadem omnia, & ſingula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates , diſpenſationes , Confeſsionalia , Mare Magnum , & aliæ gratiæ in his omnibus, & ſingulis, in quibus illa ſtaturis , & decretis Concilii hujuſmodi contrariantur , ipso jure revocata, ceſſata , & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos atque limites reducta ſint , & eſſe cenſeantur , nec quidquam adverſus ipſa decreta , & ſtatuta , quo-

mi-

minus ubiques & apud omnes obſervetur, in aliquo ſuffragari poſſe; ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi numquam emanaſſent auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & ſingula, quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſervatoriarum, Indultorum, & confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in his, in quibus dicti Concilii decretis adverſantur, nulla, invalida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tâm in foro (quod ajunt) fori, quâm conſcientiæ, ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus à quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſsis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis: Ceteriſq; contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, decreti, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB.

Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, tertiodecimo Kalend. Martii, Pontificatus nostri anno sexto.

Cæs. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn.

ANno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quinto, indictione sexta, die verò vigesima quarta mensis Februarii Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Pii Divina providentia Papæ IV. anno sexto, retroscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ, & valvis Chancellariæ Apostolicæ, per nos Nicolaum de Matthæis, Camillum Cherubinum S. D. N. Papæ Cursores.

Philibertus Phapius, Magister Cursorum.

ORATIO
HABITA IN SESSIONE NONA ET ULTIMA SACRI CONCILII TRIDENTINI.

Celebrata duobus continuis diebus iii. & iv. Decemb. M. D. LXIII. Pio IV. Pont. Max.

A. R. P. D. Hieronymo Ragasano Veneto, Episcopo Nazianzeno, & coadjutore Famagustano.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ, & ad piè credendum, & ad benè vivendum pertinent.

AUdite hæc omnes gentes, auribus percipite omnes qui habitatis orbem! Tridentinum Concilium jam diu cœptum, aliquando intermissum, distractum variè, atque divulsum, nunc demum, singulari Dei Omnipotentis beneficio, summa atq; incredibili omnium ordinum, ac nationũ voluntate connectitur, atq; perficitur. Dies hæc

qui-

quidem feliciſsima Chriſtiano populo illuxit; in qua Templum Domini diſturbatum frequenter, ac diſsipatum, reficitur, & abſolvitur: & navis hæc una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, ac fluctibus tuta in portu collocatur: quam utinam cõſcendere nobiſcum ii voluiſſent, quorum in primis gratia hæc ipſa navigatio inſtituta fuit: atque ædificii hujus conſtruendi participes exiſterent, qui in hoc nobis negotiũ exhibuerunt; majoris nunc profectò lætitiæ cauſam haberemus. Sed noſtra id certè culpa non accidit.

Nos urbem hanc in Germaniæ faucibus, id eſt, in domus illorum ferè limine poſitam elegimus: nos cuſtodiam nullam nobis, ne ſuſpicionem illis aliquã minùs liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis conceſsimus, quam ſibi ipſi compoſuerunt: nos hic illos perdiù expectavimus; neque hortari, aç rogare unquam deſtitimus, ut ad veritatis lucem cognoſcendam accederent. Verùm illis etiam abſentibus ſatis, ut puto, à nobis conſultum eſt. Etenim cũ duo eſſent in quibus ægris atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei Catholicæ, ac verè Evangelicæ, illis in rebus quæ in dubium ab ipſis vocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata, & confirmata diſſeris omnibus ac diſsipatis errorum tenebris doctrina: alterum diſciplinæ Eccleſiaſticæ; cujus potiſsimùm depravatione illi ſe à nobis defeciſſe affirmant, reſtitutio; utrumq; quantum in nobis fuit pro temporum horum ratione, cumulatè præſtitimus.

Principio enim Sancta hæc Synodus (sacra, ex laudabili majorum nostrorū consuetudine, suæ fidei professione) ut quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimoniis, atque præsidiis in dogmatibus sanciendis nitendū esset, ostenderet, veteris ac novi Testamēti libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiēdi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, piè, & prudenter enumeravit; ac ne de verbis quidem ulla ex variis versionibus oriri posset difficultas, certam ac definitam de Græcis, & Hebræis translationem approbavit. Hinc omnium hæresum caput atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De justificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definivit, quibus, & pernicioſissimis eo in genere opinionibus occurreretur; & rectè sentiendi ratio miro quodā ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei Spiritum facilè agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè universæ jugulātur, & quasi caligo Sole discutiuntur, ac dispelluntur: eaque claritas, isque splendor veritatis apparet, ut tantum lumen quin videat, dissimulare jam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem Divinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio: primum simul de omnibus, post de unoquoque separatim. Hic verò quis non videt, quàm distinctè, explicatè, abundanter, illuminatè, & (quod caput est)

vere

vere tota cœlestium horum mysteriorum ratio continuatur? Quis in tàm magna multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest ullomodo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum, aut occasionem inveniet? Quis denique de Sacramentorum horum vi atque virtute dubitare in posterum poterit; cum gratiam illam, quæ illis ipsis quibusdam quasi stillicidis in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis adfuisse tam copiosè perspiciatur? Accesserunt ad hæc de Sacrosancto Missæ Sacrificio, & Communione sub utraque specie, & parvulorum, decreta: quibus quidem nihil sanctius, nihil utilius, ut de cœlo lapsa, non ab hominibus composita videantur. Adjungatur his hòdie certi de Indulgentiis, de Purgatorio, de Sanctorum Veneratione, Invocatione, Imaginibus, & Reliquiis doctrina, qua non solùm hæreticorum fraudibus, & calumniis obsistetur; sed piorum etiam Catholicorum conscientiis, planè satisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus; quæ dogmata apellantur, faustè, ac feliciter erunt peracta: neque aliud quidquam præterea eo in genere à nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibusdam administrandis cum nonnulla essent quæ non ritè omnino ac rectè servarentur, accuratissimè Patres amplissimi, curastis, ut purè illa, & castè, atque ex more, institutoque majorum tractarentur. Ita omnem superstitionem, omnem quæstum, omnem (ut dicunt) irreverentiam à Divina Missarum celebratione abstulistis; vagis, ignotis, & cri-

criminosis Sacerdotibus Sanctum hoc offerre Sacrificium interdixistis, rei hujus Sacratissimæ usum à privatis domibus, & profanis in Sacra, & Religiosa loca revocastis: molliores cantus, & Symphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes à Templo Domini summovistis. Ita Ecclesiastico unicuiq; gradui leges illæ à vobis præscriptæ sunt, ut tradito illis Divinitùs Ordine abutendi, nullus utique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quæ ansam quasi quamdam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, removistis, facilem veniæ consequendæ viam minùs legitimè cõnubii fœdus ineuntibus intercluststis. Quid de furtivis tenebricosisque matrimoniis commemorem? Equidem ita sentio, si alia nulla causa convocandi Concilium fuisset (quæ multæ, & maximè fuerunt) propter unam hanc id omninò fuisse faciendum. Nam cum res hæc ad omnes spectet, neque ullus in orbe terrarum universo angulus reperiatur, quem labes hæc non invaserit; curandum meritò fuisset, ut cõmuni huic malo communi etiam consilio provideretur. Innumerabilium, Patres Sanctissimi, & gravissimorum delictorum, ac scelerum occasio, prudentissima ista vestra, ac propè Divina sanctione penitùs ablata est, & Christianæ Reipub. gubernationi sapientissimè consultum. Accedet ad hæc utilis in primis, ac necessaria multorum in Purgatorii, Sanctorum Venerationis, Invocationis, Imaginum, & Reliquiarum, atq; etiam Indulgentiarum ratione abusuum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atq; turpare mirum in modũ videbantur.

Al-

Altera verò pars, in qua de labenti ac propè cadenti Ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum, diligentissimè etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, non ambitione præstent; cuiq; populi commodis, non suis inserviant; & prosint potiùs quàm præsint Enunciabitur, atque explanabitut frequentiùs, & studiosiùs verbum Domini ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus, & invigilabunt Episcopi, cœterique, quibus animarum cura commissa est; neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impurè, & flagitiosè vivendum, aut ad malè, & perniciosè docèdum privilegia, nullum sine pœna crimen, nulla sine præmio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium Sacerdotum multitudini optimè provisum est: certè unusquisque Ecclesiæ, statutoque operi, unde ali possit, adscribetur.

Avaritia, quo nullum vitium est tertius, præsertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, ut par est, conferentur. Ex una Ecclesia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio postulabit, constituetur. Eleemosynarum quæstores (ut appellant) qui sua, non quæ Jesu Christi, quærent, magnum nostræ Religioni damnum, magnam infamiam afferebant, ex omni hominum memoria (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitus evellentur. Hinc nostra præsens calamitas sumpsit exordium, hinc serpere infinitum malum manareq; in dies latiùs non desi-

deſiſtebat: neque occurri illi adhoc multorum Conciliorum cautionibus,ac proviſionibus potuit. Quamobrem quis non niſi ſapientiſsimè factum dixerit,ut membrum hoc,in quo ſanãdo diu , ac multum fruſtra laboratum eſt , ne reliquo corpori noceret excideretur.

Porrò Deo cultus tribuetur purius,& accuratius, atq; ita qui fuerunt vaſa Domini,mundabuntur,ut ad ſui imitationem alios trahant. In quo præclarè illud fuit excogitantum, ut, qui ſacris eſſent initiandi,iis moribus atque litteris in unaquaq; Eccleſia à prima ætate inſtituerentur, ut quoddam quaſi virtutum omniũ ſeminarium illud exiſteret. Jam verò provincialibus Synodis reſtitutis, Viſitationibus ad populorũ utilitatem,non ad querelam , & ſumptum renovatis: Tradita Paſtoribus regendi ſuos , atque paſcendi commodius facultate: Pœnitẽtia publica in uſum renovata : Hoſpitalitate tùm Eccleſiaſticis hominibus , tùm piis locis indicta: In Curiatis Sacerdotiis conferendis memorabili,ac pœne cœleſti ratione conſtituta , Beneficiorum(ut ajunt)pluralitate ſublata: Hereditaria ſanctuarii Dei , poſſeſsione prohibita: Modo excommunicationibus impoſito,ac terminato : Primis judiciis in locis , ubi lites oriuntur,aſsignates: Singularibus certaminibus interdictis: Omnium hominum ac Sacrorum in primis luxuriæ cupiditati, atque licentiæ freno quaſi quodam quod executi non facilè poſsit, injecto : Regibus , ac Principibus ſui muneris diligenter admonitis,aliiſque rebus hujuſmodi prudentiſsimè ſanctis , quis non videt veſtras vos , PP. optimi , hac etiam in re partes

cumu-

cumulatissimè executos? Actum sæpè est in superioribus Conciliis de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis; sed nescio, an umquam diligentius, atque distinctius. Hic Præsertim hoc biennio, ex omnium populorũ, ac nationum in quibus Catholicæ Religionis veritas agnoscitur, non solum Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos; si usum, peritissimos; si ingenia, perspicacissimos; si pietatem, religiosissimos. Numerus hic quoq; fuit, ut, si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere: nihil dissimulatum est, nostrorum adversatiorum argumenta, & rationes ita tractatæ, ut eorum tum causa, non nostra, agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum discussa: summa sæpè contentione certatum, eo scilicet consilio, ut, quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus veritatis vires, ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes, discordia potuit exitere?

Quæ cum ita sint, licèt optandum (ut initio dicebam) summopere fuisset, ut una cum illis hæc agerentur quorum potissimũ causa tracta-ta sunt: absentium tamen etiam incolumitati, atque saluti ita provisum est, ut alia ratione provideri, si adfuissent non potuisse videatur. Legant illi quæ de fide nostra statuimus, ut Christianum hominem decet humiliter, & si lumen eis aliquod fulserit, ne faciem avertant:

& ſi vocem Domini audierint, corda ſua non obdurent. Ac ſi ad communem matris Eccleſiæ complexum, unde ſe illi diſtraxerunt, redire voluerint, clementiam ſibi omnem ac miſericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipuè illa ratio eſt, P. A. diſſentientes à nobis animos conciliandi; conſentientes in fide atque officio retinendi: ſi quæ hoc in loco verbis ſancivimus, re ipſa in noſtris Eccleſiis præſtemus. Leges etſi optimæ ſunt, muta tamen res eſt. Quid Hebræo populo Dei ipſius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedæmoniis; Solonis Athenienſibus, ad libertatem retinendam, quam ob cauſam erant conſcriptæ, utilitatis attulere? Sed cur externa, atq; antiqua nimis commemoro? Quæ ad benè beatèque vivendum inſtituta, atque præcepta ex unius Chriſti Domini noſtri vita atque doctrina deſiderare, aut poſſumus, aut debemus? Quid item fuit à majoribus noſtris omiſſum quod cum ad rectè ſentiendum, tum ad præclarè agendum pertineret? Medicamentum quidē ſalutare compoſitum ac paratum jamdiu habemus: verùm, ſi morbum debet expellere, ſumendum eſt, ac per venas in omne corpus diffundendū. Póculo hoc ſalutis nos primùm inebriemur, chariſſimi, & vivæ, atque loquentes leges ſimus, & norma quaſi quædam, ac regula, ad quam aliorum actiones, & ſtudia dirigantur: atque ita ſibi unuſquiſq; perſuadeat, nihil è Chriſtianæ Reip. commodo, ac dignitate ſucceſſurum, niſi quantum in ſe ſit, ſtudio è præſtiterit.

Id curandū nobis cum antea fuit, tum multo erit in poſterum accuratius. Etenim, ſi Magiſtri

istri nostri ac Salvatoris exemplo facere priùs
debebamus, quam docere: post quam docui-
mus, quin faciamus quæ esse poterit excusatio?
Quis ferre nos de puti poterit, si, cum non fu-
randum esse demonstraverimus, ipsi furemur?
si cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos
à Sancto Concilio innocentes atque integros
ab integritatis præceptis, & innocentia, firmos
in fide atque constantes à fidei nostræ firmata
doctrina discedere minime convenit. Ac tales
quidem expectant nos populi nostri, qui no-
strum jamdiu reditum sustiẽntes, ea se
ipsi ratione consolabantur, fore, ut hanc
temporis usuram majori præsentes studio sarci-
remus. Sed fiet id à vobis, ut spero, Patres
Sanctissimi, diligenter: & quemadmodum hoc
in loco feciſtis, ita etiam domi satis Deo atque
hominibus facietis. Nunc (quod hujus tempo-
est) Deo primum ipsi maximo atque immorta-
li maximas atque immortales gratias, & aga-
mus, & habeamus: qui non secundùm peccata
quæ fecimus nos, neque secundùm iniquitates
nostras retribuit nobis; sed diem hunc lætis-
simum, quem videre multi concupiverunt, no-
bis, non solùm videndum, sed etiam celebran-
dum, incredibili cum totius Christiani populi
assensu, atque approbatione, sua magna bonita-
te concesit. PIO deinde IV. Summo nostro
atque optimo Pontifici gratiæ perpetuæ ac
singulares habendæ sunt: qui cum primàm
Beati Petri sedem adscendit, tanto Synodum
hanc instaurandi desiderio exarsit, ut in eo suas
omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuntios
statim viros probatissimos ad indicendum illis

na-

nationibus atque Provinciis Concilium misit, pro quorum in primis salute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obsecrarunt, obtestati sunt: tuta omnia, atque amica promiserunt: atque id etiam egerunt, ut in Angliam trajicerent: Legatos postmodum pietate ac doctrina præstantissimos, cum interesse illi Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non posset, huc misit: ex quibus duos (quorum memoria in benedictione est) statuta die, tametsi nulli fere Episcopi convenissent, hic esse voluit. Hi, atque additus eis paulò post tertius novem menses, atque eo amplius, justum ad Synodum instituendam Episcoporum numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt: cum interea nihil aliud Pontifex ipse, aut ageret, aut meditaretur, quàm ut Patres quàm plurimi, quàm optimi, & quàm primum hùc accederent, & Christiani nominis Reges omnes, ac Principes suos hùc oratores mitterent: ut communi omnium voto atque consilio, communis hæc causa gravissima omnium atque maxima tractaretur. Quid verò postea ex omni cura, solicitudine, sumptibus prætermisit, quod ad Concilii hujus amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O singularem Pastoris, ac Patris nostri pietatem, atque prudentiam! O summam etiam ejusdem felicitatem, cujus auctoritate atque auspiciis jactatum hoc diu, & agitarum Concilium constitit, & coquievit! Te Paulum III. te Julium, mortuos appello: quamdiu, quantoque studio videre quod nos videmus exoptastis! Quod in eam-

rem

rem sumptus, quos labores insumpsistis: Quam obrem verè tibi atque ex animo, PIE Sanctiss. ac Beatiss. gratulamur, quod tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum Divinæ in te benevolentiæ argumentum est) Dominus reservavit: quem nos precibus omnibus ac votis supplices oramus, ut tebis omnibus ac votis supplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Ecclesiæ suæ Sanctæ commodo, atque ornamento, & quàm citissimè reddat, & quam diutissimè conservet. Serenissimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentissimorum Cæsarum, qui propagandæ Christianæ Religionis miro quodam desiderio flagrarunt, animum, ut locum, referens, urbem hanc ac omni periculo liberam conservavit, & nos ut tutam tranquillamque pacem traheremus, sua vigilantia perfecit: magnamque nostris animis securitatem, assidua trium suorum Legatorum summorum virorum præsentiam, ac propere pignore attulit, Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate solicitus marificè fuit.

Ille à se atque à nobis dissentientes homines, ex obscurissimis, in quibus versantur, tenebris eruere, atque ad Sanctæ hujus Synodi clarissimam lucem adipiciendam adducere, maximopere laboravit. Regum præterea Christianorum, ac Principum in Concilio hoc amplissimis suis legationibus ornandos, suos vestræ auctoritati fasces submittendo, pia maximè voluntas grata nobis memoria prosequenda est. Jam verò quis est, Illustriss. Legati, & Cardinales, qui se vobis debere plurimum non fateatur? Vos, nostrarum actionum duces optimi, ac

ac moderatores extitistis, Vos, ne nostris, aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia ac diligentia curastis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, ut ad optatum res exitum, quod alii multi vestri similes frustra tentaverunt, quàm primum perduceretur. In quo præcipuam quamdam ac propriam lætitiam habere tu, MORONE illustriss. atque ornatissime, debes: qui, cum vigesimo ab hinc anno primùm præclaro huic ædificio lapidem posueris, extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter, pro summa tua, ac prope Divina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium, ac singulare omnium sermone perpetuò celebrabitur: neque ulla umquam ætas de tuis his laudibus conticescet. Quid de vobis dicam, Patres Sanctiss. quam benè de Christiana Repubi. vestris his præstantissimis actionibus meruistis: Quanta vestrum uniuscujusque nomini commendatio, quanta gloria à Christiano populo universo tribuetur? Vos verè Patres, verè Pastores, & agnoscent omnes, & prædicabunt: vobis suam unusquisque vitam atque salutem acceptam libentissimè refert. O diem illum populis nostris jucundissimam atque lætissimam, in qua primùm revisere illi nos, atque amplecti à Templi Domini ædificatione redeuntes contigerit.

Sed fac, tu Domine Deus noster, ut tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis respondeamus; & semen hoc, quod in agro tuo seminavimus, uberem fructum afferat; fluatque, ut

ros eloquium tuum : atque, quod, fore aliquando pollicitus es, temporibus noſtris ut unum ſit omnium ovile, & unus Paſtor, atque ſpotiſſimum PIUS IV. in tui nominis gloriam ſempiternam.

Amen.

NOMINA, COGNOMINA Patriæ, & dignitates Legatorum, & aliorum Patrum, item Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacrosanctam OEcumenicam Tridentinam Synodum convenerunt sub Pio IV. Pont. Max.

HErcules Gózaga S.R.E. Presb. Card Tituli Sanctæ Mariæ novæ Mantuanus. Obiit Tridenti, die secunda Martii 1563. & sepultus est Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S. R. E. Presb. Card. Tituli S. Susannæ, Neapolitanus, Archiepiscopus Salernitanus. Obiit Tridenti, die xviii. Martii 1563. & ibi sepultus in Ecclesia Sancti Marcis, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini, cujus olim fuerat Generalis.

Joannes Morone S. R. E. Episcopus Prænestinus, postea Ostiensis, & Sacri Collegii Decanus, Mediolanensis, in demortui Card. de Mantua locum suffectus. Obiit anno 1580. 1. Decemb. sepultus in æde Sanctæ Mariæ super Minervam.

Stanislaus Hosius S. R. E. Presb. Card. tit. Sancti Laurentii in pane, & perna, civis, & Episcopus Vvarmiensis, postea Pœnitentiarius Major. Obiit Capranicæ 1579. Non. Augusti, sepultus Romæ in æde Sanctæ

Ma-

Mariæ trans Tiberim.

Ludovicus Simonetta S. R. E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis Mediolanēſ. Epiſcopus Piſaurienſis. Obijt Romæ 1563. prid. Kal. Maij, ſepultus in æde ſanctæ Mariæ Angelorum.

Marcus Sirius de Altaemps S. R. E. Diaconus Card. Baſilicæ SS. duodecim Apoſtolorum Germanus, Epiſcopus Conſtantienſis. Obijt Romæ 1595. menſe Martio, ſepultus in æde Sanctæ Mariæ trans Tiberim.

Bernardus Navagerius S. R. E. Presb. Card. tit. S. Nicolai inter imagines, Epiſc. Veronem Venetus, in demortui Cardinalis Seripandi locum miſſus. Obijt. Veronæ 1565. prid Kal. Junii, ſepultus in Eccleſia Cathedrali.

Cardinales non Legati.

CArolus à Lotharingia S. R. E. Pr. Card tit. S. Apollinaris Princeps, & Archiepiſc. Rhemenſis, Abbas Cluniaci, Gallus. Obijt Avenione 1574. 7. Kal. Januarii, ſepultus Rhemis in Eccleſia Metropolitana.

Ludovicus Madrutius S. R. E. Diaconus Cardin. tit. S. Calixti, civis, & electus Epiſcopus, Tridentinus. Obijt Romæ 1600. 2. Aprilis, ſepultus in ſacello familiari S. Onuphrii.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant à manu dextera Legatorum, videlicet.

ANtonius de Mugillio, Moravus, Archiepiſc. Pragenſis, Orator Cæſareus.

Georgius Draſcovitius, Croatus Epiſc. Quinque Eccleſienſis, Orator Cæſareus pro Regno Hungariæ poſtea

steà Archiep. Colossen-sis, & Cardin. Obiit , 85. sepultus in Cathedrali Giavarini Eccles.

Valerinus Herbutus, Poiunus, Episcopus Præmisiensis, Orator Serenissimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Casalensis, Episcop. Augustensis in Pedemontio Excellentissimi Ducis Sabaudiæ Orator, posteà Cardinalis Obiit 1575 sepultus Romæ in Templo S. Mariæ Angelorum.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episc Crotonensis, Orator Excellentiisim. Ducis Florentiæ, missus in locum Joannis Strozzii.

Frater Martinus Royas Portalrubeo. Hispan. Orator Religionis Jerosolymitan.

Oratores sæculares sedebant à manu sinistra Legatorum.

Sigismundus à Tuu, Tridentinus, Orator Cæsareus.

Ludovicus de Sancto Gelasio, Dominus de Lansac.

Renaldus du Ferrier Præsidens in Parlamento Parisiensi, & Guido de Faut. Dominus de Pribac, Judex Major Tolosæ, posteà Advocatus Regius; demũ Præses in suprema Curia Parisiensi. Obiit Parisiis 1584 Oratores Christianissimi Galliarum Regis.

Ferdinandus Martineus Narzarenius, Orator Serenis. Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor, & Eques, & Matthæus Dandulus, Eques: Oratores Serenissimi Dominii Venetorum.

Melchior Lusi, Eques auratus, Orator sep. Cantonũ Helvetiorũ.

Augustinus Pannegartuer I.V.D. Menacensis, Orator Excellen-

lentiſsimi Alberti, Ducis Bavariæ.

Claudius Fernandez de Quiñones Comes Lunenſis, Orator Regis Catholici, in locum Illuſtriſsimi Ferdinandi de Avalos, Marchionis Piſcariæ miſſus, obiit Tridentini die xx. Decēb. 1563 poſt finem Concilii, ibique ſepultus eſt. Hic ſeparatim ab aliis Oratoribus ſedebat apud Reverendiſsimū Theleſinum, Secretarium Sanctæ Synodi, ob contentionem ſuper præcedētia ortam inter ipſum, & Oratores Regis Chriſtianiſſimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Juſtinopolitanus, Patriarcha Jeroſolymitanus.

Daniel Barbarus, Venetus, electus Patriarcha Aquilegienſis.

Joannes Hieronym. Triviſanus, Venetus, Patriarcha Venetiarū.

Archiepiſc. Pauli Tert.

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiſcop. Amalphitan poſteà Epiſcopus Bovinus.

Petrus Landus, Venetus, Archiepiſcopus Cretenſis.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiſcopus Hydruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus Archiepiſcopus Spalatrenſis.

Sebaſtianus Leccavella, Græcus, Ord. Præd. Archiepiſcopus Naxienſis, poſteà Epiſcopus Litteranenſis.

Petrus Guerrero, Hiſpanus, Archiepiſcopus Granatenſis.

Antonius Altovitius, Florentinus, Archiepiſc. Florentinus. Obiit 1580.

Cæſar Cibo Genuenſis, Archiepiſcopus Taurinenſis. Obiit Tridenti die 26. Decembris 1562.

Archiepiſcopi Julii tertii.

Paulus Æmilius Veralius, Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen poſteà Epiſcopus Caputaquenſ.

Joannes Brunus de Olchinio, Macedo, Regni Serviæ Primas Archiepiſc. Antibarenſ.

Joannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus Archiepiſcopus Roſſaneus, poſteà S. R. E. Presb. Card. tit. Sancti Marcelli, Bononiæ Legatus, ac tandem Pontif. Max. dictus Vrbanus VII. Vixit in Pontif. dies xii.

Joannes Baptiſta Urſinus, Romanus, Archiepiſcopus Sanctæ Severnæ.

Archiepiſcopi Pauli Quarti.

Ludovicus Beccatellus, Bononienſ. Archiepiſcopus Raguſinus.

Mutius Gallinius, Brixienſis, Archiepiſcopus Iaderenſis.

Sigiſmundus Saracenus, Neapolitanus, Archiepiſcopus Materanus,

Antonius Parrages de Caſtillegio, Hiſpanus, Archiepiſc. Calaritanus.

Julius Paveſius, Brixienſis, Ord. Præd. Archiepiſcopus Surrentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Luſitanus, Ord Præd. Archiepiſcopus Braccarenſis.

Auguſtinus Salvago, Genuenſis, Ord. Prædic. Archiepiſcopus Genuen.

Archiepiſcopi Pii Quarti

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus natus, Archiepiſc. Nicoſienſ.

Guillelmus de Avãzon, Gallus, Archiepiſcopus Ebredunen.

&

& Abbas Montis Majoris propè Arelate.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſcopus Corcyrenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſc. Senarum.

Marcus Antonius Columna, Romanus Archiepiſcopus Tarentinus, poſt ea Cardinalis, Archiepiſcopus Salernitanus. Obiit Zagarolæ 1597. ſepultus ibidem in Monaſterio Sanctæ Mariæ, Ordinis S. Franciſci.

Gaſpar de Foſſo, Contentinus, Calaber, Ord. S. Franciſci de Paula, Archiepiſcop. Rheginus.

Antonius de Mulglitio, Moravus. Orator Cæſareus, Archiep. Pragenſis.

Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſcop. Amalphinus.

Gaſpar Cervantes de Gaeta, Hiſpanus, Archiep. Meſſanenſis, poſteà Salernitanus & Cardinalis.

Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Prædi. Archiep. Lantianenſ.

Octavianus Præconius, Siculus Meſſanenſ. Ord. Min. Convent. Sancti Franciſci. Archiep. Panormitan. Obiit Panormi 1578. 18. Julii, ſepultus in æde majori.

Nicolaus de Pallevê, Gallus, Archiepiſ. Senonenſis, poſteà Cardinalis, & Archiepiſcopus Rhemenſis. Obiit Pariſiis 1594.

Antonius Juſtinianus, Græcus, Chiēſis, Ord. Prædi. Archiepiſcopus Nazianz.

Antonius Puteus, Nicien. Archiepiſcop. Barenſis.

Epiſcopi Leonis decimi.

Vincentius Nicosātius de Fano, Epiſc. Arbenſis.

Joann. Franciſc. de Fiſco, Genuenſis, Epiſcopus Andrienſ.

Joannes Thomas Sancto Felicio, Neapolitan. Episcop. Cavensis senior.

Episcopi Adriani Sexti.

Quintus de Rusticis, Romanus Episc. Mileten.

Episcopi Clementis Septimi.

Lucas Vizentius de Catharo, Episcopus Catharensis.

Aloysius Pisanus, Venetus, Episcopus Patavinus, posteà Cardinalis. Obiit 1570. ultim. Maii.

Alexãder Piccothomineus, Senen. Epis. Pisentin.

Dionysius Græcus, Ord. Min. sancti Francisci de Observan. Episcopus Milopotamen. senior.

Gabriel de Veneur, Gallus, Episcopus Ebroinensis.

Guillielmus, Barton de Monrbas, Gallus, Episcop. Lectorensis.

Episcopi Pauli Tertii.

Antonius à Camera, Sabaudus, Episcopus Bellicensis.

Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Episcop. Catanien.

Berardus Bonjoannes, Romanus, Episc. Camerinen.

Fabius Mirtus, Neapolitanus, Episcopus Cajacensis.

Scipio Bongallus, Romanus, Episc. Civitatis Castellanæ.

Georgius Cornelius, Venetus, Episcopus Tarvisinus.

Vincentius Durantius, Brixiensis, Episc. Thermularum.

Mauritius de Petra, Papiensis. Episc. Viglenensis.

Martius de Martiis, Medicis Florentinus, Episc. Marsicen.

Joann. Vincentius Michaelius, Baronitanus, Episcopus Minerbinen.

Gabriel de Banveri, Gal-

Gallus, Episcopus Andegavens.

Leonardus Haller, Germanus Episcopus Philadephien.

Ludovicus Vanninus de Theodoris, Foroliviens. Episcopus Britonorienſis. Obiit Tridenti die 11. mensis Januarii 1563.

Ægidius Falceta, Cingulanus, Episc. Caprulanus, postea Britonorienſis.

Julius Contarenus, Venetus, Episcopus Civitatis Bellunen.

Thomas Caſellus, Roſſanens. Ord. Præd. Episc. Caven, innior.

Hippolytus Arivabenus, Mantuanus, Episc. Hierapetrens.

Hieronymus Machabæus Romanus, Episcop. Caſtrenſis.

Petrus Auguſtinus, Hiſpanus, Episcopus Oſcen. & Iacenſis.

Jacobus Nacklantus, Florentinus, Ord. Præd. Episc. Clodiens.

Bartholomæus Sirigo, Cretens. Græcus, Episcopus Caſtellanetens.

Thomas Stella, Venetus, Ord. Præd. Episc. Juſtinianopolitan.

Petrus de Val, Gallus, Paraſinus, Episc. Sagienſis. Obiit, Vicennis 1564.

Joannes Antonius Pantuſa Conſentinus. Episcopus Litterienſis. Obiit, Tridenti, die 27. Octob. 1562.

Joannes Baptiſta de Groſsis, Mantuanus, Episcop. Regienſis.

Joannes Xuarez, Luſitanus, Ord. Sancti Auguſtini, Episcop. Conimbricen.

Philippus Ricavella, Recanatë. Episcop. Recanaten.

Joan. Jacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Auguſtini, Episcopus Interamnen.

Michael à Turre, Utinen. Episcopus Caneten. poſteà Preſbyter. Cardinalis.

Obiit 1586. sepultus in Ecclesia Genoten.

Pompejus Zambeccarius, Bononien. Episc. Sulmonen.

Joannes Boroaldus, Panormitanus, Episc. Sanctæ Agathæ.

Antonius Scharampus, Aquensis. Episc. Nolanus.

Antonius de Comitibus, Genuens. Ord. Præd. Episc. Brugnacen.

Cæsar Foggia, Rossanen. Episc. Umbriaticen.

Cæsar Comes à Gambara, Brixien. Episc. Tortonen.

Joanne-Baptista de Bernardis, Lucen. Episc. Adiacen.

Martinus Perecius de Ayala, Hispanus, Episc. Segobiensis.

Nicolaus Psalme, Gallus, Episc. Virdunen.

Alphonsus Rosettus, Ferrarien. Episcopus Comacien postea Ferrarien.

Julius Parisianus, de Tolentino, Episc. de Ariminen.

Bartholomæus Sebastianus, Hispanus, Episc. Pacten.

Franciscus Lambertus, Sabaudus, Episc. Nicien.

Maximilianus Doria, Genuens. Episc. Naulen.

Eustachius du Bellay, Gallus Episc. Parisien.

Bartholomæus de Capranica, Rom. Episc. Carinen.

Ennius Misarius de Narnia, Ep. Feretran.

Achilles Brancia. Neapolit Episcopus Boven.

Joan. Franciscus Verdura, Messanen. Episc. Chironen.

Albertus Duimius de Gliricis, Catharensis, Ord. Præd. Episc. Vegiensis.

Joannes Antolinez de Bricianos de Ribera Hispan. Episcopus Juvenacen.

Tri-

Triſtanus de Bizet, Ord. Ciſtercienſis, Gallus, Epiſc. Xanthonen & Abbas Sancti Nicolai in Boico.

Epiſcopi Julii tertii.

Ascanius Cherardinus de Amelia, Epiſc. Cartacen.

Marcus Gonzaga, Mantuanus, Epiſcopus Auſſeren.

Baldovinus de Baldovinis, Piſanus, Ep. Averſan.

Petrus Franciſcus Pallavicinus, Genuē. Epiſcopus Alerien.

Ægidius Fuſcararius Bononien. Ord. Præd. Epiſcopus Mutinen.

Timothæus Juſtinianus de Chio, Græcus, Ord. Præd. Epiſcop. Calamonenſis.

Didacus de Alman-ſa, Hiſpanus, Epiſc. Corien.

Lactantius Rovere-lla, Ferrarien. Epiſcop. Aſculanus.

Ambroſius Monticula, Lunenſis Sarzanen. Epiſc. Signinus.

Sebaſtianus Gualterius, Urbeveranus, Epiſcop. Viterbien.

Honoratus, Hilerienſis, Ex Falcitellis, monachus Caſinenſis, Ord. Sancti Benedicti, Neapolitanus, Epiſc. Inſulanus. Obiit Romæ menſe Martio, 1564.

Petrus Camejanus, Aretinus, Epiſc. Feſularum.

Horatius Græcus, Trojanen. Apulus, Epiſcop. Leſinen.

Fabius Cuppalata, Placentinus, Epiſcop. Lacedonen.

Gaſpar de Caſal, Luſitanus Ord. Sancti Auguſtini, Epiſcop. Leirien. poſtea Conimbricenſis.

Bernardinus de Cuppis, Romanus, Epiſcop. Auximanus.

Joannes de Morvilliers, Gallus Epiſcop. Aurelian.

Julius Gētilius, Torton. Epiſcop. Vulturarien.

Adria-

drianus Fusconius, Romanus, Episcopus Aquinas.

Antonius de Sancto Michaele, Hispanus, Ord Sancti Francisci de Observantia Episcop. Montis Marani.

Hieronymus Melchiorius, Recanaten. Episcopus Mecera-ten.

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Episc. Lucerinus.

Cæsar Jacomellus, Romanus, Episcopus Bellocastren.

Julius Grirus, Venetus, Episcop. Parentinus.

Jacobus Silverinus Picolominens, de Caleno, Episcopus Aprutinus.

Ludovicus de Breze, Gallus, Episcopus Meldens.

Jacobus Mignanellus, Senen. Episc. Grossetan.

Joan. Andreas Crucius de Tibure, Episc. Tiburtinus.

Franciscus Richardotus, Burgundio, Ord. Eremitarum Sancti Augustini Episcopus Arrebaten. Obiit. 1574 26. Julii.

Carolus Cicada, Genuens. Episc Albinganem.

Franciscus Maria Picolomineus, Senen. Episcop Ilcinen.

Aciselus Moya de Contreras, Hispanus, Episc. Vicen.

Galeatius Roscius de Interamna, Episc. Assisiens. Obiit. Tridenti 26. Octobris 1563.

Jacobus Maria Salla, Bononnien. Epis. Vivarien.

Gabriel de Montesanctis Sabini, Episcop. Hesinus.

Marianus Sabellus, Romanus, Episcopus Fugubinus.

Agapitus Belhomo, Romanus, Episc. Cesertanus.

Julius Cananius Ferrarien. Episcopus Hadrien-

drienſis, poſteà Presb. Card. tit. S. Euſebii, & Epiſcopus Murinenſis. Obiit Ferrariæ 1592. ſepultus in Eccleſia Sancti Dominici.

Julius Galletus, Piſanus, Epiſcop. Aleſſan.

Hieronymus Burgenſis, Gallus, Epiſc. Catalonen. & Abbas Sancti Petri de Monte Obiit 1573.

Epiſcopi Pauli Quarti.

Scipio Æſtenſis, Ferrarienſis, Epiſcopus Caſenſ.

Didacus Sarmiento de Sotomayor, Hiſpanus, Epiſcop. Aſturicen.

Thomàs Goduelus, Anglus, Epiſcopus Ataphen.

Juſtus Gaffarellus, Romanus, Epiſcopus Fundanus.

Belliſarius Baldinus, Neapolitanus, Epiſc. Larinen.

Urbanus Vigétius de Fuere, Genuen. Epiſc. Senogallenſ.

Jacobus Suretus Græcus, Epiſcopus Miſopotanen, junior.

Joannes Baptiſta Oſius, Romanus, Epiſcop. Reatinus. Obiit 12. Novembris 1562.

Marcus Laureus, Tropiéſis, Ord. Præd. Epiſcop. Campanien.

Franciſcus Belearius. Peguilio, Dominus de la Creſte, & Chommieres, Baro Sancti Deſiderati, Gallus, Epiſcopus Metenſis, Abbas Sancti Germani Antiſſiodorenſis, Regniaci, & Sancti Sigirani Obiit 1591. 14. Febr.

Joannes Franciſcus Commendonus Venetus Zazynthë. Epiſ. poſtea Cardinalis.

Carulus de Graſſis, Bononien. Epiſcopus Montis Faliſci, poſteà Cardinalis.

Arias Gallego, Hiſpanus Epiſc. Gerunden.

Hie-

Hieronymus Callego, Hiſpanus, Epiſc. Veren.

Hercules Retringer, Germanus, Epiſcopus Laventinus.

Julius de Rubeis, Polian. Epiſcop. Sancti Leonis. Obiit Romæ menſe Martio 1564.

Joannes de Mugnatones, Hiſp. Ord. S. Auguſti, Epiſcop. Segobricen.

Franciſcus Blanco, Hiſpanus, Epiſc. Aurienſis.

Vincentius de Luchis, Bononien. Epiſc. Anconitanus.

Pompejus Picolomineus de Aragonia, Epiſcopus Tropien.

Petrus Barbadicus, Venetus, Epiſc. Curſolen.

Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Epiſc. Gebennen.

Carolus de Angennes, à Rambouillet, Gallus, Epiſcop. Cenomanen. poſteà Cardinalis. Obiit Cornetì in Etruria 1587. 23. Martii.

Hieronymus de Nichiola, Veronen. Ord. Præd. Epiſcop. Theanen.

Marcus Antonius Bobba Calaen Epiſc. Auguſten. Poſteà Cardinalis. Vide ſupra inter Oratores Eccleſiaſticos.

Jacobus Lomellinus, Meſſanen. Epiſc. Nazarien.

Donatus de Laurentiis de Aſculo, Apolus, Epiſcopus Arianen.

Petrus Contarenus, Venetus Epiſcopus Paphen.

Petrus Daneſius, Gallus, Epiſcopus Vaaren. Obiit 1577.

Hieronymus Savorgnanus Forojulien Epiſcopus Sibinicen.

Philippus de Bec, Gallus, Epiſcopus Veneten. poſtea Nanneten. deinde Archiepiſ-

piſcopus Rhemenſis, Obiit 1605.

Carolus de Roſſy, Gallus Epiſc. Sueſsion.

Georgius Draſcovicius, Croatus, Epiſcop. Quinque Eccleſien, poſteà Cardinal. vide ſupra inter Oratores. Eccleſiaſticos.

Franciſcus de Aguirre, Hiſp. Epiſc. Crotonen.

Andreas de Cueſta, Hiſpanus, Epiſcopus Legionen.

Antonias Gorrionero, Hiſpanus Epiſcopus Almerien.

Antonius Auguſtinus, Hiſpan. Epiſc. Ilerden. poſteà Archiep. Tarracon.

Angelus Maſſarellus Septempedanus, Epiſ. Theleſinus.

Antonius Ciurelia, Bareaſis, Epiſcopus Suduenſis.

Dominicus Caſablanca, Maſſanē. Ord. Præd. Epiſcopus Vigenſis.

Petrus Faunus Coſtaciarus, Epiſcopus Aquen.

Joan. Carolus, Bovius, Bononien. Epiſc. Oſtunen. poſteà Archiepiſc. Brunduſius.

Hugo Boncompagnus, Bononien. Epiſcopus Veſtanus, poſteà Card. tit Sancti Sixti, & Pont. Maxim. dictus Gregorius XIII.

Salvator Pacinu, de Colle, Epiſcop. Cluſinus.

Lupus Martinez, Hiſpan. Epiſcop. Elnenſ.

Carolus de Eſpinay, Gallus, Electus Epiſcop. Dolen. Obiit 1591.

Ægidius Spifame, Gallus, Epiſcopus Nivernen, & Abbas S. Pauli Senon. Obiit. 1578.

Antonius Sebaſtianus Minturnus, de Traject. Epiſcopus Uxentin.

Bernardus Delbene, Florentinus, Epiſcop. Nemauſen.

Dominicus Bollanus, Venetus, Episc. Brixiens.

Joan. Antonius Vulpius, Comen. Episc. Comen.

Ludovicus de Genoilhac, Gallus, Episcopus Tutellen. & Abbas Sancti Romani de Bravia, Obiit Burdigali 1583.

Philippus Maria Campegius, Bononien. Episc Feltren.

Joann. de Quignones, Hispanus, Episc. Calaguritan.

Didacus Covarruibias de Leyva, Hispanus, Toletanus, Episcopus Civitatis Roderici, posteà Segovienſis; demum Conchæ designatus. Obiit Matriti, 1577. 1. Octob. sepultus Segoviæ.

Philippus Gerius, Pistorien. Episcopus Helanen. posteà Assisien.

Joannes Antonius Facchinettus de Nuce. Bononien. Episcopus Neocastren. posteà Patriarcha Jerosolymitan. S.R.E. Presbyt. Card. tit. SS. Quatuor Coronatorum, ac tandem Pontif. Max. dictus Innocentius IX. Vixit in Pontif. menses duos.

Episcopi Pii. IV.

Hippolytus Capilupus Mantuanus, Episc. Aceren.

Joannes Fabricius Severus, Neapolitanus, Episcopus Acerens.

Martinus Balduini Rithonius, Brabantus Episcop. Ipren. Obiit Andomari 1583.

Antonius Havetius, Flandet. Ord. Præd. primus Episcop. Namurcens. Obiit 1578.

Constantinus Bonellius, Feretran. Episcopus Civitatis Castelli.

Julius Superchius, Mantuanus, Ord. Carmelitanorum, Episc.

Accien. posteà Caprulan.

Matthæus de Concinis, Florentinus, Episc. Cortonen.

Nicolaus Sfondratus, Mediolanen. Episcopus Cremonen posteà Presb. Cardinalis tit. S. Ceciliæ, demum Pontif. Max dictus Gregorius XIV. Vixit in Pontificatu menses 10. dies 10.

Ventura Buffalinus, Tiphernas Episcopos Massanen.

Ludovicus de Bucil. Gallus, Episc. Vencien.

Hieronymus Galleratus, Mediolanen. Episc. Surinus.

Joann. Petrus Delphinus Venetus, Ord. Canonicorum Regularium, Episcopus Zacynthi, & Cephaloniæ secundus.

Joann. Andreas Bellonius, Messanen. Episc. Massalubren.

Georgius Zischovid, Hungarus, Ord. Minor. S. Francisci de Observan Episc. Signien.

F. Federicus Cornelius, Venetus, Ord. Sancti Joannis Jerosolymitani, Episcop. Bergomen postea Patavinus, & S. R. E. Presb. Cardin. Sancti Stephani. Obiit Romæ 1590. sepultus Patavii in Ecclesia Cathedrali.

Stephanus Boucher Gallus, Episcop. Corisopiten.

Joan. Paulus Amanius, Cremen. Episc. Anglonen.

Alexander Sfortia ex Comitibus S. Floræ Episc. Parmen. posteà Card. tit. S. Mariæ, in via. Obiit Maceratæ 1581. sepultus Romæ in Ecclesia S. Mariæ Majoris.

Antonius de Cirier. Gallus, Episc. Abrincen.

Andreas Mocenicus, Venetus, Episc. Menioslens.

Benedictus Salvinus Fermanus, Episc. Veralanus

Guilielmus Cassador Hispanus, Episcopus Barcinonen.

Petrus Gonzalez de Mendoza, Hispanus, Episcop Salmanticen.

Martinus de Cordubâ de Mendoza, Hispanus, Ord. Præd. Episc. Dertusen.

Julius Magnanus, Placentius, Ord. Min. Convent. S. Francisci Episc. Calven.

Valentinus Herbutus, Polonus, Episc. Præmislien Orator. Regis Poloniæ

Simon Aleotus Forojulien. Episc. Forojulien. Obiit, Tridenti 20. Augusti, 1562.

Petrus de Xaque, Hispanus, Ord. præd. Episc. Niochen.

Prosper Rebiba, Messinen. Episcop Trojanus, postea Patriarcha Constantinopolitanus.

Melchior Vosmediano, Hispanus, Episcop Guadixen.

Hyppolytus de Rubeis, Parmensis, Episcop Polensis, postea S R.E. Presbyt. Card. tit. S. Mariæ in Portica, deinde S. Blasii de Annulo. Obiit Romæ 1590. 4. Kalend. Maij, sepultus in Sancti Blasii.

Didacus de Leon, Hispanus. Ord. Carmelitarum, Episcopus Columbrien.

Annibal Saracenus, Neapolitan. Episcop. Licien.

Paulus Jovius, Comensis, electus Episc. Nucerien.

Hieronymus Trivisanus Venetus, Ord. Præd. Episcop. Veronen Obiit. Tridenti die 9 Septemb. 1562.

Hieronym Ragazzonius Venetus, Episc. Nazianzenus, & coadiutor Famagustan. postea Episc. Bergomensis.

Romulus de Va-

len-

lentibus de Trebeia, Episcop. Conversan.

Lucius Maranta, Venusinus. Episcop. Lavellinen.

Simon de Nigris, Genuen. Episcopus Sarzanen.

Theophilus Galluppus Tropien. Episcop. Oppiden.

Julius Simonetta, Mediolanen. Episc. Pisauren.

Petrus de Albert, Navarrus, Episc. Convenarum.

Jacobus Guidius, Volaterranus, Episc. Pennen. & Adrienſ.

Didacus Ramirez, Hiſpan. Epiſc. Pampilonenſ.

Franciſcus Delgado, Hiſpanus, Epiſc. Lucenſis.

Joannes Glauſſe, Gallus, Epiſc. Saniſenſis.

Jacobus Gilbertus de Nogueras, Hiſpanus, Epiſcopus Aliphan.

Joannes Annius, Neapolitanus, Epiſc. Hipponen, & coadjutor. Bovinus.

Antonius Maria de Salviatis, Romanus, Epiſc. S. Pauli, poſteà S. R. E. Presb. Card. tit. S. Mariæ in Aquito, & Bononiæ Legatus. Obiit Romæ 1602. 26. Aprilis, ſepultus ante ſummam aram in S. Jacobi.

Matthæus Priulus, Venetus, Epiſc. Æmonien. poſteà Vincentius.

Thomas Lilius Bononien. Epiſcop. Soranus.

Hieronymus Guerrinus, Feretanus, Epiſcop. Imolen.

Thomas Overlaithe Hibernus, Epiſcopus Roſſen.

Franciſcus de la Velette. Gallus Epiſcop. Vabrien.

Fabius Pignatellus, Neapolitanus Epiſc. Manopolitan.

Carolus de Vicecomitibus, Mediolan-

Epiſcop. Vintimilien. poſteà Card. tit. SS. Martyrum Viti, & Modeſti in Macello. Obiit Romæ 1563. Idib. Novemb. ſepultus in Eccleſia ſuitit.

Joannes Contervarinus, Hũgarus, Ordin. Prad. Epiſcop. Canadienſis Obiit Tridenti 24. Novemb. 1562.

Andreas Duditius Sbardelatus, Hungarius, Epiſcopus Thirinien. poſteà. Quinque Eccleſien.

Spinellus Bencius Politianus, Epiſcopus Montiſpolitiani.

Franciſcus Abondius, Caſtilioneus, Mediolanenſis, Epiſc. Bobien, poſteà S.R.E. Presb. Card. tit. S. Nicolai inter Imagines. Obiit 1568. 18. Kal. Decemb. ſepultus Romæ in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Populo.

Stanislaus Faleſchi, Polonus, Epiſc. Theodoſien.

Eugenius Obairt, Hibernus, Ord. Prædi. Epiſc Ægaden.

Donaldus Magongial, Hibernus Epiſc. Rapot.

Guido Ferrerius, Pedemontanus, civis, & Epiſcop. Vercellen. poſtea S. R. E. Presb. Card. tit Sanctæ Euphemiæ, deinde SS. Viti, & Modeſti martyrum in Macello, & Marchio Romagnani. Obiit 1585. 16. Maji, ſepultus in Sanctæ Mariæ Majoris.

Joann. Baptiſta Signitellinus, Bononiēſ. Epiſc. Faventius.

Sebaſtianus Vantius, de Arimino, Epiſ. Urbevetanus.

Joann. Baptiſta Lomellinus, Meſſanen. Epiſc. Gardien.

Joann. Baptiſta Millaneſius, Florentinus, Epiſcopo Sancti Marci

Auguſtinus Mollinatus, Vercellenſis, Epiſc. Trivican.

Carolus Gimaldus, Genuenſi Epiſc. Sagi

Fa-

Fabricius Hadrianus, Mediolanēſ. Epiſcop. S. Marci.

Bartholomæus Ferratinus, civis, & Epiſc. Amerinus.

Petrus Fragus, Hiſpanus, Epiſcop. Uſellen. poſteà Algarenſis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Epiſc. Corton.

Franciſcus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphenſ.

Joannes Delphinus, Venetus, Epiſc. Torcellanus.

Alexander Molus, Comen. Epiſcop. Minoren.

Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Præd. Epiſcopus Argolicen.

Franciſcus Ragusæus, Ordin. Sancti Franciſci de Obſervātia, Epiſc. Marcanē.

Abbates.

Ludovicus de Baiſſey, Abbas, Generalis Ciſtertii.

Hieronymus de Souchier. Gallus, Campanus, Monachus, Ordinis Ciſtercienſis, Abbas Claræ vallis, poſtea Abbas Generalis Ciſtertii, demum S.R.E. Præsb. Card. tit. S. Matthæi in Merulana. Obiit Romæ 1571. 10. Kal. Novembr. ſepultus in Eccleſia Sanctæ Crucis in Jeruſalem.

Simplicianus, Abb. S. Salvatoris Papiæ, de Vultulina; Congregationis Caſinen.

Stephanus Catanius, Novarienſ. Abb. S. Mariæ Gratiarum, Placentin. Diœceſ. Congregationis Caſinen.

Auguſtinus Loſchus, Hiſpanus, Abb. Sancti Benedicti de Ferraria, Congregationis Caſinen.

Eutichius de Cordes, Antuerpienſ. Abbas Sancti Fortunati apud Baſianum, Congregat. Caſin. Obiit 1582 menſe Septembr. ſe-

pultus in S. Juſtinanæ de Padua.

Claudius Sainctes, Gallus, Abb. Lunevillan.

Coſmas Damianus, Hortulan. Hiſpanus, Abb. Villabertrandi.

Generales.

Vicentius Juſtinianus, Genuent. Geralis Ord. Prædi. poſtes Cardinalis tit. S. Nicolai inter Imagines, deinde Sanctæ Sabinæ. Obiit Romæ 1582. 28. Octob. ſepultus in Sanctæ Mariæ ſuper Minervam.

Franciſcus à Zamora, Hiſpanus, Conchhenſis, General. Ord. Min. de Obſerv. Obiit 1571.

Antonius de Sapientibus, Auguſtanus, Generalis, Ord. Min. Conventualium.

Chriſtophorus Patvi, Prior Generalis Ordin Eremitarum Sancti Auguſtini. Obiit 1569.

Joann. Baptiſta Migliavacca, Aiten. Generalis Ordin. Sanctæ Mariæ Servorum.

Stephanus Fazinu, Cremonen. Provincialis Lombardiæ, pro Generali Carmelitarum.

Jacobus Lainez, Hiſpanus, ex oppido Caſtellæ Almazan, Præpoſitus Generalis Societatis Jeſu. Obiit Romæ 1565. 19. Januarii.

Thomas Tifernas Civitatis de Caſtello in Umbria, Generalis Capuccinorum.

Doctores legum pro Sacro Concilio.

Gabriel Paleotus, Bononienſ. Auditor Rotæ, poſteâ Sanctæ R. E. Diaconus Cardinalis, tit. SS. Nerei, & Achillei, mox SS. Joannis, & Pauli, & Epiſcopus Bononien. deinde tit. S. Martin. in monticibus, & primas Bononiæ Archiepiſcopus, demum tit.

S.

S. Laurentii in Lucina ac Episcopus Albanus postremò Episc. Card. Sabinus. Obiit Romæ 1591. III. Kal. Augusti, sepultus Bononiæ in Ecclesia Metropolitana.

Scipio Lancellotus, Romanus Advocatus Consistorialis, Posteà Auditor Rotæ S.R.E. Presbyt. Card. tit. S. Simeonis. Obiit Romæ 1598. Non. Junii, sepultus in S. Joannis Lateranensis.

Joann. Baptista Casteilus, Bononiens. Promotor, posteà Ep. Ariminens.

Michael Thomasius, Majoricent Doctor Decret. posteà Episc. Ilerdensis.

Theologiæ à Summo Pontifice missi.

Frater Petrus de Soto, Hispan. Ord. Præd. Obiit Tridenti, mense Aprili 1563.

Alphonsus Salmeron. Hispanus, Toletanus, Societ. Jesu. Obiit Salmantic. 1590.

Franciscus Turrianus, Legionensis Hispanus. Doctor Theologus, posteà Societ. Jesu. Obiit Romæ 1584. ipso die festo Præsentationis B. Virginis, quem ex Breviario expunctum Ecclesiæ Catholicæ restitui procuraverat.

Antonius Solisius, Hispan. Doctor Theologus.

Frater Camillus Campegius, Papiens. Inquisitor Ferrariæ, Ord. Præd.

Frater Hieronymus Bravo, Hispanus. Ord. Præd.

Frater Adrianus, Valentinus, Venetus, Ordin. Prædic. in demortui F. Petri de Soto locum missus: posteà Dominii Veneti Inquisitor Generalis.

Doctores Theologi facultatis Parisiensis missi à Carolo Nono Galliarum Rege Christianissimo.

Nicolaus Millard, Decanus facultatis Parisiensis.

Joannes Peletier, Præfectus Collegio Navarræ.

Antonius Domochares Reſſanæus.

Nicolaus de Bris.

Fr. Jacobus Hugonis Franciſcanus, idem etiam Procurator Reverend. Joan. Urſini, Epiſc. Trecorenſis.

Simon Vigor, Normanus, Canonicus Pariſienſis, poſteà Archiep. Narbonenſis.

Richardus du Prè.

Natalis Palleth, Obii Tridenti 4. Kal. Decembr. 1562.

Robertus Fournier.

Antonius Coquier.

Claudius de Sainctes, Canonicus Regularis Sancti Auguſtini, poſtea Epiſcop. Ebroicenſis. Obiit. ann. 1590.

Theologi miſsi à Philippo ſecundo Rege Catholico.

Obſerva hunc Theologorum ordinem à librariis inductum, hic non immutari, ſalvo tamen Decreto ſuper hac re ſancito in fine Seſsionis ſecundæ, & Decreto de loco Oratorum, ſub finem Seſsionis vigeſimæ quintæ. Quin, & diverſum planè Ordinem nonnulli ſervavere; inter quos Gentianus Hervetus Aurelianenſis, vir clariſsimus, qui, & ipſe Concilio inter Theologos interfuit.

Coſmas Damianus. Horrolan. Electus Ab. Villabertrandi.

Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonic. Cauerien.

Ferdinand. Velloſillus, Doctor Theologus, Canonicus Segunti-nus, poſtea Epiſcop. Lucenſis.

Thomas Daſsio, I. V. D. Canonicus Valent. Licen-

Licentiat. Antonius Covarrubias, Didaci Frater, Auditor Granaten.

Ferdinandus Minchacenſis, Decretorum Doctor.

Frater Joannes Ramirez, Hiſp. Miniſter Provincialis Divi Jacobi.

Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. Minorum in curia Regis Hiſp.

Frater Michael de Medina, Hiſpanus Ordin. Minor. Sacræ Theologiæ Doctor. Obiit Toleti.

Frater Joannes Lobera, Hiſpanus, Sacræ Theologiæ Lector Salmanticæ, ſocius Miniſtri Provincialis Divi Jacobi.

Coſmus Palma Fonteyus, Sacræ Theologiæ Doctor, Hiſpanus, ſocius Hortulani Abbatis.

Frater Joannes Gallo, Hiſp. Ordin. Prædic.

Frater Petrus Fernandez, Hiſp. Ordin. Prædic. in ſocietate Magiſtri Gallo.

Frater Deſiderius de S. Martino, Panorm. Ord. Carmelitani.

Michael Bajus Hannonius, Athenſis, Sacræ Theologiæ Doctor, poſteà Decanus Eccleſiæ Collegiatæ S. Petri Lovanii, Academiæ Cancellarius, & ejuſdem conſervator. Obiit Lovanii 1589. 16. Sept. ibique ſepultus in ſacell. Collegii Pontific.

Joannes Heſſels, Brabantus, Lovanienſis, Sacræ Theologiæ Doctor. Obiit Lovanii 1576. 6. Novemb.

Cornelius Janſenius, Sacræ Theologiæ Doctor, poſteà primus Epiſcopus Gandenſis. Obiit 1576. 11. April.

Theologi miſſi à Rege Portugaliæ.

Frater Franciſcus Ant. Foreiro, Luſitanus,

nus, Ulisipponēsis, Ord. Prad.

Jacobus à Payva de Andrade, Lusitanus, & Doctor Theologus.

Melchior Cornelius Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

Ab Excellentissimo Duce Bavariæ.

Joannes Cavillonius Flander, Jusulensis, ex Societat. Jesu. Obiit Romæ 1581.

Procuratores Episcoporum absentium.

Merchatus Doctor Theologus, pro Illustrisim. Cardinale de Mendoza, Episc. Burgens.

Joan Gothardius, Cleric. sæcul. Germanus, pro Episc. Ratisbonen.

Georgius Hochevarter, Cleric. sæcul. Doctor Theologus, suffraganeus, pro Ep. Basilienſi.

Frater Felicianus Minguerda à Morbinio, Ordin. Prædic. pro Illustrisimo Domino Salisburgen. Orator.

Petrus Cumal, Doct. Theologus, Canon. Malacitanus, pro Reverendisimo Malacitano.

Joannes Delgadus, Doctor Theologus, Canonicus Tudensis pro D. Joanne de S. Æmiliano Episc. Tudensi.

Gaspar Cardillus, Villalpandus, Segob. Doctor Theologus, pro Episcopo Abulensi.

Frater Joannes de Ludena, Doct. Theologus, Ordin. Prædic. pro Episcopo Saguntino.

Frater Franciscus Orantes, Lector Vallisoleti, Ordin. Minorum, pro Episcop. Palentin.

Cæsar

Cæsar Ferrantius Sueſſanus, Doctor Theologus, pro Epiſc. Sueſſano apud Reverendiſ. Herdenſem.

Procuratores Ordinum.

Joannes Cotignon, Doctor Gallus, Procurator. Ord. Cluniacenſis, poſteà prior Major. Obiit 1572. 22. Aprilis, ſepultus Martiniaci.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monaſterii de Recluſo, Procurator Gen. Ord. Ciſtercii. poſteà ejuſdem Ordin. Abbas General. Obiit 1586. 12. Martii.

Theologi ſeculares, & Doctores Juris Canonici.

Georgius Girard, Gallus, Doctor Theologus, cum Reverendiſsim. Andegavenſi.

Gentianus Hervetus, Gallus, Aurelianenſis, cum Illuſtriſſ. & Reverendiſ. Cardinale à Lotaringia. Fuit poſteà Canonicus Rhemenſis. Obiit Rhemis 1594. 12. Septembris.

Franciſcus Sancius, Decanus Facul. Theologic. & Canonicus Salmantic. cum Reverendiſ. Salmantic.

Matthæus Guerra, Conſentinus Calaber, Presb. ſæcularis, cum Epiſc. S. Marci.

Federicus Pendaſius, cum Illuſtriſ. Card de Mantua, Legato S. Concilii.

Joann. Franciſcus Lombardus cum Illuſ. Card. Serip. Legato S. Concilii.

Petrus Mercatus, Theologus, cum Reverendiſ. Vicenſi. Trigillus, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reverendiſ. Legionenſi.

Sobanus, Doctor Theologus, cum Reverendiſ. Legionenſi.

Antonius Leitonus, Doct. Theologus, cum Reverendiſ. Conimbricenſi.

Pe-

Petrus Fontidonius Segovienſis, Canonicus Salmantinus, Doctor Theologus, cum Reverendiſ. Salmantino.

Joannes Villetta, Doctor Theologus, cū Reverendiſ. Barcinonenſi.

Joannes Fonſeca, Doctor Theologus, cum Reverendiſsim. Archiepiſcop. Granatenſi.

Michael Oroncuſpe, Doctor Theologus cum Reverend. Epiſc. Pampilonenſi.

Alphonſus Fernandez de la Guerra, Hiſpan. Doctor Theologus, cum Reverendiſ. Guadixenſi.

Michael Itero D. V. I. cum. Epiſcop. Pampilonenſi.

Joſephus Puebla, Doctor Theologus, cum Epiſcop. Civitatenſi.

Joannes Chacon, Doct. Juris Canonici, cum Epiſ. Almerienſi.

Antonius Garcias, Doctor Theologus, cum Epiſc. Oveten.

Benedictus Arias Montanus, Ordin. S. Jacobi, Doctor Theologus, cum Reverend. Segovienſi.

Joannes Barcelona, Theologus, cum Epiſcop. Uticenſi.

Doctores Galli Ordinis S. Benedicti.

Joannes de Charlugne, Doctor Theologus.

Joannes de Verdun, Doctor Theologus.

Theologi Ordinis Fratrum Predicatorum.

Angelus Cioſus, Florentinus cum Illuſtriſ. Card. Mantuano, Legato Sacri Concilii.

Seraphinus de Caballis, Brixienſis, Provincialis terræ Sanctæ cum ſuo Generali, poſteà Ord. Generalis. Obiit Hiſpali 1578. 21. Novembr.

Heliſæus Capys, Venetus, Theologus, cum Archiepiſcopo Pragenſi.

Petrus Aridien. Gallus, cum Reverendiſ. Cenomanenſi.

Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Avenion. Vicarius Congr. Franciæ, cum Reverend. Nemauſenſi.

Joann. Matthæus Valdina, cum Reverendiſ. Tarentino.

Petrus Martyr, Coma. Hiſp. cum Reverendiſ. Gerudenſi,

Petrus Zatores, Hiſpan. cum Reverendiſ. Dertuſenſi.

Antonius de Groſupto, cum Reverend Viglivanenſi.

Aurelius de Chio, cum Reverendiſ. Spalatrenſi.

Adrianus Valentia, Venetus cum Reverendiſsim. Nicoſenſi.

Marcus Medices, Veronenſ. cum Reverendiſ. Cenetenſi.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum Reverendiſ. Brixienſi

Michael de Hoſt. Gemuenſis, Prior S. Laurentii.

Conſtantinus Cocciannus, Horelia, cum Reverendiſ. Montis Politiani

Henricus de Hieronymo, cum Reverend. Braccarenſi.

Ludovicus de Soto Mayor, Luſitanus, cũ Reverendiſ. Georgio Tavdenſi.

Baptiſta de Lugo, cum Reverend. Veronen.

Hieronymus Batolus, Papien.

Theologi Ordin. Minorum de Obſervantia.

Aloyſius de Burgo novo, Italus, Sacræ Theologiæ Lect. Bononiæ, Commiſſarius Generalis. poſteà Ord. Gen.

Thomas de Soglia-no, Italus, Provinc. Bononiæ Miniſter.

An-

Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secretarius.

[illegible] Prae[illegible] Terra S. [illegible], postea [illegible] de Stagno in Dalmatia.

[illegible] de Perticis, Italus, Lector Sacrae Theologiae Perusii.

Angelus Justinianus Phalus Lector Sacrae Theologiae Januae.

Vincentius de Messina, Italus, Sacrae Theologiae Lector Neapoli.

Julius Passitanus, Vrcennus, Italus, Sacrae Theologiae Lector Berg.

Jacobus Alani, Gallus, Theologus, cum Episc. Venetens.

Theologi Ordinis Fratrū Minorum Conventualium

Marcus Antonius Gambaronus à Lugo, socius Reuerendissimi.

Bartholomæus Gosolphus de Pergula.

Ioannes Tertius, Gargonensi. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.

Clemens Thomalinus de Florentia, Regens in Conventu Sanctæ Crucis de Florentia.

Augustinus Balbus à Lugo.

Joannes Baptista Chisulphus, Ordin. Scriba.

Antonius de Grignano, Regens Sancti Antonii de Patavio.

Lucius Augusiola, Placentinus, Regens Sancti Francisci Bononiæ.

Maximilianus Beniamus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ, postea à Episc. Clodiensis.

Octavianus Charus de Neapoli, Regens Sancti Laurentii de Neapoli.

An-

Antonius Polius de Monte Ilcino, Regẽs, in Conventu duodecim Apoſtolorum Romæ. Obiit Monte Ilcini 1580.

Bonaventura Meldulẽ, Regens in Conventu Parmæ.

Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conventu Ferrariæ.

Antonius à Cubalo Feltrens.

Andreas Schynopius, de Amandula, cum Reverendiſsimo Cathanzario.

Balthaſar Cripus, Neapolitanus, cum Reverendiſsimo Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini.

[illegible]hadæus Peruſinus, [illegible]n Reverendiſsim. [illegible]lvatio, poſteà Pro[illegible]arat Generalis.

Joann. Paulus Recanatenſis, cum Reverendiſ. Quinque Eccleſienſ. Oratore pro Regno Hungariæ.

Simon Florentinus, cum Illuſtriſ. Cardin. Seripando Legato.

Cheruvinus Lavoſius, de Caſsia, cum Reverendiſsi Vercellen.

Gabriel Durateilius, Anconitanus.

Ambroſius Veronenſis, Prior Conventus S. Marci in urbe Tridentina.

Joannes Baptiſta Burgos, Hiſp. Valentinus.

Antonius Mondulphenſis, cum Reverẽdiſ. Prage. Oratore.

Ægidius Volaterranus, cum Epiſcop. Thinienſ.

Eugenius Piſaurenſis Concilii Prædicator, poſteà Epiſcopus Smyranenſis, & Velternorum Propræſul, apud quos. Obiit 1580. 1. Jun.

Adamas Florentinus, cum Illuſtriſ. Card. Ma[illegible]

Madrutino, Oratione habuit nomine Oratoris vii. Pagorum Helvetricorum. Catholicorum. Obiit Romæ 1581. 17. Januar.

Aurelius Corilmaltenſis, cum Oratore Helvetiorum.

Balthaſar Maſſanus, cum Epiſcop. Catanien.

Sebaſtianus Panenſis, Ordinis ſcriba.

Chriſtophorus de Sanctoris, Hiſpanus, Burgenſis.

Simon de Brazzolatis, Patavinus.

Angelus Ferus, Venetus, cum Reverend. de Olma. Obiit Barii in Apulia Præfectus Provincialis.

Petrus Luſitanus, cum Reverendiſ. Leirienſ.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitan.

Joann. Jacobus Chercanus, Vincentinus, Provincialis Venetiarum, poſtea Procurator Generalis Ord.

Theodorus Maſius, Mantuan. cum Reverendiſ. Cremonenſ.

Silveſter, Confeſſarius Illuſtriſ. Cardin. Mantuani.

Lucretius Aſolanus cum Reverendiſ. Patriarcha Venetiarum.

Nicolaus Gallus, cum Reverendiſ. Patre Generali.

Eraldus Gallus, cum Reverendiſ. Patre Generali.

Laurentius Lauretus, cum Reverendiſ. Patre Generali.

Angelus Ambroſianus, Venetus.

Theologi Ordinis Fratrum Servorum B. Mariæ.

Stephanus Bonucius Tuſcus, Ar[illegible] nus, poſteà Epiſc. Alatrinus deinde Ar[illegible] tinus, & S.R.E. Pres[illegible] Cardin. tit. SS. Petri, & Marcellini. Obiit Ro[illegible]

Romæ 1580. 3. Jan. in Collegio ſui Ordinis, ibique ſepultus.

Amans, pro Congregatione Servorum, cum Reverendiſ. Si Sinicenſ.

Officiales Sacri Concilii Trident.

Epiſcopus Cavenſis, Comiſſarius.

Epiſcop. Cheleſinus, Secretarius.

Ludovicus Bondonius, Magiſter Cæremoniarum.

Antonius Manellus, Depoſitarius.

Cantores Sacri Concilii.

Simon Bartholinus, Peruſinus.

Joann. Aloyſius de Epiſcop. Neapolitanus.

Bartholomæus le-Comte, Gallus.

Matthias Albo, de Fulgineo.

Franciſcus Buſtamante, Hiſpanus.

Joannes Antonius Latinus, Beneventan.

Franciſcus Druda, Gallienſis.

Lucas Longinquus, Gitonenſ.

Petrus Scorreccius, Aretinus.

Notarii.

Marcus Antonius Peregrinus, & Cynthius Pamphylus, de ſancto Severino.

Hieronymus Gambarus, Brixienſis Forenſis.

Curſores Sanctiſ. D. N. & Sacri Concilii.

Nicolaus de Matthæis, & Jacobus Carro, Allobroges.

NU-

Numerus Prælatorum cujuscumque nationis, qui ad Oecumenicam Tridentinam Synodum convenere.

PRÆLATI.

Itali, 187. per Procuratores,	2.
Galli, 26. per Procuratorem,	1.
Germani 2. per Procuratores.	4.
Hispani, 31. per Procuratores.	4.
Lusitani,	3.
Græci,	6.
Poloni,	2.
Ungari,	2.
Anglus,	1.
Hiberni,	3.
Flandri,	2.
Groatus,	1.
Moravus,	1.
Illyrici,	3.

IN-

INDEX

RERUM, ET VERBORUM.

ABbates quomodo eligendi. Seſsione 25. capite 6. Nec tonſuram nec minores ordines iis conferant, qui ſibi ſubjecti non ſunt. Seſ. 23. cap. 10. Uſum Mitræ, & Baculi habentes qua in cauſa Epiſcoporum loco adhibentur. Seſ. 13. cap. 4. Viſitandi jus habent. Seſ. 25. cap. 20. Quæ de Regularibus decreta ſunt, exequantur. Seſ. 25. cap. 22. Abbatum negligentia qua in cauſa ab Epiſcopo corrigi poſsit. Seſ. 5. cap. 1. Abbatum Monaſteria, in quibus ipſi domicilium habent à juriſdictione Epiſcoporum ſunt libera Seſ. 25. cap. 11. Abbatum privilegia in Eccleſiis Parrochialibus vacantibus quando locum non habent. Seſ. 24. cap. 18.

Abbatiſſæ qua ætate, & quomodo creari debent. Seſ. 25. cap. 7.

Abeſſe ab Eccleſia Epiſcopo non licet ultra tres menſes. Seſ. 23. cap. 1. Abeſſe quo anni tempore ei non licet. Ibidem.

Abſentes Epiſcopi qua pœna mulctentur. Seſ. 23. cap. 1. Abſentes inferiores curati mortaliter peccant. Seſ. 23. cap 1.

Abſentiæ Epiſcopi cauſæ legitimæ. Seſ. 23. cap. 1. Abſentiæ ilius cauſæ à quibus probandæ. Ibid. Abſentiæ licentia inferioribus curatis non ultra bimeſtre tempus danda, niſi, &c. Ibid. Abſentiæ horum cauſa à quo probanda. Ibid.

Abſolutio Sacerdotalis. Seſ. 14. cap. 6. Abſolutio Sacerdotalis eſt actus judicialis. Ibid. cap. 9. Abſolutio peccatorum graviorum à quibus. Ibid cap. 7. Quando nullius momenti. Ibid. Abſolutio peccatorum non abſque contritione pœnitentis, miniſterio Sacerdotis. Seſ. 14. cap. 6. Abſolutionis commoda. Ibid. cap. 5. Abſolutionis Miniſtri. Seſ. 14. Canone 10. Abſolutionis de publico Crimine impetratæ cauſa quando cognoſcitur ab Epiſcopo. Seſ. 13. cap. 5. Abſolutio à ſummo Pontif. impetrata, uſurpantibus bona, & jura Eccleſiaſtica, non aliter prodeſt niſi quæ detinent, reſtituant. Seſ. 22. cap. 11.

Abuſus, qui irrepſerunt in uſum indulgentiarum, quomodo tollendi. Seſ. 25. *Decret. de Indulg. fol.* 331. Abuſus ex ignorantia, & ſuperſtitione. Ibid. Abuſus in reliquiis, & veneratione Sanctorum. *fol.* 280.

Academiæ teſtimonium de ejus doctrina, qui creandus eſt Epiſcopus. Seſ 22. cap. 2.

Acceſſus aut regreſſus ad beneficium Eccleſiaſticum non concedatur: Conceſſi non ſuſpendantur. Seſ. 5. cap. 5.

Acolythi. Seſ. 23. cap. 2.

Adæ peccatum in omnes transfuſum. Seſ. 5. fol. 27. Seſ 6. cap. 3. & 4.

Adminiſtratores cujuſvis loci pii ſingulis annis Epiſcopo rationem reddant. Seſ. 22. cap. 9. Adminiſtratores ab Epiſcopo. Sede vacante electi futuro Epiſcopo rationem reddant. Seſ. 24. cap. 16.

Adoratio. Vide *Imagines.*

Adulterio matrimonium non dirimitur. Sef. 24. Can. 7. Adulterii pœna. Sef. 24. cap. 8.

Ætas ſingulis ordinibus præſcripta. Sef. 13. cap. 12. Ætas obtinendo beneficio. Sef. 23. cap. 6. Ætas ad Canonicatum legitima. Sef. 24. cap. 12. Ætas puerorum, qui in ſeminarium cooptandi ſunt. Sef. 23. cap. 18.

Affinitas ex fornicatione, quando dirimat matrimonium. Sef. 24. cap. 4.

Alea. Vide. *Clerici.*

Alexandri III. Conſtitutio. Sef. 7. cap. 1. & 3. Sef. 21. cap. 4 Sef. 14. cap. 12.

Annexa beneficia viſit. Epiſcop. Sef. 7. c. 9.

Anathemata in eos, quid juſtificatione male ſentiunt. Sef. 6. Can. 1. & ſequentibus. Anathemata. Circa Sacramentum Matrimonii. Sef. 24. Can. 1. & ſeq. Circa Septem Eccleſ. Sacramenta. Sef. 7. Can. 3. & ſeq. fol. 65. Circa Baptiſmum. Sef. 7. fol. 67. Circa Confirmationem ibid. fol. 69. Circa Euchariſtiam. Sef. 13. fol. 99. Circa Sacram. Pœnitentiæ. Sef. 14. fol. 129. & ſeq. Circa Sacram. Extremæ Unctionis. Sef. 14. fol. 133. Circa Sacrament. Ordinis Sef. 23. fol. 209. Circa Sacrificium Miſſæ Sef. 22. fol. 191. Circa Comunionem ſub utraque ſpecie. Sef. 21. fol. 174.

Annus ad ſuſcipiendos ordines datus. Sef. 23. c. 4 Antiquor Epiſcopus. Metropolitano impedito habendæ Synodi Provincialis jus habet. Sef. 24. cap. 2. Antiquiori Epiſcopo Metropolitanæ Eccleſiæ œconomum eligere, quando liceat. Sef. 24 cap. 16.

Apellatio in cauſis Criminalibus quando admittenda. Sef. 13. cap. 1.

Appellationis inhibitio in visitatione. Sess. 24. cap. 10. Appellatio concubinarii non impedit executionem. Sess. 25. cap. 14. Appellatio in causis matrimonialibus. Ibid. Appellationes aut inhibitiones in prima instantia. Sess. 14. cap. 20. Appellatione facta præscribitur modus transferendi acta. Ibid. Appellationibus admittendis, quæ forma servanda. Sess. 22. cap. 7.

Apostatæ Regularium. Sess. 14. cap. 11.

Apostoli in Cœna Sacerdotes à Domino instituti. Sess. 22 cap. 1. Apostolis, & eorum successoribus remittendi, ac retinendi peccata potestas comunicata. Sess. 14. cap. 1. Apostolis Consecrandi potestas data. Sess. 23. cap. 1.

Aquæ mixtio cum vino in Calice Sess. 22. Can. 9. & Sess. 22. cap. 7. fol. 189. Aqua naturalis. Vide *Baptism.* Aquarum significatio. Sess. 22. cap. 7.

Arbiter de suspiciene, & jurisdictione congnoscenda inter Ordinarium, & judicem conservatorem. Sess. 14 cap. 5.

Archidiaconi oculi Episcoporum. Sess. 24. cap. 12. quales esse debent. Ibid. Archidiaconi, qui visitandi jus habent, quomodo visitent. Sess. 24. cap. 3. Causas matrimonii, & Criminum non indicant. Ibid. cap. 20. Neque ad eorum judicium concubinatus causæ pertinent. Sess. 25. cap. 14.

Archiepiscopi Episcopos negligentes in institutione Seminarii compellant. Sess. 23. cap. 28. Archiepiscopos ad institutionem Seminarii Synodus Provincialis cogat. Ibid. Archiepiscopi negligentes in Synodo Provinciali habenda, qua pœna mulctentur. Sess. 24.

cap.

cap. 2. Archiepiſcoporum officium, ut Rectores Abbatibus ſubjecti prædicent. Sef. 5. cap. 2.

Archipresbyteri, quibus animarum cura commiſſa eſt, quando prædicare debeant. Sef. 19. cap. 20.

Aſſumendus ad Cathedralem Eccleſiam qualis eſſe debeat. Sef. 22. cap. 2.

Attritio Sef. 14. cap. 4.

Avaritiæ ſuſpicio ab Eccleſiaſticis tollenda. Sef. 21. cap. 1.

Aucupia Clericorum. Vide *Clerici*.

B

BAptiſmus Sacramentum fidei. Sef. 6. cap. 7.

Baptiſmus Joannis. Sef. 7. Can. 1. Baptiſmus ad ſalutem neceſſarius. Ibid. Can. 5. Baptiſmus hæreticorum quomodo verus. Ibid. Can. 4. Baptiſmus parvulorum. Ibid. Can. 13 Baptiſmus non iterandus. Ibid. Can. 11. Baptiſmi Doctrina vera in Eccleſia Romana. Ibid. Can. 3. Baptiſmi, & pœnitentiæ differentia. Sef. 14. cap. 2. Baptiſmi ſola recordatio non tollit, neque minuit peccata. Sef. 7. Can. 10. Baptiſmo neceſſaria aqua naturalis. Ibid. Can. 2. Baptiſmi gratia, & fructus. Sef. 14. cap. 2. Baptiſmi Character indelebilis. Sef. 23. c. 4. Baptiſmi lavacro regenerati Chriſto incorporari. Sef. 14. cap. 2. Baptiſmi Canones. Sef. 7. fol. 67. Baptiſmo ſuſcepto, vota poſt facta non irrita fiunt. Sef. 7. Can. 9. Baptizari licet in omni ætate, & tempore Ibid. Can. 12. Baptizantur parvuli in fide Eccleſiæ. Ibid. Can. 13. Baptizatus peccando gratiam amiſ-

amittit. Ibid. Can. 6. Baptizati universæ Christianæ legis debitores. Ibid. Can. 7. & 8.

Benedictio Sacerdotalis conjugibus in templo suscipienda Sess. 24. cap. 1. Benedictio Sacerdotalis non ab alio quam à suo Parocho sumenda Ibid. Benedictionis Sacerdotalis licentia à quo danda. Ibid.

Beneficium obtinentium habitus. Sess. 14. cap. 6. Beneficia conferantur juxta Sacros Canones, alias, provisio nulla. Sess. 22. cap. 4. Beneficia habentes quamvis familiares Cardinalium ab ordinariis non sunt exempti ratione beneficiorum. Sess. 24. cap. 11. Beneficia, quibus animarum cura incumbit ab institutione sua, in simplicia non convertantur. Sess. 25. cap. 16. Beneficia plura obtinere volentium cupiditati occuritur. Sess. 24. cap. 18. Beneficia plura incompatibilia nemini recipere, & obtinere licet. Sess. 7. cap. 4. Beneficia regularia Regularibus conferantur. Sess. 14. cap. 10. Beneficia sæcularia impetrare iis non licet, qui ad aliam ordinem translati sunt. Sess. 14. cap. 11. Beneficii obtinendis ætas definita. Vide. *Ætas.* Beneficiorum exemptorum visitatio. Sess. 24. cap. 9. Beneficiorum hæreditariæ successiones Patrum decretis odiosæ. Sess. 25. cap. 7. Beneficiorum qualitatibus, & oneribus, quæ ex fundatione, seu dotatione sunt non derogandum. Sess. 21 cap. 5. Beneficiorum simplicium fructus quibus attribuendi. Sess. 23. cap. 17. Beneficiorum Cathedralibus annexorum visitatio. Ibid. cap. 7. Beneficiorum quorumcumque visitatio. Ibid. cap. 7. & 8. Beneficium habere debet prima tonsura initiatus, ut fori privilegio gaudeat.

Sef. 23. cap. 6. Beneficium unum uni conferendū. Sef. 24. cap. 17.

Biblia Latina vulgatæ editionis probata. Sef. 4. fol. 21. 22. 23. 24.

Biennii ſpatium litibus finiendis ſtatutum. Sef. 24. cap. 20.

Bigami adminorum ordinum munera obeunda non probantur. Sef. 13. c. 17.

Bona Eccleſiaſtica occupantium pœna. Sef. 22 c. 11. Bona mobilia, & immobilia, quomodo regularibus conceſſa. Vide *Regulares*.

Bononiæ Seſsiones habitæ. Sef. 9 & 10.

Brachium Sæculare implorandum pro revocandis Monialibus intra urbem. Sef. 25. cap. 7.

Bulla Indictionis Concilii. fol. 1. Bulla Facultatis transferendi Concilii. fol. 78. Bulla Reſumptionis Concilii. fol. 85. Bulla Celebrationis Concilii ſub Pio IV. fol. 154. Bulla Confirmationis Concilii. fol. 243.

C

CAlicis uſus an aliquibus nationibus concedendus. Sef. 21. & 23.

Candelarum certus numerus in Miſſarum celebratione ſuperſtitioſus. Sef. 22. fol. 193. & ſequentibus.

Canon Miſſæ ex quibus conſtet. Sef. 22. cap. 4.

Canones omnes antiqui de vita, & honeſtate Clericorum renovati. Sef. 22. cap. 1. Canones de Baptiſmo. Vide *Baptiſmus*. Canones

de confirmatione. Sef. 13. Canones de Euchariſtia. Sef. 13. Canones de Extrema Unctione. Sef. 34. Canones de Juſtificatione. Sef. 6. Canones de Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum. Sef. 21. Canones de Miſſæ Sacrificio. Sef. 22. Canones de Matrimonio. Sef. 24. Canones de Ordine Sacro. Sef. 21. Canones de Pœnitentia. Sef. 14. Canones omnes Sacri indiſtinctè ab omnibus obſervandi. Sef. 24. cap. 18.

Canonicatus quibus Conferendi. Sef. 24. cap. 12. Canonici Regularis translati ad alium ordinem beneficia ſæcularia obtinere non poſſunt. Sef. 14. cap. 11. Canonici præſentes Sacræ Ordinationi. Sef. 23. cap. 8. Canonici Divina Officia per ſe obeant. Sef. 24. cap. 12. Canonici profeſsionem fidei faciant. Ibidem. Canonici quales Ibid. Canonici in Sacris vocem in Capitulo habeant. Sef. 22. cap. 4. Canonicis non amplius tribus menſibus abeſſe, licet. Sef. 24. cap 12. Canonicorum abſentium contumaciæ pœnas. Ibid. Reſidentia. Ibid. Canonicorum veſtitus, temperantia, officium in choro, & celebrante Epiſcopo. Ibid. & ſequentibus.

Cantus in choro qualis. Ibid. Cantus laſcivus in Miſsis vetatur. Sef. 22.

Capellani Regii quando ordinariis ſubjecti. Sef. 24. cap. 11.

Capituli Cathedralis viſitatio, & correctio. Sef. 25. cap. 6. Capituli officium ſede vacante. Sef. 24. cap. 1. Capituli jus Oeconomum eligendi ſede vacant. Ibid. cap. 16. Capituli negligentiæ in eligendo Vicario remedium. Ibid. Capitulo, ſede vacante, quando licèt litteras remiſſoriales con-

concedere. Sef. 7. cap. 10. Capituli in viſitatione Epiſcopi exemptio nulla. Sef. 6. cap. 4. Capitulum quando jus viſitandi habet, ab eo delectos Epiſcopus probet. Sef. 24. cap. 3. Capitulum de ſcripturis futuro Epiſcopo rationem reddere tenetur. Ibid. cap. 16. Capitulum quando in conſilium ab Epiſcopo adhibendum. Sef. 25. cap. 6. Capitulum ſub tit. S. Petri, & S. Joannis. Ibid. cap. 9. Capitulorū Generalium ſeu Provincialium negligentia quando Concilio Provinciali ſupplenda. Ibid. cap. 22. Capitulorum Gener. aut Provincial. Officium in Magiſtris Sacræ Scripturæ decernendis. Sef. 5. cap. 1.

Capuccinus, & Minoribus de Obſervantia Fratribus ſolis bona immobilia poſſidere non licet. Sef. 25. de Regular. cap. 3.

Cardinales ex omnibus Chriſtianæ Reip. nationibus. Sef 24. cap. 1. Cardinales eligendi quales. Ibid. Cardenales tres eligendi, qui teſtificentur de eo qui creandus eſt Epiſcopus. Ibid. Cardinales, qui Eccleſiis Cathedralibus præſunt Conſecrationem ſuſcipiant intra tres menſes Sef. 23. cap. 2. Cardinalibus beneficiorum multitudo negatur Sef. 24. cap. 17. Cardinalium reſidentia. Sef. 23. cap. 1. Cardinalium regreſſus non conceduntur. Sef. 25. cap. 7. Cardinalium familiares. Vide *Familiares*. Cardinalium privilegia in Eccleſiis Parochialibus vacantibus. Sef. 24. cap. 18.

Carthaginenſe Concilium. Sef. 25. cap. 1.

Caſtitatis donum Sef. 24. Can. 9.

Cotecheſis vulgari lingua à Parocho explicanda Sef. 24. cap. 7. Catecheſis ſingulis Sacramentis præmittenda. Ibid.

Catechumeni. Sef. 6. cap. 7.

Cauſas reſervati. Sedi Apoſtolicæ. Sef. 24. cap. 6. Caſuum reſervatio. Sef. 14. cap. 7. & Can. 11. Caſuum reſervatio nulla in articulo mortis. Sef. 14. cap. 7. Caſuum reſervationis vis. Ibid & Can. 11.

Catedralibus Eccleſiis qui præficiendi. Sef. 7. cap. 1. & Sef. 22. cap. 1. Cathedralibus Eccleſiis quibus penſiones imponendæ. Sef. 24. cap. 13. Cathedral. Eccleſii exigui redditus providetur. Ibid. Cathedralem Eccleſiam ſimul, & Parochialem nemo retineat. Sef. 24. cap. 17.

Cauſæ fori Eccleſiaſtici in prima inſtantia ab Ordinariis cognoſcantur. Sef. 24. cap. 20. Cauſæ Civiles. Vide *Civil.* Cauſæ exceptæ. Sef. 24. cap. 20. Cauſæ Matrimoniales, & Criminales ad Epiſcopum ſpectant. Sef. 23. cap. 20. Cauſis finiendis biennium præſcriptum, & non finitis remedium. Ibid. Cauſæ matrimoniales extra provinciam. Ibid. Cauſæ graviores contra Epiſcopos Summo Pontifici reſervantur. Sef. 24. cap. 5.

Celebratio Miſſarum Vide *Miſſæ.*

Cenſuræ Eccleſiaſticæ quando ferendæ. Sef. 25. cap. 3. Cenſuræ, & interdicta ab Epiſcopis impoſita publicanda, & obſervanda à regularibus. Sef. 25. cap. 12.

Cæremoniæ in Sacramentis non contemnendæ. Sef. 7. Can. 13. Cæremoniæ in Sacrificio quare inſtitutæ. Sef. 22. cap. 5. non ſunt impietatis irritabula. Ibid. & Can. 7. & 9. Cæremoniæ in Ordine Sacro non contemnendæ. Sef. 23. Can. 5. In nuptiis. Sef. 24. Can. 11. Cæremoniæ in Sacrificio ab Epiſcopo non permittantur, niſi rite

rite ſtabilitæ. Seſ. 22. fol. 183 & ſequentibus.

Character quid. Seſ. 7. Can. 9. Character imprimitur in Baptiſmo, Confirm & Ordine. Ibid. & Seſ. 23 cap 4. non poteſt deleri. Ibid.

Chalcedonenſe Concilium. Seſ. 23. cap. 16.

Chorææ Clericis prohibitæ. Seſ. 22. cap. 1.

Chriſma Seſ 7. Can. 2.

Chriſtus ante legem, & in lege promiſſus. Seſ. 6 cap. 2. Chriſtus ſecundus Adam. Ibid. cap. 4. Omnium Sacramentorum auctor. Seſ. 24. fol. 231. Cauſa ſalutis æternæ omnibus obtemperantibus. Seſ. 6. cap. 11. Datus ut Legislator. Ibid. Can. 21. Chriſtus meruit nobis juſtificationem, & ſatisfecit pro nobis. Ibid. cap. 7. Pro omnibus mortuus. Ibid. cap. 3. Totus ſumitur ſub qualibet ſpecie Euchariſt. Seſ. 21. cap. 3. & Can. 3. Sedet ad dexteram Patris, & nobiſcum eſt in Euchariſtia. Seſ. 13. cap. 1. Chriſti amor erga nos. Ibid. cap. 8. Reſurrectionis ejus vis. Seſ 6. cap. 9. Chriſti Adventus Myſterium. Seſ. 6. cap. 2.

Chriſtiani. Seſ. 6. Can. 28.

Ciborum delectus ſervandus. Seſ. 25. fol. 232.

Circumſtantiæ peccati. Vide *Peccatum.*

Citari perſonaliter quando poſsit Epiſcopus Seſ 23 cap. 6.

Civilibus cauſis dirimendis modus præſcriptus Eccleſiaſticis judicibus. Seſ 25. cap. 3. Civilibus in cauſis, & Criminalibus quando appellationi locus. Seſ. 13 cap 1.

Clandeſtinorum Matrimonium correctio. Seſ. 24. cap 1. Clandeſtinis in Matrimoniis Parochi Officium. *Parochus.*

Cla-

Claves datæ ad ſolvendum, & ligandum. Seſ. 14. cap. 8. Clavium poteſtas Ibid. cap. 5. & Can. 15.

Clauſtralium Monachorum S Scripturæ Interpretes non examinantur ab Epiſcopo. Seſ. 5. cap. 1.

Clemens. V. Seſ. 14. cap. 6.

Clerici conjugati. Seſ. 23. cap. 6. Clerici peregrini ad Sacra facienda ſine litteris ſui Epiſcopi non recipiantur. Seſ. 23. cap. 16. & Seſ. 22. *Decr. de obſervand.* Clerici bona, & jura Eccleſiaſtica uſurpantes. Seſ. 22. cap. 11. Clerici qui debitum Eccleſiæ Officium non præſtant. Seſ. 22. cap. 3. Clerici ordinandi certo loco, & Eccleſiæ adſcribantur. Seſ. 23. cap. 6. Clericorum veſtitus. Seſ. 14. cap. 6. Clericis aleæ, & comeſſationes prohibentur. Seſ. 22. cap. 1. Clericorum vita. Seſ. 14. cap. 1. Clericorum mendicitati providetur. Seſ. 12. cap. 2. Clericorum peregrinationi occurritur. Seſ. 23. cap. 16. Clericorum vitia punienda appellatione remota. Seſ. 22. cap. 1. Clericos corrigendi facultas ampla prælatis tributa. Seſ. 14. cap. 4. Clericus Sæcularis ſine beneficio non promovendus. Seſ. 21. cap. 1. Clerici concubinarii. Vide *Concubinarius.* Clericus homicida. Vide *homicid*

Cluniacenſis Monaſterii privilegium. Seſ. 25. cap. 12.

Coadjutores Parochis quando dandi. Seſ. 21. cap. 6.

Coadjutoriæ cum futura ſucceſſione tolluntur: & quomodo permittantur. Seſ. 25. cap. 7.

Cog-

Cognatio ſpiritualis ex Baptiſmo, & confirmatione quos contingat. Seſ. 24. cap 2.

Collatio ordinum gratuita. Vide. *Ord.*

Collegium puerorum. Vide *Seminarium.*

Collegia dimiſſorias ad ordines concedere nequeunt. Seſ. 23. cap. 10. Collegiorum, & confraternitatum viſitatio Vide *Epiſcopus.*

Collegiorũ perſonæ quomodo exemptæ. Seſ. 24. cap. 11. Collegiorum privilegiis Ordinariis non detrahitur. Ibid.

Collegiatæ Eccleſiæ quomodo ſtipendium procurent interpreti S. Scripturæ Seſ. 5. cap. 1.

Colloquia, & confabulationes dum Sacra fiunt. Seſ. Seſ. 22. *Decret. de obſervand.*

Comites Palatini in Beneficiis non liberi ab Ordinariorum juriſdictione. Seſ. 24 cap. 11.

Commendæ. Vide *Monaſteria.*

Comeſſationes Clericorum. Vide *Clerici.*

Commiſsio graviorum Criminum contra Epiſcopos ſpecialis ſit, & manu Summi Pontif. ſignata. Seſ. 24. cap. 5. Commiſsiones cauſarum in provinciis, quibus faciendæ. Seſ 25. cap. 20.

Communionis ſub utraque ſpecie; & parvulorum doctrina. Seſ. 21. cap. 1. & ſequen.

Compatres in Baptiſmo. Seſ. 24 cap. 2.

Concilia provincialia renoventur. Seſ. 24. cap. 2. quo tempore, & quibus de cauſis habenda. Ibid. de Epiſcopis creandis inquirant. Ibid. cap. 1. Vide *Provinciale Concil.*

Concubinatus. Seſ. 24. cap. 8. Severè puniendus. Ibid. Concubinarii Clerici pœna. Seſ. 25. cap. 14. Concubinarii Epiſcopi. Seſ. 25. cap. 24.

Confeſsio

Confeſsio lapſis poſt Baptiſmum jure Divino inſtituta. Seſ 14 cap. 5 & Can. 6 Non eſt Carnificina, neque impoſsibilis. Ibid. cap. 5. & Can. 8 Confeſsio ſacrem. Ibid. cap. 5. & Can. 6. Confeſsiones Miniſter. Ibid. cap. 6 Confitendi in Quadrageſima mos. Seſ 1. cap 5. & Can 8. Confeſsio occultorum peccatorum neceſſaria. Ibid: Can. 7. Confeſsio circunſtantiarum, & venealium. Seſ. 14. cap. 5. Confeſsiones audire quibus Presbyteris liceat. Seſ. 23. cap. 15. Confeſsionum libros diſcant pueri in Seminario. Seſ. 23. cap. 18. Confeſsio fidei ab eo facienda, qui Cathedrali præficitur. Ibid cap. 15. Confeſsio Monialium. *Vide Moniales.*

Confirmatio Sacramentum. Seſ. 7. Can. 1. Confirmationis Miniſter. Ibid. Can. 3. Confirmationis Sacramentum habeat tonſura initiandus. Seſ. 23 cap. 4. cognatio ex confirmatione. Seſ. 24. cap. 2.

Conſanguinei, & familiares Cardinalium, & Epiſcoporum ne ex fructibus Eccleſiarum ditentur. Seſ 25. cap. 1.

Conſecratio ubi facienda. Seſ. 23. cap. 2. Conſecrationis tempus Epiſcopis præſcriptum. Ibidem.

Conſervatores judices Seſ. 14 cap. 5. erectum tribunal non habeant. Ibid. & Seſ. 7. cap. 14.

Conſervatoriæ literæ quibus nihil proſint. Seſ. 14 cap. 5. & Seſ. 7. cap. 14.

Conſiſtorium. Seſ 24. cap. 1.

Conſuetudo Eccleſiæ in dandis indulgētiis. Seſ. 25. fol. 231. in ſervanda Euchariſtia pro

infirmis. Sef. 13. cap. 6. Conſuetudo Eccleſiaſtica. Sef. 13. cap. 7. & 8. Can. 6. & Sef. 14. cap. 3. & 5. & 7. & Can. 6. & Sef. 22. cap. 8. & Sef. 24. fol. 231.

Contritio quid Sef. 14. cap. 4. contritio imperfecta non facit hypocritam. Ibid. cap. 4. & Can. 5 libera, & voluntaria Ibid.

Conſtantienſe Concilium. Sef. 15. fol 151.

Conventus Monachorum Scripturæ interpretem habeant Sef. 5. cap. 1.

Convertitæ, ſeu penitentes mulieres. Sef 24. cap. 18.

Criminales cauſæ. Vide *Conſervatoriæ literæ.* Criminales cauſæ inferiorum Epiſcopo judicio non relinquendæ. Sef. 24. cap. 30. Crimina Epiſcoporum leviora à quo judicanda. Sef. 24. cap. 5. Graviora. Ibid. Criminoſi Clerici notorii altari non miniſtrent. Sef. 22. *Decret. de obſerv.*

Curati reſidere compellantur. Sef. 6. cap. 2. Curati oves ſuas cognoſcere, & paſcere tenentur præcepto Divino. Sef. 23. cap. 1. Curatorum non reſidentium pœna. Sef. 23. cap. 1. Curati quales eſſe debent. Sef. 24. cap. 12. Curati Abbatibus ſubjecti ad prædicationem à Metropolitanis compellendi. Sef. 5. cap. 2. Curati inferiores per ſe, vel per alios prædicent. Sef. 5. cap. 2. Curati Synodo Diœceſanæ inter ſint. Sef. 24. cap. 2. Curata beneficia plura ſimul in commendam data revocantur. Sef. 7. cap. 4. Curata beneficia Epiſcopi viſitent quotannis. Ibid. cap. 7. Curata plura detinentium pœna Ibid. cap. 4. Curata in ſimplicia non convertantur. Sef. 25. cap. 16. Curatis beneficiis, quæ monaſteriis ſubjecta

biecta sunt. nemo præficiatur sine approbatione Episcopi. Sess. 25. cap. 11.

Curiosa à popularibus concionibus secludantur. Sess. 25. *Decret. de Purgator.* Et. Sess. 14 cap. 7.

D

DE ambulationes, & actiones Sæculares ab Ecclesia tollant Episcopi. Sess. 22. *Decret. de observand.*

Decalogi præcepta ad Christianos pertinere, Sess. 6. Can. 19. Decalogi præcepta duo vitima. Sess. 14. cap. 5.

Decanorum visitatio qualis. Sess. 25. cap. 3. quas causas non judicent Decani. Ibid. cap. 20. & Sess. 25. cap. 10.

Decimarum solutio. Sess. 25. cap. 12. Eam impedientes excommunicantur. Ibid. Decimarum assignatione occuritur tenuibus Parochiis. Sess. 24. cap. 13.

Decreta Concilii Tridentini recipiantur Synodis Provincialibus, & diœcesanis. Sess. 25. cap. 2. Decreta de Ecclesiastica disciplina quomodo intelligenda. Sess. 25. cap. 21. Decrerum de modo vivendi, & servandis in Concilio. fol. 16. Decretum de Symbolo fidei fol. 19. Decretum de Canonicis Scripturis. fol. 21. Decretum de editione, & usu Sacrorum Librorum. fol. 23. Decretum de peccato Originali. fol. 26. Decretũ deReformatione fol. 30. & fol. 58. & fol. 70 & 102. & 134. & 175. & 195. & 210. & 235. & 244. & Sess. 25. fol. 202. Decretum de justificatione. fol. 36. Decretum de Sacramentis.

fol.

fol. 63. Decretum de translatione Concilii. fol. 80. Decretum prorogationis Seſsionis. 9. fol. 81. Idem. fol. 84. Decretum de reſumendo Concilio fol. 88. Decret. prorogationis Seſ. 13. fol. 89. Decretum de Euchariſtia. fol. 90. Decretum de Pœnitentiæ, & Extremæ unctionis Sacramentis. fol. 111. & 145. Decret. prorogationis fol. 145. Decretum ſuſpenſionis Concilii. fol. 152. Decretum de celebrando Concilio. fol. 159. Decretum de Librorum delectu, & invitandis ad Conſilium. fol. 161. Decretum prorogationis. fol. 168. Idem fol. 169. Decretum de Communione ſub utraq; ſpecie, & parvulorum. fol. 170. Decretum de Sacrificio Miſſæ. fol. 184. idem fol. 193. Decretum ſuper petitione conceſsionis Calicis. fol. 204. Decretum de Sacramento Ordinis. fol. 205. Decretum de Sacramento Matrimonii. fol. 231. & 235. Decretum de Purgatorio. 277. De Invocatione, & Reliquiis, & Imaginibus SS. fol. 278. de Regularibus, & Monialibus. fol. 281. Decretum de indulgentiis. Seſ. 25. fol. 231 De delectu ciborum, & jejuniis de diebus Feſtis de indice librorum, Catechiſmo, Breviario, & Miſſali. De loco Oratorum. De recipiendis, & obſervandis Decretis Concilii. De recitandis Decretis. De fine Concilii, & confirmatione pretenda. Ibid. & ſequent. Depoſitionis cauſæ à quibus cognoſcantur. Seſ. 13. cap. 4.

Derogationes quæ non faciendæ Seſ. 25. cap. 51

Deus Auctor veteris, & Novi Teſtamenti. Seſ. 4. fol. 22 Dei Clementia. Seſ. 14. cap. 9. & Can. 13. Judicium & Miſericordia ante oculos ha-

habenda. Sef. 6. cap. 16. Bonitas. Ibid. Deus Juſtificatos non deſerit, niſi deferatur. Sef. 14. cap. 11. reddit unicuique juxta opera ſua. Ibid. cap. 16. non jubet impoſsibile. Ibid. cap. 11. Bonum opus inchoatum perficit. Ibid cap. 13

Diaboli tentationibus quomodo reſiſtitur. Sef. 14. cap. 2.

Diaconi. Sef. 23. cap. 2. quomodo ordinandi. Sef. 22. c. 12. Diaconorum ætas. Ibid. continentia. Sef. 22. cap. 13. Diaconatus. Sef. 23. cap. 17. & Sef. 24 cap. 12.

Dignitates Eccleſiaſticæ quare inſtitutæ. Sef. 24. cap. 12. Quibus conferendæ Ibid. in iis collocati reſideant. Ibid. per quot menſes abeſſe poſsint, &c. Ibid.

Diligentes Chriſtum ejus mandata Servant Sef. 6. cap. 11.

Dimiſſoriæ literæ. Vide, *Litteræ.*

Diœceſes quare diſtinctæ. Sef. 14. cap. 9. Diœceſana Synodus quotannis habenda. Sef. 24. cap. 2. Ejus deligendi quatuor judices ad cauſas delegatas. Sef. 25. cap. 10. Diœceſanæ Synodo qui debeant intereſſe. Sef 24. cap. 2. in ea juramentum de obſervandis Decretis Trident. Concilii. Sef. 25. cap. 2.

Diſciplinæ Eccleſiaſticæ reſtitutio. Sef. 6. cap. 1. quomodo conſervatur. Sef. 13. cap. 1. & Sef. 24. cap. 12. & Sef. 23. cap. 18. Ejus neceſsitas. Sef. 25. cap. 1. Nervus. Ibid. cap. 3.

Diſpenſationes extra Curiam Rom. Ordinariis committantur. Sef. 22. c. 5. Diſpenſatio de promovēdo non valet, niſi cum litteris Epiſcopi. Sef. 23. cap. 8. Diſpenſatio ad matrimonium rarò, & gratis danda. Sef. 24. cap. 5. Diſpenſatio

ad transeundum ad alium ordinem. Sef. 14 cap. 11. Dispensatio de non residendo, temporaria, & perpetua. Sef. 6. cap. 2. De non promovendo ad annum. Sef. 7. cap. 12. De homicidio voluntario, & casuali Sef. 14. cap. 7. Dispensatio in Canonum decretis quàm ob causam liceat. Sef. 25. cap. 18.

Distributiones quotidianæ Sef. 21. cap 3. & Sef 24. cap. 15. & Sef. 22. cap. 3. & Sef. 24. cap. 12.

Divortium quoad thorum. Sef. 24. Can. 8.

Divinorum Officiorum ratio à Synodo præscribenda Sef 24. cap 12.

Doctoribus conferantur dignitates Sef. 24 cap. 12. Doctores Magistri, & Licentiati Cathedralibus præficiendi. Sef. 22. cap. 2. Doctores Universitatum initio cujusque anni jurent servaturos decreta Concilii Tridentini. Sef. 25. cap. 2.

Doctrina de Communione, Sacrificio, Sacramentis Vide *Decretum*.

Dominicis diebus, & Festis prædicent. Parochi. Sef. 5. cap 2. Dominicis diebus populus ad suam Parochiam accedat. Sef. 22. Decret de observand.

Dominici Temporales decreta Concilii curent observari. Sef. 25. cap. 20. ne cogant subditos ad Matrimonium. Sef. 24 cap 9.

Domus Dei nihil profanum habere debet. Sef. 24 cap. 1.

Duellorum usus. Sef. 25. cap. 19.

E

Ecclesia Columna veritatis. Sess. 13. cap. 1. à Christo edocta Ibid. fol. 91. In quos exercet judicium. Sess. 14 cap. 2. Non errat Sess. 24. Can. 4. & 8. & justis de causis Communicavit laicos sub una specie. Sess. 21. Can. 2. Ecclesiæ mandatorum observantia. Sess. 6. cap. 10. Ejus præcepta servare Baptizati tenentur. Sess. 7. Can. 8. Ejus usus in Sanctorum invocatione. Sess. 25. fol. 278. Ejus potestas in dispensatione Sacramentorum. Sess. 21. cap. 2. Ejus facultas in gradibus affinitatis. Sess. 24. Can. 3. Ecclesia primitiva. Sess. 14. cap. 3. Ecclesia Romana. Magistra omnium Ecclesiarum. Sess. 7. Can. 3. Ecclesia Cathedrali vacante preces habendæ ad Deum. Sess. 24. cap. 1. Ecclesiæ dignissimis conferantur. Sess. 6. cap. 1. Earum status ex dignitate conservandus. Sess. 21. cap. 5. Ecclesiæ tenues habeant saltem Magistrum Gramaticæ. Sess. 5. Ecclesiæ omnes habeant Ministros ad minorum Ordinum munia. Sess. 23. cap. 15. Ecclesiæ Dirutæ. Sess. 21. cap. 7. Ecclesiis quibus pensiones non imponendæ. Sess. 24 cap. 13. Ecclesiæ receptivæ. Sess. 24. cap. 18. Ecclesiæ patrimoniales. Ibid.

Editio vulgata Sacrorum Librorum retinenda. Sess. fol. 23. & seq.

Electi Dei nequeunt sciri nisi speciali revelatione. Sess 6 fol. 23. cap. 12.

Electio Abbatum, & omnium Prælatorum quomodo habenda Sess. 15. cap. 6. Electioni Monialium præsidentes Claustrane intrent. Sess. 25. cap. 7.

Eleemosynarum quæstores Vide Quæstores Eleemosynarum & piorum operum à ministratores rationem Episcopo reddant Sess. 22. cap. 8.

Episcopi quales Sess. 2. fol. 17. Eorum munus in Concilii Ibid. Episcopi quibus in causis ut Apostolicæ Sedis delegati. Sess. 5. cap. 1. & Sess 6. cap. 2. & 3. & Sess. 7. c. 6. & 14. & Sess. 13. cap. 5 Sess. 24. cap. 4. & Sess. 21. cap. 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & Sess. 22. cap. 3. & 5. & 6. & 8. & Sess. 24. cap. 9. & 10. & 11. & 14. Sess. 25. cap. 8. & 9 & cap. 14 Episcopi Apostolorum successores. Sess. 23. cap. 4. Præsbyteris Superiores. Ibid & Can. 7. Creati à Romano Pontifice sunt Legitimi Episcopi Can. 4. sunt ministri confirmationis. Sess 7. Can. 3. Ab Spiritu Sancto positi regere Ecclesiam Dei. Sess. 23. cap. 4 In ultimarum voluntatum commutationibus sunt cognitores. Sess. 22. cap. 6. piarum dispositionum executores, Ibid. cap. 8. Episcopis non licet in aliena diœcesi Pontificalia exercere. Sess. 6. cap. 3. & Sess. 14. cap. 1. Episcoporum officium vitia coaguere. Ibid. Episcoporum legitimus numerus in atrocioribus Clericorum causis aliquando non requiritur. Sess. 13. cap. 4. Episcopi prædicent. Sess. 5. c. 2. Sacræ Scripturæ Interpretes examinent. Sess. 5. cap. 1. Quibus casibus citari possint. Sess. 13. cap. 6. De absolutione malè impetrata cognoscant. Ibid. cap. 5. Curent ut Decretum de Clandestinis nuptiis publicetur. Sess. 24. cap. 1. Invitis Rectoribus quando novas Parochias erigere possint. Sess. 21. cap. 4. Episcoporum non residentium pœna. Sess. 6. cap. 1. Episcopo honor debitus à principibus deferatur. Sess. 25. cap. 17. Episcoporum

modeſtia; ſuppellex. menta Sef. 25. c. 1. Epiſcoporum cauſæ Vide, *Cauſæ*. Epiſcopi Titulari Vide, *Tituiares*.

Euchariſtiæ inſtitutio. Sef. 13. cap. 2. Excellenti..cap. 3 Cultus cap. 5 Uſus c. 8. Euchariſtiæ aſſervandiæ,& ad infirmos deferendæ cõſuetudo. c. 6. Ad eam præparatio, c 7. De Euchariſtia Canones. Sef. 13. Euchariſtia ne intra ſepta Monialium aſſervetur Sef. 25. cap. 10.

Eugeniana conſtitutio curatis non ſuffragatur contra Epiſcopos Sef. 23. c. 1. Neque curialibus,& familiaribus Cardinaliũ. Sef. 24. c. 11.

Excommunicatio gladius Eccleſiaſticæ diſciplinæ quando ferenda. Sef. 25. cap. 3. Excommunicati non reſipiſcentis pœna. Ibid.

Exemptorum locorum variorum viſitatio ab Ordinariis. Sef. 7. c 8.& Sef. 21 c. 8.& Sef. 25. cap. 8. Exempti, quando ſubjecti Ordinariis. quando non. Sef. 24 cap. 11.

Exorciſtæ. Sef 23. cap. 2.

Expectativæ non dentur, datæ abrogentur. Sef. 24 cap. 19.

F

FAbricæ Eccleſiæ attribuendi fructus Epiſcoporum malè percepti. Sef. 23. cap. 1. Tertia Item pars fructuum beneficiorum concubinarii. Sef. 25. cap. 14. Fabricæ adminiſtratores viſitantur ab Epiſcopo. Sef. 22. cap. 9.

Facultas de promovendo, & non promovendo. Vide, *Diſpenſatio*.

Familiares Epiſcopi quãdo ab illis ordinãdi. Sef. 23. cap. 9. Qui conſervatoriarum privi-

segio gaudeant. Sef. 14 cap. 5. Familiares Cardinalium quando Ordinariis ſubjecti. Sef. 24. cap. 11.

Feſti dies Sanctorum. Sef. 25. Feſtum Corporis Chriſti. Sef. 13. cap. 5.

Feudalia Directis dominis qua cauſa a quid rantur. Sef. 25. cap. 19.

Fides radix juſtificationis. Sef. 6. c. 8. Non amittitur per peccatum mortale quodcumque. Sef. 6. cap. 15. Sine operibus mortua eſt. Ibid. cap. 7. Cooperatur bonis operibus. Ibid. cap. 10. Sine ea impoſsibile eſt placere Deo. Ibid. c. 8. In Chriſto ea valet, quæ per dilectionem operatur. Ibid. cap. 7. Vide. Sef. 6. *Decret. de juſtificatione.*

Fidei rudimenta pueri doceantur in Parochiis. Sef. 24. c. 4. Fidei profeſsio. Vide, *Profeſsio.*

Fiducia hæreticorum inanis. Sef. 6. cap. 9.

Filii Dei Chriſtum diligunt. Sef. 6. cap. 13. Non deſinunt eſſe juſti propter venialia ibid.

Filii Clericorum illegitimi ubi nequeant habere penſiones. Sef. 25. cap. 15.

Fori Eccleſiaſtici cauſæ in prima inſtantia Sef 24 c. 20. Fori privilegio quando gaudeant Tonſurati. Sef 13. c. 6

Fratres Minores de Obſervantia. Vide *Capuccini.*

Fructus abſentium quibus dandi. Sef. 5. c. 2. Malè percepti non retinendi. Sef. 23. cap. 1. A quibus malè recipiantur. Sef. 14. cap. 17.

Funeralium quarta. Vide, *Quarta.*

G

GEhennæ metus ſalubris. Sef. 6. Can. 8. & Sef. 14. cap. 4.

Generales Ordinum quomodo eligendi. Sef. 25 cap. 6.

Grammaticæ Magiſtri. Sef. 5. cap. 1.

Gradus affinitatis, & conſanguinitatis. Sef. 24. Can 3 & c. 4. & 5.

Gratia Dei præveniens. Sef. 6. cap. 5. Eam conſecutum ſe eſſe nemo ſcit certitudine Fidei, &c. Eadem, Seſsione.

Gratis fiant diſpenſationes. Sef. 25. cap. 18.

Gregorius X. Sef. 7. cap. 3. & 5.

Gymnaſia publica Sacræ Scripturæ Lectorem habeant. Sef. 5. cap. 1.

H

HAbitus Clericalis à quibus deferendus. Sef. 14. cap. 6. & Sef. 23. cap. 6. Habitus Religionis palam deferendus. Sef 25. cap. 29. poſt quinquenium non deponendus. Ibidem.

Hæreſis ſuſpectus. Sef. 25. c. 3. Ab Hæreſi in foro conſcientiæ quis abſoluat. Sef. 14. cap. 6. Hæreſim prædicantiũ pæna. Sef. 5. cap. 2. Hæreticorum inanis fiducia. Sef. 6. c. 9. Calida ingenia. Sef. 6. cap. 1 c. Novatores. Sef. 14. cap. 8.

Hierarchia Eccleſiaſtica Sef. 23. Can. 6.

Hiſtoriæ Myſteriorum noſtræ Redemptionis. Sef. 25 fol. 279. & 280.

Homicidi voluntarii pæna, & caſualis diſpenſatio. Sef. 14. cap. 7.

Hoſpitalia viſitanda. Sef. 24. cap. 8. Fideliter adminiſtranda. Sef. 7. cap. 15. ea obtinentes debitum munus exerceant. Sef. 25. cap. 8 alia de Hoſpitalibus. Ibid. & Sef. 22. cap. 8 & 9. & Sef. 13. cap. 18. & Sef. 14. cap. 13.

I

Illiteratis Paroehis Coadjutores dantur. Sef. 21. cap. 6.

Jus Patronatus ex fundatione. Sef. 25. cap. 9.

Juſtificationis cauſæ Sef. 6. cap. 7. incrementum cap. 10. Ad juſtificationem præparatio. cap. 6. Naturæ, & legis imbecillitas. cap. 1. neceſsitas præparationis in adultis. cap. 5. Juſtificati per Chriſtum. cap. 3. &c. Ibid.

L

Lapſi poſt Baptiſmum quomodo amiſſam gratiam recuperant. Sef. 6. Can. 26. Eorum reputatio. Ibid. cap. 14.

Lateranenſe Concilium. Sef. 7. cap. 1. & Sef. 14. cap. 5. & Sef. 24. cap. 1. de Matrim. & Ibid. cap. 12. de Reform. Sef. 4. Decret. de editione, &c.

Latinam Linguam ſciant minoribus initiandi. Sef. 23. cap. 11.

Latriæ cultus Chriſto in Euchariſtia exhibendus. Sef. 13. Can. 5. & 6.

Lectio S. Scripturæ. Lectores, & Lectorum ſtipendium. Sef. 5. cap. 1. Forum privilegium. Ibid. cap. 2.

Lectores. Sef. 23. cap. 2.

Lex Moſis. Sef 6. cap. 1. Legislator Chriſtus Ibid. Can. 21. Ejus Lex. Sef. 7. Can. 8.

Liberum arbitrium. Sef. 6. cap. 1. & Can. 2. & Can. 4.

Liber-

Libertas Ecclesiastica non violanda. Sess. 25. cap 20

Libri Canonici. Vide *Canonici.*

Librorum delectus. Sess. 25. Librorum approbatio ab Ordinariis Sess. 5. Decret. de editione Sacr. Lib.

Licentiati. Sess. 22. Literæ conservatoriæ. Vide, *Conservatoriæ* Literæ dimissoriæ. Sess. 14. cap. 2.

Litigatorum Artes. Sess. 25. cap. 10.

Locationes bonorum Ecclesiasticorum emendatæ. Sess. 25. cap. 11.

Lugdunense Concilium. Sess. 7. cap. 3. & 5. & 14. & Sess. 21. cap. 9.

Luſus, & Luxus Clericorum. Sess. 22. cap. 1.

M

MAgistri in Theologia. Sess. 22. cap. 2.

Majores Ordines, & Minores. Sess. 23. cap. 5. & 11.

Mandata de providendo. Vide, *Expectativæ* Mandatorum Dei observantia, & possibilitas. Sess. 6. cap. 11.

Mare Magnum. Sess. 25. c. 12 & c. 13.

Martyrum Reliquiæ. Sess 25. fol. 279.

Matrimonium Sacramentum magnum. Sess. 14 à Christo Institutum. Ibid. Can. 1. Propter hæresim non solvitur. Can. 5. Non consummatum quando dirimatur. Can. 6. Ejus cæremoniæ. Can. 11.

Matrimonia contrahendi modus. Sess. 24. Can. 1. Matrimonia Clandestina. Ibid. Matri-

monii libertatem impedientiũ pœna Ibid. c. 9. &c. Ad Matrimonium pertinentia. Ibid. In Decret. de Reform. Matrimon.

Mercenarii ab animarum Cura arcend. Sef. 23. cap. 1.

Meritoriæ operæ. Sef. 6. cap. 16.

Metropolitanus. Sef. 23. cap. 1 & Sef. 24. Decret. de Reform. cap. 1. & 2. & 18. & Sef. 29. cap. 8.

Miraculorum approbatio. Sef. 25.

Miſſa non celebranda vulgari lingua. Sef. 22. cap. 8. Verum Sacrificium. Ibid. Can. 1. Propitiatorium. Can. 2. & 3 Non ſolum ſumenti prodeſt. Ibid. &c. Ad Miſſam pertinentia Seſſione eadem.

Monaſteriorum viſitatio Sef. 25. cap. 11. Comendata Sef. 21. c. 8. & Sef. 25. cap. 20. & 21.

Moniales. Sef. 25. cap. 10. & 18 Earum Monaſteria. Ibid. cap. 9.

Montes Pietatis. Sef. 22. cap. 8. & cap. 9. & cap. 11.

N

Naturæ impotentio ad juſtificationem. Sef 6. cap 1.

Nicænum Concilium. Sef. 13. cap. 6. & Sef. 25. Decret. de Invocatione, &c.

Notariorum imperitiæ occurritur. Sef. 22. cap. 10.

Novitii quando ad Profeſsionem admittendi. Sef. 25. cap. 15.

Nullius Diœceſis loca. Sef. 23. c. 10. & c. 18. & Sef. 24. c. 9.

O

OPera noſtra bona. Seſ. 6. cap. 13.
Ordinis Sacri Doctrina, & Canones. Seſ. 23. Ordinatio. Ibid. cap. 3. & ſeq.

P

PArochiæ novæ. Seſ. 21. cap. 4. Collapſæ reſtituendæ. Ibid. cap. 6. Vide, *Benedictio. Catechiſ. Curati.*

Parvulorum Baptiſmus Seſ. 7. Can. 13. & 14. Peccatum Originale. Seſ. 5.

Penſiones. Vide, *Cathedrales, & Seminarium.*

Plures Cathedrales, & beneficia obtinentium pœna Seſ. 3. cap. 4. & Seſ. 24. cap. 17.

Pœnitentiæ Sacramentum Seſ. 14. cap. 1. & ſeq. & Ibid. Can. 1. & ſeq.

Pœnitentiarus in Cathedralibus. Seſ. 24. cap. 8.

Pontificalia. Seſ. 6. cap. 5. & Seſ. 14. cap. 2.

Prædeſtinationis Arcanum Myſterium. Seſ. 6. cap. 12.

Præbendæ. Vide, *Beneficium.*

Prædicationis munus. Vide, *Curati, & Epiſcopi.*

Priorum, & Prioriſſarum Electio. 25. cap. 6. & 7.

Profeſsionem Fidei qui facere teneantur. Seſ. 24. cap. 1. & 12.

Promovendi ad Cathedrales. Seſ. 22. cap. 2. Ad Ordines. Seſ. 23. cap. 11.

Provinciale Concilium. Sef. 25. cap. 2. & Sef. 24. cap. 1. & cap. 2. & cap. 3. & cap. 13. & Sef. 23. cap. 1.

Purgatorium. Sef. 6. Can. 30. & Sef. 25. fol. 227.

Q

QUarta funeralium. Sef. 25. cap. 13.
Quæſtores eleemoſynarum. Sef. 6. cap. 2.

R

RAptores, & raptæ. Sef. 24. cap. 6.
Rebaptizari non licet. Sef. 7. Can. 13.
Rectores. Sef. 24. cap. 13. & Sef. 25. cap. 17.

Regularium Beneficiorum Collatio emendata. Sef. 14. cap. 10.

Regulares, Ordinandi. Sef. 23. cap. 12. Non prædicent contradicente Epiſcopo. Sef. 24. cap. 2. Qua ratione vitam inſtituere debeant. Sef. 25 de Regul. cap. 1. & Sef. 21. cap. 8.

Regreſſus Tolluntur. Sef. 25. cap. 7.

Reliquæ. Vide. *Martyr.*

Reſervationibus fructuum Eccleſiæ non gravandæ. Sef. 24. 13. Reſervationes mentales. Ibid.

Reſidentia. Sef. 6. cap. 2. & Sef. 23. cap. 1. & Sef. 24 12. & 17.

S

SAcramenta. Vide, *Anathemata. Canones. Decreta.*

Sanctimoniales Sef. 25. c. 5. & seq.

Sanctorum invocatio. Sef. 25. fol. 278.

Scholasteriæ quibus conferendæ. Sef. 25. cap. 18

Seminarium Clericorum. Sef. 23. cap. 18.

Satisfactio peccatorum necessaria. Sef. 6. cap. 14. Ejus fructus. Sef. 14. cap. 8. Opera. cap. 9.

Societas JESU Clericorum Religio. Sef. 25. c. 16.

Subdiaconi. Sef. 23. cap. 2. & cap. 12. & 13.

Suffragia fidelium pro animabus defunctorum. Sef. 25. fol. 277.

T

TAbernas Clerici vitent. Sef. 24. cap. 12.

Tempora quibus nuptiæ prohibentur. Sef. 24. cap. 10.

Testium numerus in Matrimonio. Sef. 24. cap. 1. Testes contra Episcopum. Sef. 13. cap. 6.

Titularium Episcoporum licentia correcta. Sef. 24. cap. 2.

Toletanum Concilium. Sef. 2.

Tonsura prima quibus non confertur. Sef. 25. cap. 3.

Traditiones Apostolorum Sef. 5. Decret. de peccat. orig. & Sef 6. cap. 7. & Sef. 7. In proœmio & Sef 15. In salv. conduct.

Transubstantiatio. Sef. 13. cap. 4 & 21.

Trãslatio simpliciũ beneficiorũ. Sef. 21. c. 7.

Turnorum lucra. Sef. 24. c. 14.

V

VAgantes non facilè ad Matrimonium admi
tantur. Sef. 24 cap. 7.
Velum Monioli jum. Sef. 25. cap. 18.
Veſtitus Clericorum. Sef. 14. cap. 16. & Sef.
24. cap. 12.
Viennenſe Concilium. Sef. 14. cap. 6. &
Sef. 22. cap. 4. & Sef. 23. cap. 18. & Sef. 25.
cap. 8.
Viſitatio. Sef. 21. cap. 8. & Sef. 24. cap. 3.
& ſeqq.
Uniones. Sef. 7. cap. 6. & Sef. 14. cap. 3.
& Sef. 23. cap. 18. & Sef. 24. cap. 13.
Univerſitatum exemptio Sef. 14. cap. 3.
Vota Regularium. Sef. 24. cap. 1.

FINIS.